

NAGY GUSZTÁV
DRUPAL 7 ALAPISMERETEK

NAGY GUSZTÁV

DRUPAL 7 ALAPISMERETEK

2012

A műnek erre a változatára a *Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0* licenc feltételei¹ érvényesek.

A következőket teheted a művel:

- szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet
- származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre
- kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

- *Nevezd meg!* – A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).
- *Így add tovább!* – Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

A szerző a lehetőségei szerinti legnagyobb gondossággal járt el a könyv írása közben. De ettől még számítani kell szerkesztői pontatlanságra, sőt nem zárható ki a tárgyi tévedés sem. Mindezzel együtt a könyv alkalmas az alapismeretek megszerzésére.

A kiadvány létrejöttét az *FSF.hu Alapítvány*² támogatta.

Szakmai lektor: Palócz István³

Nyelvi lektor: Kauka Béla és Nagyné Kauka Adrienn

A könyv elektronikus változata elérhető a <http://nagyusztav.hu/> oldalról.

1 <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

2 <http://fsf.hu/>

3 <http://palocz.hu/>

BEVEZETÉS

Ezzel a könyvvel arra vállalkozom, hogy a Drupal 7-es verziójával ismerkedők számára a kezdő lépéseket segítsem.

A könyv feltételezi az alapvető webfelhasználói és hálózati alapismeretek meglétét. Ennek hiányában az anyag elsajátítására több időt kell fordítani.

Kecskemét, 2012. március

a szerző

1

ALAPISMERETEK

Ezt a fejezetet ajánlom minden olvasóm figyelmébe. Azok számára is, akik számára ismerősek a fejezet témái, és azok számára is, akik nem foglalkoztak még ezekkel a kérdésekkel.

Egyes témákat alaposabban meg fogunk vizsgálni, más témákhoz pedig további anyagok forrásait fogjuk megnézni.

1.1. Honlap típusok

Nézzük meg röviden a mai weboldalak néhány típusát.

1.1.1. Klasszikus céges weboldalak

E honlapok eredetét a régóta ismert céges szóróanyagok, brosrák, valamint a cégtáblák környékén kell keresnünk. A web hősorában (az 1990-es évek eleje-közepe) az a néhány vállalat, amelyik egyáltalán belekezdett a „web meghódításába”, többnyire e szóróanyagok webre vitelét hajtotta végre.

Később a céges oldalak a pusztá elérhetőségi adatok, a cégvezető/tulajdonos fényképe és a cégprofil közzétele mellett a nyújtott szolgáltatások, termékek bemutatását is egyre komolyabban vették. Sok oldal még ma is elsősorban ezt a modellt követi.

Bizonyos esetekben ennél több nem is várható el egy cégtől, illetve nincs is feltétlenül többre szüksége.

Példaként nézzünk meg a *Koch Sándor Csongrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat* oldalát⁴ (1.1. ábra). A cég fő profilja a tanfolyamok szervezése, így a legtöbb oldal a tanfolyami tematikákat, és kapcsolattartási információkat tartalmazza.

Jogos a felvetés, hogy itt sok lehetőség lenne még az információk bemutatására, interakciók lehetőségének (pl. előjelentkezés webes felületen, hírlevél, hozzászólási lehetőségek, fórum stb.) kiaknázására. Különösen a webtől idegenkedő vezetők szokták a webes jelenlétet apró lépésekben, a konkurenciától lemaradva növelni.

1.1. ábra: Céges honlap: Koch Sándor Csongrád Megyei TIT

A Hírös Táncsport Egyesület honlapja⁵ is hasonló célokat tűzött ki maga elé, de itt a tartalom dinamikusabban, időszzerű információkkal bővül (1.2. ábra).

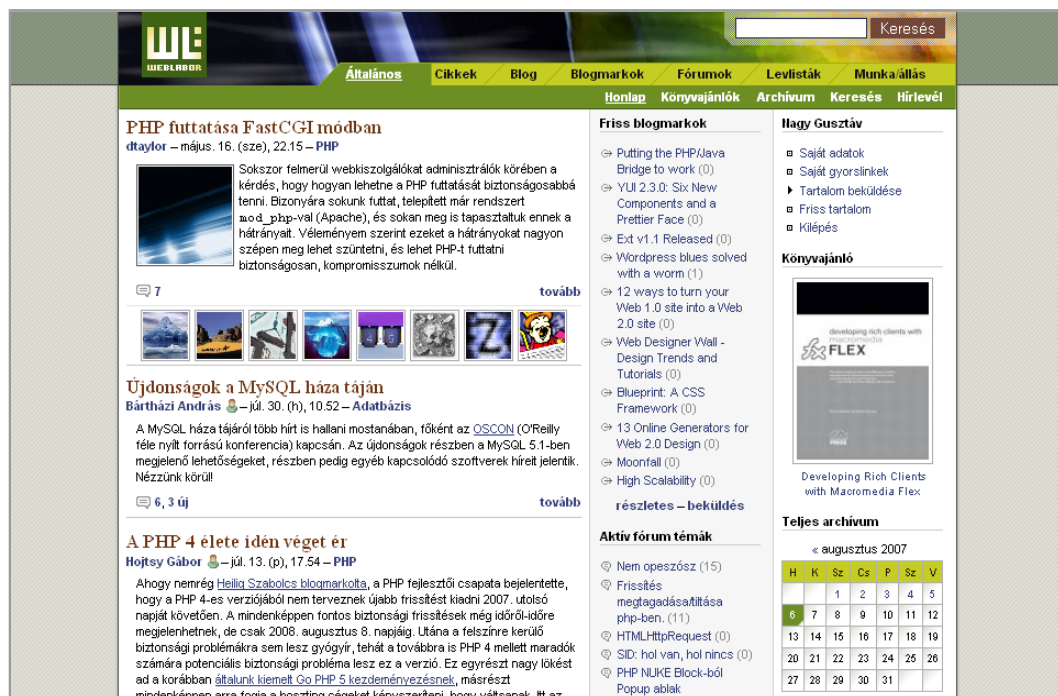
1.2. ábra: Céges honlap: Hírös Táncsport Egyesület

⁵ <http://hirostanc.hu/>

1.1.2. Közösségi oldalak

Ma, a Web 2 korszakában közösségi oldalak alatt az olyan „nagyokat” szokás érteni, mint pl. az *iwiw*⁶, *facebook*⁷. Pedig a néhány nagy árnyékában sok honlap van, ahol nem a személyes, magánéleti kapcsolatok, hanem valamilyen szakmai vagy egyéb téma alapján gyűlnek össze a szakértők és az érdeklődők, és végeznek közösségi tartalom-előállítás.

Példaként érdemes megnézni két szakmai portál, a *Weblabor*⁸ (1.3. ábra) és a *Programozói portál*⁹ felépítését. Mindkettőre jellemző, hogy vannak ugyan a szűk körű szerkesztőségi csapat részéről mértékadó anyagok, de a tartalom jelentős, sőt domináns része a napi több ezer látogató által a fórumokon (a Weblabor esetén blogmark, de akár hír küldése által is) összegűjtött tartalom.

1.3. ábra: Weblabor szakmai-közösségi oldal

Nézzünk egy újabb példát, amely céljaiban, szolgáltatásaiban az *iwiw*-szerű oldalakhoz hasonlítható. A *felfok.com*¹⁰ Berka Viktor (Drupal alapú) szakdolgozati feladata (1.4. ábra).

6 <http://iwiw.hu/>
 7 <http://www.facebook.com/>
 8 <http://weblabor.hu/>
 9 <http://prog.hu/>
 10 <http://felfok.com/>

1.4. ábra: A *felsofok.com* közösségi honlap

A honlap a felsőoktatásban résztvevő hallgatókat célozza meg.

1.1.3. Blogok

A webblogok, vagyis webes naplók (legalábbis magyar nyelvterületen) viszonylag újdonságnak számítanak. A gyökereket exhibicionista („magamutogató”) fiatalok személyes, sőt sokszor bizalmas¹¹ naplójánál kell keresni.

Mára a helyzet jelentősen átalakult. Nem szűntek meg ugyan a személyes (én) blogok, de sokkal nagyobb jelentőségűek az egy-egy független szakértő által fenntartott (pl. *Doransky*¹² a webes trendek világban), vagy éppen a vállalatokhoz kapcsolódó blogolás. Ez utóbbi akár a cég egészét megjelenítő, ún. céges blog, vagy akár a nagyobb vállalatok meghatározó munkatársainak (különösen az ún. evangelistáknak¹³) önálló blogjai is lehetnek. Utóbbira példa olyan neves vállalatok, mint a Mozilla¹⁴ vagy Microsoft¹⁵ vezető fejlesztőinek blogjai, ahol a legfrissebb publikus szakmai információkat lehet megismerni.

¹¹ „Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek” életérzés.

¹² <http://doransky.hu/>

¹³ Az eredetileg keresztény fogalmat ma már az egyes vállalatokat és/vagy termékeket népszerűsítő, nagy tekintélyű munkatársakra is alkalmazzuk.

¹⁴ <http://blog.mozilla.com/>

¹⁵ <http://blogs.msdn.com/>

1.2. A web és a látogató viszonya

Webfejlesztőként magunk is látogatók vagyunk. Nap mint nap különböző weboldalakot látogatunk meg. Ahhoz azonban, hogy jó weboldalakot tudjunk készíteni, olyan módon kell látnunk a weboldalakot, ahogy azt korábban nem tettük. Folyamatosan szem előtt kell tartanunk mérnöki szempontokat is.

1.2.1. Webes tipográfiai alapismeretek

Sokunkkal próbálták jól-rosszul megtanítani a szövegszerkesztési alapismereteket. Azonban a papíralapú szövegszerkesztéssel kapcsolatos tanulmányaink hátrányunkra válhatnak, ha nem értjük meg a papír és a weboldal, mint különböző médiák közötti különbségeket.

A webes tipográfia korlátai¹⁶

A nyomdászoknak sokféle lehetőség áll a rendelkezésükre, amikor szóba kerül a tipográfia, mint például a betűkészletek pusztaszáma vagy az elrendezési lehetőségek széles skálája. A webes tipográfia ennél sokkal korlátozottabb, mivel olyan típusokkal és elrendezéssel kell dolgozzunk, amelyről tudjuk, hogy elérhető és használható lesz azokon a gépeken is, amelyeken az olvasók megnyitják a lapot, hiszen senki nem fejleszt csak saját magának weboldalt.

A webes tipográfia korlátai többek között a következők:

- Korlátozott betűkészlet
- Nincs elválasztás, így a sorkizárt elrendezés csúnya lesz keskenyebb oszlopok esetén
- Nem lehet tudni, hogy hol és hogyan nézik majd meg a munkát, így a dizájnereknek minden képernyőméretre, felbontásra és környezetre gondolniuk kell

Ennek megértésére a következők olvasása javasolt:

- Paul Haine: *Tipográfia a weben*
<http://dev.opera.com/articles/view/11-tipografia-a-weben/>
- rrd (Radharadhya dasa): *Web tipográfia 1, 2, 3*
<http://webmania.cc/web-tipografia-1/>
<http://webmania.cc/web-tipografia-2/>
<http://webmania.cc/web-tipografia-3/>

¹⁶ Paul Haine: *Tipográfia a weben* című cikke alapján
<http://dev.opera.com/articles/view/11-tipografia-a-weben/>

1.2.2. Hogyan olvasunk a weben?

Ha weboldal készítésére adjuk a fejünket, akkor jó, ha tisztában vagyunk a látogatói szokásokkal. E témát egyre többen és egyre átfogóbban kutatják. Itt most csak egy rövid ajánló erejéig foglalkozunk a témával. Legalább a következő cikkek elolvasása célszerű a továbbhaladás előtt:

- *Hogyan olvasunk a weben?*
<http://www.agent.ai/main.php?folderID=4&articleID=2217&ctag=articlelist&iid=1>
- *Kámán Veronika: A jelen forradalma: olvasás a weben*
<http://krono.inaplo.hu/index.php/inter/weblibrary/816-a-jelen-forradalma-olvasas-a-weben>
- *Kovács Balázs: Írás és olvasás a weben*
http://www.carnation.hu/hirl_cikk.php?id=47&cid=1

1.2.3. Kereső(re) optimalizálás

Ha egy weboldalt fáradtságos munkával elkészítünk, szeretnénk, ha minél több látogató megtalálná az oldalunkat. Aki elolvassa a cikkeinket, hozzászól a blogunkhoz, vásárol a termékeink közül.

A látogató „szerzése” minden honlapnak célja. Ezért e témával is foglalkozunk néhány ajánlott irodalom elejéig. A látogatószerzés klasszikus módja a keresőmotorokban (pl. Google) való megjelenés, mégpedig minél előkelőbb helyen az általunk hőn áhított keresőszavakra.

Bár a témával foglalkozó írások, weboldalak, vállalkozások nem mindig tesznek különbséget a keresőoptimalizálás és keresőmarketing között, itt ezt megteesszük.

- A *keresőre optimalizálás* a saját oldalunk fejlesztésével történik. Emiatt minden weboldal-tulajdonosnak szüksége van rá. Mi itt erre tudunk koncentrálni.
- A *keresőmarketing* sok egyéb eszközt (pl. hírlevél, fizetett hirdetések) is felhasznál, amelyek nem képezik a weboldalunk részét. (Ez a terület nem témája a könyvnek.)

Néhány hasznos információforrás:

- *Google keresőmotor-optimalizálási útmutató kezdőknek*
<http://googlewebmastercentral.blogspot.com/2009/06/seo-starter-guide-now-available-in-40.html>
- *Járolí József: Mi a keresőoptimalizálás (Keresőmarketing)?*
http://webni.innen.hu/Keres_c5_91optimaliz_c3_a1l_c3_a1s
- *Longhand: Keresőoptimalizálás*
<http://longhand.hu/keresoptimalizalas>

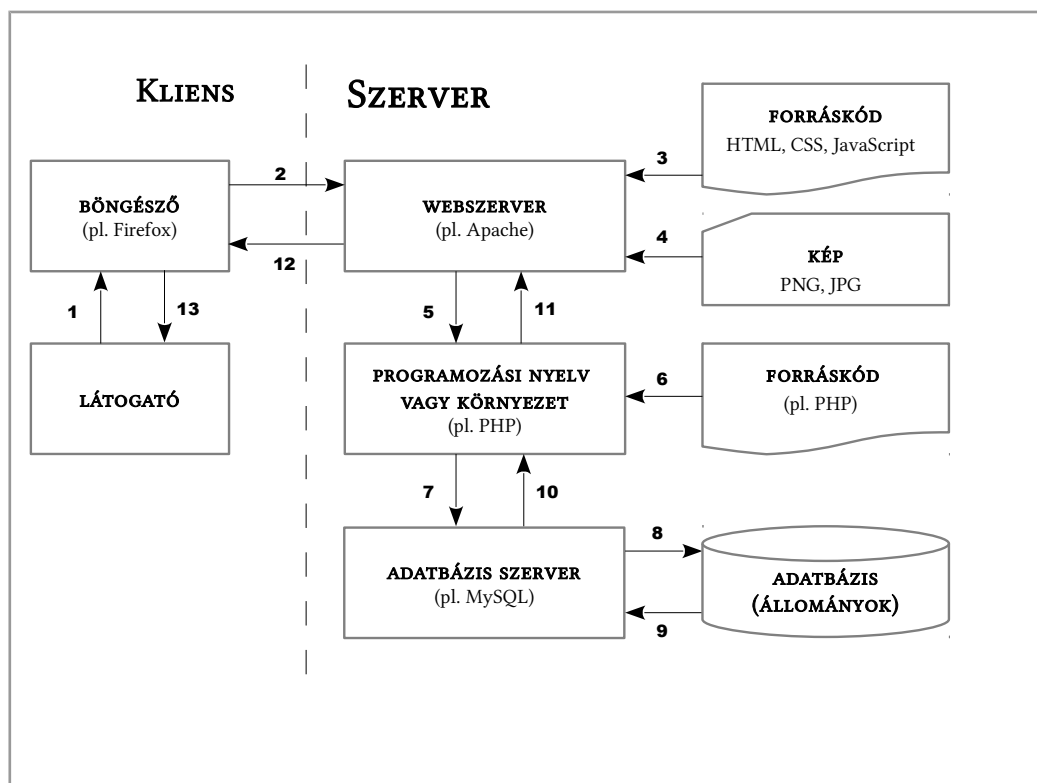
Érdemes megjegyezni, hogy a keresőmarketing területén sok tévhit kering, és sok minőségben aluli cég kínálja szolgáltatásait. A tévhitekkel kapcsolatban két gondolatébresztőt említünk meg:

- *Kungl István: SEO mítoszok*
<http://www.seotools.hu/blog/seo-mitoszok>
- *Katona Zsuzsa: Rangsorolási tévhitek*
http://seo-training.eu/szakirodalom/google_ranking_tevhitek

1.3. A web működése

1.3.1. Statikus és dinamikus tartalomkiszolgálás

Az 1.5. ábra sokat segíthet a további információk megértésében.

1.5. ábra. A kliens-szerver architektúra

A látogató, aki a web szolgáltatásait ki akarja használni, megteheti ezt egy tetszőleges modern böngészővel. (E két „szereplőt” együttesen a *kliens* oldalnak tekintjük.) A látogató a

böngészőt használva (1) kezdeményezheti (2) egyes weboldalak letöltését egy *webszerver*-től. A folyamat végén pedig a választ visszaküldi a *webszerver* (12), és az eredmény a képernyőt használva jelenik meg (13) a *látogató* számára.

A *szerver* oldal a mai igényeket igen komplex felépítéssel tudja kielégíteni. A következőben három esetet vizsgálunk meg, elsősorban a Drupal számára szükséges szerver környezetre koncentrálna.

Statikus tartalom-kiszolgálás

A web kezdeti időszakában a statikus tartalom-kiszolgálás volt az egyetlen lehetőség. Bizo-nyos esetekben ma is ezt alkalmazzuk.

A *webszerver* egyszerűen azokat az állományokat szolgálja ki, amiket a háttértárain elhelyeztek. Ezeket az állományokat a *webszerver* változtatás nélkül, eredeti formájukban szolgálja ki a *böngésző* kérésére. Egy HTML oldal, pl. <http://nagygyusztav.hu/index.html> letöltése kb. a következőképpen zajlik.

1. a *látogató* begépel egy webcímet, vagy kattint egy linkre (1),
2. a *böngésző* kérést küld a (többnyire távoli) *webszerver*hez a HTML állomány letöltésére
3. a *webszerver* a HTML állományt betölti a háttértárról (3)
4. a *böngésző* változatlan formában megkapja (12) a HTML állományt
5. a *böngésző* feldolgozza a HTML állományt, további szükséges (CSS, JavaScript vagy kép) állományok hivatkozása után kutatva
6. a következő lépéseket minden találatra megismétli:
 1. újabb kérést küld (2) a *webszerver* felé
 2. a *webszerver* betölti (3 vagy 4) a szükséges állományt
 3. változtatás nélkül továbbítja (12) a *böngésző* felé
7. a *böngésző* a folyamatosan érkező állományokat is értelmezi, és megjeleníti a szükséges módon (13)

Dinamikus tartalom-kiszolgálás

Később egyre nagyobb igény lett a dinamikus tartalom-kiszolgálás iránt, amikor a tartalom már a látogató tevékenységei, vagy más okok miatt színesebb, változóbb lehet. Ebben az esetben a *webszerver* nem önmaga válaszol a *böngésző* kérésére, hanem valamilyen szerver oldali programozási nyelv vagy környezet (Drupal esetén PHP) fogja a kérések feldolgozását elvégezni. Egy PHP oldal (pl. <http://nagygyusztav.hu/index.php>) letöltése kb. a következőképpen zajlik. Az alábbi lépések az előző folyamat (3) és (4) lépése helyére kerülnek:

1. mivel most nem egy egyszerű HTML oldal lekérése történt, a *webszerver* továbbírja (5) a kérést a *programozási nyelv vagy környezet* (jelen esetben a PHP értelmező) felé
2. a *programozási nyelv vagy környezet* betölti (6) a kért forráskódot a háttértárról
3. a *programozási nyelv vagy környezet* futtatja az állományban leírt (PHP nyelvű) programot
4. a program futtatása során létrejövő kimenetet visszaküldi a webszervernek (11)

Dinamikus tartalom-kiszolgálás adatbázissal

Tovább növelheti a tartalom-kiszolgálás dinamizmusát, ha a tartalmak előállításához szükséges adatokat (legalább részben) adatbázisban tároljuk. Az előző folyamat (3) lépése így bővíülhet:

1. a program futtatása közben szükség lehet az *adatbázis szerver*hez való csatlakozásra (7)
2. ha adatokat kell írni az adatbázisba a későbbi felhasználás érdekében:
 1. az adatbázis szerver módosítja az adatbázis állományait
3. ha adatot kell olvasni az adatbázisból:
 1. adatokat olvas ki az adatbázis állományaiából

1.3.2. Webszerver

A webkiszolgáló/webszerver egy kiszolgáló, mely elérhetővé teszi a helyileg (esetleg más kiszolgálón) tárolt weblapokat a HTTP protokollon¹⁷ keresztül. A webszerverekhez webböngészőkkel lehet kapcsolódni.

Bár a webszerverek többnyire különböznek a részletekben, az alapvető funkcióik azonosak. Minden webszerver HTTP kéréseket fogad a hálózatról, és HTTP válaszokat küld vissza. A HTTP válasz az esetek többségében egy HTML dokumentum, de lehet még egyszerű szöveges fájl, kép, vagy más típusú fájl is.

1.3.3. Webtárhely

A mai weboldalak kis hányada igényli, hogy egy vagy esetleg több (ún. dedikált) szerver teljes egészében a weboldal kiszolgálását végezze. Éppen ezért a legtöbb honlap más honlapokkal osztozik egy webtárhely erőforrásain.

A *virtuális webtárhely* szolgáltatás alatt egy olyan internetes szolgáltatást értünk, ahol egy webszerver erőforrásait több felhasználó/honlap között osztják fel. Minden felhasználó egy a rendszer által dedikált tárhelyet foglal el, aminek nyilvános tartalma egyedi domain né-

¹⁷ A HTTP protokoll leírása: <http://www.w3.org/Protocols/rfc2616/rfc2616.html>

ven érhető el. Kisebb forgalmú weboldalt költséghatékonyan lehet bérelt webtárhelyen üzemeltetni. Tárhelyet ún. tárhelyszolgáltatóktól¹⁸ bérelhetünk.

A webtárhely szolgáltatás általában tartalmaz egy adminisztrációs felületet (pl. *cPanel*¹⁹), hogy a bérlő a tárhelyét menedzselni tudja.

Osztott tárhelyszolgáltatók rendszerint az egyes szolgáltatásokat fizikailag elkülönített kiszolgáló rendszereken oldják meg, az ügyfélszolgáló és adminisztrációs rendszer, a levelező kiszolgáló, az adatbázis szerver, a webszerver fizikailag elkülönített kiszolgálókon működik. A legtöbb webkiszolgáló alacsony költségű Linux vagy FreeBSD operációs rendszer alapú *LAMP* szerver.

Az egyes operációs rendszerekre épített szolgáltatások lényegében meghatározzák a felhasználó által elérhető technológiák csoportját is. Windows alapú webhosting esetén a felhasználó választhat akár ASP.NET és Microsoft SQL Server, de akár PHP és MySQL Server támogatást is; míg LAMP szerver esetén csak PHP nyelvű weboldalakat készíthetünk MySQL Server támogatással.

1.3.4. URL

A böngészőnk minden egyes weboldal-kérést egy URL formájában²⁰ állítanak össze. Pl. <http://drupal.hu/tracker>. Ebben az esetben a <http://drupal.hu> azt mondja meg a böngészőnknek, hogy a drupal.hu domaint kiszolgáló webszervert kell megkérnie a kérés kiszolgálására. Ami viszont a domain név után szerepel (*/tracker*), azt értelmezés nélkül a webszervernek továbbítja.

A web kezdeti korszakában ezeket az információkat egyszerűen a webszerver alkönyvtárainak és állományainak kellett megfeleltetni. Pl. a */terkep/kecskemet.html* kérés ténylegesen egy *terkep* alkönyvtárban található *kecskemet.html* állomány megkeresését és kiszolgálását róttá feladatul a webszerver számára. Az ilyen weboldalakat *statikus oldalaknak* nevezzük.

Ma azonban, amikor a weboldalak *dinamikusan*, a kérés pillanatában generálódnak, az URL végén nehezen értelmezhető technikai információk látszhatnak. Pl. a *comments.php?mid=9546&id=33* kérést a webszerver a *comments.php* (PHP programozási nyelven írt) állománynak adja át. A *?* utáni résszel csak a *comments.php* fog valamit kezdeni. Drupal alatt egy klasszikus kérés így néz ki: <http://drupal.hu/index.php?q=tabor/2010> Az *index.php* elhagyható, mivel ezt alapértelmezettnek tekinti a webszerver. Így a kérés egyszerűsödik: <http://drupal.hu/?q=tabor/2010> A mai technológiák segítségével azonban megoldható az is, hogy a *?q=* rész is elhagyható legyen, vagyis a <http://drupal.hu/tabor/2010> cím elegendő. Ez a cím hasonlít egy hagyományos statikus kérésre, de mégsem az.

18 <http://tarhely.lap.hu/>

19 <http://www.cpanel.net/>

20 Az URL leírása: <http://www.w3.org/Addressing/URL/url-spec.txt>

1.4. A tervezés folyamata

Mint minden mérnöki feladat, a webfejlesztés sem képzelhető el tervezés nélkül egy bizonyos méret felett.

A témában rendkívül fontos forrás *Steve Krug: Ne törd a fejem! - Felhasználóbarát webdizájn*²¹ című könyve.

Először is tisztáznunk kell a céljainkat.

1.4.1. A honlap célja

A szerző a megrendelővel való kommunikációt egy interjú formájában javasolja kezdeni, az alábbi kérdésekkel. A kérdésekre adott válaszok között persze nagy lehet az átfedés, az interjú célja az elérendő célok teljes körű feltérképezése. Egy konkrét esetben tehát bizonyos kérdéseket ki is hagyhatunk, ha azok feleslegesnek, értelmetlennek tűnnek. Más esetben további kérdések is szükségessé válhatnak.

- Mi a célunk a honlappal?
- Kik lesznek a látogatóink?
- Mit szeretnénk bemutatni?
- Mik a kulcsfontosságú funkciók?
- Milyen visszajelzéseket várunk a látogatóinktól?
- Részt vesznek-e a látogatóink a tartalom előállításában?
- Miben fog a tartalom és a szolgáltatás fejlődni (pl. 1 hónap, 1 év múlva)?
- Ki fogja az oldalt karbantartani?
- Milyen csoportos és személyes jogosultsági körökre lesz szükség?
- Hol és hogyan szeretnék a honlapot az interneten reklámozni?
- Látogatottsági statisztikákat szeretnénk-e megismerni?

Természetesen a kérdések akkor is alkalmazhatók, ha a saját vagy cégünk honlapját szeretnénk elkészíteni.

További részletek a szerző honlapján találhatóak:

- <http://nagyusztav.hu/honlap-interju-mi-az-oldal-celja>

²¹ <http://www.libri.hu/konyv/ne-tord-a-fejem.html>

Néhány hasonló forrás:

- *Kanga Design – Gyakori kérdések*
<http://kangadesign.hu/honlap-keszites-gyakori-kerdesek.html>
- *Wolf Gábor: Top 10 honlap hiba – és hogyan javítsd ki?*
<http://www.marketingcommando.hu/cikkek/top-10-honlap-hiba.html>
- *7even: Mit gondoljon át Weboldal indítás előtt*
<http://www.7even.hu/weboldal-keszites/weboldal-inditas-elott>

1.4.2. A honlap megtervezése

Ha már tudjuk, mi a célunk a honlapunkkal, akkor kezdjük bele az oldal megtervezésébe.

Navigációs terv

A *navigációs terv* készítése közben arra keressük a választ, hogy milyen oldalaink lesznek, és ezek milyen logikai viszonyban állnak egymással.

Milyen oldalaink lesznek?

A válasz egy konkrét, tételes lista legyen. Például:

- kezdőoldal (hírekkel)
- kapcsolat
- termékkategóriák tartalomjegyzéke
- termékkategóriák oldalai
- termékek oldalai
- vendégkönyv oldal
- stb.

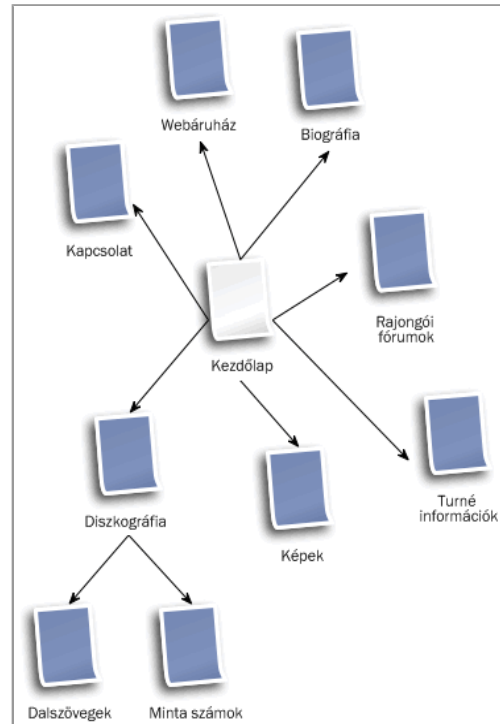
Milyen viszonyban állnak az oldalak egymással?

Itt az alá-fölé rendeltségi viszonyon kívül gyakori a mellérendelt kapcsolat is. A válasz az oldal navigációjának kitalálásában fog segíteni.

Illusztrációként nézzünk meg egy zenei együttes honlapjának oldaltérképét²² (1.6. ábra).

Ezután nevezzük el az oldalainkat, és írjuk hozzá rövid tartalmi összefoglalókat.

²² Forrás: <http://dev.opera.com/articles/view/6-informacios-architektura-egy-website-t/>

1.6. ábra. Oldaltérkép

Oldalterv készítés

Az *oldalterv* készítése közben arra keressük a választ, hogy hogyan épüljenek fel az egyes oldalaink?

Az oldal funkcionális látványtervét tervezve el kell döntenünk, hogy

- a klasszikus 1, 2 és 3 oszlopos oldalelrendezés közül melyiket választjuk,
- hova kerüljön a logó, főcím, lábléc stb.
- hogyan épüljön fel a navigációs struktúra (felső menü, bal oldali menü, kenyérmorzsza menü²³, címkefelhő, stb.)
- a menük egy vagy többszintűek legyenek
- melyik szélső oszlopban milyen tartalmú dobozok és milyen sorrendben szerepeljenek

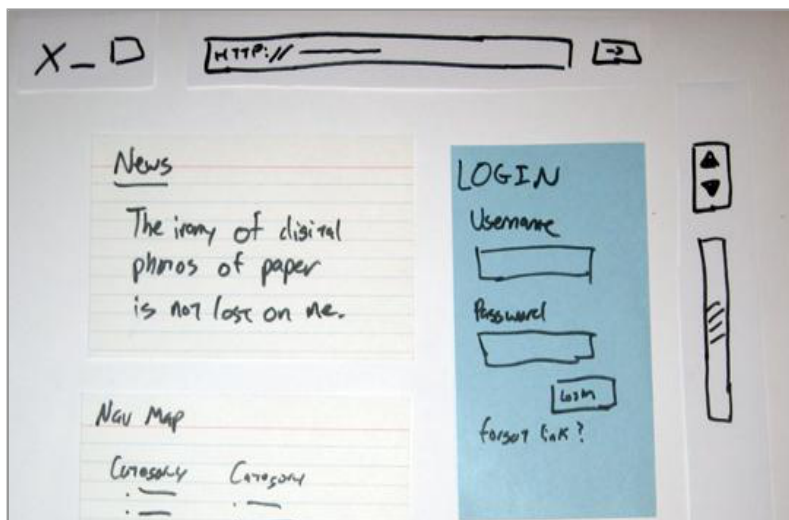
Jól át kell gondolnunk, hogy a látogatóink számára a leglogikusabb, legáttekinthetőbb struktúrát tudjuk nyújtani.

²³ A kenyérmorzsza menü a felhasználói felületeken használt navigációs eszköz, amely a kiindulóponttól a felhasználó jelenlegi tartózkodási helyéig vezető utat mutatja. Pl.:
Címlap » ECDL » Vizsgaközpontok » GAMF Kar

Felhasználói élmény

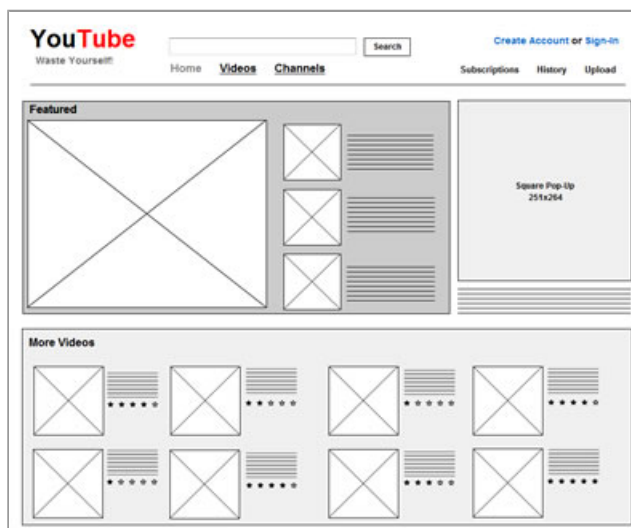
A felhasználói élmény (*User Experience*) tervezésének komoly alapelvei, módszerei és eszközei vannak. Jelen könyvben csak felvillantani tudunk néhány lehetőséget.

Az oldalelrendezés megtervezéséhez igen hasznos a *Paper prototyping* módszere (1.7. ábra²⁴).

1.7. ábra. Paper prototyping példa

Ezen kívül egyre elterjedtebb a drótváz (*wireframe*, *mockup*) eszközök használata is. Példaként a MockFlow egy Youtube tervét²⁵ nézzük meg (1.8. ábra).

1.8. ábra. Drótváz ábra a MockFlow oldaláról

²⁴ Forrás: <http://www.alistapart.com/articles/paperprototyping>

²⁵ Forrás: <http://www.mockflow.com/samples/>

További információk:

- <http://dev.opera.com/articles/view/6-informacios-architektura-egy-website-t/>
- <http://weblabor.hu/blog/20100901/jo-weboldal-terv>
- <http://www.alistapart.com/articles/paperprototyping>
- http://ergomania.blog.hu/2010/09/28/drotvaz_vagy_szoveg
- http://opendir.hu/?freedom=/tartalom/weboldal_tervezes/drotvazas_weboldal_tervezes_online_eszkozzel
- <http://arth2o.com/blog/honlap-drotvaz-es-gui-prototipus>

1.5. HTML alapismeretek

A HTML nyelv alapfokú ismerete igen hasznos, ha Drupal alapú weboldalt szeretnénk létrehozni. A következőkben csak néhány alapfogalmat tudunk tisztázni²⁶.

1.5.1. Mi az a HTML?

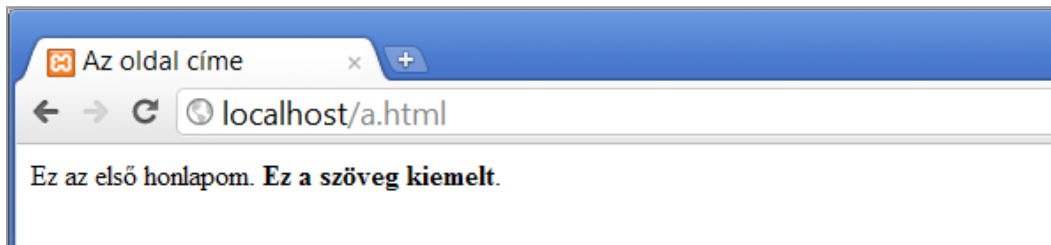
- A HTML a *Hyper Text Markup Language* rövidítése
- A HTML állomány egyszerű szövegállomány, amely rövid jelölő tagokat tartalmaz
- A jelölő tagok alapján tudja a böngésző, hogyan kell megjelenítenie az oldalt
- A HTML állomány html kiterjesztéssel rendelkezik
- A HTML állományt egyszerű szöveges (editor) programokkal (pl. Jegyzettömb) is létrehozhatunk

Egy minimális HTML oldal a következőképpen néz ki:

```
<html>
  <head>
    <title>Az oldal címe</title>
  </head>
  <body>
    Ez az első honlapom. <strong>Ez a szöveg kiemelt</strong>.
  </body>
</html>
```

A böngészőnkben az 1.9. ábrához hasonlóan láthatunk.

²⁶ Komolyabb ismerkedéshez a szerző *Web programozás alapismeretek* könyvének 2. fejezetét javasoljuk:
<http://nagyusztav.hu/web-programozas>

1.9. ábra. Első HTML oldalunk

A példa magyarázata

A dokumentum első tagja a `<html>`. A böngésző erről fogja tudni, hogy hol kezdődik a HTML oldal. Az utolsó tag a `</html>`, itt ér véget a dokumentum a böngésző számára.

A `<head>` és `</head>` tagok közötti rész a fejléc információ. Az itt megjelenő szöveget a böngésző nem jeleníti meg közvetlenül.

A `<title>` tagok közötti szöveget a böngésző a címsorában jeleníti meg.

A `<body>` tagok közötti szöveg jelenik meg a böngésző ablakában.

A `` tagok hatására a szöveg kiemelten jelenik meg.

1.5.2. Tagok

A HTML állomány egyszerű szövegállomány, amely rövid jelölő tagokat tartalmaz.

A HTML tagok segítségével elemek definiálhatók.

HTML tagok jellemzői

A HTML tagok jelölik ki a HTML elemeket

- A HTML tagot a `<` és `>` írásjelek veszik körül (ezek az írásjelek az egyszerű szövegekben nem engedélyezettek)
- A HTML tagok általában párban vannak, mint a `` és ``
- A pár első tagja a kezdő, a második a záró tag
- A szöveg (tartalom) a kezdő és a záró tag között helyezkedik el
- Ha nincs záró tag, akkor a kezdő tag végét kiegészítjük egy szóközzel és egy `/` jellel. (pl. `
` helyett `
`)

HTML elemek

Az előző példában az alábbi egy elem:

```
| <strong>Ez a szöveg kiemelt</strong>
```

A HTML elem kezdő tagja ``, a tartalmazott szöveg `Ez a szöveg kiemelt`, és a záró tag ``.

A következő is egy HTML elem:

```
<body>
  Ez az első honlapom. <strong>Ez a szöveg kiemelt</strong>.
</body>
```

Az elem kezdő tagja `<body>` és a záró tagja `</body>`.

1.5.3. Tag tulajdonságok (attribútumok, jellemzők)

A tagok tartalmazhatnak tulajdonságokat is. Ezek a jellemzők járulékos információk az elem egészére nézve.

Például az `` tag egy kép beszúrását teszi lehetővé. Ebben az esetben meg kell adnunk, hogy mi a neve a letöltendő képnek. De megadhatjuk a kép helyettesítő szövegét is:

```

```

A tulajdonságok név-érték párokkal adhatók meg, egymástól szóközzel elválasztva akár több is.

1.5.4. Alapvető HTML tagok

A HTML legalapvetőbb és leggyakrabban használt tagjai azok, amelyek segítségével címet, bekezdéseket és sortöréseket lehet létrehozni.

Címek²⁷

A címek a `<h1>` ... `<h6>` tagok segítségével adhatók meg. `<h1>` a legnagyobb (legfelsőbb szintű) címet jelenti, `<h6>` pedig a legkisebbet. (Általában egy oldalon legfeljebb 2-3 szintet indokolt alkalmazni, ekkor pl. a `h1` és `h2` alkalmazható.) A következő példa bemutatja a címek hierarchiáját:

```
<h1>Szöveges részek megjelölése HTML-ben</h1>
  valamilyen szöveg
<h2>Bevezető</h2>
  valamilyen szöveg
  <h3>Általános bekezdések</h3>
    valamilyen szöveg
<h2>Space – az űr a legvégső határ</h2>
  valamilyen szöveg
<h2>Blokk szintű elemek</h2>
  valamilyen szöveg
  <h3>A lap szakaszcímei</h3>
    valamilyen szöveg
  <h3>Általános bekezdések</h3>
    valamilyen szöveg
```

27 Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/15-szoveges-reszek-megjelolese/>

A böngészőnkben az 1.10. ábrához hasonlókat láthatunk.

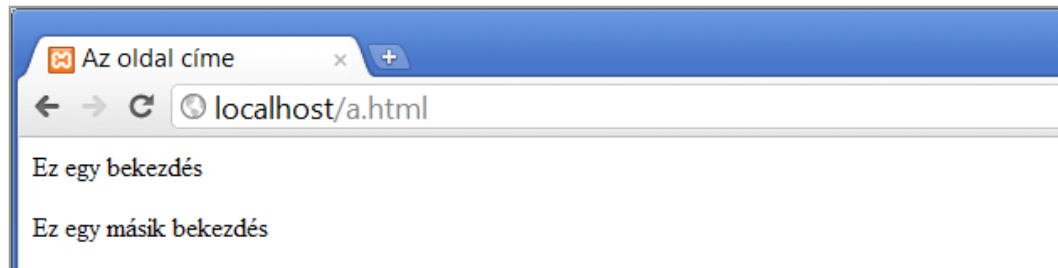
1.10. ábra. Címek a HTML-ben

Bekezdések

A bekezdéseket a <p> taggal lehet definiálni:

```
<p>Ez egy bekezdés</p>  
<p>Ez egy másik bekezdés</p>
```

A bekezdésekhez a böngésző alapértelmezetten térközöket is kapcsol (1.11. ábra).

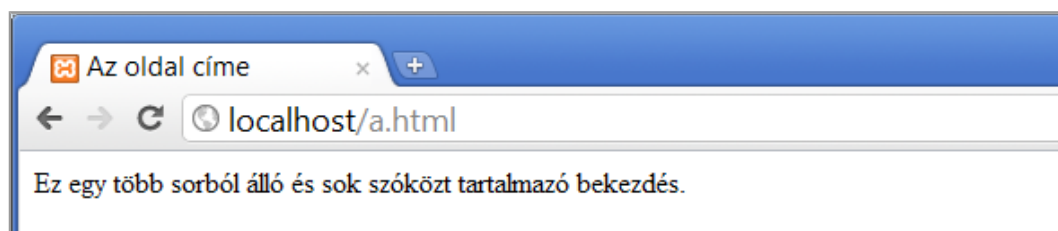

1.11. ábra. Bekezdések alapértelmezett térközzel

A következő példában hiába szerepel az 'új sor' és több szóköz karakter, a böngésző minden elválasztó karakter-sorozatot egy szóközként értelmez és jelenít meg.

```
<p>
  Ez egy    több
            sorból álló és sok
            szóközt tartalmazó
            bekezdés.
</p>
```

A tényleges tördelést a böngésző ablakmérete és a benne levő szöveg határozza meg (1.12. ábra).

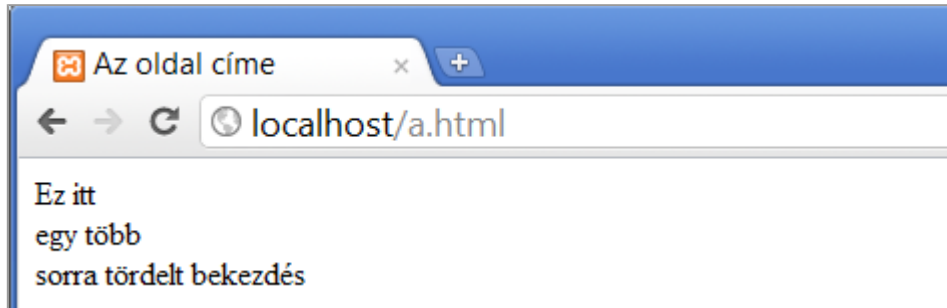
1.12. ábra. A tördelést érdekességei

Sortörések

A `
` tag használható, ha új sort szeretnénk kezdeni, de nem akarunk új bekezdést kezdeni.

```
| <p>Ez itt<br />egy több<br />sorra tördelt bekezdés</p>
```

A `
` kikényszeríti a sortörést (1.13. ábra).

1.13. ábra. Sortörés tag hatása

Folyó szövegben használható tagok²⁸

- `` Kiemeli a szöveget
- `` Erősebb kiemelés
- `<sub>` Alsó indexet definiál
- `<sup>` Felső indexet definiál
- `<ins>` Beszúrt szöveget jelöl
- `` Törölt szöveget jelöl

Linkek²⁹

A HTML linkeket (hivatkozásokat) használ arra, hogy az oldalunkhoz más tartalmakat kapcsolhassunk.

Egy link hivatkozni tud egy tetszőleges webes erőforrásra, pl. egy HTML oldalra, egy képre, zenére stb.

A link szintaxisa a következő:

```
<a href="url">Megjelenő szöveg</a>
```

A href tulajdonsághoz rendelt érték határozza meg, hogy a böngésző hogyan reagáljon a link kattintására. A kezdő és a záró tag közötti szöveg (vagy akár bonyolultabb tartalom) lesz kattintható, és (alapértelmezetten) kék színű, aláhúzott link.

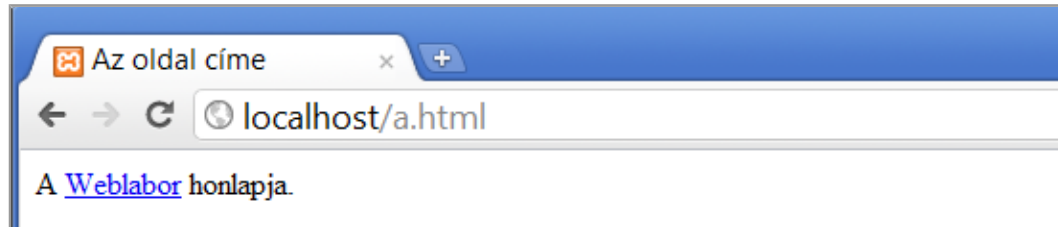
A következő példa egy linket definiál a Weblabor honlapjára:

```
<p>A <a href="http://weblabor.hu/">Weblabor</a>  
honlapja.</p>
```

A linkelt szöveget a böngészők alapbeállítások szerint kék színnel és aláhúzással jelenítik meg (1.14. ábra).

²⁸ Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/21-kevesse-ismert/>

²⁹ Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/18-html-hivatkozások/>

1.14. ábra. Link a szövegben

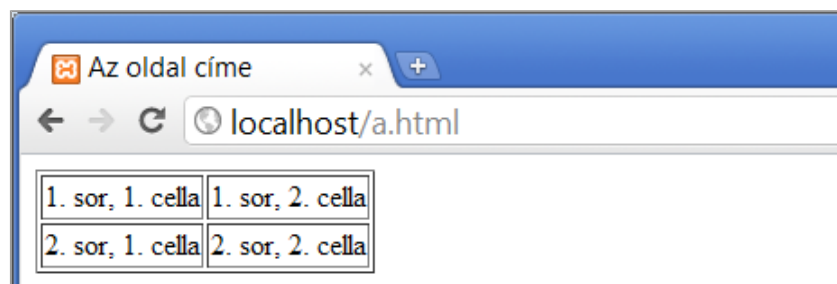
Táblázatok³⁰

Táblázatokat a `<table>` tag segítségével lehet létrehozni. Egy tábla sorokat tartalmaz (`<tr>` tag), és minden sor cellákat (`<td>` tag). A jobb láthatóság érdekében szegélyt (border) is beállíthatunk.

Nézzünk egy egyszerű, 2•2 cellás táblázatot:

```
<table border="1">
  <tr>
    <td>1. sor, 1. cella</td>
    <td>1. sor, 2. cella </td>
  </tr>
  <tr>
    <td>2. sor, 1. cella </td>
    <td>2. sor, 2. cella </td>
  </tr>
</table>
```

A tábla cellái szöveget, képet, bekezdést, listát, űrlapokat, újabb táblázatokat is tartalmazhatnak (1.15. ábra).

1.15. ábra. Táblázat megjelenése

Listák³¹

A HTML támogatja a számozott és felsorolt listák létrehozását.

³⁰ Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/19-html-tablazatok/>

³¹ Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/16-html-listak/>

Felsorolt lista

A felsorolt listák olyan elemeket tartalmaznak, amelyeket nem kell számozással azonosítanunk, ehelyett egy felsorolási szimbólum (alapértelmezetten egy fekete karika) jelzi vizuálisan a listaelemek kezdetét.

A felsorolt lista az `` elemmel írható le, a lista elem pedig `` elemmel (1.16. ábra).

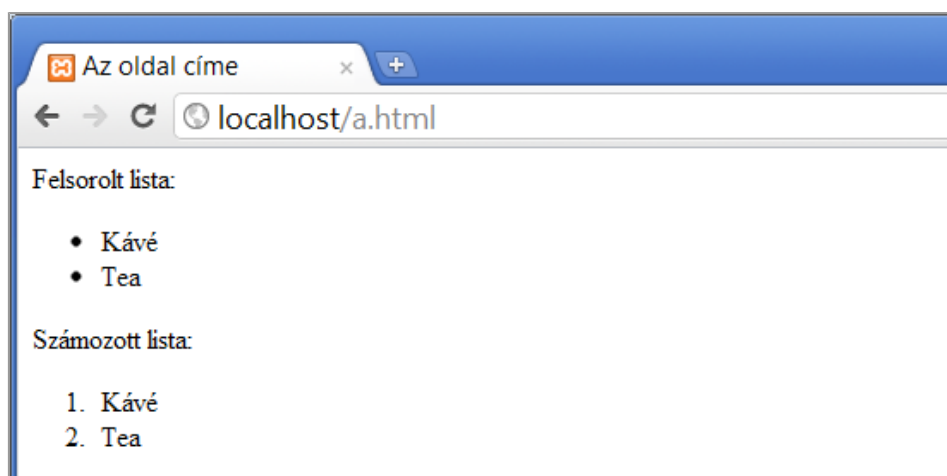
```
<ul>
  <li>Kávé</li>
  <li>Tea</li>
</ul>
```

Számozott lista

A számozott listák elemei (többnyire) számmal azonosítottak.

A számozott listát `` taggal kell létrehozni, a lista elemek az előzőhöz hasonlóan ``-vel definiálhatók (1.16. ábra).

```
<ol>
  <li>Kávé</li>
  <li>Tea</li>
</ol>
```


1.16. ábra. Listák

Képek³²

A HTML nyelvben az `` tag segítségével tudunk képeket definiálni. Ez az elem üres, és nincs záró tagja sem (hasonlóan a `
` elemhez).

³² Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/17-kepek-a-htmlben/>

A kép megjelenítéséhez először is meg kell adni a `src` tulajdonságot, vagyis az állomány helyét és nevét. A szintaxis a következő:

```
| 
```

Az `url` lehet abszolút vagy relatív megadású is.

Abszolút hivatkozás

```
| 
```

A következő abszolút hivatkozás a szerver gyökerében keres:

```
| 
```

Relatív hivatkozás

A következő hivatkozás relatív (mivel nem `/` jellel kezdődik). A képet ugyanabban a könyvtárban keresi, ahol a HTML állomány is van:

```
| 
```

A képeket gyakran más könyvtárba helyezzük. Ilyenkor is használható relatív hivatkozás. Néhány további példa a `src` alkalmazására:

A <code>src</code> értéke	Jelentése
<code>kepek/kep.gif</code>	a kép a kepek alkönyvtárban van
<code>../kep.gif</code>	a kép a szülőkönyvtárban van
<code>../kepek/kep.gif</code>	a kép a szülőkönyvtár kepek alkönyvtárában van

A képek pozíciója

Első látásra talán meglepő, de a szöveg tetszőleges helyére illesztett képek úgy viselkednek, mint egy tetszőleges karakter.

```
| <p>  
|   Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg.  
|   Ez egy szöveg. Ez egy szöveg.  
|     
|   Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg.  
|   Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg. Ez egy szöveg.  
|   ...
```

Az eredmény az 1.17. ábrán látható.

1.17. ábra. A kép karakterként jelenik meg

Az alt tulajdonság

Az alt tulajdonság alternatív szöveg definiálását teszi lehetővé. A szabvány szerint tehát ennek a szövegnek akkor kell a böngészőben láthatóvá válni, ha a kép valamilyen oknál fogva nem jeleníthető meg (pl. még nem töltődött le, nem érhető el, vagy eleve ki van kapcsolva a képek letöltése).

```
| 
```

A Microsoft Internet Explorer akkor is megjeleníti ezt a szöveget, ha az egérkurzort visszük a kép fölé, de ez eltér a HTML eredeti céljától.

Méret megadása

A böngésző ugyan a méret megadása nélkül is meg tudja jeleníteni a képet, mégis célszerű a width (szélesség) és height (magasság) tulajdonságokat megadni. Lassú kapcsolat vagy sok nagy kép esetén kimondottan zavaró lehet, amikor egy újabb kép letöltődésekor – az ekkor ismertté vált méret adatok alapján – a félig megjelent oldal „ugrik”.

```
| 
```

Természetesen a kép fizikai méretétől eltérő méretek is megadhatók, ekkor kicsinyítés, nagyítás, vagy akár torzítás is lehet az eredmény.

Ezt a megoldást nem célszerű lustaságból alkalmazni. A mai fényképezőgépek által készített képek jelentősen nagyobbak annál, mint ahogy azt egy weboldalon általában érdemes megjeleníteni. Így a képek kicsinyítése elemi fontosságú. Ha azonban ezt elmulasztjuk, és mindössze a HTML méret megadást alkalmazzuk, akkor a tárhelyünk kapacitását és a látogató sávszélességét feleslegesen pazaroljuk. Pl. egy 50-100 KB-os kép helyett 3MB-ot használunk.

Kép használata linkként

Link aktív felületéhez szöveg mellett vagy helyett kép is rendelhető. Erre mutat példát a következő kód:

```
<p>
  <a href="lastpage.htm">
    
  </a>
</p>
```

Űrlapok³³

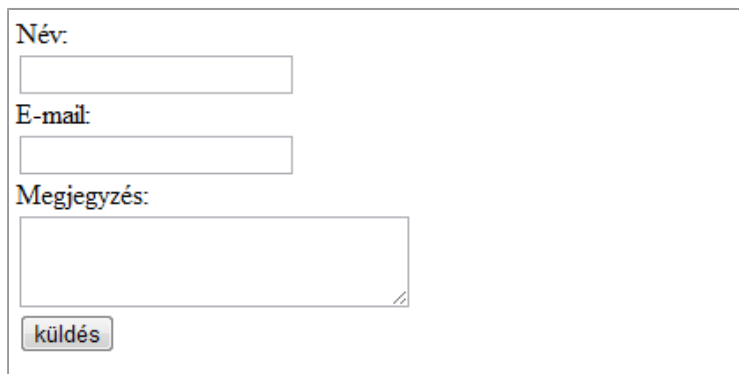
Az űrlapokat arra használhatjuk, hogy különböző módokon lehetőséget adjunk a látogatónak visszajelzésre, vagyis adatok megadására.

A `<form>` elem más elemeket tartalmaz. Ezek az űrlap elemek teszik lehetővé az adatbevitelt. A leggyakrabban használt elem az `<input>`. A `type` tulajdonságával állítható be, hogy pontosan milyen adatbeviteli módot szeretnénk (pl. checkbox, password, radio, text).

Példaként egy egyszerű hozzászólás űrlap:

```
<form>
  Név:<br /><input type="text" name="nev" id="nev" value="" /><br />
  E-mail:<br /><input type="text" name="email" id="email" value="" /><br />
  Megjegyzés:<br /><textarea name="megjegyzes" id="megjegyzes"
    cols="25" rows="3"></textarea><br />
  <input type="submit" value="küldés" />
</form>
```

Az űrlap kinézete az 1.18. ábrán látható.

1.18. ábra. Hozzászólás űrlap

1.5.5. Hogy nézzük meg egy oldal HTML kódját?

Gyakran előfordul, hogy a weben böngészve megtetszik egy oldal, és szeretnénk megnézni a forrását. (A szerző véleménye szerint ez az egyik legjobb módszer a tanulásra, hiszen ekkor nem külső, hanem belső motiváló erő hat.) De az is gyakori, hogy a készülő Drupal oldalunk HTML/CSS kódját kellene alaposabban megértenünk, a lehetséges hibákat kijavítanunk. Hogyan tehetjük ezt meg?

³³ Bővebben: <http://dev.opera.com/articles/view/20-html-urlopok/>

Egyszerűbb megoldásként keressük meg a böngészőnk *Nézet* menüjét, majd *Forrás*, vagy *Oldal forrása* (vagy valami hasonló nevű) menüpontot.

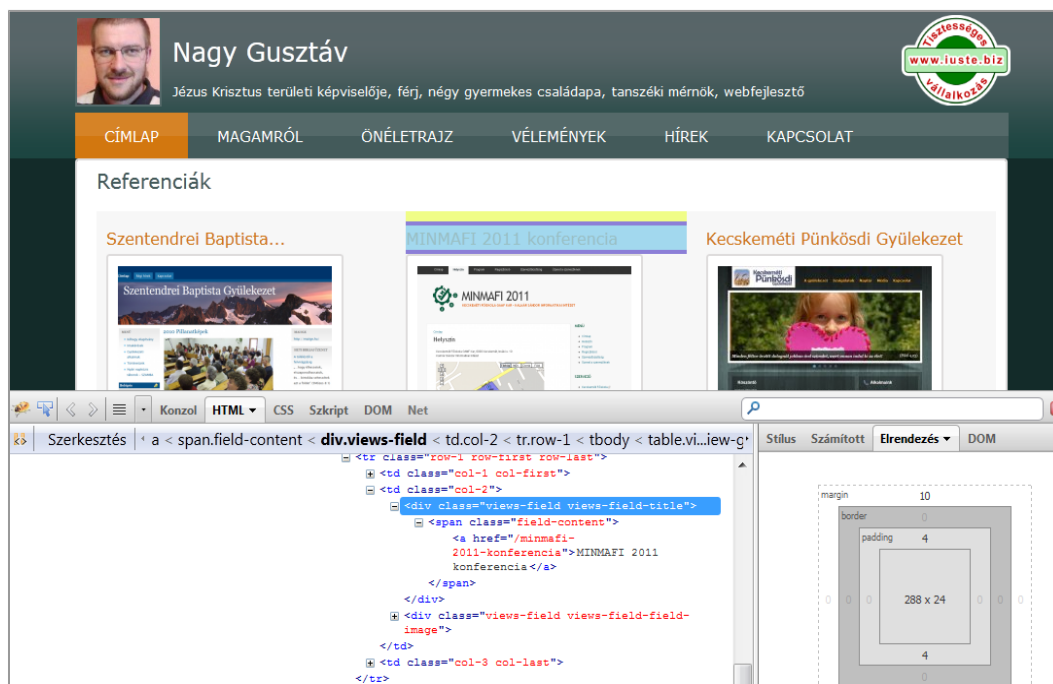
Ma már minden fontosabb böngésző beépített, vagy kiegészítőként telepíthető megoldást biztosít a forráskódban való komplex navigációhoz.

Mindegyik megoldás esetén működik az *F12* gyorsbillentyű.

Firefox

Régóta bevált megoldás a Firefox nevű böngésző használata, amely eleve webfejlesztők számára lett kifejlesztve, és sok kiterjesztése eleve a HTML forrás könnyen áttekinthető megjelenítését szolgálja. A kiegészítők közül elegendő a *Firebug*³⁴ megismerkednünk.

Az 1.19. ábra jól mutatja, hogyan láthatjuk a kész oldal és a HTML struktúra összefüggéseit.

1.19. ábra: Firebug működés közben

A következő videókkal alaposabban megismerhetjük a Firebug szolgáltatásait:

- *rrd (Radharadhya dasa): Firebug 10 percben*
<http://webmania.cc/firebug-10-percben/>
<http://webmania.cc/firebug-10-percben-2/>
<http://webmania.cc/firebug-10-percben-3/>

34 <http://getfirebug.com/>

Google Chrome

A Firebug sikerén felbuzdulva a Google Chrome fejlesztői beépített szolgáltatást nyújtanak a Firebug helyett. A funkció az Eszközök / Fejlesztői eszközök menüből érhető el.

Internet Explorer

Internet Explorer esetén a *Fejlesztői eszközök* menüben találhatunk hasonló funkciókat.

1.6. Tartalomkezelő rendszerek jellemzői

A Wikipédia szerint³⁵

„a tartalomkezelő rendszer (angolul Content Management System, CMS) olyan szoftverrendszer, amely nem strukturált információk, mint például az internetes portálok, akár több felhasználó általi elkészítését, kezelését, és tárolását segíti. Továbbá gondoskodik a tartalmak strukturált megjelenítéséről, statisztikák készítéséről, kiegészítő funkciók integrálásáról.”

E definícióhoz – könyvünk szempontjából – legfontosabb kiegészítés, hogy tartalomkezelő rendszerek használata esetén a kis-közepes méretű honlapok nem, vagy csak kisebb részben (elsősorban a honlap elindításánál) igényelnek webfejlesztői, programozói közreműködést. A honlap fenntartását akár teljes egészében meg tudja oldani, aki az e könyvben foglaltakat megfelelő szinten megismeri.

1.6.1. Melyiket válasszunk?

Tartalomkezelő rendszerből sokféle van. Vannak

- fizetősek és ingyenesek/nyílt forrásúak³⁶
- egyszerűbbek és komplexebbek
- különböző szerver környezeten (pl. *Java*, *.Net*, *PHP*, *Python*, *Ruby* platformon) üzemeltethetők
- kezdetlegesek és jól kiforrottak
- magyarul elérhetők, vagy csak más nyelven (általában angolul) használhatók
- általános célúak és specializáltak (pl. e-learning, e-commerce, fórum , blog stb.)

³⁵ http://hu.wikipedia.org/wiki/Tartalomkezelő_rendszer

³⁶ Érdemes megemlíteni, hogy az ingyenes és a nyílt forrású fogalom nem ugyanazt jelenti. Sokszor azonban, és a CMS-ek esetén különösen sokszor az ingyenesek egyben nyílt forrásúak is.

A választáshoz hasznos, ha ki tudjuk próbálni a CMS-t döntés előtt. Itt mutatkozik meg a nyílt forrású rendszerek nagy előnye: akár online, előre telepített módon is kipróbálhatjuk őket. A magyar nyelven is használható, nyílt forrású CMS-ek legtöbbjét a *CMS Award*³⁷ oldalon bárki kipróbálhatja. Ezen kívül (angol nyelven) még több rendszer kipróbálható az *OpensourceCMS*³⁸ oldalon.

További nem elhanyagolható előny, ha egy CMS aktív felhasználóiból álló magyar közösség is működik. A magyar felhasználók között legnépszerűbb CMS-ek aktív közösséggel rendelkeznek:

- *Drupal* (<http://drupal.hu>)
- *Joomla!* (<http://www.joomla.org.hu/>)
- *Moodle* (<http://moodle.org>)
- *Wordpress* (<http://word-press.hu>)

Míg a Moodle oktatási oldalaknál, Wordpress blogok esetén a legnépszerűbb, a Drupal és Joomla! az általános kategóriában használható hatékonyabban³⁹.

Jól látszik, hogy ez alapján nem könnyű a választás. A szerző véleménye azonban az, hogy a Drupal a legtöbb felmerülő szempont szerint előnyös választás.

37 <http://www.cmsaward.hu/>

38 <http://opensourcecms.com/>

39 Pl. <http://drupal.hu/hirek/20071104/packtnyertes>

2

A DRUPAL FELHASZNÁLÓI SZEMMEL

Ez a fejezet segíteni fog a Drupal alapú weboldalak használatában. Bemutatja, hogyan hozunk létre felhasználói azonosítót (másként fogalmazva: hogyan regisztráljunk), hogyan lépünk be, hogyan állítsuk be személyes adatainkat, és végül, hogyan hozunk létre és szerkesszünk tartalmakat (weboldalakat).

A Drupal egy tartalomkezelő rendszer. Célja, hogy egyszerűen lehessen tartalmakat (szövegeket, képeket, csatolt állományokat, stb.) felvinni, és azokat elérhetővé tenni a látogatók számára. Nem kell a technikai részletekkel (túl sokat) foglalkoznunk, elsősorban a tartalmakra kell koncentrálnunk.

Természetesen a Drupal lehetőséget ad arra, hogy a weboldal látogatói különböző szerepkörökben és különböző jogosultságokkal használhassák a weboldalunkat. Van, akinek tartalmakat feltölteni, másoknak szerkeszteni, a legtöbb látogatónak pedig „csupán” olvasni van lehetősége az oldalakat. (Bár ez utóbbi sem mindig így van, hiszen lehetnek zárt oldalak is, amelyeket csak bizonyos látogatók tekinthetnek meg.)

Ahhoz, hogy minden látogató pontosan azt (nem többet és nem kevesebbet) tehesse meg a honlapon, amire az oldal tulajdonosa vagy adminisztrátora fel akarja jogosítani, bizonyos esetekben elengedhetetlen a látogató személyének beazonosítása. Ennek régóta bevált módszere, hogy a felhasználók számára azonosítót hozunk létre (más néven regisztrálunk), amihez jogosultságokat rendelünk, a felhasználó pedig a honlap későbbi használatai esetén a felhasználónevének és jelszavának megadásával azonosítja magát (bejelentkezik).

Bevezetésként még érdemes megemlíteni, hogy a Drupal weboldal fő adminisztrátora – az elsőnek létrehozott felhasználó – jogosult arra, hogy a honlapon olyan feladatokat is elvégezzen, amelyek senki másnak nem engedélyezettek, például egy regisztrált felhasználó jogosultságainak pontos beállítása. Sőt, az adminisztrátor mindent megtehet az oldalon, egyes feladatokat csak ő tud megtenni.

Ezt a felhasználót bármilyen névvel elnevezhetjük, de jogaira tekintettel adminisztrátorként szoktunk rá hivatkozni. Szoktuk 1-es számú felhasználónak is hívni.

2.1. Mi a Drupal?

Néhány alapfogalmat érdemes tisztázni a Drupallal kapcsolatban is.

2.1.1. A Drupal felépítése

Drupal oldalunk építésekor a CMS motor központi mag része (*core*) és a kiegészítők (*contributions*) között különbséget kell tennünk.

Drupal Motor

A Drupal alapfunktionalitásait megvalósító alkalmazás. Már önmagában is rendkívül sok szolgáltatással bír, mégis alapvetően az a feladata, hogy a különböző funkciókat hatékonyan fogja össze. Garantált, hogy az itt található kódok alaposan teszteltek, az esetek döntő többségében korrektek és használhatóak, valamint a Drupal alapkoncepciójához illeszkednek. A felfedett hibákra igen gyorsan újabb kiadással reagálnak.

Kiegészítők

A Drupal közösség által beküldött kiegészítő funkcionálisok (modulok), kinézetek (sminkek), felületfordítások és dokumentációk tartoznak ide. Jellemzően fogva nincs olyan erős irányítás alatt, mint a motor, ezért nem csak tökéletesen működő komponenseket találhatunk itt. Sajnos előfordul, hogy a kiegészítők fejlesztője egy idő után már nem tartja karban a projektjét.

Körültekintéssel kell tehát a kiegészítőket használnunk.

Másrészt tudnunk kell, hogy a fejlesztők (mind a mag, mind a kiegészítők esetén) megkülönböztetnek stabil és fejlesztői (*dev* jelöléssel ellátott) változatot. Az utóbbiakat csak óvatosan, nagy körültekintéssel szabad használni. (Tanuláshoz esetleg alkalmazhatók, de éles környezetben inkább korábbi, stabil változatot használjunk.)

2.1.2. Ingyenes a Drupal?

A Drupal azon kívül, hogy sok ember szabadidejébe került, nagyon sok cég fizetett munkásainak fizetett munkáját tartalmazza. Pont ez a lényeg, hogy az *OpenSource* nem egy gittegyelet, amit próbálnak sulykolni egyes ellenérdekelt cégek, hanem egy üzleti modell (non és for profit) aminek keretében a program forráskódja nem zárt, hanem mindenki számára elérhető.

Az *Examiner*, *Acqua*, *Lullabot*, de akár a magyar cégek, mint pl. az *IntegralVision*⁴⁰ is jelentős munkaidőre áldoz a Drupal fejlesztésére a kódok elérhetővé tételére.

⁴⁰ <http://integralvision.hu/>

2.2. A felhasználó azonosítása

A felhasználó (látogató, 1.5. ábra) azonosítása azért szükséges, hogy a Drupal el tudja dönteni: mihez van joga a látogatónak.

2.2.1. Regisztráció

A Drupal oldalakon a tartalmak beküldése (létrehozása), szerkesztése általában csak regisztrált, és bejelentkezett látogatók számára (vagy azok közül is csak némely szűkebb csoport számára) engedélyezett. (Speciális esetekben a látogatók bejelentkezés nélkül is küldhetnek be tartalmakat: tipikusan fórum bejegyzések, illetve hozzászólások esetén szokás ezt engedélyezni.)

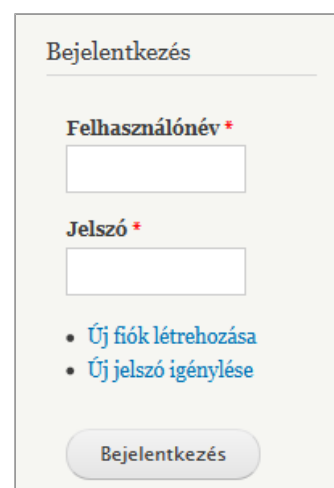
A regisztráció során tehát létrejön egy olyan felhasználói fiók, amely a felhasználó szükséges adatait és jogosultságait tartalmazza.

A regisztráció – az oldal üzemeltetőjének döntése alapján – háromféle módon történhet:

1. saját magunkat regisztráljuk adminisztrátori elfogadás nélkül
2. saját magunkat regisztráljuk adminisztrátori elfogadással,
3. az adminisztrátor regisztrál.

Saját magunkat regisztráljuk adminisztrátori elfogadás nélkül

A látogatók maguk végezhetik el a regisztrációt. Ennek módja, hogy a honlap belépésre szolgáló részén megkeressük az *Új fiók létrehozása* linket (2.1. ábra).

The image shows a screenshot of a web form titled "Bejelentkezés" (Login). It contains two input fields: "Felhasználónév *" (Username) and "Jelszó *" (Password). Below these fields are two links: "Új fiók létrehozása" (Create new account) and "Új jelszó igénylése" (Request new password). At the bottom of the form is a button labeled "Bejelentkezés".

2.1. ábra. Új fiók létrehozása

A linkre kattintva megjelenik a *Felhasználói fiók* oldal (2.2. ábra), ahol a kívánt *Felhasználónév* és az *E-mail cím* megadása szükséges. Ezen kívül további adatok megadására is lehet szükség, illetve lehetőség, az adminisztrátor által meghatározott módon. Sajnos egyre gyakrabban van szükség például a Captcha⁴¹ ellenőrzés beiktatására, mivel anélkül az egyre intelligensebb spam robotok árasztják el az oldalunkat.

Címlap » Felhasználói fiók

Felhasználói fiók

Új fiók létrehozása Bejelentkezés Új jelszó igénylése

Felhasználónév *

Szóköz használata megengedett. Az írásjelek közül csak a pont, a kötőjel, és az aláhúzás használható.

Email cím *

Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet.

Új fiók létrehozása

2.2. ábra. Felhasználói fiók létrehozása

A felhasználói név megválasztásánál egyre elterjedtebb megoldás a saját nevünk alkalmazása, főleg olyan oldalaknál, ahol a honlap látogatói nem csak virtuálisan (a honlap látogatóiként), hanem fizikai valójukban is találkozhatnak, ismerhetik egymást.

E-mail címként csak a saját, működő e-mail címünket van értelme megadni (2.3. ábra). E lépés célja, hogy korrekt, működő e-mail címmel rendelkezzen minden regisztrált látogató.

Címlap » Felhasználói fiók

Felhasználói fiók

Új fiók létrehozása Bejelentkezés Új jelszó igénylése

Felhasználónév *

Szóköz használata megengedett. Az írásjelek közül csak a pont, a kötőjel, és az aláhúzás használható.

Email cím *

Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet.

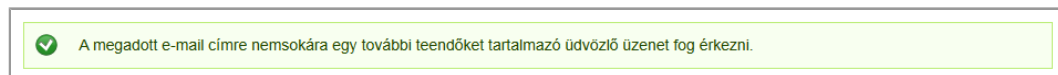
Új fiók létrehozása

2.3. ábra. Felhasználói fiók létrehozása

⁴¹ „A captcha vagy CAPTCHA (magyarosan kapcsa) egy 2000-ben megjelent védekezési módszer a spamek, közelebbről a kommentspamek ellen. A módszer lényege, hogy a hozzászóláshoz a képen látható szót is be kell írni, ez azonban a képfájlon torzítva jelenik meg, tehát a spamrobot nem ismeri föl.” forrás: <http://hu.spam.wikia.com/wiki/Captcha>

Fontos megjegyezni, hogy az űrlapokon begépelt adatoknak nem lesz végleges hatásuk, amíg az űrlap alján található *Beküldés*, *Mentés* vagy hasonló (jelen esetben *Új fiók létrehozása*) feliratú gombra kattintva el nem küldjük azokat a honlapot kiszolgáló webszervernek.

Az űrlap elküldése után üzenetben kapunk tájékoztatást a sikeres (2.4. ábra) vagy sikertelen (2.5. ábra) űrlapkitöltésről.

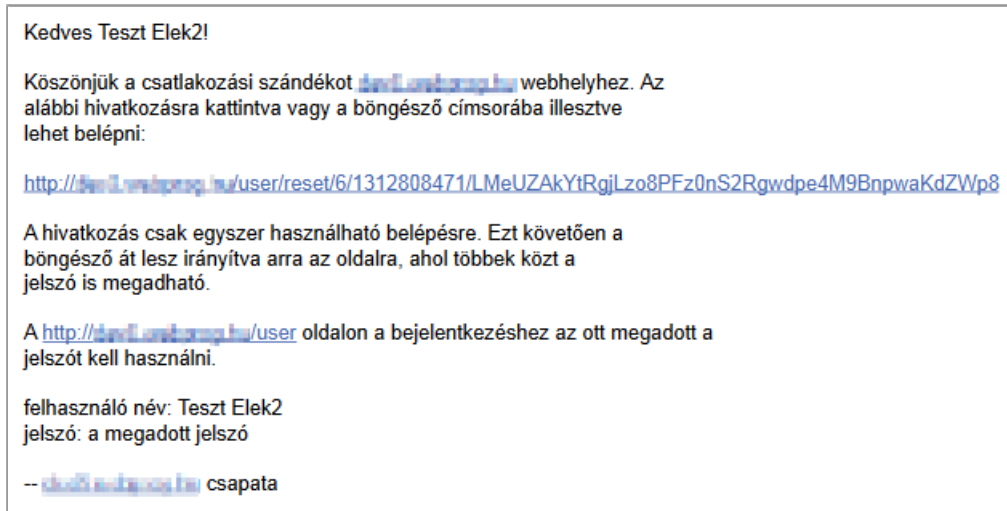
2.4. ábra. Sikeres regisztráció

Ha elgépettünk valamit, akkor ezt láthatjuk:

The screenshot shows a web form titled "Felhasználói fiók" (User Account). At the top, there is a red-bordered box with a red 'X' icon and two bullet points: "A felhasználónév nem engedélyezett karaktert tartalmaz." and "tesztelek email cím hibás." Below this, the form has three tabs: "Új fiók létrehozása" (selected), "Bejelentkezés", and "Új jelszó igénylése". The "Új fiók létrehozása" tab contains two input fields. The first is labeled "Felhasználónév *" and contains the text "Teszt Elek?". Below it is a note: "Szóköz használata megengedett. Az írásjelek közül csak a pont, a kötőjel, és az aláhúzás használható." The second input field is labeled "Email cím *" and contains the text "tesztelek". Below it is a note: "Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet." At the bottom of the form is a button labeled "Új fiók létrehozása".

2.5. ábra. Sikertelen regisztráció

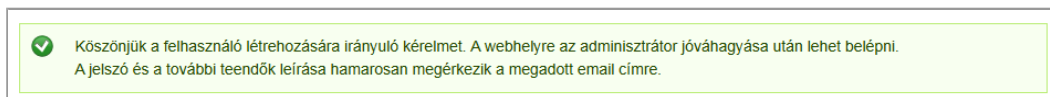
Sikeres űrlapküldés esetén az e-mail címre automatikusan érkezik egy levél, amelyben a leírt teendőket követve véglegesíthetjük a regisztrációt (2.6. ábra).

2.6. ábra. Regisztráció utáni e-mail

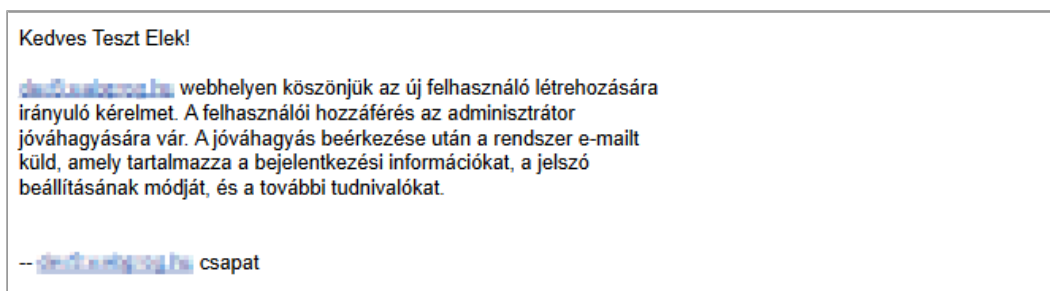
Saját magunkat regisztráljuk adminisztrátori elfogadással

A weboldal adminisztrátora szigorúbb lépéseket is beiktathat a fenti regisztrációs folyamatba. Ez azonban az adminisztrátornak csupán lehetősége, nem minden esetben él vele. Ilyen esetben a tájékoztatás is ennek megfelelő (2.7. ábra a 2.4. ábra helyett).

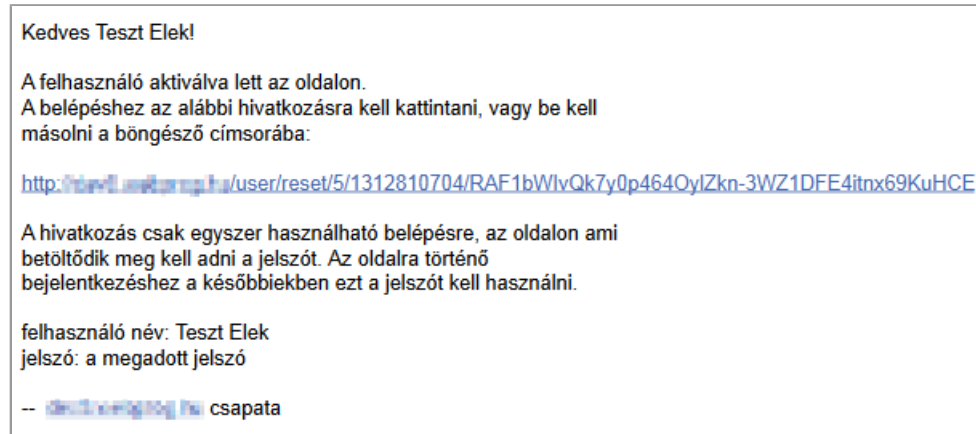
2.7. ábra. Sikeres regisztráció

Ekkor az első levelünk is mást fog tartalmazni (2.8. ábra).

2.8. ábra. Regisztráció utáni e-mail

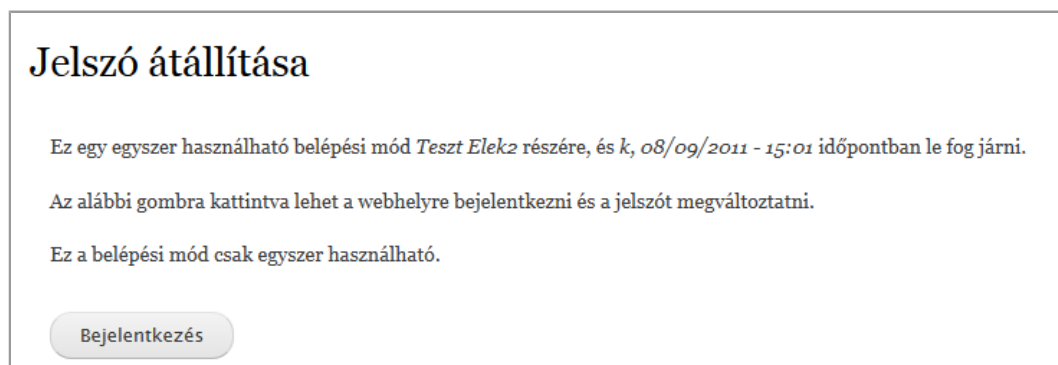
Ha az adminisztrátor elfogadja a regisztrációt, újabb e-mailt fogunk kapni (2.9. ábra).

2.9. ábra. Elfogadott regisztráció

Első belépés

A levélben (2.6. vagy 2.9. ábra) kapott link segítségével be tudunk lépni az oldalra (2.10. ábra).

2.10. ábra. Belépés az e-mail alapján

Érdemes egyből megadni egy jelszót (2.11. ábra), hogy máskor is be tudjunk lépni az oldalra.

Teszt Elek2

Megtekintés Szerkesztés

Email cím *

nagygus2@freemail.hu

Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet.

Jelszó

..... Jelszó erőssége: Erős

Jelszó megerősítése

..... A jelszavak megegyeznek: igen

A jelszó megváltoztatásához az új jelszót mindkét mezőbe be kell írni.

2.11. ábra. Jelszó első megadása

Az adminisztrátor regisztrál

Előfordulhat, hogy az adminisztrátor maga hoz létre a felhasználók számára felhasználói azonosítót. Ebben az esetben a Drupal (vagy az adminisztrátor) egy e-mailben értesíti (2.12. ábra) a leendő felhasználót a regisztráció megtörténtéről. Ennek előnye az is, hogy a felhasználó megfelelő jogosultságait már ekkor megkaphatja. Zárt oldalakra is többnyire így lehet bekerülni.

Kedves Teszt Elek3!

Teszt Elek3 felhasználót létrehozta a webhely adminisztrátora. A belépéshez az alábbi hivatkozásra kell kattintani, vagy be kell másolni a böngésző címsorába:

<http://www.drupal.hu/user/reset/7/1312886505/F6WChZQt0QgdH1m4wofV5fpmjBXR6L70TnD8BQ8TGLA>

Ez hivatkozás csak egyszer használható belépésre, a betöltött oldalon meg kell adni a jelszót. A későbbiekben a <http://www.drupal.hu/user> címen történő bejelentkezéshez az ott megadott jelszót kell használni:

Felhasználónév: Teszt Elek3
Jelszó: a megadott jelszó

-- Drupal 7 teszt csapata

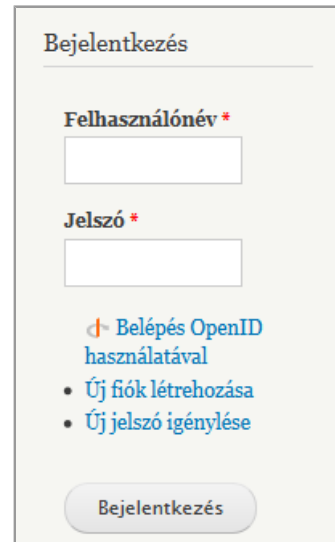
2.12. ábra. Adminisztrátor által létrehozott felhasználói fiók

Az OpenID használata

Technikailag létező, de Magyarországon alig ismert megoldás az OpenID használata. A Wikipédia⁴² szerint „az *OpenID* egy nyílt, decentralizált, ingyenes internetes szolgáltatás, ami lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy egyetlen digitális identitással lépjenek be

⁴² <http://hu.wikipedia.org/wiki/OpenID>

különböző oldalakra”. Természetesen a Drupal alkalmas az OpenID bejelentkezések kezelésére. A 2.13. ábrán látható módon látszik, ha ez a szolgáltatás elérhető a weboldalon.

The image shows a login form titled "Bejelentkezés" (Login). It contains two input fields: "Felhasználónév *" (Username) and "Jelszó *" (Password). Below these fields, there is a link "Belépés OpenID használatával" (Login with OpenID) accompanied by an OpenID icon. Underneath this link are two bullet points: "Új fiók létrehozása" (Create new account) and "Új jelszó igénylése" (Request new password). At the bottom of the form is a button labeled "Bejelentkezés".

2.13. ábra. OpenID

2.2.2. Be- és kijelentkezés

Addig, amíg az oldalra be nem jelentkezőnk a felhasználónév és jelszó megadásával, mindössze azonosítatlan (anonymous, a továbbiakban névtelen vagy vendég) felhasználóként tudjuk az oldalt használni. Ha ki akarjuk használni a regisztrált felhasználói azonosítónkkal járó plusz szolgáltatásokat, akkor mindenképpen be kell jelentkezünk.

A bejelentkezés legegyszerűbb módja, hogy a 2.1. ábrán látható űrlapon megadjuk a felhasználónevünket és a jelszavunkat, majd a *Bejelentkezés* gombra kattintunk.

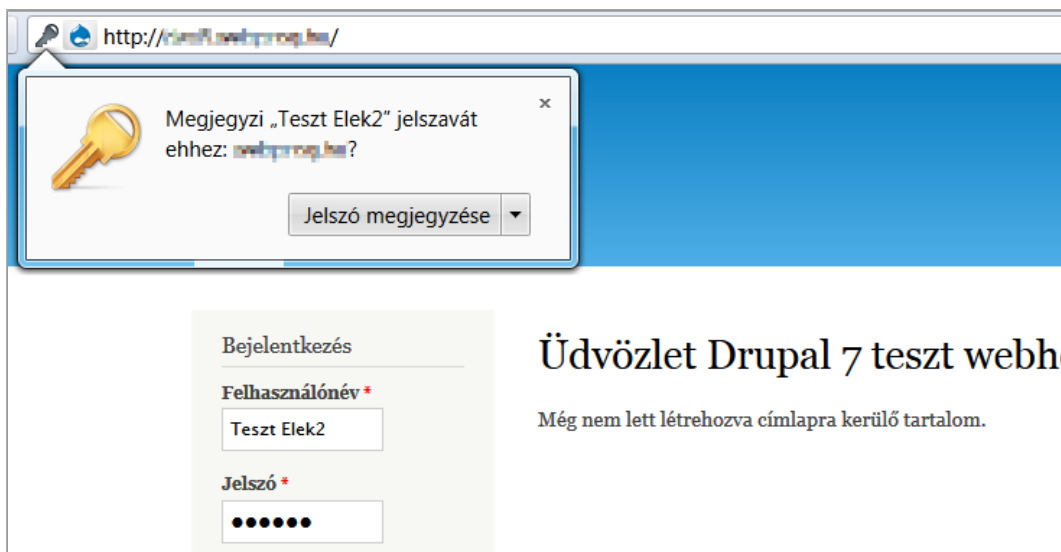
A sikeres belépésre utal többek között, hogy az eddig látható *Bejelentkezés* űrlap (célja nem lévén) nem lesz látható. Látszik viszont helyette a *Saját adatok* és a *Kilépés* menüpont (2.14. ábra).

2.14. ábra. Saját adatok és Kilépés menüpontok

A *Kilépés* menüpontra kattintva ismét névtelen felhasználóvá válunk a Drupal alapú oldal számára.

A böngészőnk (beállításaitól függően) felajánlhatja, hogy a begépett adatokat megjegyzi. Ezt csak akkor fogadjuk el, ha a számítógéphez fizikailag más nem tud hozzáférni. Például internetkávézóban, iskolai gépteremben nem szabad engedélyeznünk, mert akkor illetéktelenek használhatják a honlapot a mi nevünkben és jogosultságunkkal.

2.15. ábra. Jelszó megjegyzése

Ha engedélyezzük a belépési adatok megjegyzését, akkor a legközelebbi látogatáskor a böngészőnk fel fogja ajánlani a korábbi adatokat, így azokat nem kell újra begépelni.

Biztonsági okokból lehetőleg mindig lépünk ki a *Kilépés* link (2.14. ábra) segítségével.

2.2.3. Saját adatok módosítása

A regisztrált felhasználók saját adataikat megváltoztathatják a *Saját adatok* (2.14. ábra) linkre, majd a *Szerkesztés* fülre kattintva.

Az e-mail cím és a jelszó megváltoztatása minden esetben lehetséges. Jelszó változtatása esetén ismét meg kell adnunk a régi jelszavunkat is (2.16. ábra).

Címlap » Teszt Elek2

Teszt Elek2

Megtekintés Szerkesztés

Jelenlegi jelszó

●●●●●●

Email cím vagy Jelszó megváltoztatásához be kell írni a jelenlegi jelszót. [Új jelszó igénylése.](#)

Email cím *

nagygyus2@freemail.hu

Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet.

Jelszó

●●●●●●

Jelszó erőssége: Gyenge

Jelszó megerősítése

●●●●●●

A jelszavak megegyeznek: **igen**

A jelszó erősségének növelése:

- Hosszúság növelése legalább 6 karakterre
- Nagybetűk hozzáadása
- Számok hozzáadása
- Írásjelek hozzáadása

A jelszó megváltoztatásához az új jelszót mindkét mezőbe be kell írni.

2.16. ábra. Saját adatok szerkesztése

A jelszó kiválasztásánál érdemes az erősségre is figyelni. Ötleteket is kaphatunk a komplexitás növelésére.

Az adminisztrátor beállításaitól függ, hogy pontosan ezen kívül mit tudunk az oldalon beállítani. A következők szoktak előfordulni (2.17. ábra):

- Ha engedélyezve van, megváltoztathatjuk a felhasználónevünket⁴³.
- Ha engedélyezve van, itt feltölthetünk egy saját arcképet, ami például a beküldött tartalmaink, hozzászólásaink mellett jelenhet meg.
- Többnyelvű oldal esetén a felhasználói felület nyelvét megváltoztathatjuk.
- Ha engedélyezve van, az időzóna megadásával korrigálhatjuk a szerver és a mi számítógépünk közötti esetleges időzóna-eltérést.
- Ha az oldal többféle kinézettel (sminkkel) rendelkezik, beállíthatjuk a számunkra megfelelőt.
- Ha engedélyezve van, a hozzászólásainknál megjelenő aláírás szöveget is megadhatunk.

⁴³ Ezt ritkán szoktunk engedélyezni, inkább az adminisztrátor hatáskörében hagyjuk ezt a jogot.

Nyelvi beállítások

Nyelv

☐ angol (English)

☒ magyar (Magyar)

Az email-ek küldéséhez használt alapértelmezett nyelv.

Kép

Kép feltöltése

A felhasználó képe. 1024x1024 méretnél nagyobb képek át lesznek méretezve.

Aláírás beállítása

Aláírás

Szövegfarmátum

Filtered HTML

- A weblcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd>
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

Az aláírás nyilvánosan megjelenik a hozzászólások alatt.

Nyelvi beállítások

Időzóna

Europe/Budapest: kedd, augusztus 9, 2011 - 14:33 +0200

2.17. ábra. További szerkesztési lehetőségek

2.2.4. Elfelejtett jelszó

Nem ritka, hogy egy felhasználó elfelejti a jelszavát.

A mai korszerű rendszerekben nincs lehetőség arra, hogy a korábban beállított jelszavunkhoz hozzájussunk, ugyanis biztonsági okokból azt nem tároljuk el eredeti formájában.

Két lehetőség van:

1. Az *Új jelszó igénylése* funkciót veszi igénybe.
2. Felveszi a kapcsolatot az oldal adminisztrátorával (vagy más megfelelő jogosultságú felhasználóval), és személyesen kéri tőle a jelszó megváltoztatását.

Általában az első megoldással érdemes próbálkozni, és csak utána igénybe venni az emberi közreműködést.

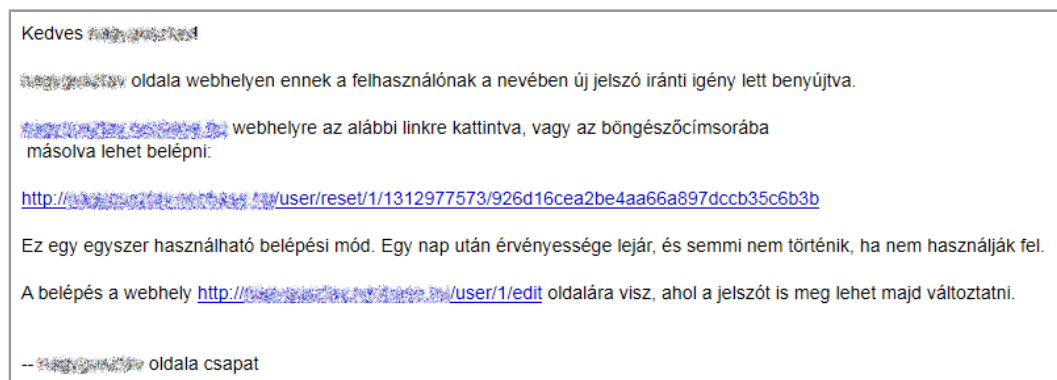
Új jelszó igénylése

Egyszerűbb esetben a 2.1. ábrán látható módon elérhetjük ezt a funkciót. Ha esetleg ez a belépés blokk nem látszik az oldalon, az user útvonallal is próbálkozhatunk: a böngésző cím sorába írjuk be a domain név után az user útvonalat. (A szerző honlapján pl. <http://nagygyusztav.hu/user> lesz.) Az itt megjelenő űrlapot láttuk már a 2.2. ábrán. Ott is jól látszik az *Új jelszó igénylése* fül, amelyre kattintva megadhatjuk az e-mail címünket vagy felhasználói nevünket (2.18. ábra).

2.18. ábra. Új jelszó igénylése

A szöveg sikeres begépelése után egy rövid üzenetet kapunk: „A további teendők leírása nemsokára e-mailben érkezik.” Ennek megfelelően egy e-mailt fogunk kapni (2.19. ábra).

2.19. ábra. E-mail az új jelszó igénylése esetén

Ha egy napon belül nem kattintunk az e-mailben kapott belépési linkre, akkor semmi következménye nem lesz az e-mail kérésének, a korábbi felhasználónévvel és jelszóval be tudunk jelentkezni.

Ha kattintunk, a 2.20. ábrához hasonló üzenetet kapunk.

Természetesen jelentkezünk be, majd a 2.16. ábrához hasonló módon állítsunk be egy új jelszót. A továbbiakban ezzel fogunk tudni belépni.

Jelszó átállítása

Ez egy egyszer használható belépési mód *Nagy Gusztáv* részére, és 2011.09.07. 11:14 időpontban le fog járni.

Az alábbi gombra kattintva lehet a webhelyre bejelentkezni és a jelszót megváltoztatni.

Ez a belépési mód csak egyszer használható.

Bejelentkezés

2.20. ábra. Az e-mailben kapott linkre kattintva

2.3. Tartalmak kezelése

A Drupal tartalomkezelő rendszer fő célja, hogy a honlap tartalmait (oldalait) kezelje, vagyis lehetővé tegye az oldalak létrehozását, módosítását, törlését, megtekintését. (Természetesen a szolgáltatásokat csak az adott feladat ellátására jogosult felhasználók érhetik el.)

2.3.1. Tartalmak megtekintése

Ez az a funkció, amit minden webet használó jól ismer. Az egyes oldalak tartalmait többféle módon érhetjük el. Tipikus lehetőségek:

- A címlapon találhatóak általában a legfrissebb tartalmak címei, bevezetői. (Blogok esetén nem csak bevezető, hanem a teljes tartalom megjelenítése is szokásos.)
- Jellemzően felül és bal (esetleg jobb) oldalt megjelenő menüpontok közvetlenül vagy közvetve újabb oldalakra vezethetnek.
- Egyre jellemzőbb, hogy többféle navigációs eszközzel is elérhetünk egyes tartalmakat, pl. címkék, címkefelhő, kenyérmorzsa menü, stb.

2.3.2. Tartalmak létrehozása

Amennyiben rendelkezünk megfelelő jogosultságokkal, a *Navigáció* menün megjelenik a *Tartalom hozzáadása* link (2.21. ábra).

2.21. ábra. Tartalom hozzáadása

Ahogy az ábrán látszik is, ha nincs semmilyen címlapon megjeleníthető tartalom, akkor ott is megjelenik ugyanez a link.

Itt olyan tartalom típusok közül választhatunk, amelyek beküldésére jogunk van. (A 2.22. ábra esetén *Cikk* és *Egyszerű oldal* típusú tartalmat tudunk beküldeni.)

2.22. ábra. Beküldhető tartalomtípusok

A *Cím* a beküldött tartalom címét, míg a *Törzs* a tartalom érdemi részét várja (2.23. ábra).

Címlap » Tartalom hozzáadása

Navigáció

- ▼ [Tartalom hozzáadása](#)
 - [Cikk](#)
 - [Egyszerű oldal](#)

Egyszerű oldal beküldése

Cím *

Magamról

Törzs ([Összefoglaló szerkesztése](#))

Több szóval jellemezhetem magam: férj, apa, oktató, programozó, de leginkább azt tartom fontosnak elmondani, hogy Jézus Krisztus váltsága által Isten gyermeke lehetek. Számomra ez a legfontosabb.

Sokáig nem találtam azt a gyülekezetet, ahol maradéktalanul együtt tudjuk dicsérni Istent, és együtt tudunk az emberek felé is szolgálni. 1998-ban azonban megtaláltam a Kecskeméti Baptista Gyülekezetet, ahol szolgáló testvérekre és otthonra leltem.

Családom (akikért felelősséget vállaltam) 6 tagú: feleségem Adri, két fiunk Dani és Ábel, és két lányunk Dorka és Anna.

Szövegformátum

Filtered HTML ▼

[Bővebb információk a szövegformátumokról](#) ?

- A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd>
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

Mentés

Előnézet

2.23. ábra. Egyszerű oldal beküldése

Összegzés és törzs

A tartalmunk beküldésekor gondoljunk arra, hogy egyes esetekben (pl. címlapra küldött tartalom esetén) nem a teljes tartalom, hanem annak csak egy összefoglalója/előnézete jelenik meg.

Az Összefoglaló szerkesztése linkkel az Összegzés mező külön szerkeszthető lesz, így pl. a címlapon megjelenő szöveget a törzstől külön is megadhatjuk (2.24. ábra).

Címlap » Tartalom hozzáadása

Navigáció

- Tartalom hozzáadása
 - Cikk
 - Egyszerű oldal

Egyszerű oldal beküldése

Cím *

Magamról

Összegzés (Összefoglaló elrejtése)

Több szóval jellemezhetem magam: férj, apa, oktató, programozó, de leginkább azt tartom fontosnak elmondani, hogy Jézus Krisztus váltsága által Isten gyermeke lehetek. Számomra ez a legfontosabb.

Üresen hagyva a teljes szöveg eleje lesz az összefoglaló.

Törzs

Több szóval jellemezhetem magam: férj, apa, oktató, programozó, de leginkább azt tartom fontosnak elmondani, hogy Jézus Krisztus váltsága által Isten gyermeke lehetek. Számomra ez a legfontosabb.

Sokáig nem találtam azt a gyülekezetet, ahol maradéktalanul együtt tudjuk dicsérni Istent, és együtt tudunk az emberek felé is szolgálni. 1998-ban azonban megtaláltam a Kecskeméti Baptista Gyülekezetet, ahol szolgáló testvérekre és otthonra leltem.

Családom (akikért felelősséget vállaltam) 6 tagú: feleségem Adri, két fiunk Dani és Ábel, és két lányunk Dorka és Anna.

Szövegformátum Filtered HTML [Bővebb információk a szövegformátumokról](#)

- A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd>
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

Mentés Előnézet

2.24. ábra. Összegzés szerkesztése

Ha üresen hagyjuk, akkor a törzs egy szeletét (kb. 600 karakter) fogja Összegzésnek tekinteni.

Szövegformátum

A *Törzs* mező alatt (2.23. ábra) pontos információkat kaphatunk arra nézve, hogy a megadott szöveget hogyan kezelje a Drupal. Az alapértelmezett beállítások a 2.24. ábrán láthatóak, de jelentős eltérés is lehetséges.

Ahogy láthatjuk, az alapértelmezett *Filtered HTML* szövegformátum esetén

- a linkek kattintható hivatkozások lesznek, és nem kell az a HTML tagot precízen leírunk
- néhány HTML tagot is használhatunk a szövegünk formázására és tagolására, a többi HTML tagot a Drupal eltávolítja
- a bekezdések tagolását is rábízhatjuk a Drupalra: az üres sor határára precíz bekezdések jönnek létre a p tag használata nélkül is

Előfordulhat, hogy a 2.24. ábra *Szövegformátum* választólistája nem jelenik meg, mivel a felhasználónak csak egyféle szövegformátum használatához van jogosultsága. A lehetőségek listája azonban ekkor is látszik.

Mindenképpen figyelembe kell azonban venni, hogy a weboldalak szövegformázásának logikája (az eltérő megjelenítési logika miatt) eléggé eltér a hagyományos, papír alapú szövegszerkesztéstől. Ezért egy kicsit el kell felejtünk a szövegszerkesztőnk papír alapú logikáját, és meg kell tanulnunk, mit is jelent a felbontásfüggetlen tipográfia.

Előnézet

Előfordulhat, hogy a szerkesztés oldal alján a *Mentés* nem, csak az *Előnézet* gomb látható. Ez arra utal, hogy az előnézet használata kötelező, csak második lépésben fogjuk megtalálni a *Mentés* gombot.

Előnézet kérése esetén megtekinthetjük (2.25. ábra), milyen lesz az oldalunk, ha véglegesen beküldjük. Ha most elnavigálnánk a szerkesztési oldalról, és nem a *Mentés* gombra kattintanánk, akkor az eddig bevitt tartalom véglegesen elveszne.

Címlap » Tartalom hozzáadása

Előnézet

Bevezető előnézete

Magamról

Több szóval jellemezhetem magam: férj, apa, oktató, programozó, de leginkább azt tartom fontosnak elmondani, hogy Jézus Krisztus váltsága által Isten gyermeke lehetek. Számomra ez a legfontosabb.

További információ

Teljes tartalom előnézete

Magamról

Több szóval jellemezhetem magam: férj, apa, oktató, programozó, de leginkább azt tartom fontosnak elmondani, hogy Jézus Krisztus váltsága által Isten gyermeke lehetek. Számomra ez a legfontosabb.

Sokáig nem találtam azt a gyülekezetet, ahol maradéktalanul együtt tudjuk dicsérni Istent, és együtt tudunk az emberek felé is szolgálni. 1998-ban azonban megtaláltam a Kecskeméti Baptista Gyülekezetet, ahol szolgáló testvérekre és otthonra leltem.

2.25. ábra. Előnézet megtekintése

Az oldal *Bevezető előnézete* akkor fog szerephez jutni, ha az éppen beküldés alatt álló tartalom a kezdő oldalon (vagy más hasonló listázó oldalon) is megjelenő tartalom lesz. Általában a *Teljes tartalom előnézetével* kell elsősorban foglalkoznunk.

Az ismét megjelenő szerkesztőben még szükség esetén módosíthatjuk az oldal tartalmát, majd ha kész vagyunk, kattintsunk a *Mentés* gombra. Ezzel a tartalmunk elkészült, amit a tájékoztató üzenet is megerősít (2.26. ábra).

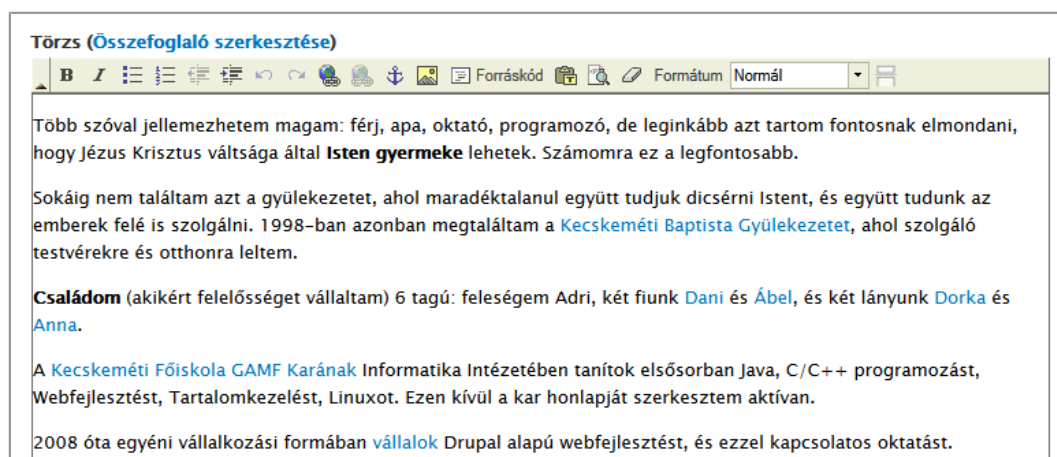

2.26. ábra. A beküldött tartalom létrejött

Vizuális szerkesztő

Ha az oldal adminisztrátora engedélyezi, akkor lehetőségünk van ún. vizuális szerkesztők (WYSIWYG editor) használatára is. A 2.27. ábrán látszik, hogy a tartalmak bevitele a vizuális szerkesztők segítségével hasonló módon oldható meg, mint ahogy azt a szövegszerkesztőnkben is megszokhattuk. Használatukhoz nem szükséges a HTML alapos ismerete, bár az alapokkal (1.5 fejezet) érdemes tisztában lennünk.

A weboldalakon többféle WYSIWYG editor használata is elterjedt. A 2.27. ábrán az FCKEditor⁴⁴, a szerző kedvence látható. Elterjedt még pl. a TinyMCE⁴⁵, a YUI editor⁴⁶ és több másik megoldás.

2.27. ábra. WYSIWYG editor

⁴⁴ <http://ckeditor.com/>

⁴⁵ <http://tinymce.moxiecode.com/>

⁴⁶ <http://developer.yahoo.com/yui/editor/>

Érdemes azonban figyelembe venni, hogy egy weboldal – eltérően egy nyomtatásra szánt, szövegszerkesztőben készített dokumentumtól, – akár minden látogató esetén máshogy fog kinézni. Ezért érdemes csupán alapvető formázási tevékenységre szorítkozni. (Egy jól beállított weboldal esetén csak az engedélyezett elemeknek megfelelő gombok használhatók a vizuális szerkesztőn.)

A 2.4 fejezetben vissza fogunk térni a vizuális szerkesztők használatára.

További információk megadása

Bizonyos esetben a címen és a törzsön kívül további információk megadására is van lehetőség. Néhány eset ezek közül:

Ha van jogunk hozzá, a tartalmat valamelyik *menübe* is elhelyezhetjük (2.28. ábra).

2.28. ábra. Tartalom menübe helyezése

Fórumtéma beküldése esetén (2.29. ábra) kiválaszthatjuk, hogy melyik fórumhoz tartozzon.

Fórumtéma beküldése

Tárgy *

Telepítés

Fórum *

Általános vita

Törzs (Összefoglaló szerkesztése)

A Drupal telepítése során problémába ütköztem! Nem találom az alábbi állományt:
sites/default/settings.php
A segítséget kérném azoknak akik már túljutottak ezen a ponton probléma nélkül!

2.29. ábra. Fórumtéma beküldése

Bizonyos esetekben (tipikusan cikkek, hírek, blogbejegyzések esetén) megadhatunk (2.30. ábra) egy vagy több *kulcsszót* (más néven címkét vagy jelölőt), amellyel a tartalom témáját jelöljük. A kulcsszavakat (még pontosabban kulcskifejezéseket, mivel több szavasak is lehetnek) vesszővel kell egymástól elválasztani.

Cikk beküldése

Cím *

Elindult a honlap fejlesztése

Címkék

Drupal, honlap

Vesszővel elválasztott szavak listája a tartalom jellemzésére.

Törzs (Összefoglaló szerkesztése)

2.30. ábra. Címkék megadása

Az így beküldött tartalmak esetén a címen és a törzsön kívül megjelennek (2.31. ábra) a címkék is.

2.31. ábra. Címkék megjelenése

Ezek természetesen nem csak információt hordoznak, hanem navigációs lehetőséget is adnak: a címke feliratára kattintva az ugyanezen címkével ellátott tartalmak listázhatóak.

Egyes esetekben (tartalomtípustól és jogosultságoktól függően) a tartalom mellékleteként csatolt állományok is alkalmazhatók. A melléklet állományokra nézve méret- és típuskorlátozás lehet érvényben.

Az állomány helyét és nevét a *Tallózás* gombbal adhatjuk meg (2.32. ábra). A *Feltöltés* gomb elvégzi a tényleges feltöltést.

A weben érdemes ékezetes karakterek és írásjelen nélkül elnevezett állományokkal dolgozni. Egyes esetekben (pl. a weboldal költöztetése egy másik tárhelyszolgáltatóhoz) problémás lehet a speciális karakterekkel. A 13.15-fejezetben látni fogjuk, hogy a Drupal képes helyettünk figyelni erre a szempontra.

2.32. ábra. Csatolmány elhelyezése

A *Feltöltés* után a fájlnevnél beszédesebb *Leírást* is megadhatunk (2.33. ábra).

Ha szükséges, kikapcsolhatjuk az állomány *Megjelenítését*. Így a fájl ugyan a webszerverre kerül, de nem lesz hozzá automatikusan letöltési link gyártva.

Végül érdemes megemlíteni, hogy akár újabb fájlokat is feltölthetünk: a feltöltés után újabb felület jelenik meg a feltöltött állomány adatai alatt (2.33. ábra).

Csatolmány

A sorok súlyának mutatása

Fájlinformáció	Megjelenítés	Műveletek
<div> <div>+</div> <div>Drupal_7_alapismeretek_007.odt (68.04 KB)</div> </div> <div> <div>Leírás</div> <div>Drupal 7 alapismeretek</div> <div>A leírás a fájlra mutató hivatkozás felirataként használatos.</div> </div>	☒	<div>Eltávolítás</div>

Új fájl hozzáadása

Tallózás...

Feltöltés

A fájlok mérete legfeljebb **2 MB** lehet.
Engedélyezett fájlformátumok: **doc xls ppt ods odt odp pdf zip**.

2.33. ábra. Csatolmány finomítása, újabb csatolmányok felvitele

A beküldés után a csatolt állományok letölthetővé válnak (2.34. ábra).

A Kecskeméti Főiskola GAMF Karának Informatika Intézetében tanítok elsősorban Java, C/C++ programozást, Webfejlesztést, Tartalomkezelést, Linuxot. Ezen kívül a kar honlapját szerkesztem aktívan.

2008 óta egyéni vállalkozási formában vállalkozok Drupal alapú webfejlesztést, és ezzel kapcsolatos oktatást.

Csatolmány:

Drupal 7 alapismeretek

2.34. ábra. Letölthető csatolmány

Egyelőre nem foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy az adott oldal hol (pl. milyen menüpontban) lesz elérhető a honlapunkon.

2.3.3. Tartalom szerkesztése, törlése

Ha később visszalátogatunk az előzőleg létrehozott oldalunkra, akkor az oldal címe mellett az aktuális *Megtekintés* fül mellett a *Szerkesztés* fül is megfigyelhetjük (2.31. ábra).

A *Szerkesztés* fülön a beküldéshez hasonlóan módosítani vagy akár törölni tudjuk a tartalmunkat.

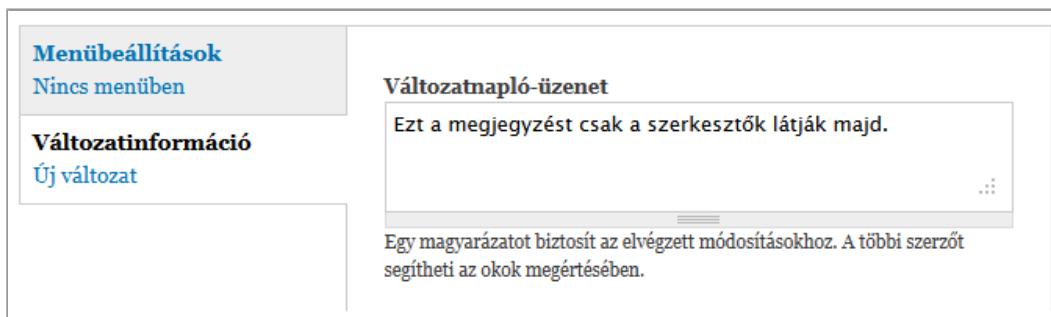
Persze előfordulhat, hogy szerkeszteni van, de törölni nincs jogunk. Ilyenkor a megfelelő gomb se lesz látható a felhasználó számára.

A tartalom törlése nem visszavonható művelet! Ezért inkább a tartalom elrejtését szokás végezni a tényleges törlés helyett.

Változatok kezelése

A Drupal lehetőséget ad arra, hogy egy tartalom szerkesztésekor és újbóli mentésekor ne írjuk felül az előző változatot, hanem – mintegy biztonsági mentést – megőrizzük. Így előfordulhat, hogy egy tartalomnak több tucat változatát is őrzi a weboldalunk.

Ha az adminisztrátor beállította a változatok kezelését, akkor szerkesztéskor újabb eszközöket láthatunk (2.35. ábra).

2.35. ábra. Változatok kezelése

Ha van jogunk a változatok megtekintésére, akkor a *Mentés* után egy harmadik *Változatok* fül is megjelenik a tartalom címe alatt (2.36. ábra).

2.36. ábra. Változatok megtekintése

A *Változat* oszlopban megtekinthetjük, és – ha jogunk van – visszaállíthatunk egy korábbi állapotot a *visszaállítás* link segítségével. Ekkor a korábbi változatról egy újabb másolat készül, amit egyből szerkeszthetünk is.

2.4. A vizuális szerkesztők használata

Ahogy a 2.3.2 fejezetben már láttuk, a WYSIWYG editorok kényelmesebbé teszik a tartalmaink szerkesztését. Ebben a fejezetben néhány egyszerű példán keresztül fogjuk megnézni az alapfunkciókat. Mindezt olyan megközelítéssel tesszük, amely – a szerző véleménye szerint – a legalkalmasabb kezdők számára.

Drupal esetén tucatnyi editor közül választhatunk. Most a legelterjedtebb CKEeditort⁴⁷ fogjuk használni.

2.4.1. Alapelv

A webes vizuális szerkesztők lényegében annyit tesznek, hogy a HTML forráskód szerkesztést elfedik előlünk. Ezzel a szerkesztés kényelmesebbé, gyorsabbá válik.

De tudnunk kell azt is, hogy a vizuális szerkesztők lehetőségei korlátozottak. Előfordulhatnak olyan szituációk, amikor nem a legideálisabban, sőt rosszul működnek. Ilyenkor kezel, a szerkesztő kiiktatásával oldhatjuk meg a problémákat.

Az 1.2.1 fejezetben már láttuk a webes tipográfia korlátait is. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy egy weboldal esetén rendkívül fontos az egyes oldalak egységes megjelenése is, akkor a vizuális szerkesztőt használó tartalomszerkesztők számára elég korlátozott lehetőségeket szabad és kell nyújtani.

Képzeljük el, milyen benyomást keltene az a weboldal, ahol az egyik tartalomszerkesztő minden szöveget középre igazít, óriási betűket alkalmaz minden második mondatban, és tucatnyi színt használ a fontosabb szavak kiemelésére, míg a másik tartalomszerkesztő a nagybetűs írásmódot, és a sorkizárt írásmódot favorizálja. Ha ilyen szabadságot adunk a szerkesztőinknek, akkor nem lehet egységes és igényes látványt kialakítani az oldalunkon.

A szerző véleménye szerint egy hír vagy blogbejegyzés szerkesztéséhez kb. a következő funkciókat szabad megengedni a laikus tartalomszerkesztőknek:

- félkövér és dőlt formázás a soron belüli kiemelésre
- felsorolás és számozás, akár több szinten egymásba ágyazva
- kifelé mutató, vagy a honlapon belül maradó linkek
- kép a folyó szövegben való illusztrációként
- a folyó bekezdések és sortörések mellett különböző szintű címek

⁴⁷ <http://ckeditor.com/>

Érdemes megemlíteni néhány funkciót, amit a szerző szándékosan nem szokott engedélyezni tartalomszerkesztők számára.

A weboldal egységes látványvilága miatt nem javasolt:

- balra, középre és jobbra igazítás
- térközök, behúzások
- színes betűk és hátterek
- betűtípusok
- kisebb és nagyobb betűk
- bekezdések közötti elválasztó vonalak
- képek balra, jobbra igazítása vegyesen

Tipográfiai okok miatt nem javasolt:

- sorkizárt igazítás
(az elválasztás hiánya miatt)
- aláhúzás
(a linkekkel való összekeverhetőség, és az olvashatóság jelentős romlása miatt)
- a csupa nagybetűs, szóközzel ritkított írásmód
(ezek az írógépes korszak maradványai, erre jobb megoldás a dőlt, és félkövér formázás konzekvens alkalmazása)
- táblázatok
(ami papíron kifer és olvasható, az egy weboldalon általában használhatatlan; kisebb táblázatokat pedig sokszor inkább felsorolásként érdemes⁴⁸ közzétenni)
- képek körbefuttatása, speciális esetektől eltekintve
(általában sokkal kevesebb hely van a nyomtatott médiához képest)

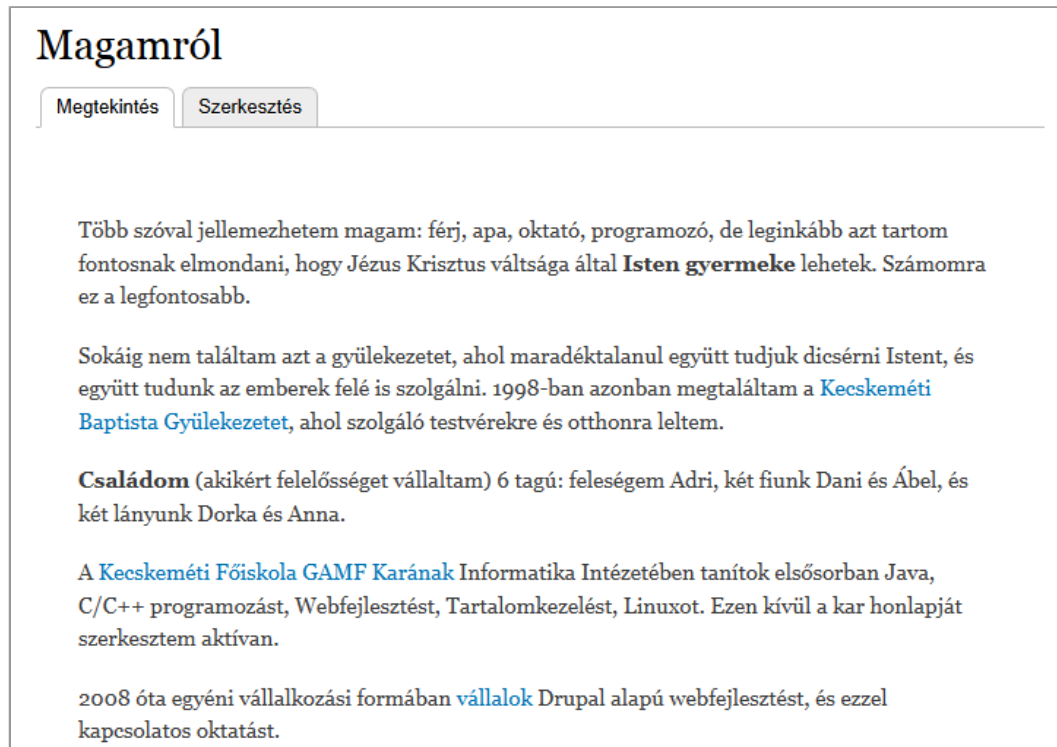
2.4.2. Ajánlott módszer

A vizuális szerkesztőket – a szerző véleménye szerint – a következő módszerrel érdemes használni.

1. írjuk meg helyben, vagy illesszük be a nyers szöveget
2. állítsuk be a szöveg struktúráját (kevésbé szerencsés megfogalmazás a formázás)

Először is nézzük meg, mit szeretnénk elérni, mi lesz a végeredmény (2.37. ábra).

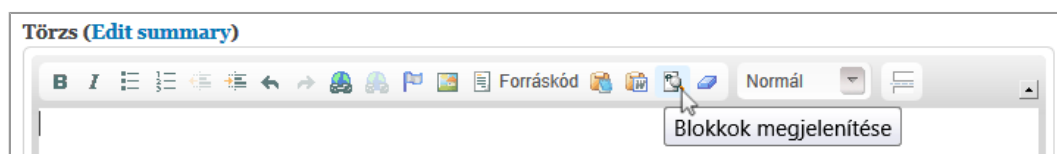
⁴⁸ A szerző e mondatok írása közben is először táblázatot akart alkalmazni, de inkább a felsorolások, sortörések és zárójelek alkalmazása mellett döntött.

2.37. ábra. A kitűzött cél

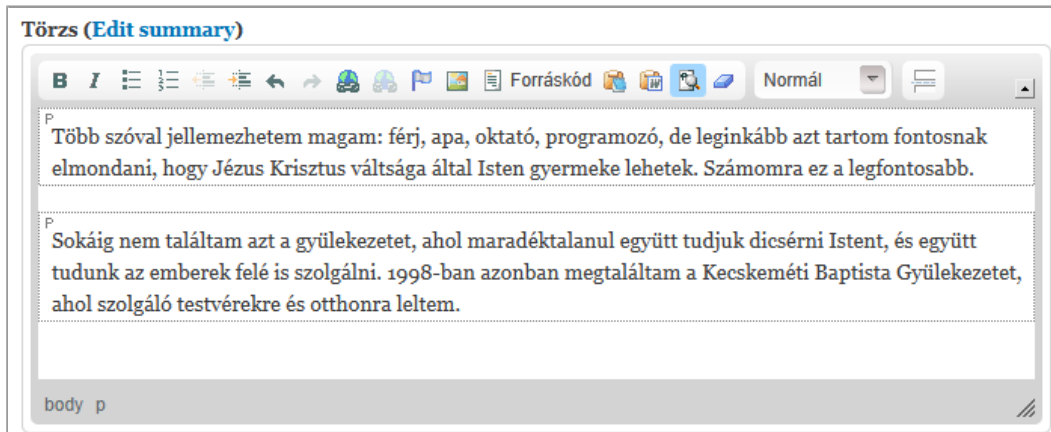
Gépelés

Érdemes bekapcsolni a *Blokkok megjelenítése* gombot (2.38. ábra), hogy a szöveg struktúráját jól láthassuk.

2.38. ábra. Blokkok megjelenítése

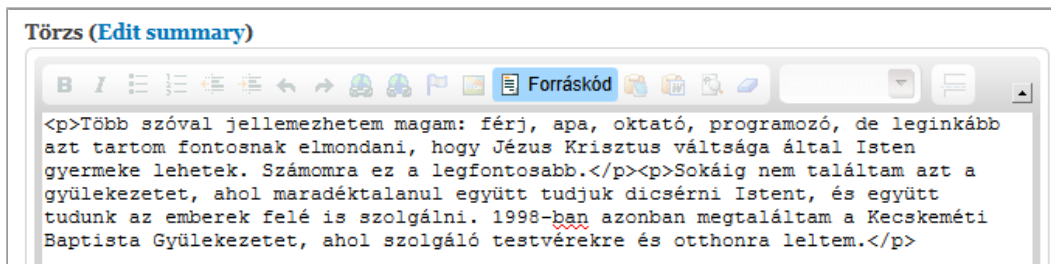
Ézután ha gépeléssel visszük be a tartalmat, folyamatosan láthatjuk, mi lesz a következménye az *Enter* (új bekezdés) illetve a *Shift + Enter* (bekezdésen belüli sortörés) billentyűk leütésének. Példaként a szövegünk első bekezdése után üssük le az Entert, majd írjuk be a második bekezdést is. Most a 2.39. ábrán látszik a pillanatnyi állapot.

2.39. ábra. Szöveg bekezdésekre tördelése az Enter billentyűvel

Látszik a két bekezdés bal felső sarkában a *P* (paragraph, vagyis bekezdés) betű.

A *Forráskód* gombra kattintva meg is nézhetjük a háttérben készülő HTML szöveget (2.40. ábra).

2.40. ábra. Forráskód megtekintése

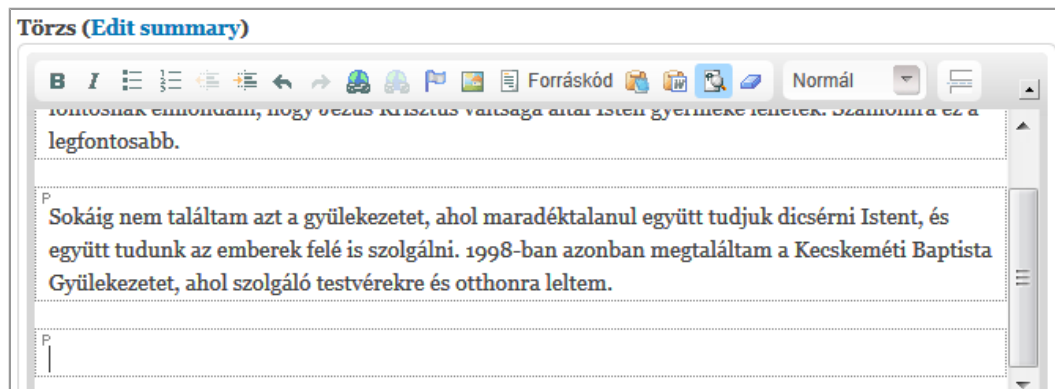
Ha szükséges, itt is belejavíthatunk, de bármikor visszatérhetünk a *Forráskód* gomb ismételt lenyomásával.

Ezzel a módszerrel nem csak a leendő bekezdéseinket, hanem a felsorolásokat, címeket is érdemes először elkészíteni, és csak utána formázni.

Szöveg beillesztése

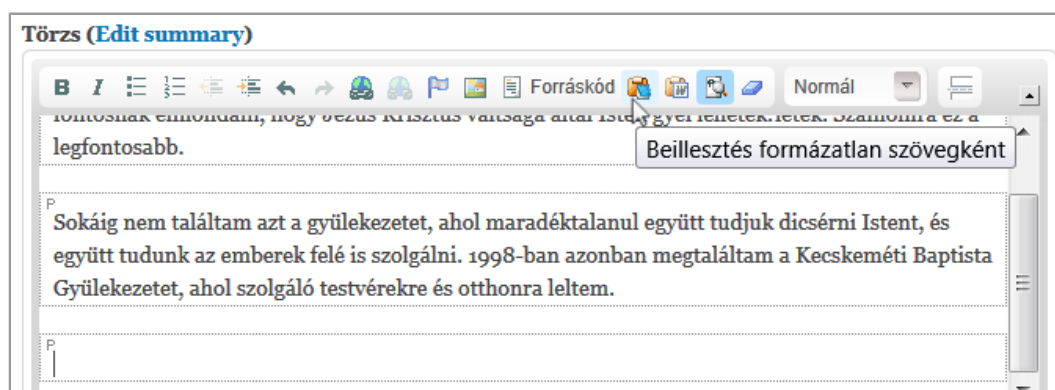
Példaként nézzük meg azt az esetet is, amikor a szöveg már kész van valahol (pl. Word dokumentumként), csak beilleszteni szeretnénk a szerkesztő felületbe.

Először is vigyünk a szövegkurzort a 2. bekezdés legvégére, és az *Enter* leütésével hozzunk létre egy új, üres bekezdést (2.41. ábra).

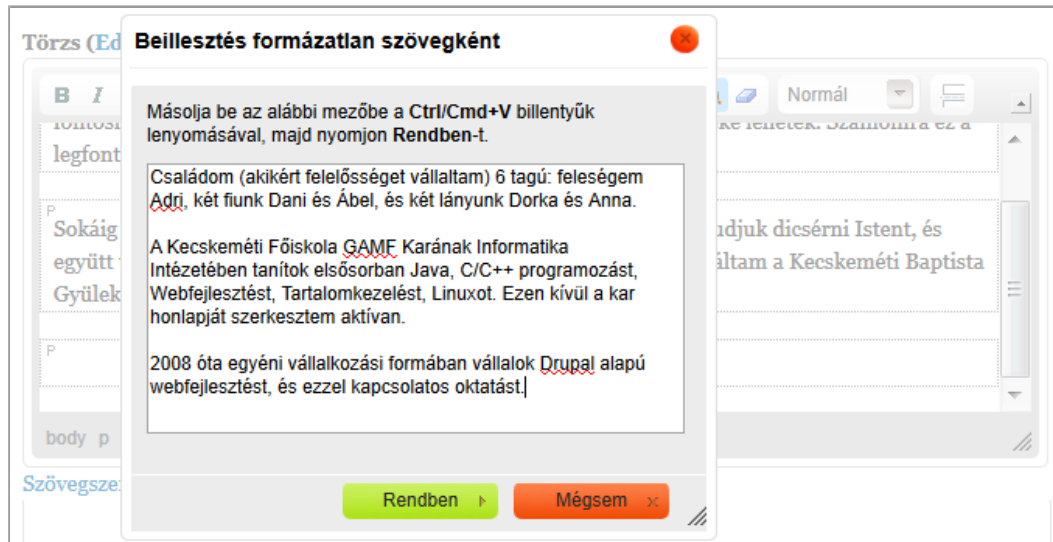
2.41. ábra. Új bekezdés létrehozása

Másoljuk a vágólapra a beillesztésre váró szöveget, de a beillesztésre ne a *Ctrl + V* billentyűkombinációt, hanem a *Beillesztés formázatlan szöveggént* gombot használjuk (2.42. ábra).

2.42. ábra. Beillesztés formázatlan szöveggént

A felugró ablak beviteli mezőjébe kattintva már használhatjuk a *Ctrl + V* billentyűket (2.43. ábra).

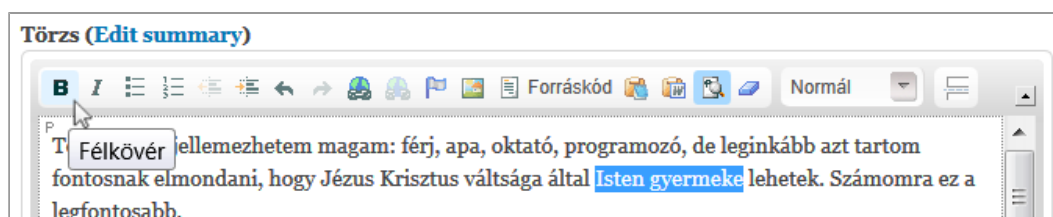
2.43. ábra. Beillesztés formázatlan szöveggént

A *Rendben* előtt érdemes még arra figyelni, hogy a majdani bekezdések között pontosan egy üres sor legyen, mint az ábrán is. Ha ugyanis nincs üres sor, akkor ott a szerkesztő nem önálló bekezdést, hanem csak egy új sort fog kezdeni.

Szövegstruktúra kialakítása

Bár a pillanatnyi állapot is jól olvasható szöveget eredményez, érdemes néhány soron belüli kiemelés alkalmazni, valamint linkeket elhelyezni.

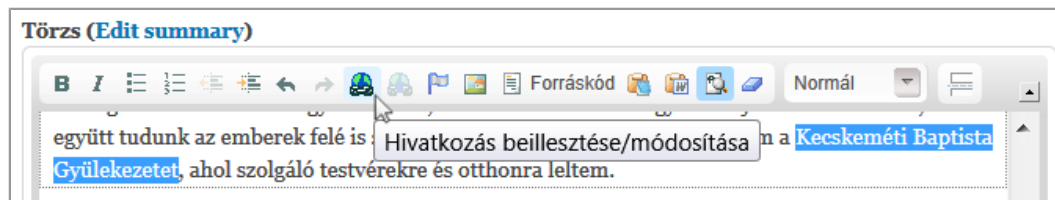
Jelöljük ki az *Isten gyermeke* szöveget, majd kattintsunk a Félkövér gombon pont úgy, mintha a szövegszerkesztőnket használnánk (2.44. ábra).

2.44. ábra. Félkövér formázás

Hasonlóan emeljük ki a *Családom* szót is.

Készítsünk néhány linket is a szövegbe. Hivatkozzunk az említett intézményekre. Példaként jelöljük ki a *Kecskeméti Baptista Gyülekezetet* szöveget, és kattintsunk a *Hivatkozás beillesztése/módosítása* gombra (2.45. ábra).

2.45. ábra. Link létrehozása

Külső weboldalra mutató link esetén (mint most is) elegendő a webcímet begépelni vagy beilleszteni a `http://` nélkül (2.46. ábra).

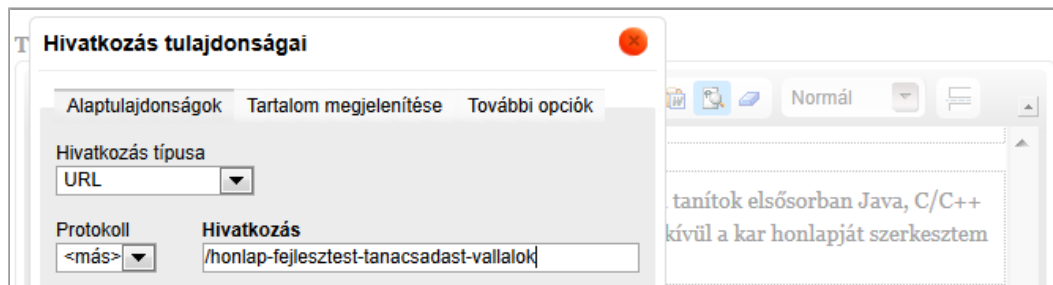

2.46. ábra. Hivatkozás megadása

A *Kecskeméti Főiskola* és *GAMF Karának* szavakra ugyanígy elkészíthetjük a linkeket.

Belső (a weboldalon belüli) link esetén érdemes egy másik ablakban/fülön megnyitni a célul kitűzött oldalt, és a domain név utáni részt, a / jellel kezdődően másoljuk a vágólapra.

Példaként a *vállalok* szóra készítsünk egy linket. Az oldal a `http://nagygyusztav.hu/honlap-fejleszttest-tanacsadast-vallalok` címen érhető el, így a `/honlap-fejleszttest-tanacsadast-vallalok` szövegre lesz szükségünk. Ezt illesszük be a *Hivatkozás tulajdonságai* felugró ablak *Hivatkozás* mezőjébe (2.47. ábra).

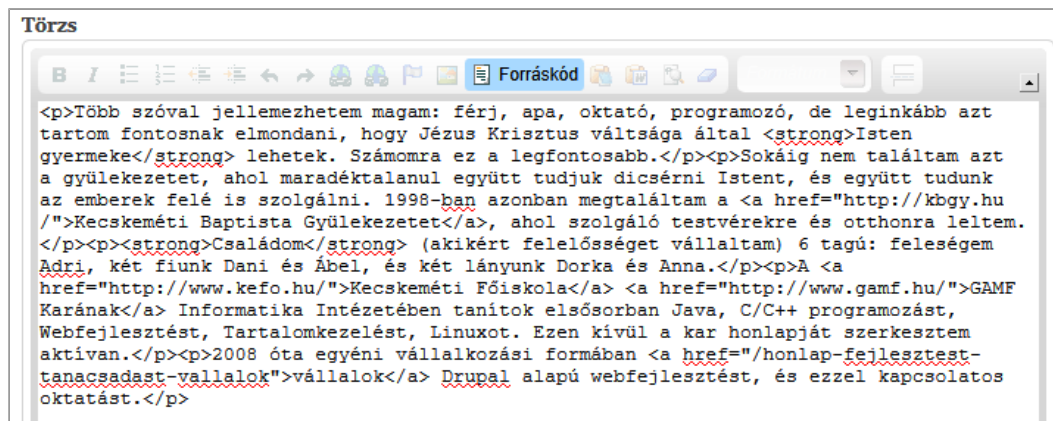

2.47. ábra. Belső link létrehozása

Érdeemes megfigyelni, hogy a kezdő / jel miatt a Protokoll a korábbi http:// helyett <más>-ra váltott. Ez a helyes működés része. Ha esetleg nem történne meg automatikusan, a *Protokollt* kézzel érdemes így beállítani.

A szövegbe ágyazott belső linkek használatának kockázata is van. Ha a hivatkozott oldal útvonala (útvonal álneve) megváltozik, akkor az így készített link „eltörik”.

Érdeemes megnézni a HTML forráskódot is, amit végül is elértünk a vizuális szerkesztő használatával, de akár kézzel is gépelhettük volna (2.48. ábra).

2.48. ábra. Az előállított HTML kód

A kitűzött célt (2.37. ábra) ezzel elértük, elmenthetjük a munkánkat.

Felsorolás és számozás kialakítása

Mivel nem magától értetődő, nézzünk egy példát a felsorolás, számozás kialakítására. Példánkban a <http://nagygyustav.hu/online-tanfolyamok> oldal másolatát készítjük el.

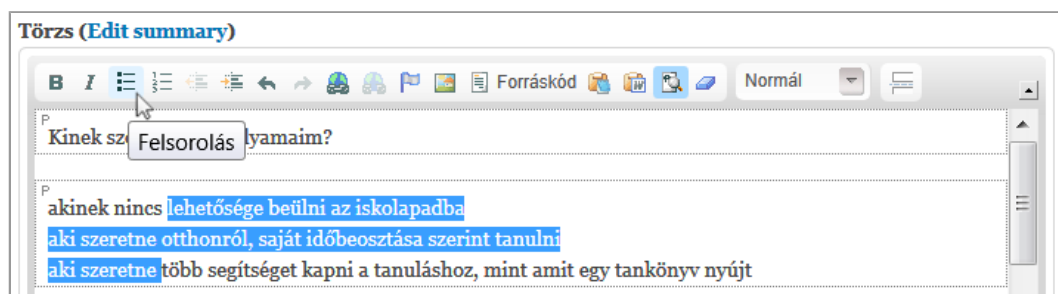
A szöveg vágólapra másolása, és *Beillesztés formázatlan szöveggént* (2.42. ábra) funkció használata után elég sok problémát mutat (2.49. ábra).

2.49. ábra. Problémák szöveg beillesztése után

Nézzük sorba a problémákat.

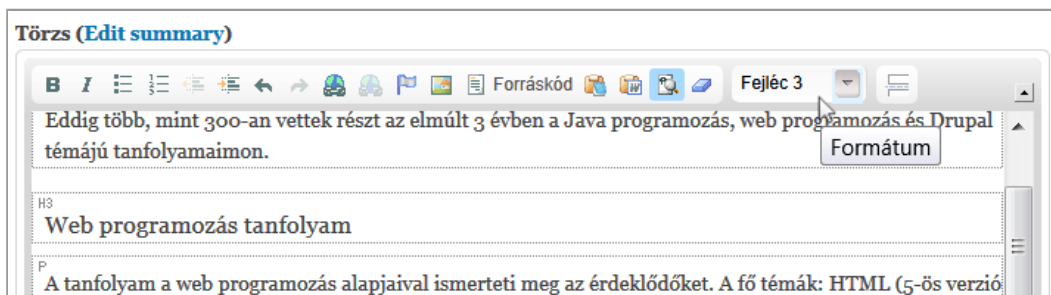
A 2. bekezdés 3 sora felsorolás lesz, de előtte maradtak szóközök. Ezeket először kézzel törölni kell, majd a 3 sort kijelölve *Felsorolás*.

2.50. ábra. Felsorolás kialakítása

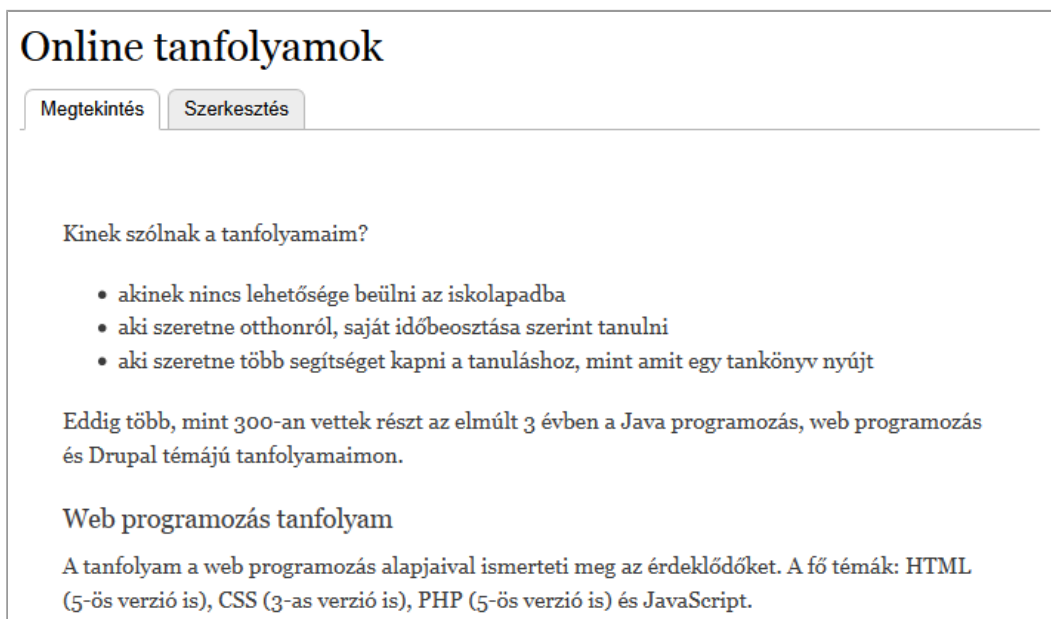
A következő bekezdés (2.49. ábra, *Eddig több...*) ténylegesen nem bekezdés, mert hiányzik a *P* betű. Előfordulhat, hogy a szövegre kattintás hatására azzá válik, de az is lehet, hogy a *Formátum* listából még ki kell választani a *Normál* szót.

Ráadásul a következő címmel egy bekezdésbe is került. Így a kettőt egy jól irányzott újsor karakterrel szét kell választanunk, majd a keletkező felesleges üres sort vissza kell törölnünk. Ezután a címbe kattintva, majd a *Formátum* listából kézzel a *Fejléc 3* szót (az elérhető legmagasabb szintű alcímet) válasszunk ki (2.51. ábra).

2.51. ábra. Fejléc 3 alcím létrehozása

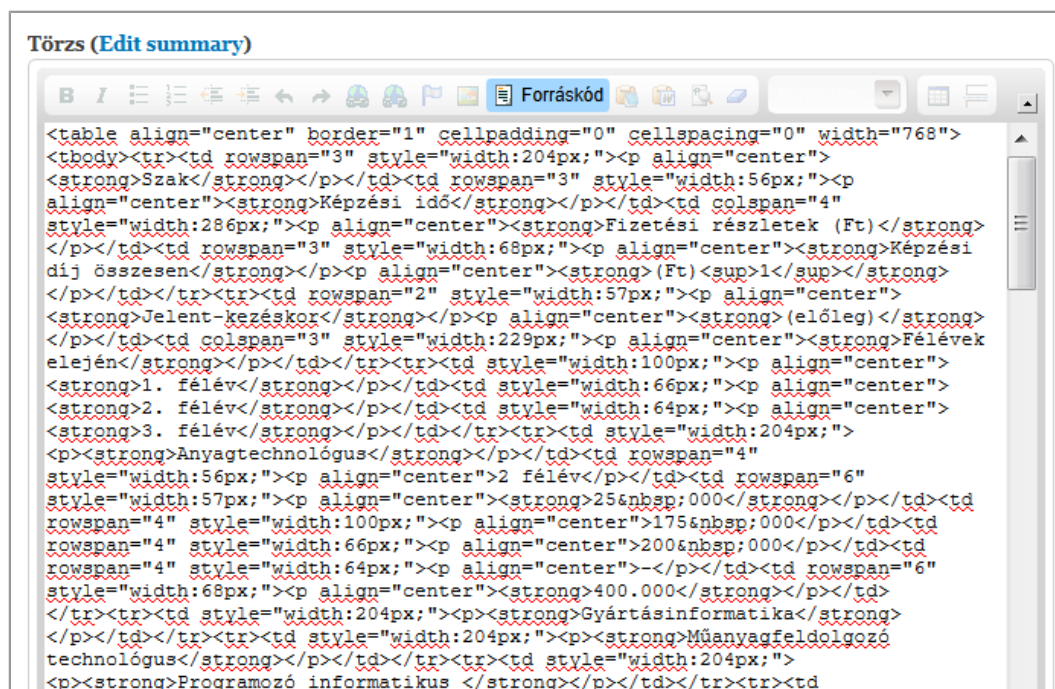
A többi rész hasonlóan elkészíthető. A végeredmény a 2.52. ábrán látható.

2.52. ábra. Címsor és felsorolás

Korlátok, problémák

A webes vizuális editoroknak is vannak korlátaik. Különösen akkor lesznek problémáink, ha egy erősen formázott hosszabb szöveget akarunk Word-ből áthozni. Lehet ugyan próbálkozni a *Beillesztés Word-ből* gomb használatával, de az így készült forráskód rendkívül szemetes lesz, sok utómunkára lesz még szükség. Illusztrációként csak egy forráskód részletet nézzünk meg (2.53. ábra).

2.53. ábra. Word-ből átvett szöveg

Összességében tehát elmondhatjuk, hogy hasznos lehet a vizuális editorok használata, de ehhez több háttérismeretre van szükség, mint a szövegszerkesztőnk használata esetén.

3

A FEJLESZTŐI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA

A Drupal tartalomkezelő a telepítést és a frissítést lehetővé tevő grafikus telepítővel rendelkezik. Ennek működéséhez azonban célszerű egy megfelelő környezetet összeállítanunk, amely a Drupal számára a lehető legjobb futási feltételeket biztosítja.

Egyáltalán nem mindegy, hogy a Drupal telepítését a saját, szerverre kinevezett gépünkön (ún. localhost-on) akarjuk végrehajtani, vagy egy tárhelyszolgáltatónál. Előbbi esetben (megfelelő szakértelemmel) gyors hatást tudunk gyakorolni a rendszer konfigurációjára, a szükséges beállításokat (pl. fájl jogosultságok megadása) hamar el tudjuk végezni. Utóbbi esetben viszont lehet olyan szerencsénk, hogy a beállítások megfelelnek a telepítéshez, és így akár könnyebb dolgunk is lehet; előfordulhat azonban, hogy a rendszergazdával kell egyeztetnünk bizonyos módosítások érdekében.

Tanuláshoz (először) az első eset ajánlható. Hamarosan megnézzük, hogyan tudjuk a Windows (3.1 fejezet), illetve Linux (3.2 fejezet) alapú gépünkön a fejlesztőkörnyezetet kialakítani.

Mit kell tudnia a fejlesztőkörnyezetünknek?

Nézzük meg közelebbről, hogy a Drupal használatához milyen erőforrásokra van szükségünk.

Az alábbi követelményeket a saját Windows alapú gépünkön (pl. XAMPP segítségével), Linux alapú gépünkön saját konfigurálással és telepítésével könnyedén teljesíthetjük.

A Drupal *minimális* rendszerkövetelményei:

- webserverver (Apache 2)
- PHP 5.2 (5.3 javasolt)
- adatbázis-szerver (MySQL 5 javasolt)
- phpMyAdmin

(A tanuláshoz) nem nélkülözhetetlen, de ajánlott:

- mod-rewrite, .htaccess támogatás
- cron támogatás
- HTTP kérések engedélyezése (hogy a futó PHP kód más weboldalak szolgáltatásait igénybe tudja venni)

PHP konfigurációs követelmények:

- memória limit: 64-128Mb (a használni kívánt modulok memóriaigényétől függően)
- feltöltési méret: amekkorát a honlap célja megkövetel (minimum 8-16Mb)
- levélküldési lehetőség (PHP mail vagy SMTP támogatás)
- GD library vagy ImageMagick
- kikapcsolt register_globals és safe_mode
- telepített Hash, JSON és PDO kiterjesztés

3.1. Windows esetén XAMPP

Mivel a szerver alkalmazások önálló telepítése nem mindig egyszerű feladat, próbálkozhatunk előre csomagolt, és minden szükséges alkalmazást telepítő és bekonfiguráló programokkal is. Ezek közül csak egyet nézünk meg közelebbről, a többi alkalmazása hasonló. A szolgáltatások körében lehetnek jelentősebb eltérések is.

A szerző által (Windows használata esetén) leginkább ajánlott csomag az XAMPP⁴⁹. Ennek segítségével ki tudunk alakítani egy a Drupal számára megfelelő futtatókörnyezetet (szervert).

Ízlés szerint választhatunk a Windows alatt szokásos *Installer* és a *ZIP* vagy *7zip* tömörítésű verzió között. Bármelyiket válasszuk is, úgy érdemes telepíteni vagy kicsomagolni, hogy az XAMPP közvetlen a C meghajtó gyökerébe kerüljön a C:\xampp név alatt.

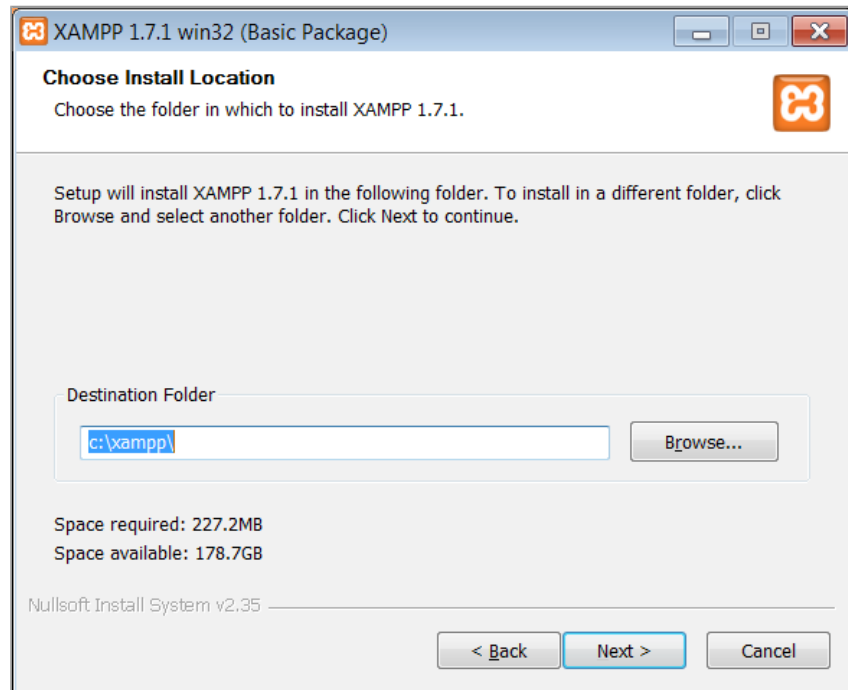
3.1.1. Telepítés

Nézzük a többség számára ismerősebb telepítés lépéseit.

A letöltött telepítőprogram lényegében a telepítéskor szokásos kérdéseket teszi fel. Első a telepítés helye (3.1. ábra). Célszerű a C:\xampp könyvtárat használnunk.

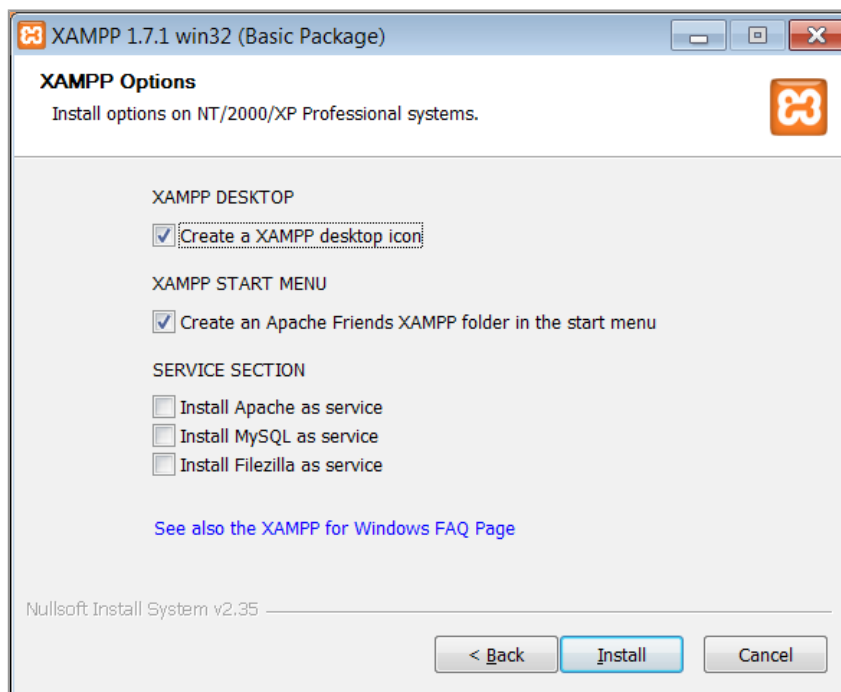
Windows Vista és Windows 7 alatt különösen célszerű ezt a könyvtárat alkalmazni a jogosultsági problémák elkerülése végett.

⁴⁹ <http://www.apachefriends.org/>

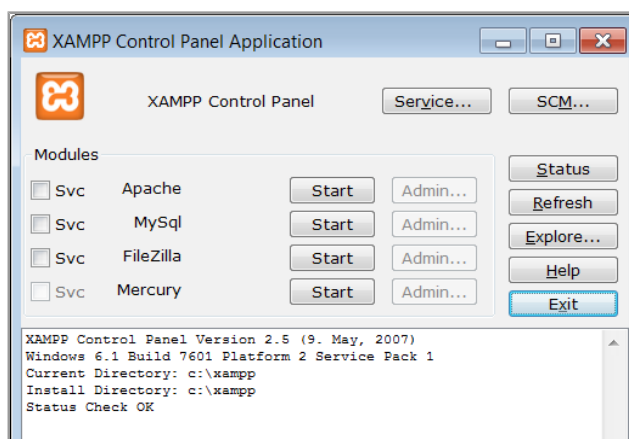
3.1. ábra. Az XAMPP telepítési könyvtára

Második lépésként (3.2. ábra) az indító ikonok létrehozásáról, és a szerver komponensek szolgáltatásként való telepítéséről dönthetünk. Ha gyakran szeretnénk a gépünkön a Drupalt használni, akkor érdemes az Apache és MySQL sort bejelölni.

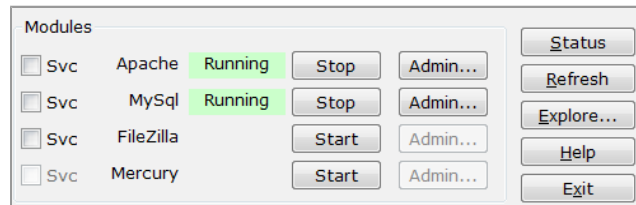
3.2. ábra. XAMPP szolgáltatások beállítása

A telepítés után a Start menüből és parancssorból is vezérelhetjük az alkalmazásokat, de legegyszerűbb az *XAMPP Control Panel* (3.3. ábra) használata.

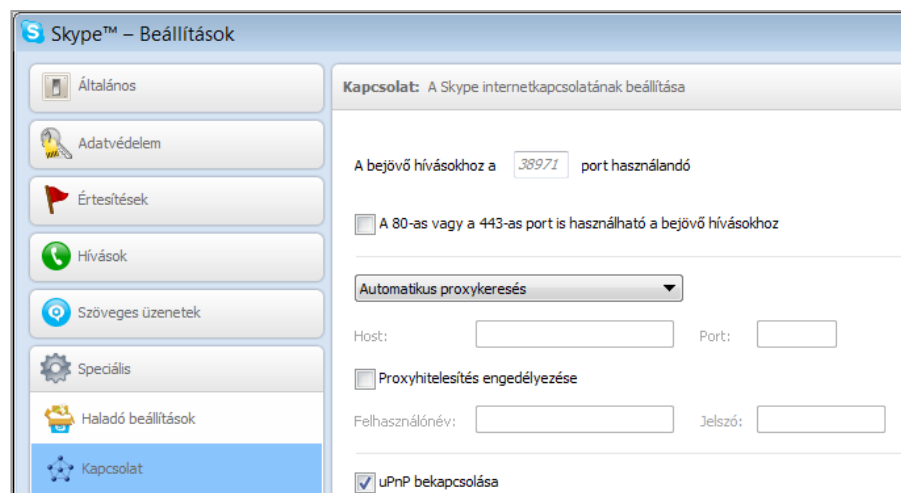
3.3. ábra. XAMPP Control Panel

Ha a komponenseket szolgáltatásként (pl. *Install Apache as service*, 3.2. ábra) telepítettük, akkor bal oldalt, az Svc jelölése aktív. Különben a *Start* gombokkal tudjuk indítani az Apache és MySQL programokat. A zöld *Running* felirat jelzi, ha sikeres volt a programok indítása (3.4. ábra).

3.4. ábra. Futó programok

Az Apache futása időnként azért nem lehetséges, mert a szolgáltatáshoz szükséges HTTP portot valamelyik kommunikációs szoftver lefoglalja. Pl. Skype esetén az *Eszközök/Beállítások/Haladó Beállítások/Kapcsolat* beállításoknál ne engedélyezzük a 80-as és 443-as portok használatát (3.5. ábra).

3.5. ábra. A Skype javasolt beállítása

A telepítés után próbáljuk ki a feltelepült rendszert. A böngészőnk cím sorába írjuk be a localhost címet. Verziótól függően az *It works!* feliratot, vagy az XAMPP nyelvválasztó menüjét láthatjuk (3.6. ábra). Az első esetben érdemes az `http://localhost/xampp/` címet megnézni, mert hasznos szolgáltatásokat érhetünk el rajta keresztül.

3.6. ábra. Az XAMPP nyelvválasztó menüje

3.1.2. Konfigurálás

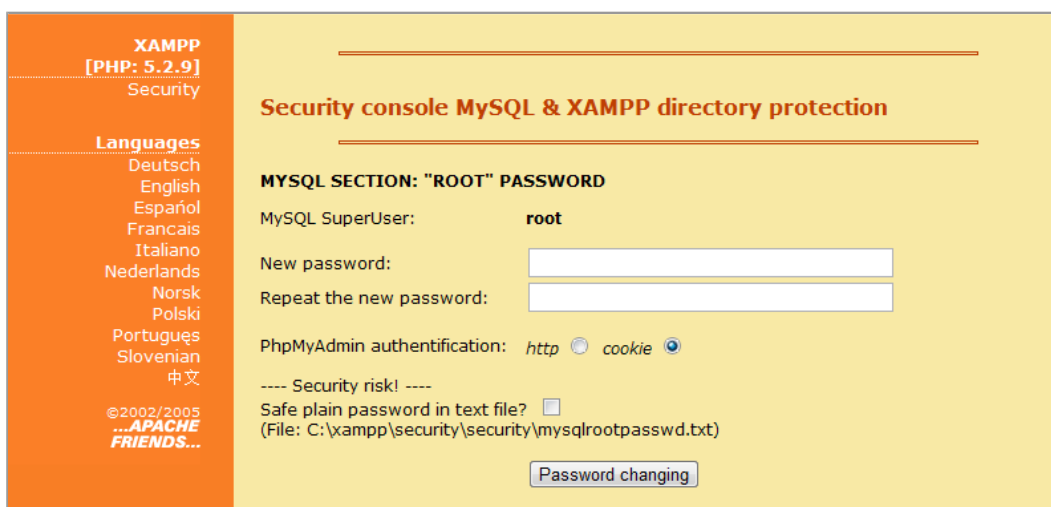
A szerver alkalmazások használatakor érdemes finomhangolni, konfigurálni az alkalmazás működését.

MySQL beállítás

Az angol nyelvű felületen érdemes a *Security* oldalt felkeresni. Ennek tartalma messze túlmutat jelen könyvünk lehetőségein, de a MySQL felhasználó biztonsági beállításaira röviden kitérünk.

Itt nincs lehetőségünk biztonsági és hálózati beállításokról tanulnunk. Egy publikus webszerver biztonságos beüzemelése már rendszergazdai feladat.

A `http://localhost/security/index.php` oldalon (3.7. ábra) látszik, hogy a *root* nevű MySQL felhasználó jelenleg nem rendelkezik jelszóval. Itt érdemes valamilyen komolyabb jelszót alkalmaznunk.

3.7. ábra. MySQL jelszó beállítása

A szerző az *Online Password Generator*-t⁵⁰ vagy hasonló megoldást javasol az erős jelszavak készítéséhez. Ezt a jelszót később, a Drupal telepítése során kell majd megadnunk.

Ha nem változtatjuk meg a jelszót, akkor marad az üres jelszó.

phpinfo

A `http://localhost/xampp/phpinfo.php` címen a futó rendszerről igen sok információt nyerhetünk. Pl. a PHP konfigurációs beállításait, a kiterjesztéseket, a PHP verziószámát, a PHP környezeti információit, operációs rendszer verziószámot, elérési utakat, `php.ini` beállításokat, helyi konfigurációs beállításokat, HTTP fejléceket, a PHP licencét.

A fejezetben elején bemutatott minimális rendszerkövetelmények többségét is ellenőrizhetjük a segítségével. Néhány példát nézzünk meg:

Minimum	Ilyen szöveget kell keresni
Apache 2.x	<i>Apache Version: Apache/2.2.11</i>
PHP 5.2.x	<i>PHP Version 5.2.9</i>
MySQL 5.x	<i>MySQL / Client API version: 5.0.51a</i>
mod-rewrite	<i>apache2handler / Loaded Modules: ... mod_rewrite ...</i>
memória limit kb. 64-128M	<i>PHP Core / memory_limit: 128M</i>
feltöltési méret	<i>PHP Core / upload_max_filesize: 64M, post_max_size: 64M</i>
telepített GD library kiterjesztés	<i>gd / GD Support: enabled</i>
kikapcsolt register_globals	<i>PHP Core / register_globals: Off</i>
kikapcsolt safe_mode	<i>PHP Core / safe_mode: Off</i>
telepített Hash kiterjesztés	<i>hash / hash support: enabled</i>
telepített JSON kiterjesztés	<i>json / json support: enabled</i>
telepített PDO kiterjesztés	<i>PDO / PDO drivers: mssql, mysql, sqlite2</i>

XAMPP alatt a `c:\xampp\php\php.ini` állományt érdemes megnyitni, és a következő sorokat módosítani.

- Különösen adminisztrációs oldalakon fontos, hogy a PHP értelmezőnek legyen elegendő ideje egyes feladatok elvégzésére:

```
max_execution_time = 600
max_input_time = 600
```

⁵⁰ <http://www.onlinepasswordgenerator.com/>

Szintén adminisztrációs feladatoknál létfontosságú, hogy a memóriából ne fussunk ki:

```
| memory_limit = 256M
```

Utána az Apache webszervert újra kell indítanunk az XAMPP Control Panel (3.3. ábra) segítségével.

A beállítások további tárgyalása túlmutat a lehetőségeinken.

Könyvtárszerkezet

A webszerver telepítéskor a megadott könyvtáron (3.1. ábra) belül létrejött a htdocs nevű alkönyvtár. (Az egyszerűség kedvéért a továbbiakban a C:\xampp\htdocs könyvtárról fogunk beszélni, függetlenül attól, hogy tényleg ide, vagy máshová telepítettünk az XAMPP-ot.) E könyvtár tartalmát tekintjük a webszerver dokumentum-gyökerének, vagyis elsősorban e könyvtár tartalmát tudja a webszerver statikus vagy dinamikus módon kiszolgálni.

Az Apache komplexebb konfigurálásával más könyvtárak is elérhetővé válnak. Pl. a 3.7. ábrán látható *Security* oldal a <http://localhost/security/index.php> címmel érhető el. Ez az C:\xampp\security\htdocs\index.php helyen található fizikailag a fájlrendszerben.

A Drupal kipróbálásához itt érdemes például egy drupal nevű alkönyvtárat létrehozni. Ebben az esetben a Drupal a localhost/drupal címen lesz elérhető a böngészőnkéből. E megoldás előnye még, hogy így több alkönyvtárban több Drupal oldalt párhuzamosan helyezhetünk el, és a *phpMyAdmin* alkalmazás is elérhető marad a localhost/phpmyadmin címen.

Apache konfigurálás

Apache szerverünk finomabb konfigurálása az xampp\apache\conf\httpd.conf állomány szerkesztésével végezhető.

Szerkesztés után a webszervert mindenképpen újra kell indítanunk (*Stop*, majd *Start*, 3.3. ábra).

Másik könyvtár használata

Előfordulhat, hogy praktikusabb lenne a webszerveren keresztül elérhető állományokat máshol (pl. másik meghajtón) tárolni. Ebben az esetben keressük meg a DocumentRoot bejegyzést, és írjuk át a könyvtár elérési útvonalát arra, amelybe a web oldalunkat fejlesztjük.

Fontos, hogy a Linux világában szokásos hagyományos / jelet, és ne a fordított \ jelet használjuk. (Ezek a szerver szoftverek eredetileg Linux alá készültek, csak később kezdték más operációs rendszerekre is elkészíteni.)

Eredeti állapot például:

```
| DocumentRoot "C:/xampp/htdocs"
```

Új állapot például:

```
| DocumentRoot "C:/munka/wwwroot"
```

Ezen kívül még keressük meg a

```
| <Directory "C:/xampp/htdocs">
```

sort, és ezt is cseréljük le:

```
| <Directory "C:/munka/wwwroot">
```

Rövid webcímek használata

Drupal oldalunk használatához kényelmesebb, és sok szempontból előnyösebb a rövid webcímek⁵¹ használata. Ezért keressük meg a konfigurációs fájlban a

```
| LoadModule rewrite_module modules/mod_rewrite.so
```

sort, és ha # (megjegyzés) jellel kezdődik, töröljük a # karaktert.

3.2. Telepítés Linux alatt

Telepítéshez mindenképpen a disztribúció saját csomagkezelőjét érdemes használni. Telepítsük a következő csomagokat:

- *apache2*
- *php5*
- *mysql-server*
- *php5-mysql*
- *phpmyadmin*
- *php5-gd*

Ubuntu esetén pl. a `/var/www` könyvtár a beállított DocumentRoot. Ebbe a könyvtárba fogjuk a Drupal telepítő állományait felmásolni, és később a Drupal is hoz itt létre/módosít fájlokat. Emiatt szükséges, hogy a könyvtár tulajdonosát, vagy hozzáférési jogait megfelelően állítsuk be.

Most még nem látszanak a konkrét teendők. De érdemes megjegyezni, hogy a későbbi telepítési problémáknál ide kell majd visszalépünk.

Itt nincs lehetőségünk biztonsági és hálózati beállításokról tanulnunk. Egy publikus webservert biztonságos beüzemelése már rendszergazdai feladat.

51 A rövid webcímek használata esetén a `http://localhost/?q=kapcsolat` útvonal helyett a `http://localhost/kapcsolat` használható.

3.3. Letöltés

A <http://drupal.hu> oldalról le kell töltenünk a Drupal 7-es alap és fordítási csomag legfrissebb verzióit (3.8. ábra). Az ábra készítésekor a 7.7-es volt a legfrissebb verzió.

3.8. ábra. A Drupal és a fordítás letöltési linkjei

A letöltött állományok kiterjesztésétől nem kell megijedni. A .tar.gz *Total Commanderrel*⁵² lényegében ugyanolyan egyszerűen kezelhető tömörített formátum, mint a jól ismert .zip.

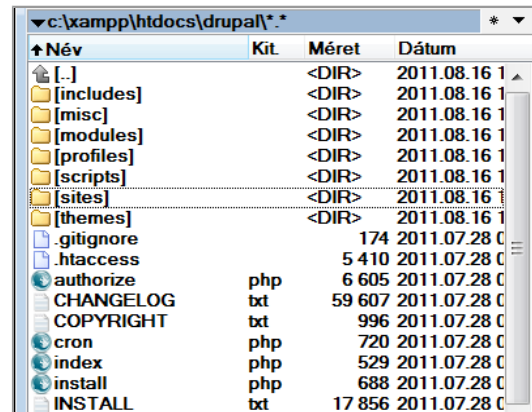
3.4. Kitömörítés localhost-ra

Ha a saját gépünket szerverre alakítottuk, akkor a htdocs alkönyvtárban korábban létrehozott drupal alkönyvtárba fogjuk bemásolni a tömörített állomány tartalmát. Keressük meg tehát Total Commanderrel az alkönyvtárunkat.

A másik panelben keressük meg a letöltött állományunkat, lépünk bele a tömörített állományba kétszer⁵³, majd az alkönyvtárba is, jelöljük ki a fájlokat és alkönyvtárakat, majd másoljuk át azokat a htdocs/drupal alkönyvtárunkba. Végeredményként a 3.9. ábrához hasonlóan kell látnunk.

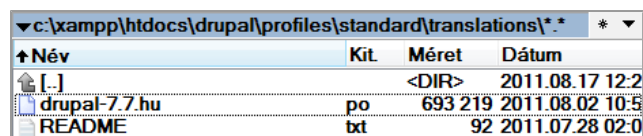
⁵² <http://www.totalcommander.hu/>

⁵³ A .tar.gz kiterjesztés igazából két – egymástól független – szolgáltatást jelent. A tar program segítségével több állomány egy közös állománnyá fűzhető össze. A gzip program pedig ezt az összefűzött állományt tömöríti össze.

3.9. ábra. Kitömörítés után

A `htdocs/drupal/profiles/standard/translations` alkönyvtárba másoljuk be a letöltött `drupal-7.7.hu.po` állományt.

3.10. ábra. A fordítás állomány elhelyezése

Ezzel készen állunk a lokális telepítésre.

3.5. Fájlok feltöltése távoli szerverre

E megoldás elsősorban akkor javasolható, ha a saját gépen beüzemelt Drupal működtetésében bizonyos *gyakorlatot* szerzünk. Legelső alkalommal inkább az előző megoldást érdemes kipróbálni.

Mielőtt tovább haladnánk, érdemes megállni egy kérdésre:

3.5.1. Miért nem jók az ingyenes szolgáltatók?

Az ingyenes szolgáltatók által nyújtott tárhely általában egyszerű weboldalak tesztelésére alkalmas. A szolgáltatók többnyire csak egyfajta ismertséget akarnak maguknak szerezni ezen az áron. Nekik nem az elégedett ügyfél a végső céljuk, hanem sok olyan ügyfél, aki az ingyenes szolgáltatás hiányosságait felismerve, fizetős szolgáltatásra vált át.

A Drupal használatához sok speciális paraméterrel kell rendelkezni a szervernek (Hiba: A hivatkozás forrása nem található fejezet). Ezek közül a legtöbb ingyenes szolgáltatónál jó néhány nem teljesül. Még ha kisebb-nagyobb problémákon átverekedve magunkat, sikere-

sen telepítenénk is, az oldal kialakítása közben nagy eséllyel futunk bele valamilyen komoly korlátba.

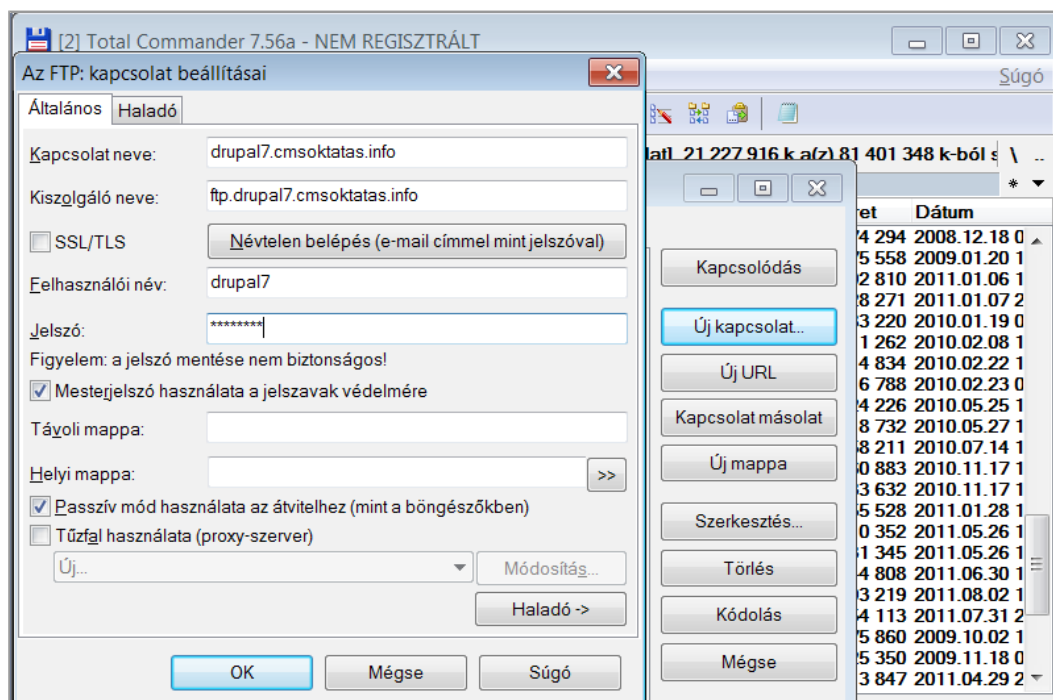
Ráadásul az ingyenes szolgáltatók semmilyen garanciát nem vállalnak arra, hogy a szolgáltatás akár még egy hét múlva is üzemelni fog, vagy az addig épphogy elegendő szolgáltatások a jövőben is elérhetőek lesznek.

3.5.2. FTP kapcsolat

Szükségünk lesz egy FTP programra, amivel a fájlokat fel tudjuk tölteni a szerverre. Ez nem probléma, a Total Commander⁵⁴ el tudja látni az FTP kliens feladatát.

Aki hosszabb távon gondolkodik weboldalak készítésében, mindenképpen érdemes egy célszoftvert, pl. a FileZilla-t megismernie.

A Total Commanderben létre kell hoznunk egy FTP kapcsolatot. (Ezt később többször is használhatjuk, de most első alkalommal létre kell hoznunk.) Ehhez keressük meg az eszköztár FTP gombját. A felugró ablakon hozunk létre egy Új kapcsolatot (3.11. ábra).

3.11. ábra. FTP kapcsolat létrehozása

⁵⁴ <http://www.totalcommander.hu/>

A Kapcsolat neveként bármit megadhatunk, ez a kapcsolatok közötti későbbi eligazodásunkat segíti. A kiszolgáló neve, felhasználói név és jelszó a regisztrációkor/szerződéskötéskor közölt adatokat jelenti.

Ha sikeresen beállítottuk az FTP kapcsolatunkat, akkor a Kapcsolódás gombbal felépíthetjük az FTP kapcsolatot, és másolhatjuk is az állományainkat a szerverre.

Szolgáltatótól függően, van, amikor az FTP bejelentkezés után a gyöker könyvtárunkba kell másolni az állományokat, de igen gyakori, hogy egy public_html nevű könyvtárba, vagy valamilyen hasonló alkönyvtárba kell másolni. A szerző tárhelyén pl. a domains/drupal7.cmsoktatas.info/public_html/ könyvtár használható.

Egyes szolgáltatóknál további probléma lehet azzal, hogy a fájlok feltöltése után nincs jogunk annak a jogait változtatni (pl. 644 helyett 444 jogosultság, vagy tulajdonosváltás beállítása⁵⁵). Ebben az esetben ezt a lehetőséget a szolgáltatóval kell egyeztetni.

3.6. Az adatbázis előkészítése

Amennyiben saját gépünket használjuk szerverként, mindenképpen létre kell hoznunk a Drupal számára egy adatbázist.

3.6.1. Adatbázis létrehozása XAMPP alatt

E művelet az XAMPP részeként feltelepülő *phpMyAdmin* segítségével könnyedén megoldható. A <http://localhost/phpmyadmin> címen adjuk meg az adatbázis nevét, és hozzuk létre a *drupal* nevű adatbázist (3.12. ábra).

3.12. ábra. Adatbázis létrehozása

⁵⁵ Elméleti háttér pl.: <http://www.slackware.hu/node/444>

Az adatbázishoz a *root* nevű felhasználó jelszó nélkül hozzáférhet, ha a telepítés után (3.7. ábra) nem adtunk meg jelszót.

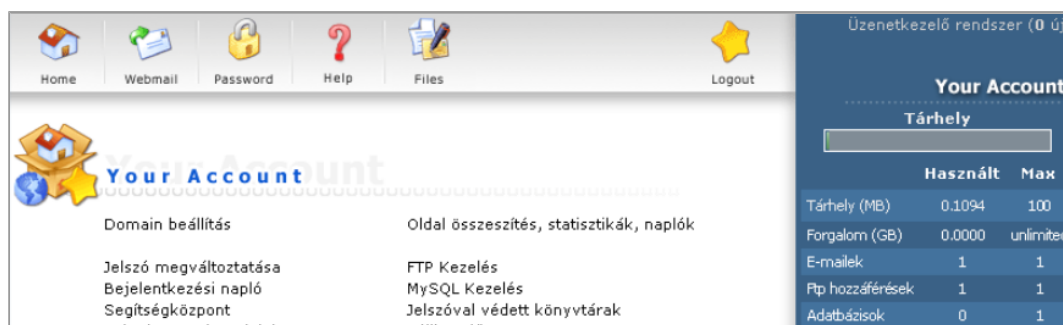
3.6.2. Adatbázis létrehozása a tárhelyszolgáltatónál

Ha a szolgáltatónk biztosítja számunkra az adatbázist, két eset lehetséges.

Kisebbségi tárhelyek esetén, ahol eleve csak egy adatbázis használatára kapunk lehetőséget, gyakran a tárhellyel együtt készen kapjuk az adatbázist. Ekkor nincs sok teendőnk, csak a szolgáltatótól kell megtudnunk a használható adatbázis nevét, illetve a műveletek végzésére jogosult felhasználó nevét és jelszavát. Ezt többnyire a tárhely egyéb adatait is tartalmazó e-mailben kapjuk meg.

Nagyobb tárhely esetén mi magunk hozhatunk létre adatbázisokat. Erre az adminisztrációs felületet nyújtó szoftverek más-más lehetőséget szoktak adni. Itt most egy *DirectAdmin*⁵⁶ szoftvert használó tárhely lehetőségeit nézzük meg.

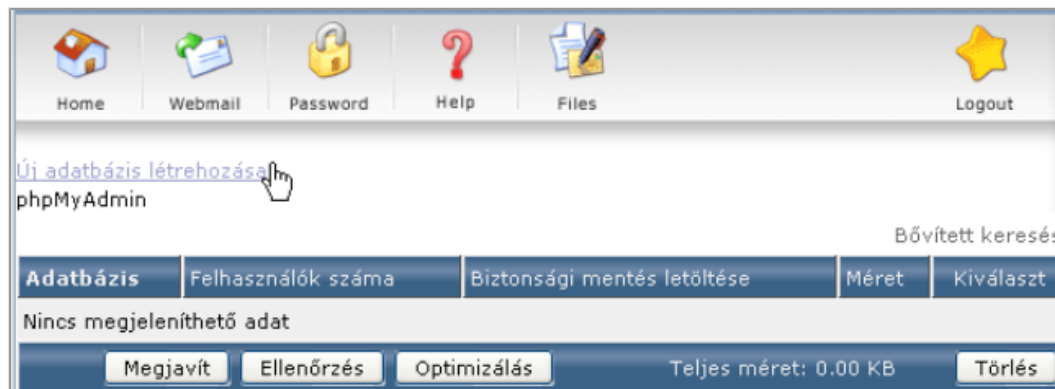
A 3.13. ábrán jobb oldalt láthatjuk, hogy még nincs adatbázisunk.

3.13. ábra. Directadmin alap információk

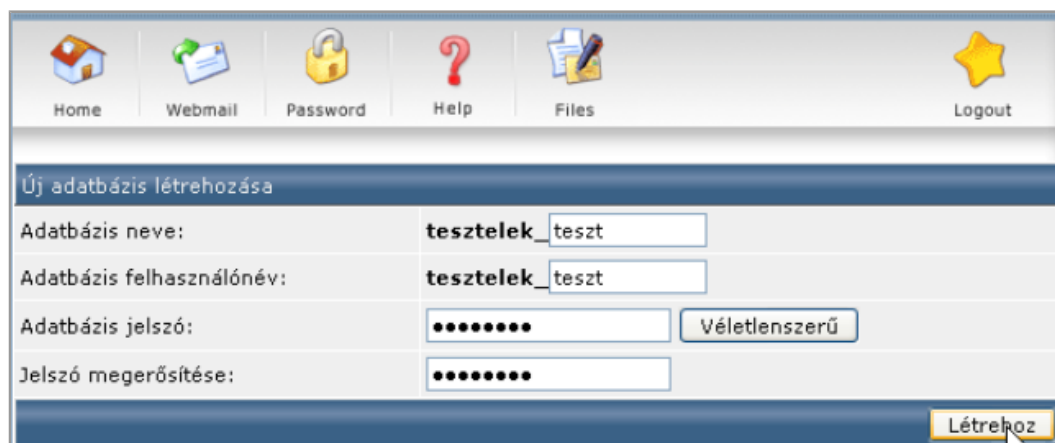
A középen látható *MySQL kezelés* menüpontot válasszuk ki. kattintsunk az *Új adatbázis létrehozása* linkre (3.14. ábra).

⁵⁶ <http://www.directadmin.com/>

3.14. ábra. Új adatbázis létrehozása

Ahogy a 3.15. ábrán látszik, minden adatot megadhatunk, ami alapján az adatbázis létrejön.

3.15. ábra. Adatbázis és felhasználó adatai

A *Véletlenszerű* gomb használatától nem kell megijedni, a generált jelszót a *Létrehoz* gomb használata után leolvashatjuk.

Ezzel minden szükséges lépést megtettünk a telepítés megkezdéséhez.

4

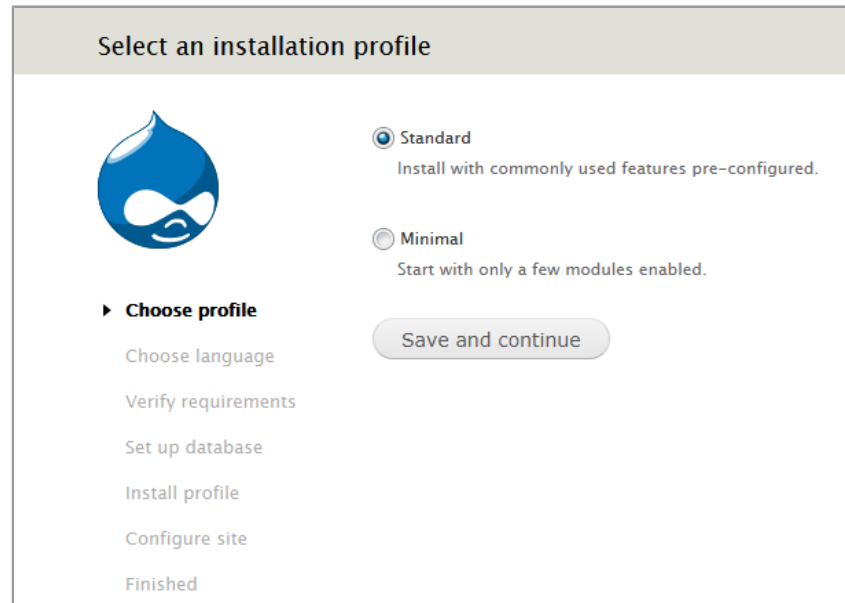
A TELEPÍTÉS MENETE

Miután előkészítettük a fájlrendszert és az adatbázist, már futtathatjuk is a webes telepítőt, amely beállítja a Drupal számára a használt adatbázist, felhasználót, illetve létrehozza az alapértelmezésben alkalmazott adatbázis-szerkezetet. Ennek elindításához látogassunk el webböngészőnkkel a `http://sajatoldalam.hu/drupal/install.php` címre, ahol az `http://sajatoldalam.hu/drupal` annak a hosztnak, illetve könyvtárnak webszerveren elérhető címe, ahova a fájlokat előkészítettük. (Saját gépünk esetén például `http://localhost` vagy `http://localhost/drupal` lesz a server címe, így a `http://localhost/install.php` vagy `http://localhost/drupal/install.php` címet kell beírunk.)

4.1. Nyelv választás

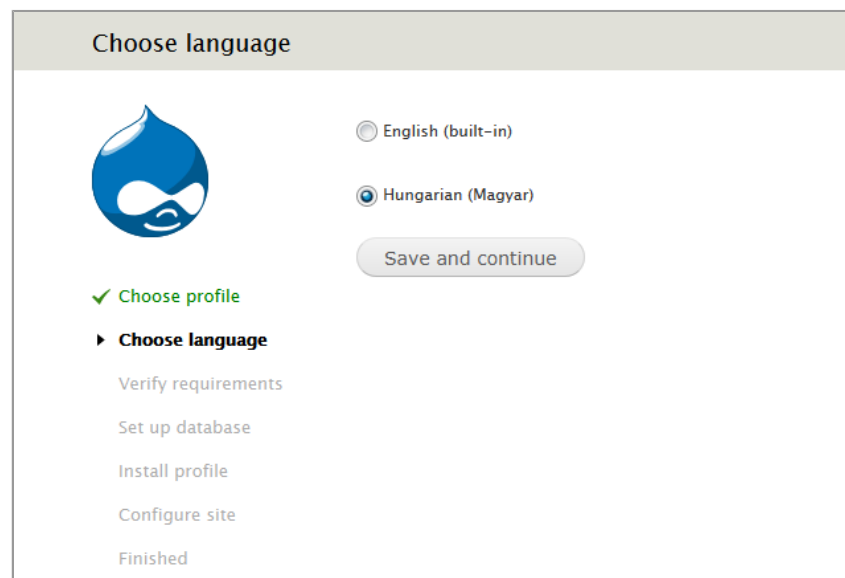
A Drupal alaprendszer telepítésekor választhatunk, hogy Standard, vagy Minimal telepítési profilt akarjuk használni. Tanuláshoz, és a legtöbb honlap esetén is a Standard profilt érdemes használnunk, mert a Minimalhoz képest sok szokásos lépést elvégez helyettünk a telepítő. A Minimal profil kizárólag nagyobb tapasztalattal rendelkező felhasználóknak ajánlható.

Ha a `drupal-7.7.hu.po` állományt felmásoltuk a `htdocs/drupal/profiles/standard/translations` alkönyvtárba, akkor válasszuk a *Standard* telepítési profilt (4.1. ábra).

4.1. ábra. Standard telepítési profil

Most egy nyelvválasztó képernyő fogad bennünket angol nyelven (4.2. ábra).

4.2. ábra. Nyelvválasztó képernyő

Válasszuk a *Hungarian (Magyar)* nyelvet, és innentől kezdve magyarul szól hozzánk a telepítő.

4.2. Fájlrendszer jogosultságok

Ezen a ponton előfordulhat, hogy kézzel kell a fájlrendszer jogosultságait állítanunk. Ekkor a sites/default könyvtár jogosultságait kell állítanunk, hogy azt a Drupal különböző okokból írhasa. (Más könyvtárba a Drupal nem fog írni, máshova nem szükségesek különleges jogosultságok.)

Ez Windows alatt, saját gépen általában csak annyit jelent, hogy ne legyen Írásvédett. Linux alatt az szükséges, hogy a webszervert futtató felhasználónak legyen joga írni azokat. Gyakorló honlapon a 777 jog megadása nem jelent különösebb kockázatot. Éles szerveren azonban a rendszergazdával vagy tárhelyszolgáltatóval is érdemes egyeztetnünk.

Egyszerűbb esetben a jogosultságokkal nincs gondunk, egyből az adatbázis beállításával folytathatjuk.

4.3. Adatbázis-kapcsolat

A korábban ismertetett lépéseket követve az adatbázis-beállító képernyőt fogjuk kapni (4.3. ábra).

Adatbázis beállítása

- ✓ Profil kiválasztása
- ✓ Nyelv kiválasztása
- ✓ Követelmények ellenőrzése
- ▶ **Adatbázis beállítás**
- Telepítési profil
- Fordítások betöltése
- Webhely beállítása
- Fordítások betöltése
- Kész

Adatbázis típusa *

☒ MySQL, MariaDB vagy ezekkel egyenértékű

Drupal adatok tárolására használt adatbázis típusa. A PHP beállítása csak egyféle adatbázistípust támogat, ezért az automatikusan ki lett választva.

Adatbázis neve *

Drupal adatok tárolására használt adatbázis neve. Ennek már léteznie kell a szerveren a telepítés megkezdése előtt.

Adatbázis felhasználói név *

Adatbázis felhasználói jelszó

▶ **HALADÓ LEHETŐSÉGEK**

Beállítások mentése

4.3. ábra. Adatbázis beállítása

Ennek a lépésnek az a célja, hogy a Drupal teljes körűen hozzá tudjon férni a neki szánt adatbázishoz, hogy a telepítés során a szükséges adatbázis táblák és rekordok létre jöhesse-
nek. Az itt megadott adatokat a Drupal eltárolja a `sites/default/settings.php` állományban,
így azt a telepítés után már többször nem kell megadnunk.

A telepítés után a `sites/default/settings.php` állomány jogosultságait csökkenti a Drupal, ha ezt a rendszer a szá-
mára lehetővé teszi. De itt is előfordulhat, hogy kézzel kell az írási jogot megvonnunk, pl. Windows alatt írás-
védetté tenni.

Az adatbázis-kezelők listájából (*mysql*, *pgsql*, stb.) csak akkor választhatunk, ha a telepítő
többféle lehetőséget is felderít.

XAMPP esetén a 3.12. ábrán megadott adatbázis nevet, a root felhasználónevet és a beállí-
tott jelszavunkat kell megadnunk. Tárhelyszolgáltató esetén a 3.15. ábránál megadott, vagy
a szolgáltató által közölt adatokat kell használnunk.

Továbblépve a rendszer megpróbálja ellenőrizni, hogy minden szükséges adatbázis műve-
let elvégezhető-e. Ha a telepítéshez elengedhetetlen műveletek valamelyikére a megadott
adatbázis felhasználó nem jogosult, vagy valamilyen adatot hibásan adtunk meg, akkor
erre figyelmeztet (4.4. ábra), és a hibát el kell hárítanunk. Az ábrán látható magyar nyelvű
információ is, ami alapján lépésről lépésre érdemes átgondolni, hogy mi lehet a probléma.

Adatbázis beállítása

- ✓ Profil kiválasztása
- ✓ Nyelv kiválasztása
- ✓ Követelmények ellenőrzése
- ▶ Adatbázis beállítás

✗ In order for Drupal to work, and to continue with the installation process, you must resolve all issues reported below. For more help with configuring your database server, see the [installation handbook](#). If you are unsure what any of this means you should probably contact your hosting provider.

Nem lehet csatlakozni az adatbáziskiszolgálóhoz. A hibaüzenet:
`SQLSTATE[42000] [1049] Unknown database 'drupal'.`

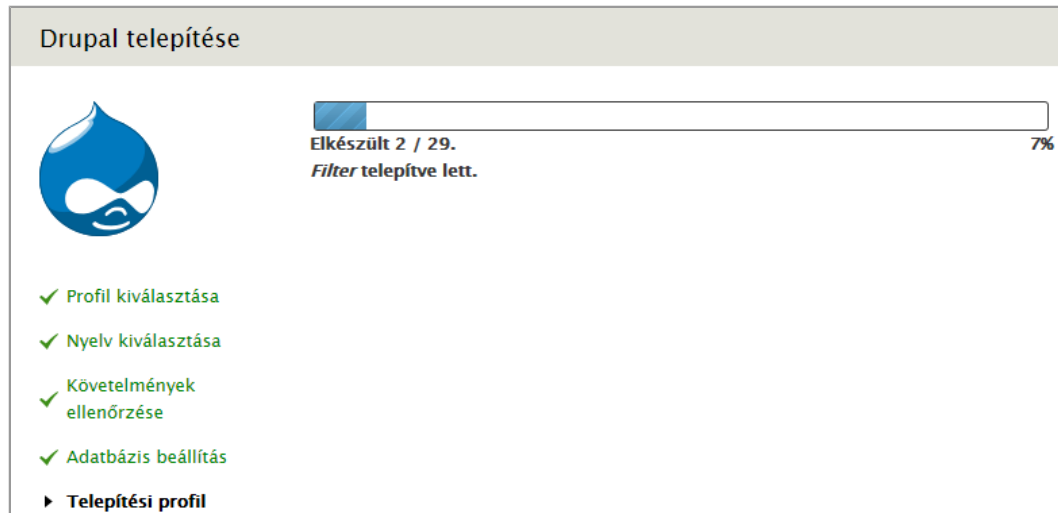
- Fut az adatbáziskiszolgáló?
- Létezik az adatbázis, és a megfelelő adatbázisnév van megadva?
- A megfelelő felhasználónév és jelszó van megadva?
- Ha szükséges, az adatbázis hosztneve vagy IP-címe meg van adva?

4.4. ábra. Adatbázis probléma

Ha minden előzetes beállítást elvégeztünk, illetve a problémákat kiküszöböltük, akkor a te-
lepítő létrehozza az adatbázis tábláinkat, és a magyar nyelvű felülethez szükséges szövege-
ket is az adatbázisba tölti.

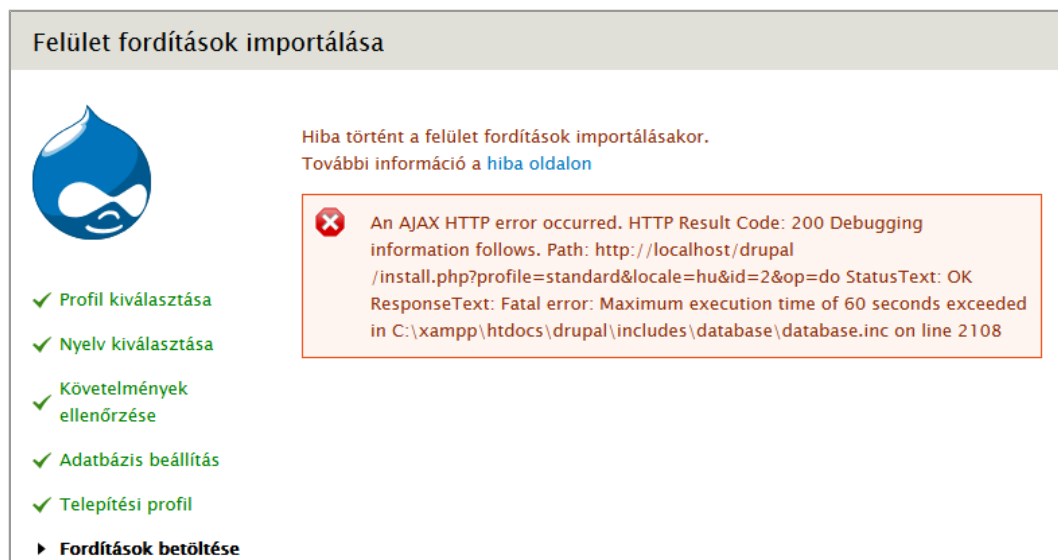
4.4. Hibalehetőségek

A telepítés folyamata a 4.5. ábrán nyomon követhető.

4.5. ábra. Telepítés folyamata

Egyes esetekben előfordulhat, hogy az egy PHP lekérés futtatására engedélyezett időkeretet a felületfordítások importálásakor túllépjük (4.6. ábra). Ennek az a következménye, hogy a Drupal felülete esetleg csak részben lesz magyar.

4.6. ábra. Hiba a fordítások importálása közben

A szerző egyedül XAMPP használata esetén találkozott a problémával, de a *drupal.hu* közösség tagjai tárhelyszolgáltatók esetén is belebotlottak. Nem túl jó jel a szolgáltatóval kapcsolatban, ha ebbe a problémába ütközünk :-)

A következő lépéseket folytatva mérjük fel, hogy jelentős-e a fordítási hiány, vagy inkább újrakezdjük a telepítést az adatbázis törlésével és a fájlok ismételt felmásolásával.

Később, a 9.5.2 fejezetben részletesebben foglalkozunk a felületfordítás lehetőségeivel. Megfelelő tapasztalat esetén a drupal-7.7.hu.po állomány kézi importálását is megpróbálhatjuk.

4.5. Webhely beállítása

A telepítő varázsló következő lépése sokrétű, de csak egyszer beállítandó információkat vár a honlapról.

4.5.1. Webhely információk

A *Webhely neve* (4.7. ábra) nemcsak az oldal felső részén, a logó mellett jelenik meg, hanem a böngésző címsorában (és így a webes keresők találati listájában) is.

A *webhely e-mail címe* mezőben megadott cím fog feladóként szerepelni minden olyan levélben, amelyet a rendszer küld (pl. regisztrációkor), ezért erre a címre fog válasz is érkezni a látogatók részéről. Fontos tehát, hogy érvényes címet adjunk meg.

Webhely beállítása

- ✓ Profil kiválasztása
- ✓ Nyelv kiválasztása
- ✓ Követelmények ellenőrzése
- ✓ Adatbázis beállítás

WEBHELY-INFORMÁCIÓK

A webhely neve *

A webhely e-mailcíme *

Az automatikus emailek, mint például a regisztrációs információk, erről a címről lesznek elküldve. A webhely domainjához tartozó email cím használatával elkerülhető, hogy a levelet reklámszemétnek tekintsék.

4.7. ábra. Webhely információk

4.5.2. Webhely-karbantartási fiók

Létre kell hoznunk egy felhasználót, amely a továbbiakban minden jogosultsággal rendelkezni fog a rendszer adminisztrációját illetően. Ő lesz az első számú felhasználó.

Adatbázis-szinten is ő az 1-es kódú (UID, User ID) felhasználó.

Először a kívánt felhasználói nevet és e-mail címünket kell megadnunk (4.8. ábra). A megadott felhasználónév a belépéshez lesz szükséges, de a további látogatók is ezen a néven fognak bennünket látni. (Itt érdemes hangsúlyozni, hogy a magyar helyesírás szabályai

szerint érdemes a nevünket leírni.) Az e-mail cím nem fog az oldalon publikusan megjelenni, maga a Drupal rendszer azonban küldhet rá üzeneteket. Ezen kívül a kapcsolati úrlapon keresztül feladott üzenetek lesznek erre a címre elküldve.

▼ Alapbeállítások

- ✓ Telepítési profil
- ✓ Fordítások betöltése
- ▶ **Webhely beállítása**
 - Fordítások betöltése
 - Kész

WEBHELYKARBANTARTÁSI FIÓK

Felhasználónév *

Az írásjelek a pont, a kötőjel, az aláhúzás és a szóköz kivételével nem megengedettek.

Email cím *

Jelszó *

Jelszó erőssége: **Jó**

Confirm password *

A jelszavak megegyeznek: **igen**

To make your password stronger:

- Add uppercase letters
- Add punctuation

4.8. ábra. Webhely-karbantartási fiók

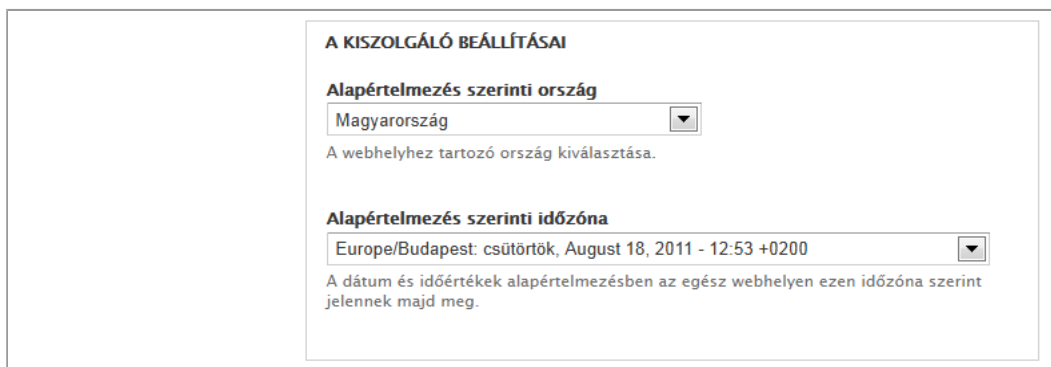
A jelszó megadásánál egyből értékelést is kaphatunk a jelszavunk „erősségét” illetően.

Érdemes erős jelszót választani, hiszen egy Drupal rendszer esetén az adminisztrátor jelszava a honlap feletti teljes hatalmat jelenti.

4.5.3. A kiszolgáló beállításai

Az Alapértelmezés szerinti országot és időzónát a látogatóközönség zömének megfelelően érdemes beállítani (4.9. ábra).

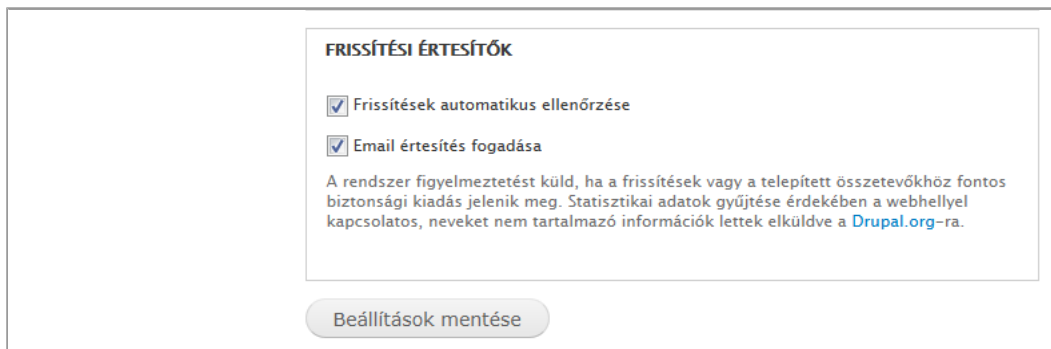
Érdemes belegondolni, hogy a webszerver időzónája nem feltétlenül esik ezzel egybe, és az egyes látogatók között is lehetnek eltérések. A szerző által üzemeltetett egyik magyar nyelvű honlap látogatóinak közel 15%-a más időzónából érkezik.

4.9. ábra. A kiszolgáló beállításai

4.5.4. Frissítési értesítők

A frissítési értesítőket (4.10. ábra) publikus, elkészült oldalon érdemes bekapcsolva tartani, hogy az újabb, hibajavító verziók megjelenése esetén a hibákat egyből orvosolni is tudjuk. A honlap fejlesztése alatt érdemes kikapcsolva tartani, mert az adminisztrációs feladatok elvégzését lassítja.

4.10. ábra. Frissítési értesítők

4.6. A telepítés kész

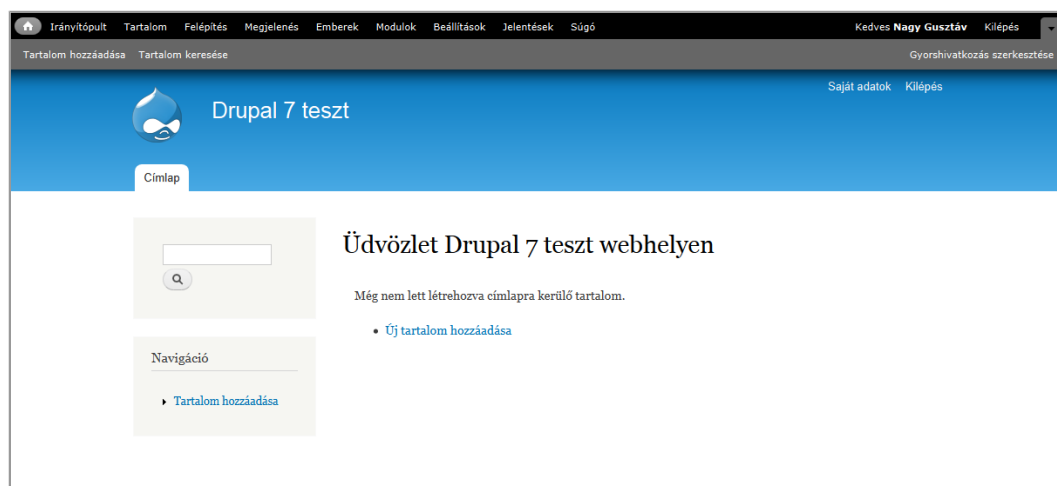
A telepítés sikeresen befejeződött (4.11. ábra).

Az esetleges *Notice* kezdetű hibaüzenetek nem fognak komolyabb problémát okozni, egyelőre nem kell velük foglalkoznunk.

4.11. ábra. A telepítés sikeres

Az *új webhely meglátogatása* linkre kattintva máris megtekinthetjük a weboldalunkat (4.12. ábra).

4.12. ábra. A webhely kezdőoldala

A képernyő felépítésére, az adminisztrációs lehetőségekre hamarosan visszatérünk.

Ha most ismét megnézzük az adatbázisunkat a PhpMyAdmin segítségével (4.13. ábra), jól látszik, hogy az adatbázis már nem üres, hanem több tucat (valószínűleg 77) adattáblát tartalmaz. Ezek a táblák teszik lehetővé a tartalmak beküldését, felhasználók kezelését, stb.

The screenshot shows the phpMyAdmin interface for a database named 'drupal'. The left sidebar lists 77 tables. The main table list shows the following details:

Tábla	Művelet	Rekordok ¹	Típus	Illesztés	Méret	Felírás
actions		12	InnoDB	utf8_general_ci	16.0 KB	-
authmap		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
batch		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
block		32	InnoDB	utf8_general_ci	48.0 KB	-
blocked_ips		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
block_custom		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
block_node_type		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
block_role		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache		8	InnoDB	utf8_general_ci	272.0 KB	-
cache_block		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache_bootstrap		3	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache_field		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache_filter		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache_form		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-
cache_image		0	InnoDB	utf8_general_ci	32.0 KB	-

4.13. ábra. Az adatbázis telepítés után

Pl. ha a bal oldali listában a *users* tábla nevére kattintunk, akkor jobb oldalt láthatjuk (4.14. ábra), hogy eddig két felhasználó jött létre. A 0-s kódú felhasználó a névtelen, vagyis be nem jelentkezett felhasználókat reprezentálja, az 1-es kódú pedig a nemrég létrehozott adminisztrátor felhasználó adatait tartalmazza.

The screenshot shows the phpMyAdmin interface for the 'users' table. The table structure and data are as follows:

uid	name	pass	mail	theme	signature	signature_format	created
0						NULL	0
1	Nagy Gusztáv		nagy.gusztav@gmail.com			NULL	1313664661

4.14. ábra. A *users* tábla tartalma

Érdeemes megfigyelni, hogy a jelszavakat a Drupal nem eredeti, hanem kódolt formában tárolja. Természetesen ez a kis kitérő csak háttér-információként szolgált, kezdőként semmi szükség, sőt kimondottan tilos az adatbázisba „kézzel” belemélni, mert attól a Drupal oldalunk összeomolhat.

5

AZ ADMINISZTRÁCIÓS FELÜLET

A 2 fejezetben megismerhettük a névtelen és regisztrált felhasználók által használható leg-alapvetőbb felületi elemeket. Most az egyedül az adminisztrátor számára elérhető felületekkel ismerkedünk meg. A Drupal működésének is kicsit a mélyére nézünk.

5.1. Alapfogalmak

Először is nézzünk meg néhány alapfogalmat a teljesség igénye nélkül.

A felhasználói felület most következő elemei a Drupal rendszernek régóta fontos részét képezik. A 5.3 fejezetben bemutatásra kerülő elemek nagyrészt a Drupal 7-esben megjelent megoldások.

Smink

A smink fogalma a más alkalmazásoknál használt bőr (skin) vagy a webfejlesztésben használatos dizájn fogalmával rokon. Egy Drupal oldal vizuális megjelenítését a használt smink határozza meg. A smink lecserélésével vagy módosításával az egész honlap minden oldalának új megjelenést adhatunk.

A Drupal 7 telepítés után kétféle sminket használ. Az eddig is látott (4.12. ábra) Bartik nevű smink a publikus felhasználóknak, illetve a publikum számára készülő oldalaknál használatos. Az adminisztrációs oldalakon a Seven nevű sminket láthatjuk. Ennél a sminknél mindig az éppen aktuális adminisztrációs feladatra koncentrálhatunk (5.1. ábra).

Természetesen mindkét sminket lecserélhetjük az ízléseknek, illetve a megrendelői igényeknek megfelelően.

5.1. ábra. Seven smink adminisztrációs feladatokra

Tartalom

Tartalomnak nevezünk minden, önálló webcímen (URL-en) megjeleníthető weboldalt. Természetesen a tartalom nem önállóan, hanem járulékos elemekkel (fejléc, lábléc, menük, blokkok) körülvéve jelenik meg, de azok nem a tartalom, hanem a webhely részeit képezik.

A 2.26. ábrán pl. a tartalom címét (*Magamról*) és alatta a tartalom törzsének egy részét láthattuk. A tartalom felett egy rendszer üzenet, bal oldalt pedig egy menü blokk látszik. Az oldal fejléce és lábléce (terjedelmi okokból) nem szerepel az ábrán.

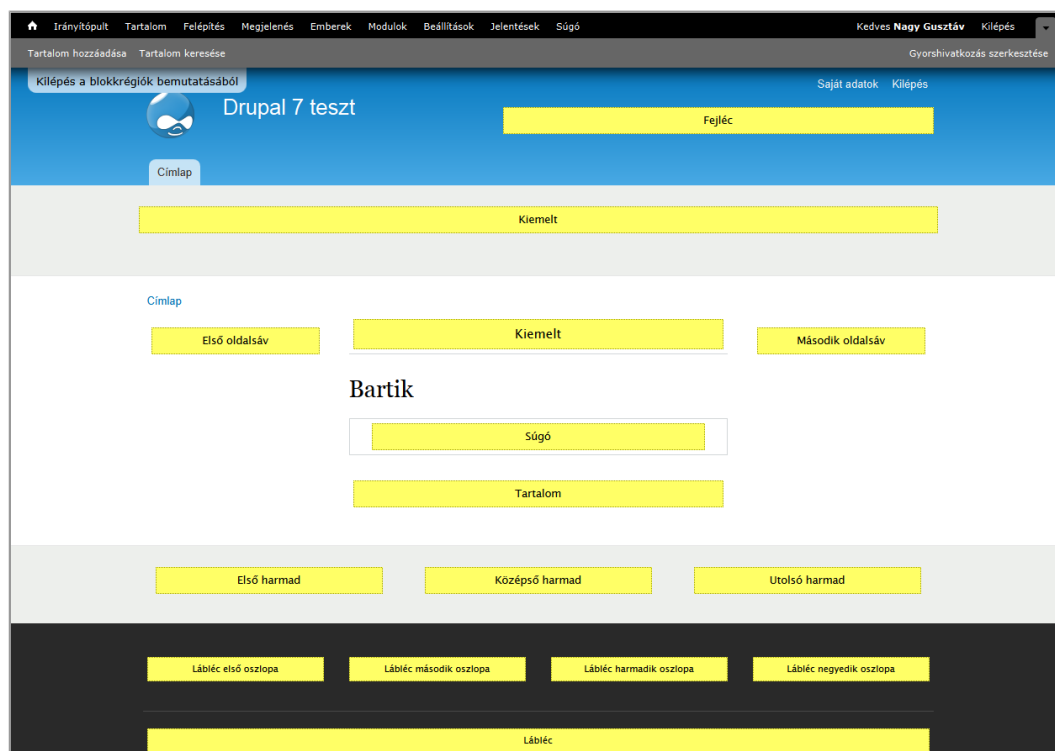
Blokk

A blokkok a weboldal különböző helyein megjelenő, többnyire kis méretű elemei. Lehetnek egyszerű szöveget (pl. egyszerű Copyright információ a láblécben) vagy információt megjelenítő (pl. legfrissebb hozzászólások), menüpontok (pl. termék kategóriák) linkjeit tartalmazó, vagy akár komolyabb alkalmazást (pl. egy bevásárló kosár funkcionalitását) megvalósító blokkok.

Régió

A sminkek más-más számú, nevű és elhelyezésű, téglalap alakú területeket biztosítanak arra, hogy a blokkjainkat elhelyezhessük benne. Legtöbb smink legalább a tartalom számára használható, valamint oldalsó és alsó régiókat tartalmaz. De nem ritka a tíznél több régiót szolgáló smink sem.

Az alapértelmezett *Bartik* smink a következő régiókat tartalmazza (5.2. ábra).

5.2. ábra. Bartik régiók

Az 5.1. ábrán látható, hogy az adminisztrációs felület mellett nincsenek blokkok. A *Seven* smink mindössze két régiót tartalmaz.

Menü

Drupalban a navigációs lehetőségek nagyrészt a menük használatával érhetőek el. Az egyes sminkek közvetlenül is megjeleníthetnek menüket (pl. a 5.2. ábrán a *Címlap* felirat egy ilyen, egy elemű menü), de a menüket a régiókban is megjeleníthetjük.

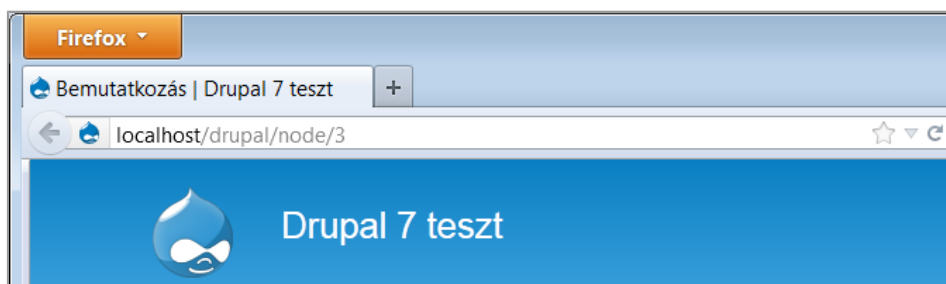
Menüpont

A menük menüpontokból állnak. Az egyes menüpontok egy feliratból és a hozzá rendelt útvonalból épülnek fel.

5.2. Az adminisztrációs oldalak struktúrája

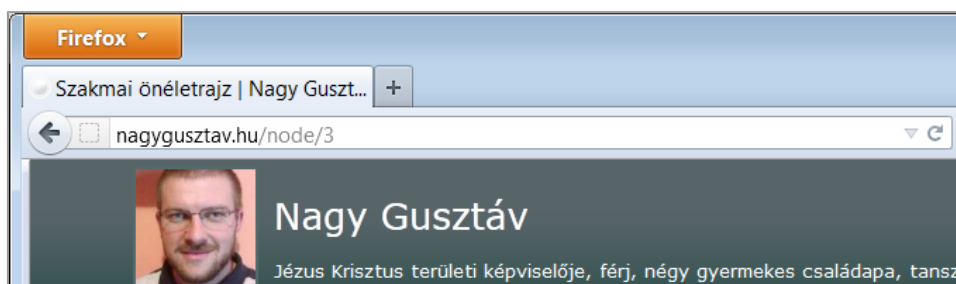
Az eddigiekben is megfigyelhettük, hogy a Drupal oldalak struktúrája és a böngésző címsorában olvasható útvonalak szoros kapcsolatban vannak egymással. Itt érdemes még azt tisztázni, hogy mit értünk a Drupalban útvonal alatt.

Az 1.3.4 fejezetben már olvashattuk az URL fogalmáról. Itt csak annyit érdemes kiemelni, hogy az URL a böngésző cím sorában látható szöveg (5.3. ábra). Ha az URL-ből elhagyjuk a domain névig terjedő részt, és az esetleges könyvtárnevet a / jellel együtt, akkor megkapjuk a Drupal útvonal nevét.

5.3. ábra. A böngésző cím sorában olvasható az URL

Például a `http://localhost/drupal/node/3` példában a `node/3` a Drupal útvonal. A szerző honlapján (a lokális módszerünktől eltérően) nem alkönyvtárba történt a telepítés, így az útvonal a domain név után közvetlenül található: `http://nagygusztav.hu/node/3` (5.4. ábra).

5.4. ábra. A böngésző cím sorában olvasható az URL

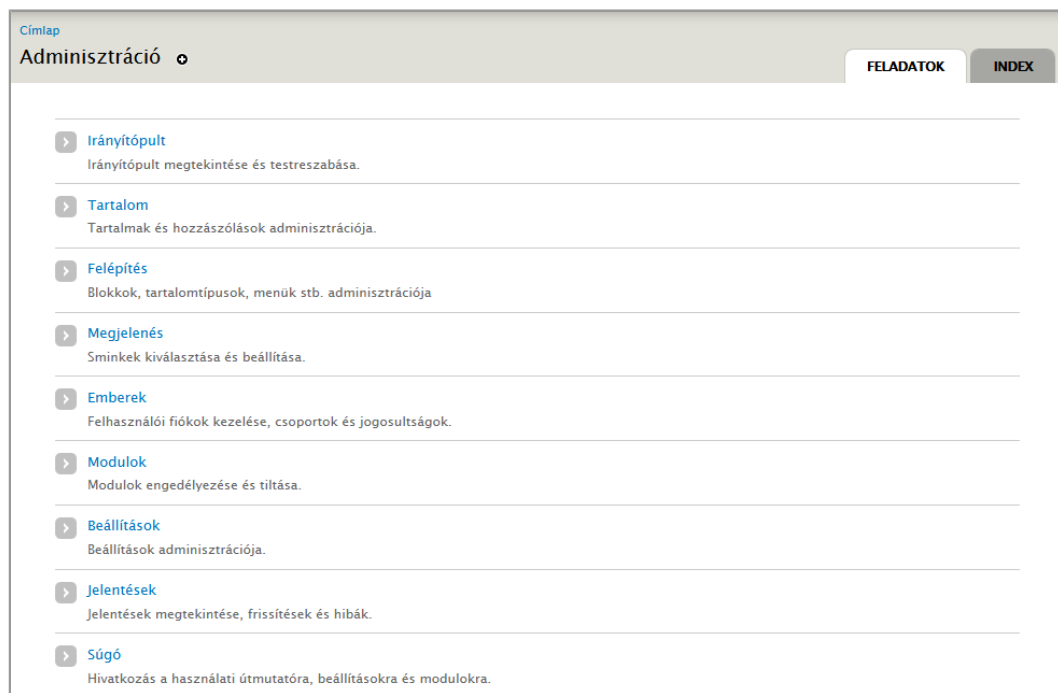
Háttér-információként annyit érdemes tudni az útvonalakról, hogy a Drupal minden egyes oldalkérés esetén megpróbálja visszafejteni, hogy melyik modul (a rendszer melyik komponense) felelős az adott kérés kiszolgálásáért, és az adott modulnak adja át a feladatot. Az előző példánkban az útvonalból könnyen látszik, hogy a *Node* modul a felelős, így a 3-as azonosítóval a *Node* modul fog valamit kezdeni. Szintén a *Node* modul fogja látni a `node/add/page` útvonalból, hogy itt egy új *Egyszerű oldal* tartalmat szeretnénk létrehozni.

Természetesen nem minden útvonal ilyen egyszerű struktúrájú.

Az admin útvonal

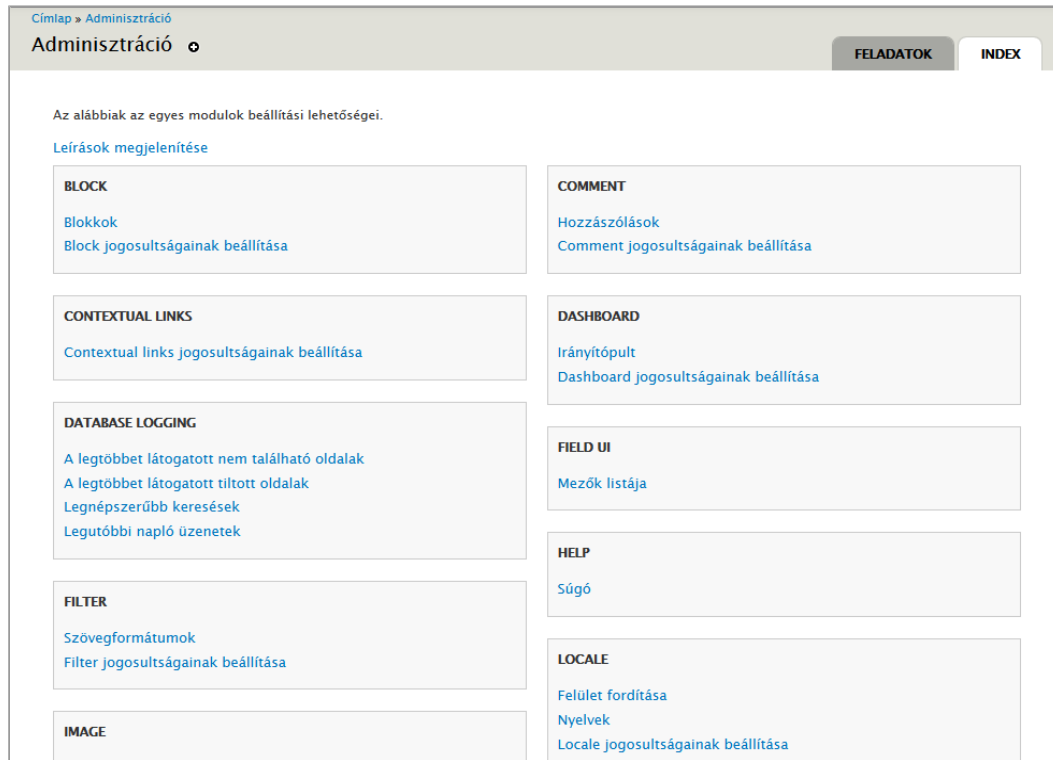
Az admin útvonalon (pl. <http://localhost/drupal/admin>, vagy <http://nagygyusztav.hu/admin>) érhetjük el a Drupal igen szerteágazó adminisztrációs felületének fő kategóriáit (5.5. ábra). Az innen elérhető adminisztrációs oldalak útvonalai is az `admin/` taggal kezdődnek.

A Drupal telepítése után ez az útvonal csak a *Management* menüben érhető el közvetlenül.

5.5. ábra. Adminisztráció fő elemek

Érdemes még egy pillantást vetni a jobb felső sarokban található *Index* fülre (útvonala `admin/index`) is. Itt nem csak a legfelső szintű csoportok, hanem egy jóval részletesebb áttekintő lista látható (5.6. ábra). Az adminisztrációs felületen való eligazodáshoz érdemes gyakran visszatérni erre az oldalra.

5.6. ábra. Az Adminisztráció index oldal

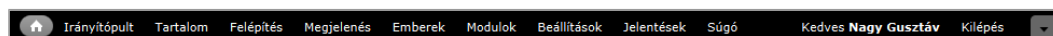
Az ábra nem teljes. Terjedelmi okokból csak a felső fele látszik az oldalnak, és a *Leírások elrejtése* is megtörtént.

5.3. Adminisztrációs felületi elemek

A következő, kimondottan adminisztrációs célokra szolgáló felületi elemek a Drupal 7-es verziójában váltak a rendszer részévé. Az egyes szolgáltatásokat 5 modul nyújtja, amelyeket akár ki is kapcsolhatunk, ha a hagyományosabb adminisztrációs lehetőségekhez ragaszkodunk. (Erről részletesebben a 9 fejezetben fogunk beszélni.)

Eszköztár (Toolbar modul)

A weboldal legtetején látható, fekete háttérű sáv az adminisztrációs funkciók csoportjait teszi elérhetővé (5.7. ábra).

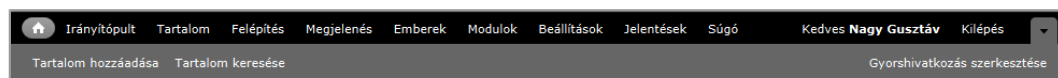

5.7. ábra. Toolbar sáv

Gyorshivatkozások (Shortcut modul)

A leggyakrabban használt adminisztrációs oldalak linkjeit gyűjthetjük össze. Hasonlít a böngészők kedvencek vagy könyvjelző gyűjteményeihez.

Alapértelmezetten két tartalomkezeléshez kapcsolódó gyorshivatkozás érhető el (5.8. ábra). Ezekre kattintva máris betöltődik a megfelelő felület. Az eszköztár jobb szélén ki-be tudjuk kapcsolni a gyorshivatkozások megjelenítését.

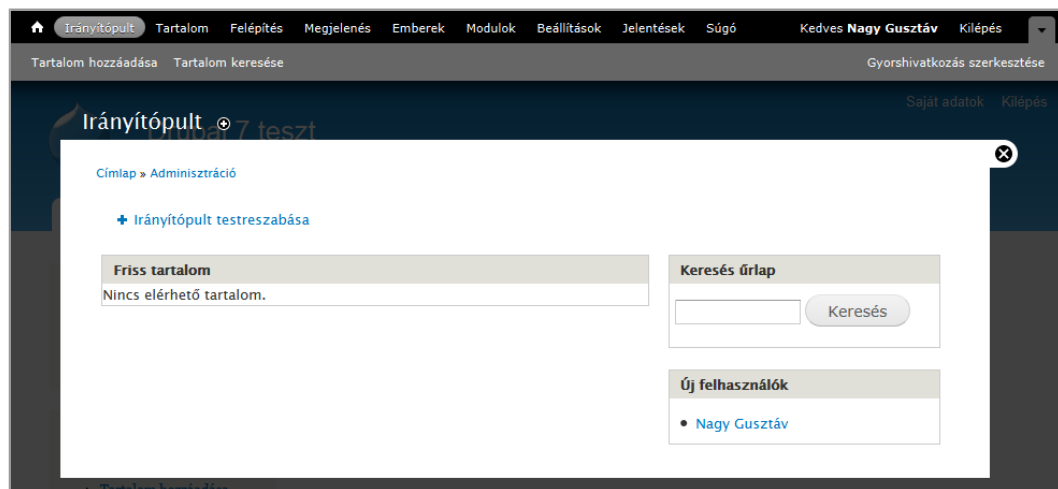

5.8. ábra. Gyorshivatkozások

A modul szolgáltatásaival a 9 fejezetben még foglalkozunk.

Irányítópult (Dashboard modul)

Az irányítópultra (5.9. ábra) összegyűjthetjük a számunkra legfontosabb blokkokat, így ízlésünknek és feladatainknak megfelelő adminisztrációs felületünk lehet. Pl. egy moderátor felhasználó összegyűjtheti magának a tartalmak, hozzászólások és felhasználók moderálásához használatos funkciókat.

5.9. ábra. Irányítópult működés közben

Adminisztrációs átfedés (Overlay modul)

A 5.9. ábrán látszik, hogy az adminisztrációs átfedés segítségével két szinten dolgozhatunk:

- a háttérben változatlanul (bár eltakarva és elhalványítva) ott látszik a tartalmi oldal
- az előtérben megjelent (layer) az éppen kiválasztott adminisztrációs felület.

Érdemes megfigyelni az oldalunk útvonalát is: egyszerre mindkét oldalra vonatkozóan tartalmazza az információkat: <http://localhost/drupal/user#overlay=admin/dashboard>.

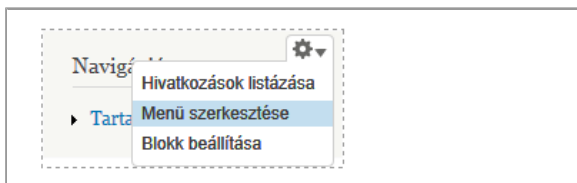
A saját felhasználói adataink szerkesztésénél (`user/*/edit`, 5.10. ábra) beállíthatjuk, hogy szeretnénk-e használni ezt a szolgáltatást.

5.10. ábra. Adminisztrációs átfedés

Szövegkörnyezeti hivatkozások (Contextual links modul)

A weboldalon – megfelelő jogosultságú felhasználó esetén – helyzetérzékeny menüpontok jelennek meg (5.11. ábra) pl. blokkok, menük sarkánál. Ilyen módon ezek adminisztrálása nagyon hatékony lehet.

5.11. ábra. Helyzetérzékeny menü

Az ábrán egy menüblokkot láthatunk: a menüként elérhető első kettő, és a *Blokk beállítására* vonatkozó harmadik menüpont is gyorsan elérhető.

Hasonló szolgáltatás érhető el a tartalmaink mellett is, ahogy a 6 fejezetben hamarosan látni fogjuk.

6

TARTALMAK, TARTALOM TÍPUSOK

A tartalomkezelő rendszerek legalapvetőbb fogalma a tartalom. Ilyen értelemben e fejezet alapos megismerése az egyik legfontosabb feladatunk.

E könyv legtöbb olvasója nem fog gyakran Drupal telepítést végrehajtani. De a tartalmak kezelése egy kis cég vagy egy közösség honlapja esetén is napi feladat lehet.

A fejezet elolvasása előtt ismét érdemes átlapozni az 1.5 és 2.3 fejezetet.

6.1. Szövegformátumok

A tartalomkezelő rendszerek egyik alapvető célja, hogy a tartalom előállításához ne legyen szükség komolyabb webfejlesztői ismeretekre. Ezért a tartalom felviteléhez, formázásához a felhasználók számára olyan segítséget célszerű nyújtani, ami a szövegszerkesztők használatához hasonló, de azért ne adjon lehetőséget az oldal kinézetének „tönkretételéhez”.

A Szövegformátumok (*Adminisztráció » Beállítások » Tartalom készítése » Szövegformátumok » Cikk*, útvonala: `admin/config/content/formats`) a felhasználók által megadható szövegek különböző feldolgozási módjait határozzák meg. A szűrők alkalmazását illetően minden szövegformátum (6.1. ábra) saját lehetőségekkel rendelkezik, segítségükkel többek közt kiszűrhetők a nemkívánatos HTML elemek, vagy automatikusan kattinthatóvá tehetők a beírt webcímek.

Itt is érdemes megjegyezni, hogy a 6.1. ábrán látható szövegformátumok az alapértelmezett telepítés során jöttek létre. Ezek tetszőleges módon átalakíthatók, törölhetők, vagy újak hozhatók létre.

Szövegformátumok

Saját tartalmaim

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Beállítások](#) » [Tartalom készítése](#)

A szövegformák meghatározzák a szöveg bevitelkor használható HTML-jelölőket, kódokat és egyéb formázásokat. **A helytelenül beállított szövegforma biztonsági kockázatot jelent!** További információ a [Filter modul súgó oldalán](#) található.

A szövegformátumok a tartalomszerkesztési oldalakon az ezen az oldalon meghatározott sorrendben fognak megjelenni. A felhasználó számára elsőként rendelkezésre álló formátum lesz alapértelmezés szerint kiválasztva.

[+ Szövegformátum hozzáadása](#)

A sorok súlyának mutatása

NÉV	CSOPORTOK	MŰVELETEK
Filtered HTML	névtelen látogató, azonosított felhasználó, administrator	beállítás letiltás
Full HTML	administrator	beállítás letiltás
Plain text	Minden csoport használhatja ezt a szövegformátumot	beállítás

Változások mentése

6.1. ábra. Szövegformátumok

Tartalom beküldésekor a felhasználók a számukra megfelelő szövegformátumot választ-hatják ki (2.23. ábra) az engedélyezetttek közül. Sok esetben a felhasználóknak nincs válasz-tási lehetőségük, csak egyféle szövegformátum engedélyezett a számukra.

6.1.1. Miért van többféle szövegformátum?

Az egyes szövegformátumok használatának joga szerepkörökhöz kötött. De mindig van egy alapértelmezett szövegformátum is, amely minden látogató számára elérhető. Célszerű alapértelmezettként a lehető legkevesebbet megengedő formát választani.

A 6.1. ábrán három jel is utal arra, hogy a *Plain text* szövegformátum az alapértelmezett:

1. ez a sor dőlt betűkkel van írva
2. a *Minden csoport használhatja ezt a szövegformátumot* felirat
3. nem lehet letiltani, az utolsó oszlopban hiányzik a *letiltás* link

Nézzük meg, a Drupal fejlesztői – az alapértelmezett telepítés esetén – milyen célból és ki-nek a használatára hozták létre ezt a három szövegformátumot.

- A *Plain text* csak a legalapvetőbb lehetőségeket engedélyezi. Tipikusan kommenteléshez ajánlható ebben a formában.
- A *Filtered HTML* általában fórum kérdések, blog bejegyzések, hírek, cikkek beküldé-séhez használandó. Alapbeállítás szerint ezt is minden csoport használhatja, de in-dokolt lehet a névtelen látogatók számára letiltani.

- A *Full HTML* teljesen szabad kezét ad a bevitt szöveg szerkezetével kapcsolatban, és az adminisztrátor tudta nélkül átveheti az irányítást az oldal felett. Célszerű ezt nagyon szűk körnek, pl. csak az adminisztrátoroknak engedélyezni, mert különben komoly kockázatot jelentene az oldalra nézve.

Lehetőség lenne külső webcímek linkjeivel teleszemetelni az oldalt, vagy JavaScript kóddal akár automatikusan el is küldhetnénk az oldal látogatóit egy másik webcímre. De megfelelő XSS⁵⁷ (*Cross-site scripting*) támadással akár a weboldal feletti teljes vezérlést át lehet venni.

A *beállítás* linkre kattintva megnézhetjük (6.2. ábra) a jelenlegi beállításokat, és módosíthatunk is azokon.

6.2. ábra. A *Plain text* szövegformátum

A nevet lehet magyarítani (pl. *Egyszerű szöveg*), ha szélesebb felhasználói rétegnek lesz lehetősége többféle szövegformátum közül választani. Ha a felhasználók nagy részének nem lesz választási lehetősége, mert csak egyféle szövegformátumot használhat, akkor ennek nincs akkora jelentősége.

Az engedélyezett csoportokat ebben az esetben nem szűkíthetjük, hiszen az alapértelmezett formának mindenki számára elérhetőnek kell lennie.

6.1.2. Szűrők

A szövegformátumok tulajdonképpen abban térnek el egymástól, hogy a rendelkezésre álló szűrők közül melyeket kapcsoljuk be, és ezek sorrendjét hogyan állítjuk be. A szövegformátumok tehát más-más szűrő-kombináció használatát nyújtják.

Nézzük meg a lehetséges szűrők jelentőségét (6.3. ábra).

⁵⁷ Bevezető információk pl.: http://pezia.hu/content/2009/03/19/weboldalak_biztonsaga_2_xss_cross_site_scripting

6.3. ábra. A Plain text szövegformátum alapértelmezett szűrői

HTML jelölők használatának korlátozása

Ezzel a szűrővel lehetőségünk van a begépelt HTML tagok közül egyeseket engedélyezni, míg másokat tiltani. *Filtered HTML* szövegformátum esetén a 6.4. ábrán látható alapbeállítások élnek.

6.4. ábra. HTML jelölők használatának korlátozása szűrő beállításai

A szerző *Filtered HTML* szövegformátum esetén a következő HTML tagokat szokta még felvenni:

| <h3> <h4> <p>
 <table> <tr> <th> <td> <div>

Így a látogató ezeket a tagokat is nyugodt szívvel használhatja, de más tagokat a szövegformátum ki fog szűrni.

Bárhogyan is állítsa be a szűrőt az adminisztrátor, ha be van kapcsolva, akkor az XSS támadásokat ki lehet vele védeni.

HTML szöveg megjelenítése egyszerű szöveggént

Ezt a szűrőt alapbeállításként egyik szövegformátum se alkalmazza. Abban a speciális esetben szokás használni, ha HTML, XML, vagy akár programozási nyelvi példákat tartalmazó szövegeket akarunk megjeleníteni. Pl. a szerző web programozással foglalkozó tanfolyami oldalán⁵⁸ HTML forráskód részletet kell a tanulóknak beküldeniük (6.5. ábra).

6.5. ábra. HTML forráskód a tartalomban

Itt a beküldött HTML kódokat nem a HTML jelentése szerint kell megjeleníteni, hanem mint egyszerű példa forráskódot. A háttérben ilyen HTML kódot készít a szűrő:

```
&lt;html&gt;
&lt;head&gt;
&lt;/head&gt;
&lt;title&gt;...
```

A szövegbe írt sortöréseket HTML sortörésekké alakítja a
 és <p> elemek használatával

Ennek a szűrőnek a segítségével nem kell a bekezdések kezdő és záró <p> és </p> tagját beírni a felhasználónak. Elegendő két *Enter* lenyomásával egy üres sort létrehozni a két szándékolt bekezdés közé, és ebből a szűrő tudni fogja, mettől meddig akarunk egy bekezdést definiálni. A többit a szűrő elintézi helyettünk.

Ha csak egy *Entert* ütünk le, akkor nem ér véget a bekezdés, csak újsor (
) tag kerül a megfelelő helyre.

Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká

A szűrő használata esetén nyugodtan bemásolhatunk web-, vagy e-mail címeket a szövegbe, nem kell a HTML <a> tagot ismernünk, és pontosan begépelünk a forráskódot. Pl. a <http://nagygusztav.hu/> link esetén a következő HTML kódot generálja:

```
<a href="http://nagygusztav.hu/">http://nagygusztav.hu/</a>
```

⁵⁸ <http://tanfolyam.webprog.hu/>

A nagy.gusztav@gmail.com e-mail cím esetén pedig a következőt:

```
<a href="mailto:nagy.gusztav@gmail.com">nagy.gusztav@gmail.com</a>
```

Ennek a szűrőnek is van egy finomhangolási lehetősége (6.6. ábra). Ha túl hosszú egy web-cím, akkor a beállított karakterszámnál levágja az olvasható szöveget, de a href tagot nem.

Szűrő beállításai	
HTML jelölők használatának korlátozása Engedélyezett	A hivatkozások szövegének legnagyobb hossza <input type="text" value="72"/> karakterek A hosszú szövegű linkek gondot okozhatnak a weboldalak megjelenítésekor, ezért az itt megadottnál hosszabb karakterláncokat a rendszer lerövidíti. A linkek a megfelelő webcímre fognak mutatni, csak a szövegük lesz rövidebb.
Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká Engedélyezett	

6.6. ábra. Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká szűrő beállításai

Hibás vagy lezáratlan HTML jelölők javítása

Ha a HTML tagok legalább részben használhatók, akkor praktikus, ha az előforduló kezdő-záró tagpárok elhelyezéséből eredő hibákat kijavítja a szűrő.

További szűrők

A későbbiek folyamán külső modulok újabb bekapcsolható szűrőket adhatnak a beviteli formákhoz. Pl. a *SpamSpan* modul (13 fejezet) e-mail címeket a spam robotok elől elrejtő kódolást tud nyújtani.

6.2. Tartalomtípusok

A *Tartalomtípusok* (Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok, útvonala: admin/structure/types) arra szolgál, hogy a különböző jellegű tartalmakat logikailag el tudjuk egymástól különíteni, illetve a későbbi munkát a jellemzőik testreszabásával jelentősen meggyorsítani. Hamarosan látni fogjuk ennek előnyeit.

Standard telepítés (4.1. ábra) esetén a Drupal oldalunk két tartalomtípust tartalmaz: *Cikk* és *Egyszerű oldal* (6.7. ábra). Egy weboldal esetén gyakran élesen el lehet választani egymástól az időleges és az időtlen tartalmakat. Időleges tartalmak a hétköznapi szóhasználatban leírt cikkek, hírek, események, program ajánlók, stb. Ezek az idő múlásával vesztenek az értékükből. (Kit érdekel ma egy sok évvel ezelőtt megjelent processzor teszt?) Vannak azonban olyan tartalmak is, amelyek nem veszítenek jelentőségükből. Pl. egy céges weboldalon a *Bemutakozás*, a *Szolgáltatások*, és hasonló című tartalmak. Az időleges tartalmak gyakran a címlapon, időrendi sorrendben jelennek meg, míg az időtlen tartalmak inkább valamelyik menü fix helyén.

Egyszerűbb weboldal esetén a két készen kapott tartalomtípus már alkalmas is a munkára. Időleges tartalmak esetén a *Cikk*, míg időtlen tartalmak esetén az *Egyszerű oldal* tartalomtípust érdemesebb használnunk.

6.2.1. Alapbeállítások

A *Cikk* és az *Egyszerű oldal* tartalomtípus (6.7. ábra) között az alapbeállítások szempontjából kisebb különbségek vannak, amelyeket hamarosan látni fogunk.

A beállítások két félék lehetnek. Vannak, amelyek egyszerűen alapértelmezésként szolgálnak az újonnan létrejövő tartalmak számára (pl. lehessen-e hozzászólni a tartalomhoz, vagy címlapra kerüljön-e egy tartalom), és vannak, amelyek minden azonos típusba tartozó tartalomra egységesen vonatkoznak (pl. megjelenjen-e a beküldő neve és a beküldés dátuma a tartalom mellett). Ez a magyarázata annak, hogy tartalom beküldésekor vagy szerkesztéskor egyes itt előforduló beállítások felülbírállhatóak.

NÉV	MŰVELETEK
Cikk (Programok által olvasható név: article) A <i>cikk</i> típust az időhöz kötött tartalmakhoz érdemes használni. Például hírek, sajtóközlemények vagy blog bejegyzések.	szerkesztés mezők szerkesztése megjelenés beállítása törlés
Egyszerű oldal (Programok által olvasható név: page) Az <i>egyszerű oldal</i> használatos az állandó tartalmakhoz, például egy „Rólam” oldal.	szerkesztés mezők szerkesztése megjelenés beállítása törlés

6.7. ábra. Tartalomtípusok

Lehetőségünk van a meglévő tartalomtípusokat szerkeszteni vagy törölni.

Újabb tartalomtípusokat az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Tartalomtípus hozzáadása* (admin/structure/types/add) oldalon tudunk létrehozni.

Később egyes telepített modulok (pl. *Blog*, *Book*, *Forum*, *Poll*) is létrehozhatnak tartalomtípusokat, amelyeknél nem lesz kézi törlési lehetőségünk, illetve bizonyos jellemzőket nem módosíthatunk.

6.2.2. Szerkesztés

A tartalomtípusok szerkesztésénél (pl. *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk*, útvonala: admin/structure/types/manage/article) először a tartalomtípus publikus és gépi nevét, valamint a leírását szerkeszthetjük (6.8. ábra). A *Leírás* a 2.22. és 6.7. ábrán látható módon jelenik meg.

Cím: Cikk

Programok által használt név: article [Szerkesztés]

A tartalomtípus emberek számára megjelenő neve. A szöveg a *Tartalom hozzáadása* oldalon látható lista részeként fog megjelenni. Ajánlott, hogy a név nagybetűvel kezdődjön és csak betűket, számokat és szóközöket tartalmazzon. A névnek egyedinek kell lennie.

Leírás

A cikk típust az időhöz kötött tartalmakhoz érdemes használni. Például hírek, sajtóközlemények vagy blog bejegyzések.

A tartalomtípus leírása. A szöveg a *Tartalom hozzáadása* oldalon fog megjelenni.

6.8. ábra. Cikk tartalomtípus szerkesztése

Vegyük sorra a finomhangolási lehetőségeket.

Beküldési űrlap beállításai

A *Cím* mezőt érdemes magyarítani (*Title* helyett *Cím* legyen, 6.9. ábra). Az előnézetről a 2.3.2 fejezetben írtunk.

Beküldési űrlap beállításai

Title

Közzétételi beállítások
Közzététel, Címlapra helyezve

Megjelenítési beállítások
Szerző és dátum megjelenítése.

Hozzászólás-beküldési beállítások
Nyitott, Beágyazott, 50 hozzászólás egy oldalon

Menübeállítások

Cím mező felirata *

Title

Előnézet beküldés előtt

☐ Tiltott

☒ Nem szükséges

☐ Szükséges

Magyarázat vagy beküldési irányelvek

Ez a szöveg jelenik meg a lap tetején az ilyen típusú tartalom létrehozásánál és szerkesztésénél.

6.9. ábra. Beküldési űrlap beállításai

Közzétételi beállítások

A Közzétételi beállítások (6.10. ábra) első fele alapértelmezésként értendő. A jogosult felhasználók módosíthatják ezeket a beállításokat az egyes tartalmak beküldésekor.

<p>Beküldési űrlap beállításai Cím</p> <p>Közzétételi beállítások Közzétéve , Címlapra helyezve</p> <p>Megjelenítési beállítások Szerző és dátum megjelenítése.</p> <p>Hozzászólás-beküldési beállítások Nyitott, Beágyazott , 50 hozzászólás egy oldalon</p> <p>Menübeállítások</p>	<p>Alapértelmezés szerinti lehetőségek</p> <p>☒ Közzétéve</p> <p>☒ Címlapra helyezve</p> <p>☐ Kiemelt, az oldal tetejére</p> <p>☐ Új változat készítése</p> <p>A Tartalom adminisztrációja jogosultsággal rendelkező felhasználók felülírhatják ezeket a beállításokat.</p> <p>Több nyelv támogatása</p> <p>☒ Tiltott</p> <p>☐ Engedélyezett</p> <p>Több nyelv támogatásának bekapcsolása erre a tartalomtípusra nézve. Ha be van kapcsolva, egy nyelv választó elem jelenik meg a beviteli és szerkesztő űrlapokon, lehetővé téve a bekapcsolt nyelvek közül egy nyelv kiválasztását. Ha ki van kapcsolva, az új tartalmak az alapértelmezett nyelven lesznek elmentve. A meglévő tartalmakra nézve semmilyen azonnali hatással nincs a beállítás megváltoztatása (későbbi szerkesztéskor azonban a fentiek szerint viselkednek majd).</p>
---	---

6.10. ábra. Közzétételi beállítások

A *Közzétéve* kapcsoló azt határozza meg, hogy a beküldött tartalom a nyilvánosság számára elérhető-e. Ha ezt kikapcsoljuk, akkor tulajdonképpen piszkozatot, félkész tartalmat hozunk létre, amit persze később megváltoztatva a tartalom publikussá válik. Itt, az *Alapértelmezett beállítások*nál (hacsak nem akarunk moderálást alkalmazni) ezt nem szoktuk kikapcsolni.

A *Cikk* és az *Egyszerű oldal* között itt következik a leglényegesebb különbség: a *Címlapra helyezve* kapcsoló befolyásolja, hogy a tartalom alpból kikerüljön-e a címlapra, vagy ne. Célszerű itt megtartani az alapbeállításokat.

A címlapon az oda kerülő tartalmak alapértelmezetten fordított időrendben jelennek meg, vagyis a legfrissebb tartalom legfelül lesz látható. Ez alól egy kivételt tehetünk: ha bekapcsoljuk a *Kiemelt, az oldal tetejére* kapcsolót, akkor a címlapra kerülő tartalmak időrendjénél erősebb sorrendiséget is alkalmazhatunk. Először tehát a kiemelt tartalmak látszanak időrendben, majd a nem kiemelték szintén időrendben. Ezt általában nem a tartalomtípus alapértelmezéseként, hanem egyes hangsúlyos tartalmaknál szokás bekapcsolni.

Pl. szeretnénk egy hírt – annak kiemelt jelentősége miatt – akkor is legelöl mutatni, ha már vannak nála frissebb hírek.

Az *Új változat készítése* kapcsoló akkor hasznos, ha a tartalom módosításakor meg akarjuk őrizni az előző változatot is, hogy esetleg később vissza lehessen rá térni. Enélkül egy tartalom módosítása végérvényesen felülírja az előző változatot.

Ha többnyelvű oldalt szeretnénk létrehozni, akkor célszerű a *Több nyelv támogatását* engedélyezni. Enélkül az ehhez a típushoz tartozó tartalmakat nem tudjuk több nyelvre lefordítani, és az egyes nyelvi változatokat egymásnak megfeleltetni.

Egyes modulok további beállítási lehetőséget is megjeleníthetnek.

Megjelenítési beállítások

A *Szerző és dátum megjelenítése* beállításánál is különbség van a két tartalomtípus között: *Cikk* esetén be (6.11. ábra), míg *Egyszerű oldal* esetén ki van kapcsolva.

Emlékeztetőül: a *Cikk* tartalomtípus időleges jellege miatt a beküldés dátuma és a beküldő személye fontos lehet a látogató számára, míg az *Egyszerű oldal* tartalomtípus időtlensége miatt általában nem lényeges.

6.11. ábra. Megjelenítési beállítások

Hozzászólás-beküldési beállítások

A *Hozzászólás-beküldési beállításokkal* a 12 fejezetben foglalkozunk.

Menübeállítások

A *Menübeállításoknál* (6.12. ábra) beállíthatjuk, hogy az összes menü közül melyekbe lehessen adott típusú tartalmat helyezni.

6.12. ábra. Menübeállítások

A szerző véleménye szerint *Egyszerű oldal* esetén célszerű meghagyni, míg *Cikk* esetén akár törölhető is a *Főmenü*. A többi menüt hagyjuk meg eredeti állapotában, sehova ne te-

gyünk pipát. Az 7 fejezet megismerése után akár további menük is létrehozhatóak, és itt bekapcsolhatóak lesznek.

A tartalomtípusok további beállításával a 12 és 11 fejezetben foglalkozunk.

6.3. Tartalom hozzáadása

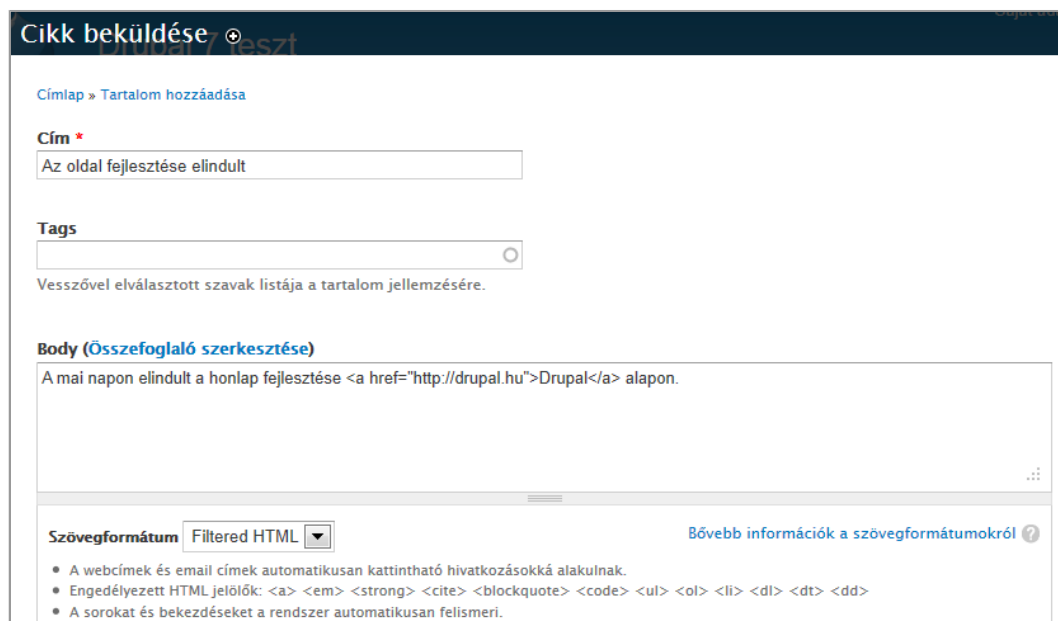
Sok előkészítés után elérkeztünk oda, hogy beküldjük az első, tesztelésre szolgáló tartalmunkat.

Honlapunkon eddig is megfigyelhető volt a *Navigáció* nevű bal oldali menüblokk. Kattint-sunk a *Tartalom hozzáadása* (node/add) menüpontra (6.13. ábra).

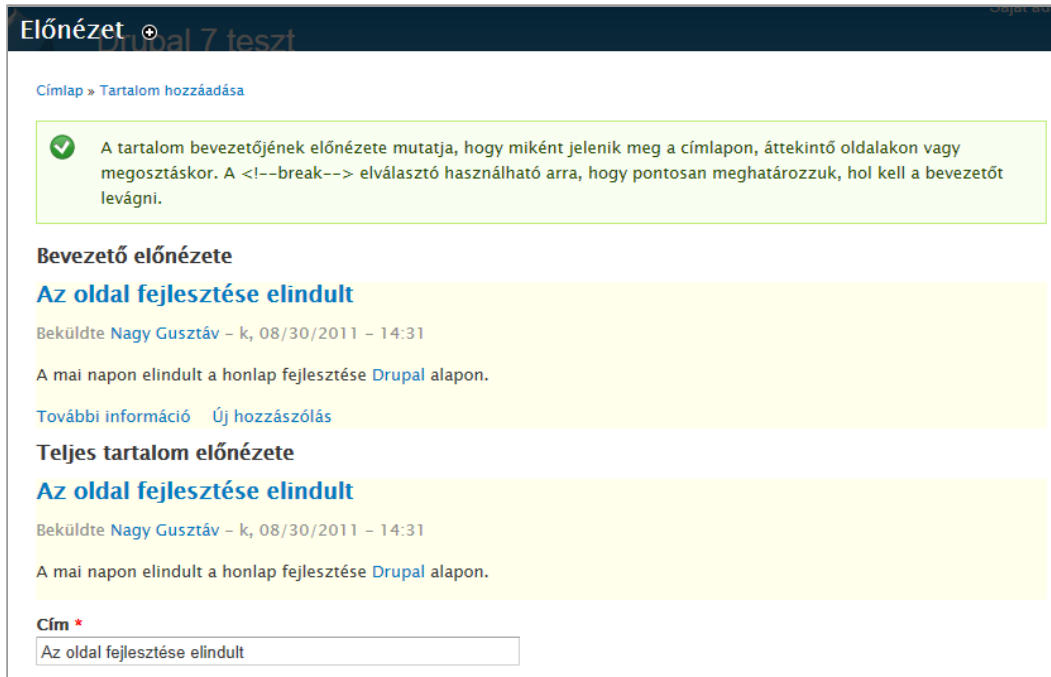
6.13. ábra. Tartalom hozzáadása

A kipróbálás kedvéért küldjünk be egy hírt (cikket) a honlap fejlesztésével kapcsolatban (6.14. ábra). Egyelőre csak a hír címét és törzsét töltjük ki.

6.14. ábra. Cikk beküldése

Az *Előnézet* gombbal lépünk tovább (6.15. ábra).

The screenshot shows the 'Előnézet' (Preview) interface in Drupal 7. At the top, there's a dark blue header with the text 'Előnézet' and a small icon. Below the header, a breadcrumb trail reads 'Címlap » Tartalom hozzáadása'. A green success message box contains a checkmark icon and text explaining that the preview shows how the content will appear on the site, and that the '<!--break-->' tag can be used to specify where the preview should end. The main content area is divided into two sections, each with a yellow background. The first section is titled 'Bevezető előnézete' (Introductory preview) and contains the text 'Az oldal fejlesztése elindult' (Development of the page has started), followed by the date and time 'Beküldte Nagy Gusztáv - k, 08/30/2011 - 14:31'. Below this, it says 'A mai napon elindult a honlap fejlesztése Drupal alapon.' (The development of the website started today on Drupal). There are links for 'További információ' (More information) and 'Új hozzászólás' (New comment). The second section is titled 'Teljes tartalom előnézete' (Full content preview) and contains the same text: 'Az oldal fejlesztése elindult', the date and time, and the statement about development on Drupal. At the bottom, there is a 'Cím' (Title) field with a red asterisk, containing the text 'Az oldal fejlesztése elindult'.

6.15. ábra. *Előnézet*

Jól látszik a *Közzétételi beállítások*nál, hogy a *Cikk* tartalomtípusnál beállítottak szerint a *Közzétéve* és a *Címlapra helyezve* kapcsoló be van kapcsolva. Ezt akár felül is bírálhatjuk erre a cikkekre nézve: kapcsoljuk ki a *Közzétéve* kapcsolót.

Más tartalombeküldők esetén nem biztos, hogy engedélyezni fogjuk az alapbeállítások módosítását. Például erre a lehetőségre építve megoldható, hogy a beküldött cikkeket a szerkesztő moderálni tudja.

Végül a *Mentés* gombbal küldjük be a cikkünket.

Tartalom létrejött

A mentett hír inntől kezdve létezik (*Az oldal fejlesztése elindult Cikk létrejött*, 6.16. ábra). Ha korábban egy másik oldalra navigáltunk volna, akkor a félkész tartalmunk elveszett volna. Emiatt a tartalom beküldésekor nagy figyelemmel kell dolgoznunk. A példánkhoz hasonlóan csak piszkozatként (nem *Közzétéve*) is beküldhetjük a tartalmat, amit később tovább bővíthetünk, majd közzétehetünk.

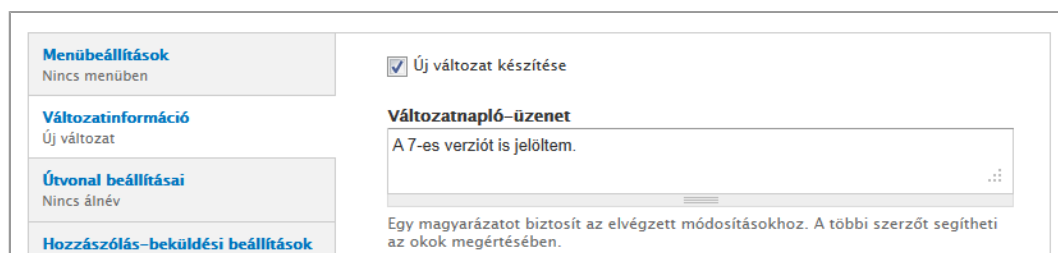

6.16. ábra. Tartalom létrejött

Tartalmak szerkesztése, változatok

Jól látszik az ábrán, hogy a tartalmaink megtekintésekor az alapértelmezett *Megtekintés* mellett szerepel a *Szerkesztés* lehetősége is. Ez utóbbi hatására visszajutunk a szerkesztési felülethez, ahol módosítani, bővíteni, törölni tudunk.

Példaként módosítsuk a beküldött tartalmunkat a *Szerkesztés* gombbal. A szöveg módosításán kívül jelöljük be az *Új változat készítése* kapcsolót (6.17. ábra). Írjuk le a változás háttér-információit, ha az később hasznos lehet. (Ezt a szöveget csak a szerkesztési joggal rendelkezők fogják látni.) Végül tegyük közzé (*Közzétéve*) a tartalmat.

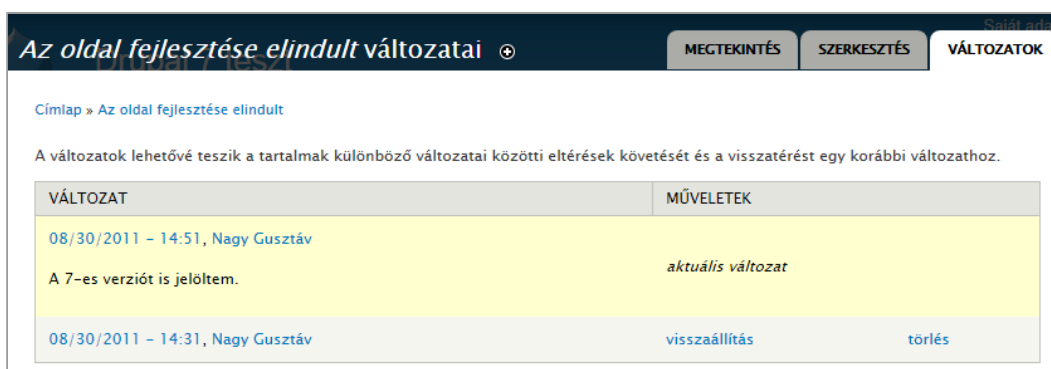
6.17. ábra. Változatinformáció megadása

A beküldés után ismét üzenetet láthatunk a szerkesztés sikerességéről (*Az oldal fejlesztése elindult Cikk frissítve lett.* 6.18. ábra).

6.18. ábra. Cikk sikeres szerkesztése

Fontos újdonság, hogy megjelent a *Változatok* gomb, mivel most már egynél több mentett változatunk van. Nézzük meg, milyen lehetőségeket tartogat (6.19. ábra).

6.19. ábra. Változatok

Az információk között megjelent a *Változatnapló-üzenet* (6.17. ábra) szövege is. Az egyes változatokat megtekinthetjük, törölhetjük, illetve visszaállhatunk (*visszaállítás*) egy korábbi változatra. Ekkor egy újabb verzió jön létre, a visszaállítandó verzió másolataként.

A szerző célszerűnek tartja azt a gyakorlatot, hogy a tartalomtípusoknál bekapcsolja az *Új változat készítése* jelzőt (6.10. ábra), és a tartalom beküldőinek, szerkesztőinek csak a változatok megtekintéséhez ad jogot, törléséhez nem. Sőt a tartalmak törléséhez sem. Így elég „bolondbiztos” megoldást kapunk figyelmetlen szerkesztők esetére.

Egy tartalom törlésekor az összes változata törlődni fog.

Végül érdemes megemlíteni, hogy a *Diff* modul segítségével az egyes változatok könnyedén összehasonlíthatóak.

A tartalom szerzője

Általában nem sokat szoktunk foglalkozni a *Szerzői információkkal*, mert sokszor nincs rá szükség, hogy módosítsuk. De egy gyors pillantás erejéig szerkesszük ismét a tartalmunkat (6.20. ábra).

Menübeállítások Nincs menüben	Szerző <input type="text" value="Nagy Gusztáv"/> Üresen hagyandó ha <i>Anonymous</i> .
Változatinformáció Nincs változat	Beküldés ideje <input type="text" value="2011-08-30 14:31:03 +0200"/> Formátum: <i>2011-08-30 14:31:03 +0200</i> . A dátumformátum YYYY-MM-DD és +0200 az időzóna eltolás az UTC-hez képest. Üresen kell hagyni az űrlap beküldési dátumának használatához.
Útvonal beállításai Nincs álnév	
Hozzászólás-beküldési beállítások Nyitott	
Szerzői információk Szerző: Nagy Gusztáv (2011-08-30 14:31:03 +0200)	

6.20. ábra. Szerzői információk

Már a tartalom beküldésekor is megadhattunk volna más szerzőt (vagyis egy regisztrált felhasználót), és *Beküldés idejeként* is írhattunk volna valamit a beküldés időpillanata helyett.

E két információ nemcsak a tartalom címe alatt jelenhet meg, hanem egyéb következménye is lesz. A *Beküldés ideje* pl. a hírek sorrendjére lehet hatással, a *Szerző* pedig speciális jogokkal rendelkezhet, pl. a saját tartalmait szerkesztheti.

A szerző gyakran kihasználja ez utóbbi lehetőséget. Pl. egy szervezeti egység titkárának szeretnénk az oldal karbantartására lehetőséget adni. Ekkor

1. *Szervezeti egység* nevű tartalomtípust hoz létre
2. Létrehoz egy *Szervezeti egység* típusú tartalmat, a titkárt szerzőként megadva
3. A titkárnak jogot ad a saját *Szervezeti egységek* módosítására.

6.4. A tartalmak megtekintése

Jogos az igényünk, hogy a beküldött tartalmainkat a későbbiekben is bármely látogató megtalálhassa. Ha szörfözzünk a honlapunkon, nem mindig egyszerű a tartalmakat megtalálni.

Nézzük végig a tartalmak gyakori előfordulási, megtalálási helyeit.

Címlap

Természetesen azok a tartalmak, amelyek a *Címlapra helyezve* és *Közzétéve* jelzővel küldünk be, a címlapon (egész pontosan a node útvonalon, ami alapértelmezetten a címlap beállítása is) jelennek meg az első, vagy valamelyik további oldalon.

Menük

Azok a tartalmak, amelyeket valamelyik menübe is beillesztünk, természetesen a menü elemeként elérhetőek. Ezzel a témával azonban az 7 fejezetben fogunk foglalkozni.

Tartalmak keresése

Természetesen van más lehetőségünk is egy tartalom megkeresésére. A honlapunkon sminktől függően és/vagy blokkok beállításától függően elérhető lehet egy *Keresés űrlap*, amivel kulcsszavak alapján kereshetünk. Természetesen itt csak a publikus és már leíndelt tartalmaink között kereshetünk. Ezzel a témával a 9.7 fejezetben fogunk foglalkozni.

Tartalom

A jelen esetben a legkézenfekvőbb a *Tartalom* (admin/content) menüpont, ahol listázhatjuk, szűrhetjük az eddigi tartalmakat (6.21. ábra).

Természetesen ez az oldal is csak a megfelelő jogosultságokkal rendelkező felhasználók számára érhető el.

☐	CÍM	TÍPUS	SZERZŐ	ÁLLAPOT	FRISSÍTVE	NYELV	MŰVELETEK
☐	Az oldal fejlesztése elindult	Cikk	Nagy Gusztáv	közzétett	08/30/2011 - 15:10	magyar	szerkesztés törölés

6.21. ábra. Tartalom

Nem közzétett, vagyis rejtett tartalmakat máshogy nem is nagyon találhatunk meg.

A táblázatban közvetlen szerkesztési linket is találhatunk (*Frissítési lehetőségek*). Ha sok tartalom között kell keresnünk, jól fog jönni a különböző lehetőségek (az ábrán állapot, típus és nyelv) szerinti szűrési lehetőség.

A *Frissítési lehetőségek* között válogatva akár csoportosan is végezhetünk műveleteket a kijelölt tartalmainkkal (*Frissítés*). Akár itt közzé is tehetjük az eddig rejtett tartalmunkat.

7

MENÜK ÉS BLOKKOK KIALAKÍTÁSA

Mielőtt belevágnánk a részletekbe, gondoljuk át ismét, mit olvastunk a 5.1 fejezetben a menükről és a blokkokról:

- Drupalban a navigációs lehetőségek nagyrészt a *menük* használatával érhetőek el. Az egyes sminkek közvetlenül is megjeleníthetnek egyes menüket, de a menüket a régiókban is megjeleníthetjük.
- A *blokkok* a weboldal különböző helyein megjelenő, többnyire kis méretű elemei. Lehetnek egyszerű szöveget vagy információt megjelenítő, menüpontok linkjeit tartalmazó, vagy akár komolyabb alkalmazást megvalósító blokkok.
- A sminkek más-más számú, nevű és elhelyezésű, téglalap alakú területeket, azaz *régiót* biztosítanak arra, hogy a blokkjainkat elhelyezhessük benne. Legtöbb smink legalább a tartalom számára használható, valamint oldalsó és alsó régiókat tartalmaz. De nem ritka a tíznél több régiót szolgáltató smink sem.

A Drupal alapfilozófiája tehát, hogy a menüpontokat menükbe gyűjtjük, a menüket pedig blokkokban jelenítjük meg. A blokkban (azaz régióban) való megjelenítés tehát minden menü esetén rendelkezésre áll, de egyes menüket ennél speciálisabban is megjeleníthetünk.

7.1. Menük

Nézzük meg először a *Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Menük* oldalt (útvonala: `admin/structure/menu`). Jól látszik (7.1. ábra), hogy a Drupal telepítésével négy menü és a benne levő menüpontok jöttek létre.

Menük

MENÜK LISTÁZÁSA

BEÁLLÍTÁSOK

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Felépítés](#)

Minden menühöz tartozik egy blokk, melynek kezelése elérhető a [Blokkok adminisztrációja](#) oldalon.

[+ Menü hozzáadása](#)

CÍM	MŰVELETEK
Főmenü A <i>Fő</i> menü célja jellemzően a webhely főbb egységeinek hivatkozása, általában a felső navigációs sávban.	hivatkozások listázása menü szerkesztése hivatkozás hozzáadása
Management Az <i>Adminisztrációs</i> menü adminisztrációs feladatok hivatkozásait tartalmazza.	hivatkozások listázása menü szerkesztése hivatkozás hozzáadása
Navigáció A <i>Navigation</i> menü a webhely látogatóinak szánt hivatkozásokat tartalmazza. A <i>Navigációs</i> menühöz néhány modul automatikusan hozzáadhat hivatkozásokat.	hivatkozások listázása menü szerkesztése hivatkozás hozzáadása
User menu A <i>Felhasználói</i> menü a felhasználói fiókhoz kapcsolódó hivatkozásokat tartalmazza. Például „Kijelentkezés”.	hivatkozások listázása menü szerkesztése hivatkozás hozzáadása

7.1. ábra. Menük

Érdeemes lesz majd azt is megfigyelnünk, hogy a blokkok megjelenítésénél ezek közül csak a *Navigáció* menü van az *Első oldalsáv* régióhoz illesztve. Nézzük akkor meg, mi a célja ezekkel a menükkel a Drupal készítőinek, hol és miért jelennek vagy nem jelennek meg, és hogyan érdemes őket módosítani.

7.1.1. Főmenü

Először a *Főmenü* összeállítását érdemes megtanulnunk, hiszen egyszerűbb esetekben ezzel minden oldalt közvetlenül elérhetővé lehet tenni. A *Főmenü* megjelenése és a megjelenés helye smink kérdése (14 fejezet), de általában a felső navigációs sávon belül vízszintesen helyezkedik el.

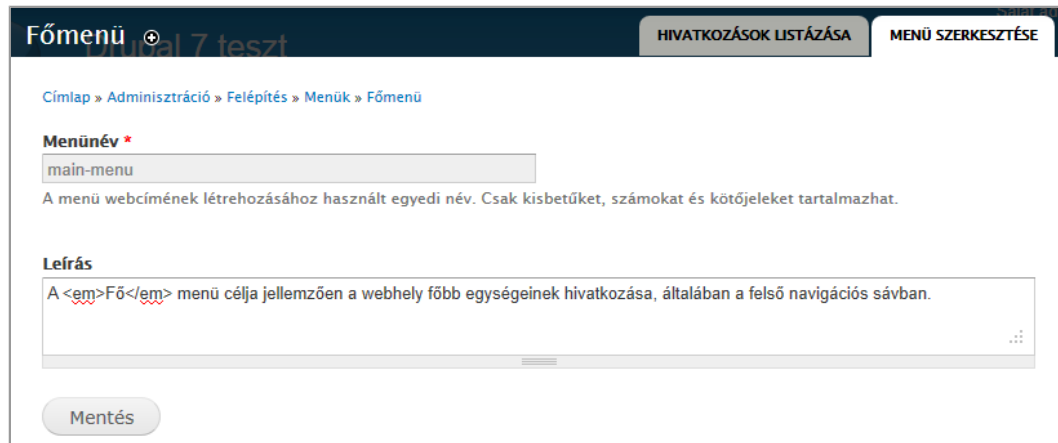
Bizonyos smink nem jelenítik meg automatikusan a *Főmenüt*, más smink akár egy további (másodlagos) menüt is megjelenítenek. Mi magunk is kikapcsolhatjuk a sminkünkben a *Főmenü* automatikus megjelenítését.

A *Főmenü* egyik előnye, hogy a menü már létezik, csak menüpontokkal kell feltöltenünk.

Hamarosan látni fogjuk, hogy a saját célú további menüket először létre kell hoznunk, és valahol meg kell azokat jelenítenünk.

Menü szerkesztése

A *Főmenü* melletti *menü szerkesztése* linkkel megnézhetjük a *Főmenü* alapbeállításait (7.2. ábra).

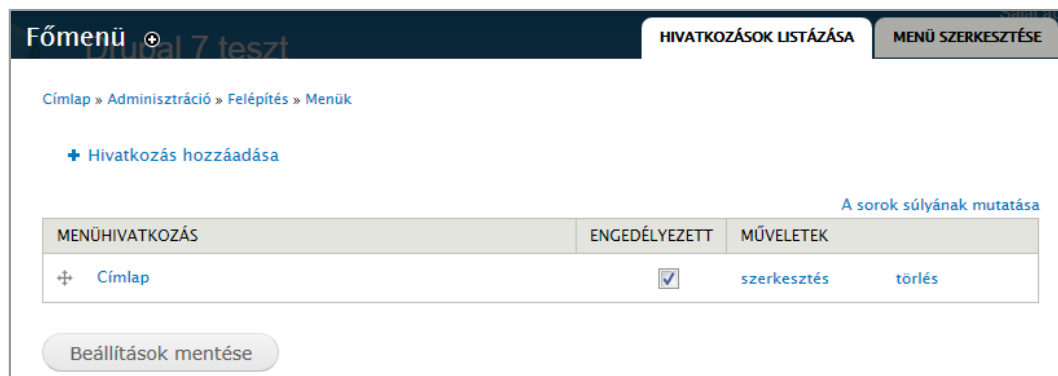
7.2. ábra. Főmenü alapbeállításai

A menü nevét és címét ugyan nem, de a leírását megváltoztathatjuk ízlésünk szerint.

A *Főmenü* emberek számára szóló neve – a *Főmenü* speciális megjelenítése miatt – nem jelenik itt meg. Az adminisztrációs oldalak útvonalában használt *menünev* ugyan látszik, de nem változtatható.

Hivatkozások listázása

Az 7.1. és 7.2. ábrán is látható a *Hivatkozások listázása* link, amivel a menühöz tartozó menüpontokat listázzhatjuk ki (7.3. ábra, admin/structure/menu/manage/main-menu útvonal).

MENÜHIVATKOZÁS	ENGEDÉLYEZETT	MŰVELETEK
+ Címlap	☒	szerkesztés törlés

7.3. ábra. Hivatkozások listázása

A *Főmenü* alapból csak egy a címlapra, vagyis a weboldalunk főoldalára mutató hivatkozást tartalmaz. Nézzük meg ennek felépítését a *szerkesztés* link segítségével (7.4. ábra).

Menüpont szerkesztése

Saját ad

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Felépítés](#) » [Menük](#)

Menüpont neve *

A hivatkozáshoz tartozó felirat, ez jelenik meg a menüben.

Útvonal *

A menüponthoz tartozó útvonal. Ez lehet belső Drupal útvonal, mint a `node/add` vagy külső, mint a `http://drupal.org`. A címlapra hivatkozáshoz a `<front>` használható.

Leírás

Akkor jelenik meg ha az egér a menühivatkozás fölé kerül.

☒ Engedélyezett
A nem engedélyezett menüpontok egyik menüben sem fognak megjelenni.

☐ Nyitott állapotban megjelenítve
Nyitott állapotban a menüpont gyermekei mindig látszani fognak.

Szülő hivatkozás

Egy hivatkozás és összes leszármazottjának legnagyobb mélysége 9 lehet. Lehetséges, hogy ennek következtében néhány menüpont már nem választható szülőként.

Súly

Választható. A menüben a nagyobb súlyozású hivatkozások a lista alján, a könnyebbek a tetején lesznek.

7.4. ábra. Menüpont szerkesztése

A *Menüpont neve* a menüben megjelenő feliratot fogja jelenteni. Általában nem célszerű jelentősen eltérni a tartalom címétől. Esetleg rövidebb, de még felismerhető szöveget ajánlott írni. A Drupal használata esetén ragaszkodjunk a *Címlap* szóhoz, és kerüljük a *Kezdőlap*, *Startlap* és hasonló szinonimákat.

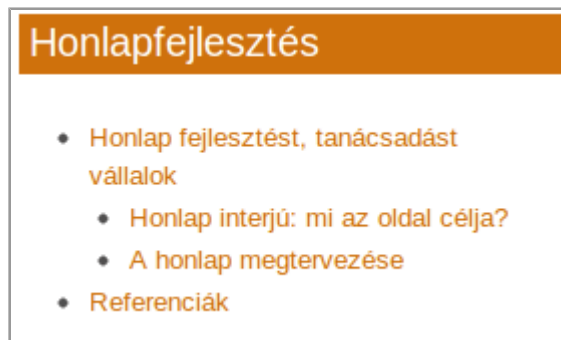
Az *Útvonalat* általában (pl. egy beküldött tartalom esetén) a legegyszerűbb a böngésző címsorából (a domain és telepítési könyvtár utáni részt) kimásolni. Az itt alkalmazott `<front>` útvonal speciális jelentéssel bír a menüpontok útvonalmegadásánál.

Ha útvonal álnveket (*Path* modul, 9.6 fejezet) is használunk, akkor a rendszer az alapértelmezett útvonalat menti el, és nem az álnvet. Ennek oka, hogy az álnév gyakran változik, így a menüpont könnyen elronthatnánk egy óvatlan álnév-változtatással.

A *Leírást* akkor érdemes kitölteni, ha a menüpont nevét kénytelenek vagyunk rövidíteni. Ilyenkor ide egy hosszabb szöveg is tehető, ami szövegbuborékként fog megjelenni, ha az egérkurzort a link fölért hagyjuk. Ezen kívül a vakok által használt felolvasó szoftverek is felolvassák.

Létrehozáskor nem, de szerkesztéskor – ideiglenesen – ki lehet kapcsolni egy menüpontot az *Engedélyezett* mező törlésével.

Ha több szintű menüt hozunk létre, akkor az alsóbb szinten elhelyezkedő gyermek menüpontok nem mindig látszanak. Ha a menüstruktúrában a szülőjükre kattintunk, akkor előtűnnek, mivel alapállapotban nem lesznek láthatóak. Ha a szülő menüpontnál a *Nyitott állapotban megjelenítve* mezőt bekapcsoljuk, a szülő láthatósága esetén a gyermekei is mindig látszani fognak (7.5. ábra).

7.5. ábra. Szülő menüpont és gyermekei

A *Szülő hivatkozás* segítségével állíthatjuk be a menüpontnak a menühierarchiában betöltött helyét. Az oldalunkon elérhető több menü egy közös fába szervezve jelenik meg, a megfelelő pont kiválasztásával tehát a menüt, és az azon belüli pozíciót is meg tudjuk határozni.

A menühierarchia legfeljebb 9 szint mélységű lehet.

Végül a *Súly* az egy helyen (egy szülő alatt) levő menüpontok relatív sorrendjét szabályozza. A nagyobb számokkal ellátott „nehezebb” menüpontok lesüllyednek.

Jelen példánk esetén nem szükséges, hogy bármit is változtassunk a *Címlap* menüpont esetén.

Hivatkozás hozzáadása

Példaként hozzunk létre egy *Bemutakozás* című *Egyszerű oldalt* a 2.23. ábrához hasonlóan, címmel és egy rövid szöveggel, hogy legyen mit a *Főmenü*-ben megjeleníteni.

Figyeljük meg, hogy a beküldés után mi az az útvonal, amit láthatunk a böngésző cím sorában. Pl. ilyesmit fogunk látni: <http://localhost/drupal/node/3>

Ebben az esetben a domain (és az esetleges alkönyvtár) utáni rész, a *node/3* a tartalomhoz rendelt útvonal.

Fontos megjegyezni, hogy a Drupal útvonalak sose kezdődnek / jellel.

Most, hogy van mit a menübe tennünk, és az útvonalát is tudjuk, az 7.3. ábrán keressük meg a *Hivatkozás hozzáadása* linket, és kattintsunk rá. A menüpont neve *Bemutakozás*, az útvonal pedig az előbb megfigyelt *node/3* legyen. Súlyként adjuk 2-es értéket. A többi mezőt nem szükséges kitöltenünk. A *Mentés* gombbal hozzuk létre a menüpontot (7.6. ábra).

MENÜHIVATKOZÁS	ENGEDÉLYEZETT	MŰVELETEK
✚ Címlap	☒	szerkesztés törlés
✚ Bemutakozás	☒	szerkesztés törlés

7.6. ábra. Menüpont létrejött

Az ábrán látszik, hogy a sorrendet akár a sor elején található ikon vonszolásával is megváltoztathatjuk.

Ellenőrzésként menjünk a címlapra, és próbáljuk ki a menüpontot (7.7. ábra). Jól látszik, hogy a menüpontra kattintva ismét a <http://localhost/drupal/node/3> oldalra jutottunk.

7.7. ábra. A menüpont működik

A tartalom és a menüpont viszonya

Érdeemes még egyszer átgondolni, mi is történt.

1. Létrehoztunk egy tartalmat, amely a node/3 útvonalat adta.
2. Létrehoztunk egy menüpontot a node/3 útvonalhoz a *Főmenü*-be.

Ahogy a korábbi információk alapján sejthető, ezt a két lépést össze is vonhatjuk egybe:

- Tartalom beküldésekor egyből menüpontot is létrehozhatunk (2.28. ábra). Ekkor mindkét lépést (a tartalom és a menüpont létrehozását) egyszerre megcsinálja a Drupal.
- A tartalom szerkesztésével együtt a menüpontot is szerkeszthetjük. Pl. az előző tartalmunkat szerkesztésre megnyitva, a *Menübeállítások* is szerkeszthetővé válnak (7.8. ábra).

A Kecskei Főiskola *GAME* Karának Informatika Intézetében tanítok elsősorban Java, C/C++ programozást, Webfejlesztést, Tartalomkezelést, Linuxot. Ezen kívül a kar honlapját szerkesztem aktívan.

2008 óta egyéni vállalkozási formában vállalkozom Drupal alapú webfejlesztést, és ezzel kapcsolatos oktatást.

Szövegformátum Filtered HTML [Bővebb információk a szövegformátumokról](#)

- A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd>
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

Menübeállítások

Bemutakozás

Változatinformáció
Nincs változat

Útvonal beállításai
Nincs álnév

Hozzászólás-beküldési beállítások
Lezárt

Szerzői információk
Szerző: Nagy Gusztáv (2011-08-31 14:32:39 +0200)

Közzétételi beállítások
Közzétéve

☒ Menüpontot hoz létre

Menüpont neve
Bemutakozás

Leírás
Akkor jelenik meg ha az egér a menühivatkozás fölé kerül.

Szülő elem
<Főmenü>

Súly
2
A kisebb súlyú menüpontok a nehezebb hivatkozások előtt jelennek meg.

7.8. ábra. Tartalom és menüpont együttes szerkesztése

- A tartalom szerkesztésekor létrehozhatunk hozzá menüpontot a *Menüpontot hoz létre* elemre kattintással. Ugyanígy utólag törölhetjük is a menüpontot.
- A tartalom törlésével a menüpont is automatikusan törlődik.

7.1.2. Navigáció menü

A *Navigáció* menü a készen kapott négy menü közül az egyetlen, amelyhez tartozó blokk meg van jelenítve.

Érdemes belenézni, hogy milyen menüpontokat tartalmaz (7.9. ábra).

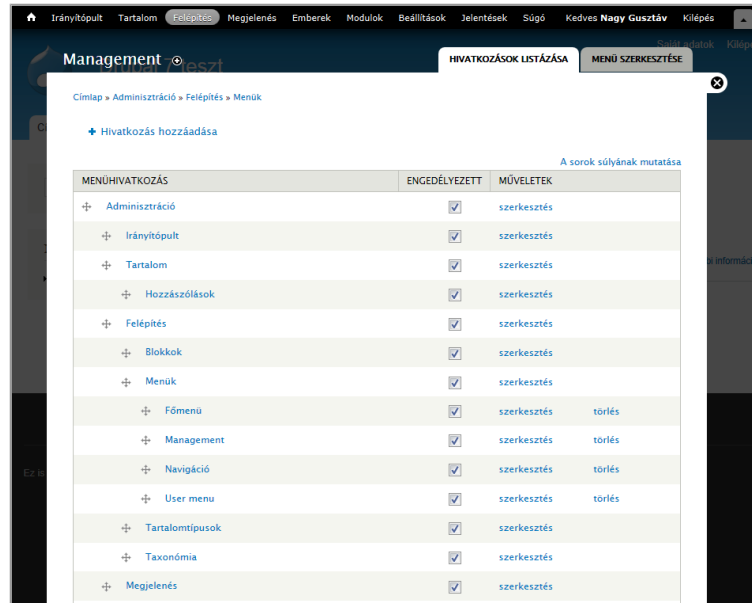
MENÜHIVATKOZÁS	ENGEDÉLYEZETT	MŰVELETEK
+ Keresés (tiltott)	☐	szerkesztés
+ Szövegformázási tippek (tiltott)	☐	szerkesztés
+ Tartalom hozzáadása	☒	szerkesztés
+ Cikk	☒	szerkesztés
+ Egyszerű oldal	☒	szerkesztés

7.9. ábra. A Navigáció menü alapértelmezett tartalma

Ez a menü olyan menüpontokat tartalmaz, amelyek az aktuális rendszerállapot függvényében értelmezhetőek. Pl. ha létrehozunk egy új tartalomtípust, akkor egyúttal létrejön egy almenüpont a *Tartalom hozzáadása* szülő alá. Ezért kézzel nem ajánlott a menüpontokat szerkeszteni. Esetleg az *Engedélyezett* oszlop elemeit módosíthatjuk szükség szerint.

7.1.3. Adminisztrációs menü

Az *Adminisztrációs (Management)* menü alapértelmezetten nincs sehol megjelenítve. Nézzünk bele, milyen menüpontjai vannak (7.10. ábra). Az ábrán nem fér ki, de a teljes adminisztrációs menüstruktúrát tartalmazza. Könnyen látható, hogy a felsőszintű menüpontok megegyeznek az *Eszköztáron* látható menüpontokkal.

7.10. ábra. Az Adminisztráció menü elemei

Az *Eszköztár* kikapcsolása esetén viszont érdemes lehet megjeleníteni valamelyik oldal-sávban a menüblokkot (7.2 fejezet).

7.1.4. Felhasználó menü

A *User* menü mindössze két menüpontot tartalmaz (7.11. ábra).

7.11. ábra. A Felhasználó menü menüpontjai

Ez a menü sincs régióba helyezve, de mégis találkozhattunk vele a képernyőn: az *Eszköztár* jobb szélén (5.7. és 7.10. ábra).

7.1.5. Menü hozzáadása

Ahogy a korábbiakban szó volt róla, a *Főmenü* kivételével nem érdemes módosítani, saját célra felhasználni a telepítéskor létrejött menüket. Ha szükségünk van további menükre, inkább hozzunk létre a céljainknak megfelelően az *Adminisztráció » Felépítés » Menük » Menü hozzáadása* (admin/structure/menu/add) oldalon.

Hamarosan látni fogjuk, hogy hogyan tudjuk a kívánt régióban megjeleníteni.

7.2. Blokkok

A menük általában blokkokban elhelyezve jelennek meg az oldalon. Ezért meg kell néznünk, hogy mit is tehetünk a blokkjainkkal.

Blokkokban nem csak menük jelenhetnek meg, ahogy azt mindjárt látni fogjuk.

Nézzük meg az *Adminisztráció » Felépítés » Blokkok* (admin/structure/block) adminisztrációs oldalát (7.12. ábra).

Az ábrán fülként látszanak az engedélyezett sminkek. Jelenleg az alapértelmezett *Bartik* beállításait láthatjuk. Látszik, hogy több régióban semmilyen blokk nincs, és mindössze néhány blokk jelenik meg a látogatók számára. Az ábrán terjedelmi okokból nem látszik, de 10 blokk (pl. *Friss hozzászólások*, *Friss tartalom*, *Jelenlévő felhasználók*, de a *Főmenü*, *Management* és *User menu* blokkja) is ki van kapcsolva.

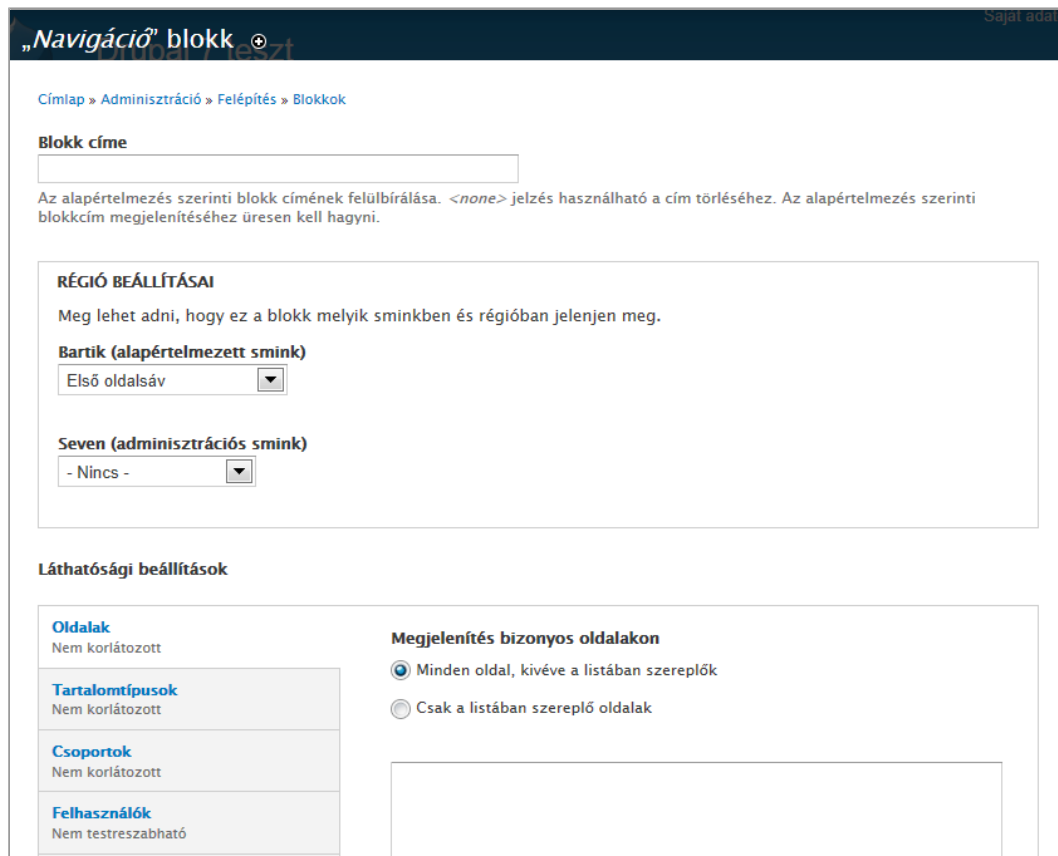
7.12. ábra. Blokkok

Az egyes régiók vizuális elhelyezkedéséről a *Blokkrégiók bemutatása (Bartik)* linkre kattintva kaphatunk képet (5.2. ábra).

Egyes sminkek akár egész más nevű és helyű régiókat is tartalmazhatnak. A 5.2. ábrán látható régiók a smink készítőik számára javasolt alapértelmezések.

7.2.1. Részletesebb beállítások

Az egyes blokkok megjelenítését finomhangolhatjuk, ha a sorvégi *beállítás* linkre kattintunk (7.12. ábra). Példaként a *Navigáció* beállításait nézzük meg (útvonal: admin/structure/block/manage/system/navigation/configure), 7.13. ábra.

„Navigáció” blokk

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Blokkok

Blokk címe

Az alapértelmezés szerinti blokk címének felülbírálni. <none> jelzés használható a cím törléséhez. Az alapértelmezés szerinti blokkcím megjelenítéséhez üresen kell hagyni.

RÉGIÓ BEÁLLÍTÁSAI

Meg lehet adni, hogy ez a blokk melyik sminkben és régióban jelenjen meg.

Bartik (alapértelmezett smink)

Első oldalsáv

Seven (adminisztrációs smink)

- Nincs -

Láthatósági beállítások

Oldalak Nem korlátozott	Megjelenítés bizonyos oldalakon ☒ Minden oldal, kivéve a listában szereplők ☐ Csak a listában szereplő oldalak
Tartalomtípusok Nem korlátozott	
Csoportok Nem korlátozott	
Felhasználók Nem testreszabható	

7.13. ábra. Navigáció blokk

A *Blokk címe* mezőbe írt szöveg felülbírálni a blokk alapértelmezett címét. Jelen esetben a menü címe *Navigáció*. Ha üresen hagyjuk a mezőt, ez fog megjeleníteni. De ha valami mást írunk a mezőbe, akkor az fog megjeleníteni. Cím nélküli megjelenítést is kérhetünk, ha a <none> szöveget írjuk bele.

A *Régió beállításai* jól mutatják, hogy a blokk sminkenként más-más beállítást kaphat. Amit az ábrán látunk, igen gyakori: az alapértelmezett (vagyis a látogatóknak szóló) sminkben megjelenítjük valahol, de az adminisztrációs sminkben nem.

7.2.2. Megjelenítés korlátozása

Oldalak

A megjelenést akár *oldalakhoz* (útvonalakhoz) is köthetjük (7.13. ábra). Ekkor a blokk csak az útvonalak által meghatározott, vagy az azok által kizárt oldalakon fog megjeleníteni. Nézzünk néhány példát:

Útvonal	Magyarázat
node/1	csak az 1-es azonosítójú tartalom oldalán jelenik/nem jelenik meg
node/*	csak a tartalmakat megjelenítő oldalakon jelenik/nem jelenik meg
user/*	csak a felhasználókat megjelenítő oldalakon jelenik/nem jelenik meg
admin	az adminisztrációs oldalakon jelenik/nem jelenik meg
admin/*	

Ahogy a későbbiekben látni fogjuk, nem csak a fenti útvonalak, hanem útvonal álnévek is használhatók a láthatóság meghatározásához.

Tartalomtípusok

A szűrést tartalomtípusok alapján is kérhetjük (7.14. ábra).

Láthatósági beállítások

Oldalak

Nem korlátozott

Tartalomtípusok

Nem korlátozott

Csoportok

Nem korlátozott

Felhasználók

Nem testreszabható

Jelenítse meg a blokkot bizonyos tartalomtípusoknál

☐ Cikk
 ☐ Egyszerű oldal

Ez a blokk csak azokon az oldalakon jelenjen meg, amelyeken a megadott típusú tartalmak jelennek meg. Ha nincs kiválasztott típus, akkor nem lesz típus szerinti korlátozás.

7.14. ábra. Szűrést tartalomtípusok alapján

Csoportok

A blokk megjelenését köthetjük csoporttagsághoz is (7.15. ábra). Alapértelmezetten a blokkok mindenki számára elérhetők.

Láthatósági beállítások

Oldalak

Nem korlátozott

Tartalomtípusok

Nem korlátozott

Csoportok

Nem korlátozott

Felhasználók

Nem testreszabható

Megjelenítés bizonyos csoportok számára

☐ névtelen látogató
 ☐ azonosított felhasználó
 ☐ administrator

Csak a megadott csoportok tagjai láthassák a blokkot. Ha egy csoport sincs kiválasztva, minden felhasználó láthatja a blokkot.

7.15. ábra. Megjelenítés bizonyos csoportok számára

Felhasználók

Beállíthatjuk, hogy a felhasználók testre szabhassák-e az oldalukat a blokk kikapcsolásával (7.16. ábra). Ez elsősorban a sok időt honlapon töltő felhasználóknál érdekes, például közösségi oldalak esetén.

Láthatósági beállítások	
Oldalak Nem korlátozott	Felhasználónként testreszabható ☒ Nem testreszabható ☐ Testreszabható, alapértelmezés szerint látható ☐ Testreszabható, alapértelmezés szerint rejtett Lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy a blokk megjelenését testre szabhassák.
Tartalomtípusok Nem korlátozott	
Csoportok Nem korlátozott	
Felhasználók Nem testreszabható	

7.16. ábra. Felhasználónként

7.3. Kétszintű Főmenü

Igen gyakori, hogy egy weboldal főbb menüpontjai nem férnek el egyetlen menüben. Sem a hely nem elegendő, se az áttekinthetőség nem biztosítható. Az viszont gyakori, hogy egy kétszintű hierarchia megfelelően áttekinthetővé teszi a menüt. Ilyen esetekben a kétszintű felső menü egy lehetséges technikai megoldás (7.17. ábra). Az ábrán a *Szülő oldal* kiválasztásakor megjelennek a gyermekoldalak menüpontjai is.

CÍMLAP	BEMUTATKOZÁS	SZÜLŐ OLDAL
Első gyermek oldal	Második gyermek oldal	
Címlap		
<input type="text"/> <input type="button" value="Keresés"/>		Szülő oldal
<input type="button" value="Megtekintés"/> <input type="button" value="Szerkesztés"/>		
NAVIGÁCIÓ <input type="button" value="Tartalom hozzáadása"/>		Szülő oldal

7.17. ábra. Kétszintű főmenü

Az ábrán nem az alapértelmezett *Bartik* smink látható, mert az nem igazán alkalmas a kétszintű hierarchia vizuális kifejezésére.

A hierarchia kifejezésére a menü pontjait olyan módon kell kialakítani, hogy az első szint közvetlenül a *Főmenü* gyökerébe kerüljön, a második szint menüpontjai pedig a megfelelő szülő alá.

Ezen kívül az *Adminisztráció » Felépítés » Menük » Beállítások* (admin/structure/menu/-settings) oldalon mindkét listánál a *Főmenü* legyen kijelölve (7.18. ábra).

Menük + MENÜK LISTÁZÁSA BEÁLLÍTÁSOK

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Menük

✓ A beállítások mentése megtörtént.

A *Menu* modul lehetővé teszi a tartalom szerkesztő űrlapokon a menüpont menet közbeni létrehozását. Egy bizonyos tartalomtípus beállításainak módosítása a [Tartalomtípusok](#) oldalon, a tartalomtípus *szerkesztés* hivatkozására kattintva a *Menübeállítások* részben lehetséges.

A fő hivatkozások forrása

Főmenü ▼

A fő hivatkozásként megjelenítendő kiválasztása (általában a lap tetején).

A másodlagos hivatkozások forrása

Főmenü ▼

A másodlagos hivatkozások forrásának kiválasztása. Egy haladó beállítás lehetővé teszi ugyanannak a forrásnak a használatát az a fő hivatkozások (jelenleg *Főmenü*) és másodlagos hivatkozások esetében: ha a forrás menü kétszintű, a felső szintű menüpontok a fő hivatkozásokban jelennek meg, az aktívak gyermekei pedig a másodlagos menüpontok között.

Beállítások mentése

7.18. ábra. Menü beállítások

Végül fontos, hogy a smink támogassa ezt a megoldást, és az *Adminisztráció » Megjelenés* (admin/appearance/settings) beállításainál engedélyezve legyen a *Főmenü* és a *Másodlagos menü* is.

8

AZ ALAPRENDSZER SZOLGÁLTATÁSAI

Ebben a fejezetben meg fogjuk ismerni az alapértelmezett telepítés során bekapcsolt modulok főbb szolgáltatásait, és a rendszer főbb finomhangolási lehetőségeit. A következő fejezetben az alapértelmezetten be nem kapcsolt modulok nagy részével folytatjuk.

8.1. Állapotjelentés

A Drupal a rendszer működőképességének, stabilitásának és biztonságának érdekében folyamatosan figyeli a saját állapotát, és az adminisztrátor felhasználó felé közli is a fontosabb problémákat. De időnként érdemes nekünk is meglátogatnunk az *Adminisztráció » Jelentések » Állapot jelentés* (admin/reports/status útvonal) oldalt (8.1. ábra). Az *Állapotjelentés* a rendszer korrektül működő és hibás jellemzőiről egyaránt informál.

Természetesen a piros szín súlyos hibát, a sárga kisebb problémát jelent. A zöld szín esetén minden rendben van.

Elsősorban a fontosabb információkra és a gyakrabban előforduló problémákra koncentrálnunk.

Címlap » Adminisztráció » Jelentések

Állapot jelentés

A Drupal webhely környezetéről és az esetleges problémákról itt lehet tájékozódni. Közösségi támogatás vagy a tárhely szolgáltatóval való egyeztetés esetén érdemes ezt az információt a támogatást kérő levélbe illetve fórumtémába másolni.

Drupal	7.7
Adatbázis frissítések	Aktuális
Adatbázisrendszer	MySQL, MariaDB, or equivalent
Adatbázisrendszer verziója	5.1.33-community
 Drupal alaprendszer frissítési állapota	Nem sikerült az elérhető frissítések adatainak letöltése. Hiba történt a Drupal elérhető frissítéseinek ellenőrzésekor. Az elérhető frissítések oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.
Feltöltés folyamata	Nincs engedélyezve A kiszolgáló alkalmas a fájlfeltöltési folyamat megjelenítésére, de a szükséges függvénykönyvtárak hiányoznak. Ez a hiba elhárítható a PECL uploadprogress library (javasolt) vagy az APC telepítésével.
Frissítési értesítők	Engedélyezett
Fájlrendszer	Írható (<i>nyilvános</i> letöltési mód)
GD függvénytár PNG támogatással	bundled (2.0.34 compatible)
GD képfeldolgozó könyvtár használata a forgatás és a színtéltetés-csökkentés hatásokhoz	bundled (2.0.34 compatible)
Időzített feladatok	Legutóbbi futás ideje: 1 óra 12 perc Az időzítő böngészőből is futtatható. A cron webhelyen kívüli futtatásához az alábbi webcímet kell meghívni: http://localhost/drupal/cron.php?cron_key=tPaKaQ8RVYfHCels2sOFApGggVlruUdqFcTbkXRaxYs
Konfigurációs fájl	Védett
PHP	5.2.9 (további információk)
PHP memória korlátozás	128M
PHP register globals	Tiltott
PHP-kiterjesztések	Engedélyezett
Tartalom hozzáférési jogosultságok	Tiltott Ha a webhelyen teljesítményproblémák lépnek fel a tartalomak jogosultságai miatt, szükséges lehet a jogosultsági gyorsítótár újraépítése. Az újraépítés el fog távolítani minden jogot a tartalomról és az engedélyezett modulokon és beállításokon alapuló jogosultságokkal fogja kicserélni azokat. Az újraépítés sok időt vehet igénybe, ha sok a tartalom vagy bonyolultak a jogosultsági beállítások. Az újraépítés befejezése után a tartalom automatikusan az új jogosultságokat fogja használni. Jogosultságok újraépítése
Unicode könyvtár	PHP mbstring kiterjesztés
Webkiszolgáló	Apache/2.2.11 (Win32) DAV/2 mod_ssl/2.2.11 OpenSSL/0.9.8i PHP/5.2.9
update.php elérése	Védett

8.1. ábra. Állapot jelentés

Drupal

A telepített Drupal verziószámát látjuk.

Adatbázis frissítések

Itt akkor lehet hibajelzésünk, ha az oldalunk állományait frissítettük egy újabb kiadásra, de az ilyenkor kötelező `update.php` futtatás elmaradt. (Részletesebben a 17 fejezetben.)

Drupal alaprendszer frissítési állapota

Ha a telepítés során bekapcsoltuk a *Frissítési figyelmeztetések ellenőrzését* (4.10. ábra), előfordulhat, hogy a hálózati kapcsolatunk nem megfelelő, vagy valamilyen más hiba lépett fel. Ilyenkor a linkre érdemes kattintanunk. (A 8.1. ábrán is ezt az esetet láthatjuk.)

Feltöltés folyamata

Az *PECL uploadprogress library* vagy az *APC* szerver komponenseket hiányolhatja. Ez csupán kényelmi szolgáltatás, amely fájlfeltöltés közben vizuálisan jelzi a folyamatot. Nem okoz különösebb problémákat a hiánya.

Frissítési értesítők

Ha a telepítés során kikapcsoltuk a *Frissítési figyelmeztetések ellenőrzését* (4.10. ábra), akkor itt hibaüzenetet kapunk. Kapcsoljuk be a modult az *Adminisztráció » Modulok* (`admin/modules`) oldalon!

Fájlrendszer

Ha a Drupal nem tudja automatikusan beállítani a fájlrendszer jogosultságait, nézzük meg a 8.3 fejezetet.

Konfigurációs fájl

Ha a Drupal nem tudja megváltoztatni a `sites/default/settings.php` jogait, akkor kézzel kell a fájl attribútumait beállítanunk.

Adatbázisrendszer verziója, PHP, Webkiszolgáló

Ha olyan verziókat használunk, amelyek nem felel meg a minimum követelményeknek, akkor itt figyelmeztetést kapunk.

PHP memóriakorlátozás

Érdemes legalább 64-128MB-os értékről gondoskodnunk. (*php.ini*: *memory_limit* beállítása.)

PHP register globals, Unicode könyvtár

Ha hibaüzenetet kapunk, keressük meg a szolgáltatót, vagy rendszergazdát, és mutassuk meg neki a hibaüzenetet.

update.php elérése

Ha valamilyen ok miatt kézzel belenyúltunk a sites/default/settings.php állományba, és a

```
| $update_free_access = FALSE;
```

sort átírtuk, akkor állítsuk vissza a FALSE eredeti állapotot.

8.2. Rövid webcímek

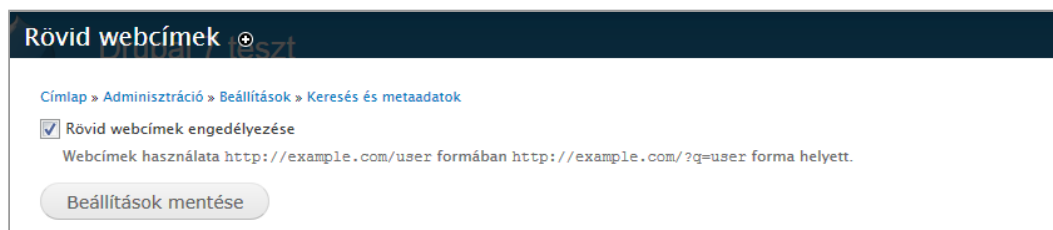
A látogatók és a keresőrobotok⁵⁹ (pl. Google bot) számára is előnyösebb, ha a webcímekben található ?q= karaktersorozatot „eltüntetjük”.

Webfejlesztők számára érdekes információ, hogy az URL-t az index.php?q=... formában is írhatnánk, de az index.php általában probléma nélkül elhagyható.

A Drupal már a telepítéskor beállította ezt a lehetőséget, ha a webszerver támogatja a *mod-rewrite* és *.htaccess* használatot.

.htaccess támogatás nélkül is működhetnek a rövid webcímek. Meg kell kérni a rendszergazdát, hogy a megfelelő beállításokat helyezze el a *virtualhost config*-ban.

Utólag az *Adminisztráció » Beállítások » Keresés és metaadatok » Rövid webcímek* oldalon (az *admin/config/search/clean-urls* címen) tudjuk beállítani (8.2. ábra).

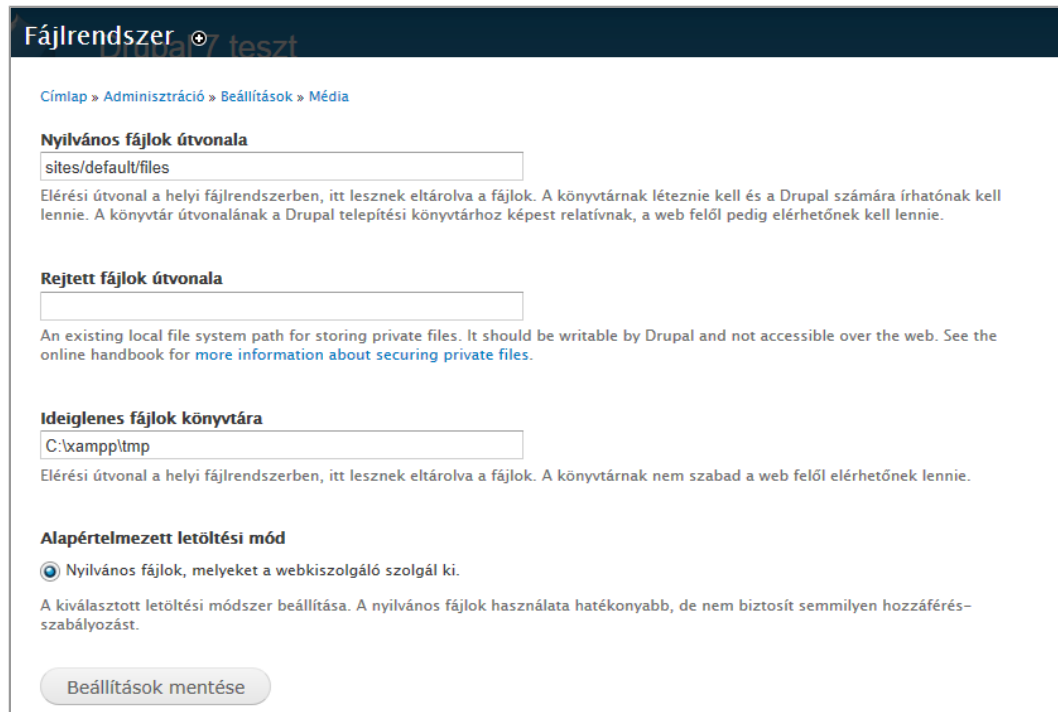
8.2. ábra. Rövid webcímek

A weboldal költöztetésekor (17 fejezet) készítendő adatbázismentés előtt célszerű kikapcsolnunk.

8.3. Fájrendszer

Akár jelez hibát az *Állapot jelentés*, akár nem, érdemes ránézni az *Adminisztráció » Beállítások » Média » Fájrendszer* (*admin/config/media/file-system*) oldalra (8.3. ábra).

⁵⁹ További információk pl.: http://webni.innen.hu/Keres_c5_91robot

The screenshot shows the 'Fájrendszer' (File System) configuration page in Drupal 7. The breadcrumb trail is 'Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Média'. The page is divided into four sections: 'Nyilvános fájlok útvonala' (Public files path) with a text input containing 'sites/default/files' and explanatory text; 'Rejtett fájlok útvonala' (Private files path) with an empty text input and explanatory text; 'Ideiglenes fájlok könyvtára' (Temporary files directory) with a text input containing 'C:\xampp\tmp' and explanatory text; and 'Alapértelmezett letöltési mód' (Default download method) with a radio button selected for 'Nyilvános fájlok, melyeket a webkiszolgáló szolgál ki.' (Public files, served by the web server). At the bottom is a 'Beállítások mentése' (Save settings) button.

8.3. ábra. Fájrendszer beállítások

Drupal 7 esetén kétféle letöltési mód között választhatunk. Nézzük, mit jelentenek ezek.

- Nyilvános fájlok esetén a HTML forráskód direkt linket tartalmaz az állományra, így azt bárki le tudja tölteni a link ismeretében. Pl. ennek a könyvnek a Drupal 6-os változata a http://nagygusztav.hu/sites/default/files/csatol/drupal_6_alapismeretek.pdf címről közvetlenül letölthető.
- Rejtett fájlok esetén az állomány tartalmát egy PHP oldal szolgálja ki, így illetékenek nem jutnak hozzá a fájl közvetlen címéhez. Ez a PHP-n keresztül történő kiszolgálás a szerver erőforrásait jelentősen lefoglalja, így csak indokolt esetben érdemes használni. Ha teljes biztonságot szeretnénk, a könyvtárat a *document root*-on kívül kell elhelyeznünk.

Különböző modulokkal találkozhatunk, amelyek erre a beállításra építenek. Pl. egyszerű képeket mindig nyilvános fájlként fogunk közzétenni.

Be kell állíthatjuk az *Ideiglenes fájlok könyvtárát* is. Ez az a hely, ahova a feltöltött fájlok ideiglenesen kerülnek, és szintén írhatónak kell lennie a webszerver számára. (Linux alatt erre a célra a */tmp* könyvtár szolgál.) Biztonsági okokból itt is *document root*-on kívüli könyvtárat érdemes választani.

XAMPP esetén a 8.3. ábrán is látható módon a *C:\xampp\tmp* az ideiglenes állományok könyvtára, amiről jól látszik, hogy nem a *document root*-ként szolgáló *C:\xampp\htdocs* része.

8.4. Területi beállítások

Az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Területi beállítások* oldalon (admin/config/regional/settings, 8.4. ábra) a weboldal és a látogatók földrajzi helyéről, és területi beállításairól dönthetünk.

8.4. ábra. Területi beállítások

Az *Alapértelmezés szerinti időzónát* már a telepítéskor beállíthattuk (4.9. ábra).

Regisztrált felhasználók számára akkor érdemes engedélyezni az időzóna testreszabását, ha előfordulhat, hogy a szerver és a látogatók más időzónába tartoznak.

A hét első napjának beállítása naptár jellegű megközelítés esetén lehet fontos.

8.5. Dátum és idő

A Drupal háromféle dátum megjelenítési lehetőséget nyújt a számunkra. Az admin/config/regional/date-time oldalon (8.5. ábra) látható, hogy a *Hosszú*, *Közepes* és *Rövid* típus nem túl szerencsés formátumot tartalmaz, így érdemes használhatóbb formátumot alkalmazni.

Hogy mikor melyik formátumot használja a Drupal, az sok mindentől, pl. a sminktől is függ.

Dátum és idő

TÍPUSOK FORMÁTUMOK HONOSÍTÁS

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek

+ Dátumtípus hozzáadása

ADATTÍPUS	FORMÁTUM	MŰVELETEK
Hosszú	péntek, szeptember 2, 2011 - 14:44	
Közepes	p, 09/02/2011 - 14:44	
Rövid	09/02/2011 - 14:44	

Beállítások mentése

8.5. ábra. Dátum és idő beállítások

A *Formátumok* fülre kattintva láthatjuk (8.6. ábra), hogy még nincs egyedi formátumunk, de létrehozhatunk a saját igényeinknek megfelelően.

Dátum és idő

TÍPUSOK FORMÁTUMOK HONOSÍTÁS

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Dátum és idő

+ Formátum hozzáadása

FORMÁTUM	MŰVELETEK
Nem érhető el egyedi dátumformátum. Dátumformátum hozzáadása.	

8.6. ábra. Dátum formátumok

Hozzunk létre egy új formátumot a *Formátum hozzáadása* linkre kattintva. A magyar nyelvnek talán a *Y. F j. H:i Formátum karaktersorozat* felel meg leginkább (8.7. ábra).

8.7. ábra. Formátum karaktersorozat

Az ábrán láthatjuk is, hogy ez hogyan jelenik meg a látogató felé. Ha az óra, perc megjelenítése nem szükséges, pl. a *Y.m.d.* rövidebb formátumot is létrehozhatjuk. Ezután a *Típusok* (8.5. ábra) fülön már beállíthatjuk a kívánt szokásos *Formátumokat* (8.8. ábra).

ADATTÍPUS	FORMÁTUM	MŰVELETEK
Hosszú	2011. szeptember 2. 15:17	
Közepes	2011. szeptember 2. 15:17	
Rövid	2011.09.02.	

8.8. ábra. Dátumtípus beállítása

8.6. Webhely információk

Az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Webhely információk* (admin/settings/site-information) adminisztrációs oldal néhány beállítását már telepítéskor megtehetjük (név, e-mail cím; 4.7. ábra), ezen azonban utólag változtathatunk, illetve néhány további jellemzőt beállíthatunk (8.9. ábra).

A *Jelmondat* sminkfüggő, hogy megjelenik-e az oldalon. Bizonyos sminkek megjelenítik ezeket a szövegeket az oldalon, mások nem. A *Jelmondat* egyes sminkeknél a cím alatt, másoknál a böngésző címsorában jelenik meg.

CÍMLAP
Tartalmak száma a címlapon

A megjelenő tartalmak száma az olyan áttekintő oldalakon, mint amilyen az alapértelmezett címlap.

Alapértelmezett címlap

Címlapnak megadható egy viszonylagos útvonal is. Üresen hagyva az alapértelmezett tartalmi csatorna jelenik meg.

HIBAOLDALAK
Alapértelmezett 403 (tiltott hozzáférést jelző) oldal

Ez az oldal akkor jelenik meg, amikor az aktuális felhasználó nem jogosult hozzáférni a kért dokumentumhoz. Az általános „Hozzáférés megtagadva” oldal megjelenítéséhez üresen kell hagyni.

Alapértelmezett 404 (nem található) oldal

Ez az oldal akkor jelenik meg, amikor a kért dokumentummal egyetlen más tartalom sem feleltethető meg. Általános, „az oldal nem található” oldal megjelenítéséhez üresen kell hagyni.

Beállítások mentése

8.9. ábra. Webhely információk

A *node* alapértelmezett címlapot csak akkor szokás megváltoztatni, ha a kezdőoldalt nem a friss hírekkel akarjuk megtölteni. Szokás itt egy konkrét tartalmat, (pl. *node/1*) vagy egy másféle listázást megvalósító nézetet (*Views* modul, 15.2 fejezet) megjeleníteni.

Hibaoldalak beállításai

A Drupal csak azokat az útvonalakat mutathatja a látogatónak, amelyek léteznek és a látogatónak joga is van megtekinteni. Ha valamelyik nem teljesül, a Drupal oldalunk hibaüzenettel jelzi.

Mi magunk is készíthetünk hibaoldalakat (*node*-okat), ha az alapértelmezett szöveg helyett mást szeretnénk ilyen esetben megjeleníteni. A 403-as (tiltott hozzáférés) és 404-es (nem található) eseményekre megjelenítendő tartalmak útvonalát állíthatjuk be.

8.7. Időzítő

Egy webhely működése során gyakran felmerülnek olyan feladatok, melyeket rendszeresen végre kell hajtani. Két példa a sok lehetséges közül:

- A Drupal rögzíti a rendszerben történt fontosabb eseményeket és az azokhoz kapcsolódó információkat. Ha ez az eseménynapló folyamatosan csak nőne, akkor az adatbázisunk kezelése feleslegesen lassulna, a rendelkezésre álló hely pedig egy idő után elfogyyna. Ezért célszerű időről-időre kitörölni a régebbi naplóbejegyzéseket.
- Ha a Drupal beépített keresőjét használjuk, a beküldött tartalmak szövegét be kell indexelni az adatbázisba, hogy a későbbi keresések hatékonyak lehessenek. Mivel ez időigényes feladat lehet, nem célszerű a tartalom beküldésekor tenni ezt. Jobb megoldás a kötegelt feldolgozás.

Természetesen még számos ilyen időzített feladat lehet egy Drupal webhelyen.

A Drupal modulok időzített feladatait a `cron.php` futtatja le, melynek neve a Unix/Linux rendszereken elérhető *cron*⁶⁰ szolgáltatás nevére utal. Amennyiben kiszolgálónknál elérhető ez a szolgáltatás, akkor érdemes ennek segítségével beállítani, hogy adott időközönként lefusson a `cron.php`. Attól függően, hogy milyen szolgáltatónál helyeztük el webhelyünket, különböző módja lehet az időzített feladatok beállításának. Lehetséges, hogy e-mailben kell felkeresnünk a rendszergazdát, előfordulhat, hogy webes felületen tudjuk menedzselni az időzítéseket. Ez utóbbira láthatunk példát a 8.10. ábrán.

IDŐZÍTŐ (CRONTAB)

Az Időzítő segítségével rendszeresen ismétlődő eseményeket programozhat be.

Az időzítő használata:

- Az időzítő lényege, hogy az időzítő egy Ön által megadott időpontban meghív egy Ön által megadott weblapot, ezzel Ön a weblapjába épített program segítségével rendszeresen ismétlődő folyamatokat állíthat be.
- A weblapot teljes URL címmel együtt kell megadni, pl. `http://www.valami.hu/akarmi.php`

Új esemény beállítása			
Óra: 3	Perc: 0	Hét napja: minden nap	Hozzáad
Hónap: minden hónap	Nap: minden nap	Futtatandó weblap URL címe: <code>http://azoldalam.hu/cron.php</code>	

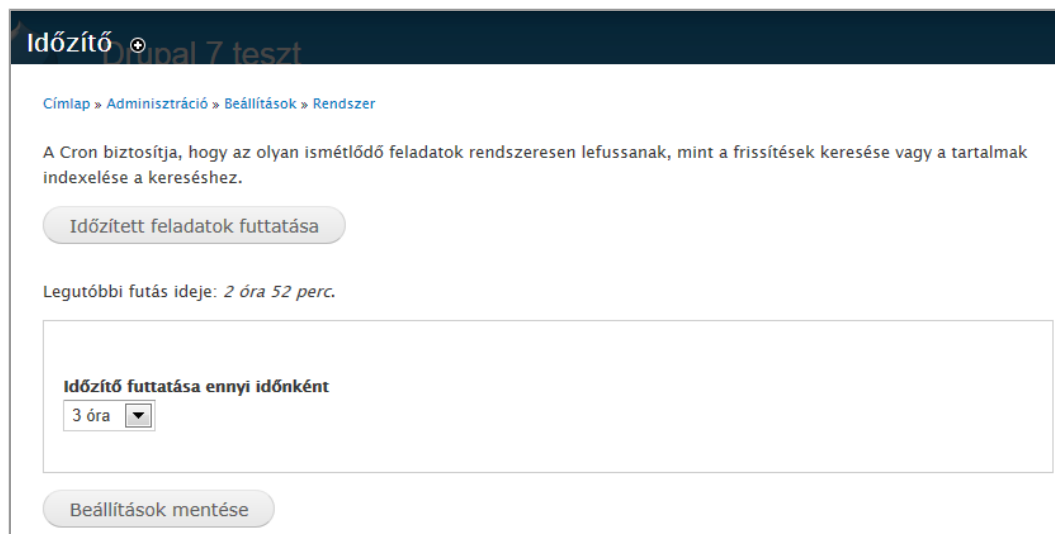
8.10. ábra. Cron beállítása

Természetesen ez erősen függ a szolgáltató által használt adminisztrációs szoftverektől.

⁶⁰ „A cron egy háttérfolyamat, amely szabályos időközönként programo(ka)t futtat (például: minden percben, naponta, hetente vagy havonta).” Forrás: <http://wiki.hup.hu/index.php/Cron>

Beépített megoldás

A Drupal 7-es óta külső cron futtatás nélkül is elérhetjük ezt a szolgáltatást. Ennek beállításai az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Időzítő* (admin/config/system/cron) oldalon érhetőek el (8.11. ábra).

8.11. ábra. Időzítő

Általában nem szükséges, hogy változtassunk a beállításokon.

8.8. Teljesítmény

Az oldalunk teljesítményének finomhangolására több lehetőségünk van az *Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés » Teljesítmény* (admin/config/development/performance, 8.12. ábra) oldalon. Természetesen ezek a funkciók hátrányokkal is járhatnak, ezért óvatosan kell velük bánnunk.

Teljesítmény

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés

GYORSTÁR TÖRLÉSE

Gyorsítótár teljes törlése

GYORSTÁRAZÁS

☐ Gyorsítótárazott oldalak a regisztráció nélküli felhasználók részére

☐ Blokkok gyorsítárazása

Minimális gyorsítár élettartam

<nincs>

A gyorsítótárazott oldalak nem lesznek frissítve, amíg ez az idő le nem telt.

Gyorsítótárazott oldalak elévülése

<nincs>

Egy külső gyorsítótárban szereplő oldal leghosszabb elévülési ideje.

SÁVSZÉLESSÉG-OPTIMALIZÁLÁS

A külső erőforrások automatikusan optimalizálhatóak, ami a webhely felé irányuló kérések méretét és számát is csökkentheti.

☐ CSS fájlok összegyűjtése és tömörítése.

☐ JavaScript fájlok összegyűjtése.

Beállítások mentése

8.12. ábra. Teljesítmény beállítások

Gyorstár törlése

Bizonyos esetekben, főleg fejlesztésekhez kapcsolódóan szükséges lehet a gyorsítótárban tárolt tartalmak törlésére. Nagy forgalmú és sok tartalommal rendelkező oldal esetén viszont komoly terhelésnövekedést okozhat, ha az eddig gyorsítárból kiszolgált tartalmak helyett mindent újból létre kell hoznunk, vagyis újra kell generálni a gyorsítár tartalmát. Ezért tényleg csak komoly szükség esetén érdemes törölni.

Gyorstárazás

A *Gyorsítótárazott oldalak a regisztráció nélküli felhasználók részére* és a *Blokkok gyorsítárazása* mindenképpen célszerű, kapcsoljuk be. A gyorsítárazás használatával a Drupalnak nem kell minden oldallekérésnél előállítania a weblapot, hanem azt a gyorsítárból (cache-ből) tudja kiszolgálni.

Egy bonyolultabb szerkezetű oldal vagy blokk legenerálásához a Drupal oldalunknak akár több tucatnyi SQL kérést kell továbbítani az adatbázis-szerver felé, hogy annak eredményéből tudja a HTML kimenetet előállítani. Ha a végeredményt eltároljuk az adatbázis egy másik részében, akkor a következő oldallekérésnél a több tucatnyi helyett alig néhány lekérdezést kell végrehajtani.

Nagy forgalmú webhelyek esetén szükséges lehet a *Minimális gyorstár élettartam* beállítására. A beállított időnek el kell telnie azelőtt, hogy egy oldal gyorstárazott kimenete eldobásra, majd újra generálásra kerülne. A hosszabb minimális gyorstár élettartam jobb teljesítményt nyújt, azonban a felhasználók hosszabb ideig nem látják majd a legfrissebb változásokat (pl. új tartalmakat, friss hozzászólásokat). Az oldal kialakítása alatt érdemes az alapértelmezett <nincs> értéket meghagyni, vagy még inkább kikapcsolni a gyorstárazást, és csak az éles használat fázisában bekapcsolni.

Pl. 5 perces *Minimális gyorstár élettartam* esetén előfordulhat, hogy az 5 percnél fiatalabb hozzászólásokat nem fogjuk látni.

Néha egy-egy blokk generálása erőforrás-igényesebb, mint a tartalom legenerálása. Éppen ezért általában érdemes a *Blokk gyorstárat* is bekapcsolni.

Sávszélesség-optimalizálás

A Drupal alapú honlapunk jó eséllyel több CSS és JavaScript állomány letöltését is szükségessé teszi az oldal megjelenítéséhez. De maga a generált HTML oldal se a legoptimálisabb a letöltési sebesség szempontjából.

A *Sávszélesség optimalizálás* a webhely felé irányuló kérések számának és méretének csökkentését teszik lehetővé. Ez csökkentheti a szerver terhelését, a használt sávszélességet, és az oldalak betöltődésének átlagos idejét.

Fejlesztés alatt hagyjuk e lehetőségeket *Tiltott* állapotban.

8.9. Naplózás és hibák

A Drupal a fejlesztés és használat közben bekövetkezett hibákról részletes tájékoztatást ad. A hibák megjelenhetnek a weboldal felületén, és elmentődnek az adatbázisba is.

A fejlesztés ideje alatt a weboldalunk szövegében láthatunk hibaüzeneteket és figyelmeztetéseket. Hogy ezek megjelenjenek-e az oldalon, az *Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés » Naplózás és hibák* (admin/config/development/logging, 8.13. ábra) oldalon beállíthatjuk

A *hibaüzenet* komoly problémára hívja fel a figyelmünket, és jellemzően piros színnel jelenik meg. Ezzel szemben a sárga *figyelmeztetés* csak ajánlásokat tartalmaz, amelyekkel az oldalunk még megbízhatóan működhet.

A felszaporodott bejegyzéseket időnként törölnünk kell. Emiatt is célszerű az időzített feladatok engedélyezése (8.7 fejezet) A megőrzött bejegyzések számát szintén a 8.13. ábrán látható módon határozhatjuk meg.

Naplózás és hibák

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés

Megjelenítendő hibaüzenetek

☐ Nincs
☐ Hibák és figyelmeztetések
☒ Minden üzenet

Éles környezetben futó webhelyek esetében nem ajánlatos egyetlen hibát sem megjeleníteni .

Megtartott adatbázis naplóüzenetek

1000

Az adatbázisban tartott naplóüzenetek legnagyobb száma. Működéséhez egy [időzített karbantartási feladat](#) szükséges.

Beállítások mentése

8.13. ábra. Naplózás és hibák

A *Legutóbbi napló üzenetek* (admin/reports/dblog, 8.14. ábra) oldalon a rendszer üzeneteit listázhatjuk, szűrhetjük. Ezek nem csak hibát, hanem tájékoztatást is jelenthetnek.

Legutóbbi napló üzenetek

Címlap » Adminisztráció » Jelentések

A *Database logging* modul figyeli a webhelyet és elfogja a rendszereseményeket egy naplóban (ahogy itt látható), hogy egy felhatalmazott személy felülvizsgálhassa azokat egy későbbi időpontban. Ez a napló egy lista a rögzített adatokról, ami felhasználói adatokat, hibákat, figyelmeztetéseket és működési információkat tartalmaz. Alapvető fontosságú a Korábbi napló üzenetek rendszeres ellenőrzése, mivel gyakran ez az egyetlen módja, hogy meg lehessen tudni mi is történt.

▶ **NAPLÓ BEJEGYZÉSEK SZŰRÉSE**

▶ **NAPLÓ TÖRLÉSE**

TÍPUS	DÁTUM	ÜZENET	FELHASZNÁLÓ	MŰVELETEK
időzítő	2011.09.16.	Az időzített feladatok futtatása befejeződött.	Anonymous (nem ellenőrzött)	
php	2011.09.16.	Notice: Undefined offset: 1 drupal_http_request()...	Anonymous (nem ellenőrzött)	
php	2011.09.16.	Notice: Undefined offset: 2 drupal_http_request()...	Anonymous (nem ellenőrzött)	
php	2011.09.16.	Notice: Undefined offset: 1 drupal_http_request()...	Anonymous (nem ellenőrzött)	
felhasználó	2011.09.15.	Nagy Gusztáv felhasználó bejelentkezett.	Nagy Gusztáv	

8.14. ábra. Legutóbbi napló üzenetek

Az üzenet nevére kattintva részletes információkat kapunk az esemény körülményeiről (8.15. ábra).

Részletek	
Címlap » Adminisztráció » Jelentések	
TÍPUS	felhasználó
DÁTUM	2011. szeptember 15. 07:33
FELHASZNÁLÓ	Nagy Gusztáv
HELYSZÍN	http://localhost/drupal/node?destination=node
HIVATKOZÓ	http://localhost/drupal/node?destination=node
ÜZENET	Nagy Gusztáv felhasználó bejelentkezett.
SZINT	megjegyzés
KISZOLGÁLÓ NEVE	127.0.0.1
MŰVELETEK	

8.15. ábra. Üzenet részletei

A legtöbbet látogatott nem található oldalak (`admin/reports/page-not-found`) és A legtöbbet látogatott tiltott oldalak (`admin/reports/access-denied`) oldalak segítségével törött linkeket, illetéktelen használatot stb. fedezhetünk fel.

8.10. Karbantartási mód

Ha a honlapot nyilvánosan elérhető webcímen fejlesztjük, célszerű a Drupalt *offline* állapotba (8.16. ábra) helyezni, és csak a honlap publikálható állapotba kerülésekor visszahelyezni online állapotba. De modulfrissítéskor, vagy biztonsági mentés készítésekor is ajánlott az oldalt a nyilvánosság számára leállítani. Ilyenkor egyedül az adminisztrátor, esetleg erre külön jogot kapott felhasználó használhatja az oldalt.

Drupal 7 teszt

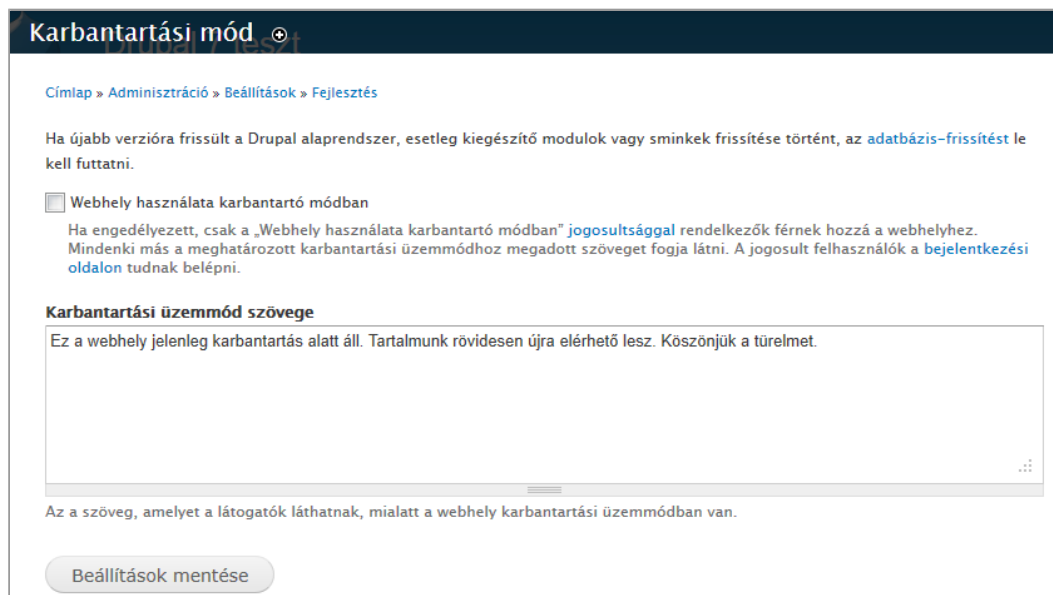
A webhely jelenleg karbantartás alatt áll.

Ez a webhely jelenleg karbantartás alatt áll. Tartalmunk rövidesen újra elérhető lesz. Köszönjük a türelmet.

8.16. ábra. A weboldalon karbantartás történik

A weboldal publikus elérésének tiltását az *Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés » Karbantartási mód* (`admin/settings/site-maintenance`, 8.17. ábra) oldalon tehetjük meg. Az kapcsolón túl a látogatók számára megjelenítendő üzenetünket is megfogalmazhatjuk. A szerző személyes véleménye szerint nagyon zavaró, ha egy ilyen üzenetben nem szerepel az

időpont, amikortól a honlap ismét üzemel majd. Célszerű ezért legalább hozzávetőlegesen meghatározni a nyitás időpontját.

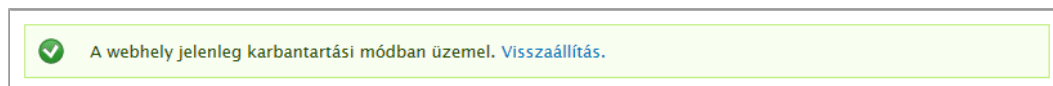

8.17. ábra. Karbantartási mód

Az offline állapotnak még „veszélye” az is, hogy kilépés után maga az adminisztrátor sem fog tudni a szokásos módon belépni, hiszen a nyitóoldalon csak az előbb megfogalmazott üzenet olvasható, nincs lehetőség a belépésre. Ezért érdemes megjegyezni, hogy bármilyen szituációban begépelhetjük a `?q=user` szöveget a honlap URL-jének végére a böngészőnk cím sorába (pl. `http://localhost/drupal/?q=user`, vagy a rövid webcímek működése esetén `http://localhost/drupal/user`), máris kapunk egy belépési lehetőséget.

A szerző saját oldalán sokáig nem is jelent meg a belépésre használható blokk, hanem csak az `user` az útvonalra mutató menüpont *Belépés* címmel.

Hogy ne feledkezzünk meg róla, offline állapot esetén folyamatos emlékeztetőt láthatunk erről (8.18. ábra).

8.18. ábra. Emlékeztető üzenet a karbantartási módról

A *Visszaállítás* link mindig kéznél van.

8.11. RSS közzététel

„Az RSS webes együttműködésre szolgáló XML állományformátumok családja, mely megkíméli a felhasználókat attól, hogy az ilyen megoldást használó weboldalakat rendszeresen kelljen látogatniuk az új tartalom ellenőrzése miatt, vagy levélben kelljen értesítést kapniuk erről. Egy feed-olvasóként vagy aggregátorként ismert program képes ellenőrizni az RSS-t használó weboldalakat a felhasználó helyett és képes megjeleníteni a frissített cikkeket. (Például a csak hetente-havonta frissülő, de egyébként érdekes blogokat nem kell minden nap meglátogatni, hogy van-e rajtuk új poszt, ha van, akkor az megjelenik a feed-olvasóban.)

Az RSS-t gyakran frissülő szájtok (többek között blogok, portálok) használják, az oldalon megjelenő új tartalom (cikkek, bejegyzések) rövid összefoglalójának terjesztésére. Sok szempontból a hírlevél Web 2.0-es utódjának tekinthető.” Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/RSS>

Az Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások » RSS közzététel (admin/config/services/rss-publishing, 8.19. ábra) oldalon az alapértelmezett rss.xml útvonalhoz tartozó hírcsatorna beállításai végezhetők el.

The screenshot shows the 'RSS-publishing' configuration page in a Drupal administration interface. The breadcrumb trail at the top reads: 'Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások'. The main heading is 'Hírcsatorna leírása'. Below it is a large text area for the site description. A note states: 'A webhely leírása, amely minden hírcsatornában megjelenik.' Below this is a section 'Az elemek száma hírcsatornánként' with a dropdown menu set to '10'. A note explains: 'A hírcsatornánkénti hírek alapértelmezett száma.' The next section is 'Hírcsatorna tartalom' with a dropdown menu set to 'Teljes szöveg'. A note states: 'A tartalmak alapértelmezett megjelenése a rendszer által létrehozott hírcsatornáknak.' At the bottom is a 'Beállítások mentése' button.

8.19. ábra. RSS közzététel

A hírcsatornába alapbeállítások esetén ugyanaz a 10 tartalom kerül, mint ami a címlapon is szerepel.

Ezzel áttekintettük a Drupal rendszer alapértelmezett telepítése során bekapcsolt modulok főbb szolgáltatásait, és a rendszer főbb finomhangolási lehetőségeit.

9

AZ ALAPRENDSZER MODULJAI

Az előző fejezettel szoros kapcsolatban most az alapszoftver eddig kikapcsolt moduljaival is ismerkedni fogunk. Egyes modulokkal későbbi fejezetekben fogunk találkozni. A kiegészítő modulok telepítése és alkalmazása szintén későbbi témánk lesz (13 fejezet).

A Drupal funkciói modulokba szervezve érhetők el. Az egyes modulokat az admin/modules oldalon lehet engedélyezni vagy kikapcsolni (9.1. ábra).

Modulok

Címlap » Adminisztráció

További modulok [letöltése](#) a Drupal lehetőségeinek bővítéséhez.

Ahhoz, hogy egy webhely biztonságos és aktuális maradjon, rendszeresen szemlézni és telepíteni kell [az elérhető frissítéseket](#). Minden modulfrissítés után futtatni kell a [frissítési szkriptet](#).

[+ Új modul telepítése](#)

▼ **ALAPRENDSZER**

ENGEDÉLYEZETT	NÉV	VÁLTOZAT	LEÍRÁS	MŰVELETEK
☐	Aggregator	7.7	RSS, RDF és Atom formátumú megosztott tartalmak olvasását teszi lehetővé.	
☒	Block	7.7	A blokkok vizuális elkészítését vezérli, melyekkel az oldalak épülnek. A blokkok tartalmi dobozok, melyek a webhely különböző régióiban jelennek meg. Felhasználják: Dashboard (engedélyezett)	Súgó Jogosultságok Beállítás

9.1. ábra. Modulok

Egyes modulok igényelhetik más modulok engedélyezését. Pl. a *Forum* modul *Commentek* nélkül értelmetlen lenne.

Az engedélyezést követően a modul konfigurálásához az *Adminisztráció* (admin) menü megfelelő (moduloktól függően más-más) menüpontját (menüpontjait) kell kiválasztani. Egy engedélyezett modul új felhasználói jogosultságok beállítását is igényelheti.

Jogosultságkezelés

A jogosultságkezelés témájáról a 10 fejezetben fogunk részletesen szólni. De itt most annyit érdemes megtudni, hogy a Drupal rendszer felhasználói (még pontosabban felhasználói csoportjai, más néven szerepkörei) számára nagyon precízen kioszthatjuk a szükséges jogosultságokat. Ebben a fejezetben bemutatjuk a modulokhoz kapcsolódó jogosultsági lehetőségeket is.

Előzetesen annyit érdemes elmondani az *Adminisztráció » Emberek » Jogosultságok* (admin/people/permissions, 9.2.) ábrához, hogy a *Névtelen látogató* jogosultságai a nem belépett látogatókra, az *Azonosított felhasználó* jogosultságai pedig a belépett felhasználókra érvényes. Az utolsó oszlopként látható *Administrator* szintén egy csoport, egyelőre ezeket a jogosultságokat ne változtassuk.

Emberek ▾ **LISTA** **JOGOSULTSÁGOK**

Szerepkörök **Jogosultságok**

A jogosultságok lehetővé teszik, hogy az adminisztrátor meghatározza, ki mit láthat és mit tehet a webhelyen. A jogosultságok minden szerepkör számára egyedileg szabályozhatók. (Szerepköröket a [Szerepkörök adminisztrációs oldalán](#) lehet létrehozni.) Két fontos szerepkörre különös figyelmet kell fordítani: az azonosított felhasználók és az adminisztrátorok szerepkörére. Az azonosított felhasználóknak adott jogosultságokat minden látogató megkapja, aki bejelentkezik a webhelyre. A [Felhasználói beállítások](#) oldalon bármelyik szerepkör kijelölhető adminisztrátori szerepkörnek – ekkor a szerepkör tagjai automatikusan megkapnak minden új jogosultságot. Ügyelni kell arra, hogy csak megbízható felhasználók kapjanak ilyen széleskörű engedélyeket.

[Leírások elrejtése](#)

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Administration menu			
Access administration menu Display the administration menu at the top of each page.	☐	☐	☒
Flush caches Access links to flush caches in the administration menu.	☐	☐	☒
Display Drupal links Provide Drupal.org links in the administration menu.	☐	☐	☒

9.2. ábra. Jogosultságok

Modulok használatba vétele

Az alaprendszer moduljai esetén követnünk kell a tipikus három lépést:

1. A modult használat előtt engedélyezni (bekapcsolni) kell.
2. Konfigurálni kell a rendszert.
3. Használhatjuk a céljainknak megfelelően.

9.1. A korábbi fejezetekben megismert modulok

Ezeknél a moduloknál csak alap információkat, és a beállítható jogosultságokat fogjuk ismertetni.

9.1.1. A *Block* modul

A *Block* modullal az 7.2 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.3. ábrán láthatók.

Emberk 7 teszt LISTA JOGOSULTSÁGOK

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Emberk](#) Jogosultságok Csoportok

A jogosultságok lehetővé teszik, hogy az adminisztrátor meghatározza, ki mit láthat és mit tehet a webhelyen. A jogosultságok minden csoport számára egyedileg szabályozhatók. (Csoportokat a [Csoportok adminisztrációs oldalán](#) lehet létrehozni.) Két fontos csoportra különös figyelmet kell fordítani: az Azonosított felhasználók és az Adminisztrátorok csoportjára. Az Azonosított felhasználóknak adott jogosultságokat minden látogató megkapja, aki belép a webhelyre. A [Felhasználói beállítások](#) oldalon bármelyik csoport kijelölhető az Adminisztrátorok csoportjának – ekkor a csoport a tagjai automatikusan megkapnak minden új jogosultságot. Ügyelni kell arra, hogy csak megbízható felhasználók kapjanak ilyen széleskörű engedélyeket.

[Leírások megjelenítése](#)

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Block			
Blokkok adminisztrációja	☐	☐	☒

9.3. ábra. A *Block* modul jogosultsága

A *Blokkok adminisztrációja* jogosultsággal rendelkező felhasználók használhatják az 7.12. és további ábrák funkcióit. Általában nem célszerű további csoportoknak jogot kiosztani.

9.1.2. A *Contextual links* modul

A *Contextual links* modullal az 5.3 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.4. ábrán láthatók.

Mivel a hivatkozások csak azok számára érhetők el, akiknek szerkesztési joga van az adott blokkok, menük, tartalmak stb. szerkesztéséhez, nincs nagy veszélye a jog széles körű kiosztásának.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Contextual links			
Szövegkörnyezeti hivatkozások használata	☐	☐	☒

9.4. ábra. A Contextual links modul jogosultsága

9.1.3. A *Dashboard* modul

A Dashboard modullal az 5.3 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.5. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Dashboard			
Adminisztrációs irányítópult megtekintése	☐	☐	☒

9.5. ábra. A Dashboard modul jogosultsága

Csak olyan felhasználók számára érdemes a jogosultságot megadni, akik egyébként is hozzáférnek egyes adminisztrációs oldalakhoz.

9.1.4. A *Database logging* modul

A Database logging modullal a 8.9 fejezetben ismerkedtünk meg.

A modulhoz a System modul *Webhely jelentéseinek megtekintése* jogosultsága kapcsolódik.

9.1.5. A *Filter* modul

A Filter modullal az 6.1 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.6. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Filter			
Szövegformátumok és szűrők adminisztrációja	☐	☐	☒
Filtered HTML szövegformátum használata	☒	☒	☒
Full HTML szövegformátum használata	☐	☐	☒

9.6. ábra. A Filter modul jogosultságai

Ahogy korábban már olvashattuk, a szerző névtelen látogatók számára a *Filtered HTML* szövegformátumot sem tartja szükségesnek.

Különösen vigyázni kell arra, hogy a *Full HTML* szövegformátumot csak keveseknek (lehetőleg csak az *Adminisztrátornak* engedélyezzük).

9.1.6. A *Menu* modul

A modul lehetővé teszi navigációs menük egyedi beállítását. A *Menu* modullal az 7.1 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.7. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Menu			
Menük és menüelemek adminisztrációja	☐	☐	☒

9.7. ábra. A *Menu* modul jogosultsága

Csak keveseknek érdemes a *Menük és menüelemek adminisztrációja* jogot megadni.

9.1.7. A *Node* modul

A modul tartalmak beküldését és megjelenítését lehetővé tevő alapmodul. Nem kapcsolható ki. A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.8. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Node			
Hozzáférés vezérlésének megkerülése	☐	☐	☒
Tartalomtípusok adminisztrációja	☐	☐	☒
Tartalom adminisztrációja	☐	☐	☒
Hozzáférés a tartalmak áttekintő oldalához	☐	☐	☒
Közzétett tartalmak megtekintése	☒	☒	☒
Saját rejtett tartalmak megjelenítése	☐	☐	☒
Tartalmak változatainak megtekintése	☐	☐	☒
Tartalmak változatainak visszaállítása	☐	☐	☒
Tartalmak változatainak törlése	☐	☐	☒
Cikk: új tartalom létrehozása	☐	☐	☒
Cikk: saját tartalom szerkesztése	☐	☐	☒
Cikk: bármely tartalom szerkesztése	☐	☐	☒
Cikk: saját tartalom törlése	☐	☐	☒
Cikk: bármely tartalom törlése	☐	☐	☒
Egyszerű oldal: új tartalom létrehozása	☐	☐	☒
Egyszerű oldal: saját tartalom szerkesztése	☐	☐	☒
Egyszerű oldal: bármely tartalom szerkesztése	☐	☐	☒
Egyszerű oldal: saját tartalom törlése	☐	☐	☒
Egyszerű oldal: bármely tartalom törlése	☐	☐	☒

9.8. ábra. A Node modul jogosultságai

Néhány magyarázat a jogosultságokhoz:

- *Hozzáférés vezérlésének megkerülése és Tartalom adminisztrációja*: aki ezeket a jogokat megkapja, minden tartalomhoz teljes hozzáférést (megtekintés, szerkesztés, törlés) kap
- *Tartalomtípusok adminisztrációja*: ki tudja a tartalomtípusokat szerkeszteni (6.2 fejezet)
- *Hozzáférés a tartalmak áttekintő oldalához*: aki ezeket a jogot megkapja, eléri a 6.21. ábrán látható oldalt
- *Közzétett tartalmak megtekintése*: Itt határozhatjuk meg, hogy a közzétett tartalmakat, mely felhasználók láthatják. Pl. zárt közösségi oldal esetén névtelen látogatóktól megvonhatjuk ezt a jogot.

- *Saját rejtett tartalmak megjelenítése*: Normál esetben a látogatók nem látják a rejtett (nem közzétett) tartalmakat. Ez a jog a saját rejtett tartalmak megtekintésére jogosít.
- *Tartalmak változatainak megtekintése*: ki láthatja az egyes verziókat (6.3 fejezet)
- *Tartalmak változatainak visszaállítása*: ki tudjon egy előző verzióra visszaállni (ettől semelyik nem fog törölődni)
- *Tartalmak változatainak törlése*: ki tudjon változatokat törölni
- **: új tartalom létrehozása*: ki tudjon * típusú tartalmat beküldeni (ahol a * tetszőleges tartalomtípus lehet)
- **: saját tartalom szerkesztése*: ki tudja a saját * típusú tartalmait szerkeszteni (a törlés jogát nem tartalmazza)
- **: bármely tartalom szerkesztése*: ki tudja bármelyik * típusú tartalmat szerkeszteni (a törlés jogát nem tartalmazza)
- **: saját tartalom törlése*: ki tudja a saját * típusú tartalmait törölni
- **: bármely tartalom törlése*: ki tudja bármelyik * típusú tartalmat törölni

9.1.8. Az *Overlay* modul

Az *Overlay* modullal a 5.3 fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.9. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Overlay			
Hozzáférés az adminisztrációs átfedéshez	☐	☐	☒

9.9. ábra. Az *Overlay* modul jogosultsága

Csak olyan felhasználók (pontosabban szerepkörök) számára érdemes a jogosultságot megadni, akik egyébként is hozzáférnek egyes adminisztrációs oldalakhoz. Akiknek megadjuk a jogosultságot, azok is kapcsolhatják maguknak ezt a funkciót.

9.1.9. A *Shortcut* modul

A *Shortcut* modullal a 5.3 fejezetben ismerkedtünk meg.

Nem tartoznak beállítható jogosultságok a modulhoz.

9.1.10. A *System* modul

A modullal főleg az előző fejezetben ismerkedtünk meg.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.10. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
System			
Modulok adminisztrációja	☐	☐	☒
Webhely beállítása	☐	☐	☒
Sminkek adminisztrációja	☐	☐	☒
Szoftverfrissítések adminisztrálása	☐	☐	☒
Műveletek adminisztrációja	☐	☐	☒
Adminisztrációs oldalak és súgó használata	☐	☐	☒
Webhely használata karbantartó módban	☐	☐	☒
Adminisztrációs smink megtekintése	☐	☐	☒
Webhely jelentéseinek megtekintése	☐	☐	☒
IP címek blokkolása	☐	☐	☒

9.10. ábra. A *System* modul jogosultságai

Néhány magyarázat a jogosultságokhoz:

- *Modulok adminisztrációja*: ki tudjon modulokat telepíteni, bekapcsolni, kikapcsolni, eltávolítani
- *Webhely beállítása*: ki tudja a 4.5 fejezet funkcióit elérni
- *Sminkek adminisztrációja*: ki tudjon sminkeket engedélyezni, finomhangolni
- *Szoftverfrissítések adminisztrálása*: ki tudjon szoftverfrissítéseket végrehajtani

9.1.11. A *Toolbar* modul

A *Toolbar* modullal a 5.3 fejezetben ismerkedtünk meg. A szerző a *Toolbar* modul helyett a 13.2 fejezetben bemutatásra kerülő *Administration menu* modult szokta ajánlani.

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.11. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Toolbar			
Adminisztratív eszköztár használata	☐	☐	☒

9.11. ábra. A Toolbar modul jogosultsága

Csak olyan felhasználók számára érdemes a jogosultságot megadni, akik egyébként is hozzáférnek egyes adminisztrációs oldalakhoz.

9.2. A Book modul

A modul alapértelmezett telepítés esetén nincs bekapcsolva. A használatba vételhez be kell jelölnünk az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon.

A *Book* modul segítségével a tartalmainkat (*node*-okat) hierarchiába szervezhetjük (mint egy könyv fejezetei és alfejezetei). A *Book* alapmodul engedélyezése után megjelenik a *Könyvlap* tartalomtípus, amelynek újdonsága lesz a plusz hierarchia szerinti navigáció felépítése és alkalmazása.

A *Tartalom hozzáadása » Könyvlap beküldése* (node/add/book) oldalon megjelenik a *Könyvvázlat* (9.12. ábra), amely segítségével a tartalmunkat valamelyik könyvbe illeszthetjük

Menübeállítások Nincs menüben	Könyv <input type="text" value="<nincs>"/> Az oldal a kiválasztott könyv lapja lesz. Nincs kiválasztott könyv.
Könyvvázlat	Súly <input type="text" value="0"/> Az egy szinten található lapok először súly szerint, majd cím szerint lesznek rendezve.
Változatinformáció Nincs változat	
Útvonal beállításai Nincs álnév	
Hozzászólás-beküldési beállítások	

9.12. ábra. Könyvlap beküldése

Nézzük a választási lehetőségek jelentéseit:

- **<nincs>**: a könyvlap önálló (mint minden eddigi *node* is)
- **<új könyv létrehozása>**: ez a könyvlap lesz egy új könyv gyökere, később lehetnek gyermek-lapjai
- további lista: csak akkor jelenik meg, ha már van könyvünk, amibe oldalakat illeszthetünk.

Első alkalommal mindenképpen új könyv létrehozását kell végeznünk. Utána már kiválaszthatjuk szülőként a *Szülő elemet* is (9.13. ábra).

Menübeállítások Nincs menüben Könyvvázlat Változatinformáció Nincs változat Útvonal beállításai Nincs álnév Hozzászólás-beküldési beállítások Nyitott Szerzői információk Szerző: Nagy Gusztáv Közzétételi beállítások	Könyv Könyv gyökere ▼ Az oldal a kiválasztott könyv lapja lesz. Szülő elem Könyv gyökere ▼ Szülő oldal a könyvben. A könyv és a gyermekoldalak legnagyobb száma 9. A határérték túllépéseken előfordulhat, hogy a kiválasztott könyv néhány oldala nem lesz elérhető mint szülő oldal. Súly 2 ▼ Az egy szinten található lapok először súly szerint, majd cím szerint lesznek rendezve.
--	--

9.13. ábra. Könyvlap beküldése szülő alá

A könyvlapok felvitele után láthatjuk a többi könyvlap felé mutató navigációs lehetőséget is a tartalom alatt (9.14. ábra).

<h2>Könyv gyermeke</h2> <div> Megtekintés Szerkesztés Vázlat </div>	
Beküldte Nagy Gusztáv - 2011. szeptember 20. 15:19 Könyv gyermeke vagyok.	
← Könyv gyökere	fel
Gyermekekoldalak hozzáadása Nyomtatóbarát változat	

9.14. ábra. Könyv navigáció

A *Nyomtatóbarát változat* linken nem csak az aktuális tartalom, hanem a gyermekei és további leszármazottai is egyszerre nyomtathatóak. A *Gyermekekoldal hozzáadása* link segítségével gyorsan tudunk új könyvlapot létrehozni, és egyből a hierarchia megfelelő pontjára illeszteni. *Könyvlap* típusú tartalom esetén a *Vázlat* menüpont segítségével a könyvre vonatkozó beállításokat tudjuk módosítani a tartalom egyéb részeinek szerkesztése nélkül (9.15. ábra).

Címlap » Könyv gyökere » Könyv gyermeke

A vázlat lehetővé teszi oldalak beillesztését a [könyv struktúrába](#), valamint azok mozgását a struktúrán belül vagy a [teljes könyv](#) újrendezését.

KÖNYVVÁZLAT

Könyv

Az oldal a kiválasztott könyv lapja lesz.

Szülő elem

Szülő oldal a könyvben. A könyv és a gyermekoldalak legnagyobb száma 9. A határérték túllépéseken előfordulhat, hogy a kiválasztott könyv néhány oldala nem lesz elérhető mint szülő oldal.

Súly

Az egy szinten található lapok először súly szerint, majd cím szerint lesznek rendezve.

[Könyvvázlat módosítása](#) [Eltávolítás a könyvvázlatból](#)

9.15. ábra. Könyv vázlat szerkesztése

A blokkok között megjelenő *Könyv navigáció* blokk nagyon szépen áttekinthető menüt ad a navigációhoz. Így egy jól szervezett könyv-hierarchia különösebb menükészítés nélkül is jól navigálhatóvá tehető (9.16. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Blokkok

Blokk címe

Az alapértelmezés szerinti blokk címének felülbírálása. <none> jelzés használható a cím törléséhez. Az alapértelmezés szerinti blokkcím megjelenítéséhez üresen kell hagyni.

Könyv navigáció blokk megjelenítése

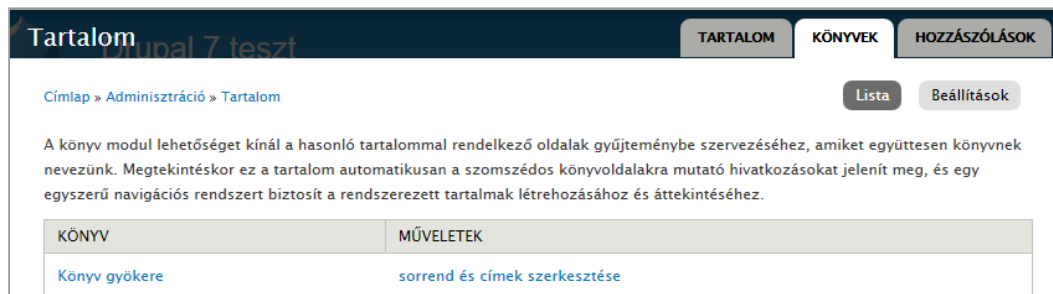
☒ Blokk megjelenítése minden oldalon

☐ Blokk megjelenítése csak a könyv oldalakon

Ha a *Blokk megjelenítése minden oldalon* be van kapcsolva, a blokk az oldal összes könyvéből automatikusan generált menüt fog tartalmazni. Ha a *Blokk megjelenítése csak a könyv oldalakon* van bekapcsolva, a blokk csak az oldalon lévő könyvhöz tartozó menüt fogja tartalmazni. Ebben az esetben, ha az oldalon nincs könyv a blokk nem lesz megjelenítve. Az *Oldalaktól függő megjelenítés* vagy más láthatósági beállítások szintén használhatók a blokk szelektív megjelenítésére.

9.16. ábra. Könyv navigáció blokk beállításai

A *Book* modul lehetőségei még nem értek véget. Az *Adminisztráció » Tartalom » Könyvek* (admin/content/book, 9.17. ábra) oldalon áttekinthetjük az eddig létrehozott könyveket.

9.17. ábra. Könyvek listája

Végül az *Adminisztráció » Tartalom » Könyvek » Beállítások* (admin/content/book/settings, 9.18. ábra) oldalon más tartalomtípusokat is bevonhatunk a *Book* modul szolgáltatásai alá.

9.18. ábra. Könyvek beállításai

Kiseb/egyszerűbb oldalaknál a szerző szokása, hogy az *Egyszerű oldal* típust állítja be mindkét helyen, és a *Könyvlap* tartalomtípust törli is.

Ennek előnye, hogy bármelyik *Egyszerű oldal* esetén igénybe vehetjük a modul szolgáltatásait. Hátránya viszont, hogy a jogosultság-beállítások sokfélesége csökken.

A *Gyermekoldal tartalomtípusa* beállítás határozza meg, hogy a 9.14. ábrán látható *Gyermekoldal hozzáadása* linkre kattintva milyen típusú tartalom létrehozása kezdődjön.

Érdeemes megfigyelni az ilyenkor használt útvonalat is. Pl. a `node/add/page?parent=1` egy új *Egyszerű oldal* tartalmat hoz létre, és egyből beállítja szülő könyvlapként az 1-es azonosítójú (nid=1) tartalmat.

Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.19. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Book			
Könyvek kivonatainak adminisztrációja	☐	☐	☒
Új könyvek létrehozása	☐	☐	☒
Tartalom és gyermekoldalak hozzáadása a könyvekhez	☐	☐	☒
Nyomtatóbarát könyvek megtekintése <small>A könyvoldal és minden gyermek oldalának megtekintése egyetlen dokumentumként az egyszerű nyomtathatóság érdekében. Erőforrásigényes művelet lehet.</small>	☐	☐	☒

9.19. ábra. A Book modul jogosultságai

Néhány magyarázat a jogosultságokhoz:

- Az első három jogot általában egységesen, és a *Könyvlap* tartalomtípus szerkesztési jogosultságaival együtt adjuk meg a szerkesztői csoport számára. Nagyon speciális közösségi tartalomkészítésnél lehet szükség a jogosultságok külön kiosztására.
- A *Nyomtatóbarát könyvek megtekintése* jogot a szerző minden csoport számára meg szokta adni.

9.3. A Contact modul

A modul alapértelmezett telepítés esetén nincs bekapcsolva. A használatba vételhez be kell jelölnünk az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon.

A modul személyes és webhely szintű kapcsolatfelvételi űrlapokat biztosít.

A weboldalakon régóta fontos igény, hogy a látogatók kapcsolatba tudjanak lépni a weboldal tulajdonosával, vagy a honlap más szereplőjével. Ezt hagyományosan az e-mail cím közzétételével tehetjük meg. Amióta azonban spammelési célokból gyűjtik a címeinket, ez egy felelőtlen megoldás. Vannak ugyan jó-rossz megoldások, de a legbiztosabb a *Contact* modul által is képviselt megoldás: az e-mail cím el se jut a kliens gépre, így el se lopható.

A kapcsolatfelvételi űrlap (contact útvonal, 9.20. ábra) segítségével úgy küldhető az e-mail címünkre üzenet, hogy a megfelelő mezők kitöltésével, és a honlap részére beküldve, a szerver fog az e-mail tényleges elküldéséről gondoskodni.

A contact útvonal nincs semmilyen menüben elhelyezve, ezt magunknak kell megtennünk igényeinknek megfelelően.

Nem minden szerver alkalmas a levélküldésre, a részleteket a szolgáltatóunktól tudhatjuk meg. Pl. a saját gépünkre telepített XAMPP esetén nem tárgyaltuk a levelezőszerver beállításait, így a levelek nem fognak elmenni.

Bejelentkezés

Felhasználónév *

Jelszó *

- [Új fiók létrehozása](#)
- [Új jelszó igénylése](#)

Bejelentkezés

Kapcsolat

Saját név *

Email cím *

Tárgy *

Üzenet *

Üzenet küldése

9.20. ábra. Kapcsolatfelvételi űrlap

A fenti ábrán névtelen látogatók számára elérhetővé tett űrlapot látunk. (Ezt a jogot be kell kapcsolnunk, alapértelmezetten kikapcsolt állapotú.) Bejelentkezett felhasználóként az első két adatot nem kell megadnunk, hiszen az a felhasználó adatainkból ismert.

9.3.1. Webhely szintű kapcsolati űrlap

Az *Adminisztráció » Felépítés » Kapcsolatfelvételi űrlap* (admin/structure/contact, 9.21. ábra) oldalon láthatunk egy alapértelmezett kategóriát. Ennek neve – amíg nincs több kategóriánk – nem látszik a 9.20. ábrán.

Kapcsolatfelvételi űrlap

Címlap » Adminisztráció » Felépítés

Egy vagy több kategóriát hozzá kell adni ezen az oldalon a webhelyszintű [kapcsolatfelvételi űrlap](#) beállításához.

Az alapértelmezetten kikapcsolt *Kapcsolat* menüpont létrejött a Navigációs menüben, amely módosítható a [Menü adminisztrációs oldal](#)on.

Szükség esetén további szöveg megjeleníthető a webhelyszintű kapcsolatfelvételi oldalon blokkok használatával. Blokkot létrehozni és szerkeszteni a [blokkok adminisztrációs oldalán](#) lehet.

[+ Kategória hozzáadása](#)

KATEGÓRIA	CÍMZETTEK	KIVÁLASZTOTT	MŰVELETEK
Website feedback	nagy.gusztav@gmail.com	Igen	Szerkesztés Törlés

9.21. ábra. Kapcsolatfelvételi űrlap beállításai

Egyszerűbb weboldalon elegendő a címzettek listáját módosítani (*Szerkesztés*), vagy bővíteni. (Több címzett is megkaphatja az üzenetet.) De szükség lehet arra, hogy név, vagy szerepkör megnevezéssel újabb kategóriákat vigyünk fel. Kattintsunk a *Kategória hozzáadása* linkre.

Az *Adminisztráció » Felépítés » Kapcsolatfelvételi űrlap » Kapcsolatfelvételi űrlap* (admin/structure/contact/add, 9.22. ábra) oldalon vegyünk fel egy újabb kategóriát.

A *súly* szokás szerint a sorrendet határozza meg.

A *Kiválasztott* értékét akkor állítsuk igen-re, ha azt akarjuk, hogy a látogató a választási lehetőségek közül alapértelmezetten ezt lássa kiválasztottnak. Így ha nem tudja, kinek is küldje a kérdését, akkor ez a kategória fogja megkapni.

Kapcsolatfelvételi űrlap

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Kapcsolatfelvételi űrlap

Kategória *

Példák: 'vélemény a webhelyről' vagy 'termék információ kérés'.

Címzettek *

Például: „webmester@cegnev.hu” vagy „sales@cegnev.hu,support@cegnev.hu”. Több e-mail cím megadása esetén a címeket vesszővel kell elválasztani.

Automatikus válasz

Automatikus válasz üzenet szövege. Üresen hagyható, ha nem kívánt az automatikus válasz küldés.

Súly

A kategóriák felsorolásakor a könnyebbek (kisebb súlyúak) kerülnek a lista elejére, a nehezebbek (nagyobb súlyúak) kerülnek a végére. A megegyező súlyú kategóriák alfabetikus sorrendbe lesznek helyezve.

Kiválasztott

Igen értékre állítva ez a kategória lesz az alapértelmezett.

Mentés

9.22. ábra. Kategória hozzáadása

9.3.2. Személyes kapcsolatfelvételi űrlap

Közösségi oldalaknál jellemző, hogy a regisztrált látogatók egymásnak is szeretnének e-mailt küldeni. A modul erre is ad egy megoldást. A felhasználó adatlapján (user/*, 9.23. ábra) látszik, hogyan lehet használni.

Kapcsolat: Nagy Gusztáv

MegtekintésSzerkesztésKapcsolat

Saját név *

Teszt Elek

Email cím *

nagygus@freemail.hu

Hova

Nagy Gusztáv

Tárgy *

Üzenet *

☐ Másolatot kérek.

Üzenet küldése

9.23. ábra. Személyes kapcsolatfelvételi űrlap

A címzett ilyenkor már adott (*Nagy Gusztáv*), szerkeszteni nem lehet. A *Saját név* és *Email cím* mezőket a felhasználói adataink alapján tölti ki a Drupal. Végül kérhetünk másolatot is a levélről.

Még ez utóbbi esetben se fogjuk megtudni a felhasználó e-mail címét, tehát az e-mail címeink teljes biztonságban vannak.

Akarjuk mi ezt?

A saját felhasználói adataink szerkesztésénél (*user/*/edit*, 9.24. ábra) beállíthatjuk, hogy szeretnénk-e használni ezt a szolgáltatást, vagyis tudjuk engedélyezni vagy tiltani a kapcsolatfelvételi űrlapunkat.

▼ KAPCSOLAT BEÁLLÍTÁSOK

☐ Személyes kapcsolatfelvételi űrlap
A többi felhasználó számára biztosít kapcsolatfelvételi lehetőséget a **személyes kapcsolatfelvételi űrlap** segítségével úgy, hogy a saját e-mailcím rejtve marad. Ennek ellenére néhány megfelelő jogosultságú felhasználó – például az oldal rendszergazdái – akkor is felvehetik a kapcsolatot, ha ez a lehetőség tiltva van.

9.24. ábra. Személyes kapcsolatfelvételi űrlap beállítása

Új felhasználók alapértelmezett beállítását az *Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Felhasználói beállítások* (admin/config/people/accounts, 9.25. ábra) oldalon tudjuk megadni.

KAPCSOLAT BEÁLLÍTÁSOK

☒ Személyes kapcsolatfelvételi űrlap alapértelmezés szerinti engedélyezése az új felhasználók részére.
A beállítás megváltoztatása nincs hatással a már létező felhasználókra.

9.25. ábra. Személyes kapcsolatfelvételi űrlap alapértelmezése

9.3.3. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.26. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Contact			
Kapcsolati űrlap adminisztrációja és beállítása	☐	☐	☒
Webhelyszintű kapcsolatfelvételi űrlap használata	☐	☐	☒
Felhasználói szintű kapcsolatfelvételi űrlap használata	☐	☐	☒

9.26. ábra. A Contact modul jogosultságai

A használati jogosultságok kiosztását érdemes átgondolni. A *Webhelyszintű kapcsolatfelvételi űrlap használatára* általában a névtelen látogatóknak is jogot adunk. A *Felhasználói szintű kapcsolatfelvételi űrlap használatára* általában csak azonosított felhasználókat jogosítunk fel.

9.4. A Help modul

A modul a súgók megjelenítését biztosítja.

Az *Adminisztráció » Súgó* (admin/help) oldalon minden modltról kaphatunk egy rövid áttekintést.

A modulhoz a *System* modul *Adminisztrációs oldalak és súgó használata* jogosultsága kapcsolódik.

9.5. A *Locale* és *Content translation* modulok

A *Locale* modul nyelvkezelési képességekkel ruházza fel a rendszert, lehetővé téve a felhasználói felület angoltól eltérő nyelvre fordítását és nyelvek tartalmakhoz rendelését. A *Content translation* modul tartalmak különböző nyelvekre fordítását teszi lehetővé.

Ha a 4 fejezetben bemutatott módon, vagyis a magyar nyelvű fordítást feltöltve, magyarul telepítjük a Drupalt, akkor eleve elérhető, használható lesz a magyar nyelv, és ez is lesz az alapértelmezett. Emiatt tudjuk a Drupalt magyar nyelven használni a telepítéstől kezdve. A Drupal tehát bekapcsolja nekünk a *Locale* modult, és alapértelmezett nyelvként a magyart állítja be. Erről magunk is meggyőződhetünk az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Nyelvek* (admin/config/regional/language, 9.27. ábra) oldalon.

Nyelvek +

LISTA ÉSZLELÉS ÉS VÁLASZTÁS FORDÍTÁSI FRISZÍTÉSEK

Több nyelv használata esetén a felhasználói felület szövegei lefordíthatóvá válnak, a belépett felhasználók kiválaszthatják a számukra megfelelő nyelvet és a tartalmak nyelve is meghatározhatóvá válik. A fordítások letölthetőek a Drupal.org-ról.

+ Nyelv hozzáadása

A sorok súlyának mutatása

ANGOL NÉV	NÉV	KÓD	IRÁNY	ENGEDÉLYEZETT	ALAPÉRTTELMEZÉS	MŰVELETEK
+ English	English	en	Balról jobbra	☐	☐	szerkesztés
+ Hungarian	Magyar	hu	Balról jobbra	☒	☒	szerkesztés

Beállítások mentése

9.27. ábra. Nyelvek

Ha weboldalunkat nem tervezzük többnyelvűvé tenni, célszerű az angol nyelv engedélyét megvonni, és kész is vagyunk. Ekkor a felhasználóknak nem lesz lehetősége a saját adatai között angolra állítani az oldal nyelvét.

9.5.1. A Drupal többnyelvűség alapjai

Először is érdemes leszögeznünk, hogy minden Drupal oldal első megközelítésben angol nyelvű felülettel működik. Az angol felület működik, működőképes és teljes akkor is, ha esetleg magyar nyelvet is engedélyezünk, sőt alapértelmezettnek állítjuk be, vagy akár az angolt nem engedélyeztetté tesszük. A felszín alatt tehát mindig egy angol nyelvű működés

áll, ami elfedhető a korábban bemutatott módon, és így a látogató tisztán magyar oldalt lát maga előtt.

A Drupal alaprendszer és – jobb esetben – a kiegészítő modulok, sminkek úgy készülnek, hogy az oldal működési kódja és a megjelenő szöveges elemek egymástól logikailag elválasztva jönnek létre. Így nincs annak akadálya, hogy a teljes felület, 100%-ban fordítható legyen egy adott nyelvre.

Ez a megfogalmazás tudatosan pontatlan, kezdő felhasználóknak szól. De jelen esetben a jegyzet céljainak jobban megfelel, mint a programozói megközelítés.

Amikor a telepítés során felmásoltuk a szerverünkre a magyar fordítást, akkor ez az elkülönülés tetten is érhető. Ha belenézünk a drupal-7.x.hu.po első soraiba, ilyesmit láthatunk:

```
msgid "Home"
msgstr "Címlap"

msgid "User interface"
msgstr "Felhasználói felület"

msgid "Title"
msgstr "Cím"

msgid "Body"
msgstr "Törzs"
```

Ezek a kétnyelvű szövegpárok telepítéskor bekerülnek az adatbázis megfelelő tábláiba, így a Drupalunkat eleve magyarul tudjuk használni. A későbbiekben a működő weboldalunk mindig megpróbál az adatbázisban adott (jelen esetben magyar) nyelvű fordítást találni. Ha ez nem sikerül, akkor a fordítás helyett az eredeti angol szöveget fogja felhasználni.

Ezzel a módszerrel csak a felület, és nem a tartalmak lesznek többnyelvűek.

9.5.2. Fordítás importálása

Ha a telepítés közben nem volt sikeres a nyelvi információk adatbázisba töltése (mint a 4.6. ábrán is látható), vagy esetleg további fordításokat szeretnénk az adatbázisba tölteni, akkor az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása » Import* (admin/config/regional/translate/import, 9.28. ábra) oldalon végezhetjük el a feladatot.

Felület fordítása

ÁTTEKINTÉS

FORDÍTÁS

IMPORT

FRISSÍTÉS

EXPORT

Ezen az oldalon Gettext Portable Object (.po) formátumú fájlok tölthetők be egyenként. Habár hagyományosan egy ilyen fájl része egy fordítási csomagnak (más .po fájlokkal együtt), az .po fájlok betöltésére szükség lehet, ha fájlt a legutóbbi betöltése óta szerkesztették. A fordítási fájlok beolvasása is időigényes lehet.

Ha egy fordítási csomagban érkeznek, a .po fájlokat a Drupal automatikusan betölti, amikor új modulokat telepítünk vagy sminkeket kapcsolunk be, vagy amikor új nyelv kerül a rendszerbe. Mivel ezen az oldalon egyszerre csak egy .po fájl tölthető be, egyszerűbb egy új nyelv hozzáadásakor egy nyelvi csomag letöltése és kicsomagolása után a [nyelv hozzáadása](#) oldalt használni, ami automatikusan betölti az összes adott nyelvhez tartozó .po fájlt. A nyelvi csomagok a [Drupal.org nyelvek oldaláról](#) tölthetők le.

FORDÍTÁS IMPORTÁLÁSA

Nyelvi fájl

Tallózás...

Egy Gettext Portable Object (.po) fájl.

Import

magyar

A fordítások importálásának céljával. Még be nem állított nyelv választása esetén az importálás előtt a nyelv is hozzá lesz adva.

Szövegcsoporthoz

☒ Beépített felület

A betöltött fordítások ebbe a szövegcsoporthoz lesznek elmentve.

Mód

☐ A feltöltött fájlban szereplő fordítások felülírják a már létezőket. A többszámú alakok frissítve lesznek.

☒ A meglévő karaktersorozatok és többes számú alakok megmaradtak, csak az új karaktersorozatok lesznek hozzáadva.

Import

9.28. ábra. Fordítás importálása

Példaként nézzük meg azt az esetet, hogy a telepítés közben bekövetkezett hiba miatt újból importálnunk kell az alaprendszer fordítási állományát. (További példa lehetne, hogy egy újabb, a korábbinál bővebb fordítási állományt töltöttünk le a Drupal webhelyéről.) A *Tallózás* gombbal keressük meg a saját gépünkön található fordítási állományt. A beállításokat nem szükséges változtatnunk. Hajtsuk végre az *Importálást*. Az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása* (admin/config/regional/translate, 9.29. ábra) oldalra jutva láthatjuk az importálás eredményét.

Felület fordítása

ÁTTEKINTÉS
 FORDÍTÁS
 IMPORT
 FRISSÍTÉS
 EXPORT

- Biztonsági okokból a feltöltött fájlt át kellett nevezni. Az új név: *drupal-7.7.hu_.po*.
- A fordítás sikeresen importálva lett. 0 új, 0 módosított és 0 törölt karaktersorozat.

Ezen az oldalon a lefordítható karaktersorozatok áttekintése látható. Ezeket a Drupal szövegcsoportokba rendezi, a modulok pedig igényeik szerinti szövegcsoportokat definiálhatnak. A csoportok segítik szétválasztani a különböző célú fordítandó szövegeket.

A [nyelvek oldalán](#) további információ található a hozzáadható nyelvekről.

NYELV	BEÉPÍTETT FELÜLET
Angol (beépített)	-
magyar	4877 / 5486 (88.9%)

9.29. ábra. Felületfordítás importálás után

Az ábrán láthatjuk a változásokat és a beépített felület százalékos fordítottsági arányát.

Központi fordítások automatizált használata

Végül megjegyezzük, hogy a 13 fejezetben bemutatásra kerülő *Localisation Update* modult is érdemes telepíteni és használni.

9.5.3. Kézi felületfordítás

Az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása* (admin/config/regional/translate/translate, 9.30. ábra) oldalon kézi fordítást végezhetünk. Először keressünk rá a le nem fordított szövegrészre.

Ideális esetben a találati listában hamar rátalálunk a keresett szövegre, és a szerkesztés link után már írhatjuk is a fordításunkat. A szerkesztés után értelemszerűen adjuk meg a lefordított szövegeket.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása

Felület fordítása

ÁTTEKINTÉS

FORDÍTÁS

IMPORT

EXPORT

Ezen az oldalon lefordított és a lefordítatlan karaktersorozatok keresésére nyílik lehetőség, azok fordításainak megadása és javítása érdekében. (Megjegyzés: a több karaktersorozatot is érintő fordítás készítéséhez érdemes lehet [exportálni](#) a karaktersorozatokat és egy asztali Gettext szerkesztőprogramban megadni a fordításokat.) A keresést szövegcsoportha és nyelvre is lehet szűkíteni.

FORDÍTHATÓ KARAKTERSOROZATOK SZŰRÉSE

A karaktersorozat tartalma

Az összes karaktersorozat megtekintéséhez maradjon üresen. A keresés kisbetű/nagybetű érzékeny.

Nyelv

Keresés

Keresés csak a következőkben

Az összes nyelv

Csak fordítatlan karaktersor

Minden szövegcsoportha

Szűrő

Alaphelyzet

SZÖVEGCSOPORT	KARAKTERSOROZAT	KÖRNYEZET	NYELVEK	MŰVELETEK
Beépített felület	access contextual links /drupal/admin/people?render=overlay		hu	szerkesztés
Beépített felület	contextual /drupal/admin/help/overlay?render=overlay		hu	szerkesztés

9.30. ábra. Felület fordítása

Érdemes még itt megemlíteni a *Localization Client* külső modult is. Ennek használatával a fordítandó szöveget a saját kontextusában láthatjuk, nem csak egyszerű karaktersorozatként. További előnye, hogy a közösség számára is közzétehetjük vele a fordításainkat.

9.5.4. Többnyelvű tartalmak

A többnyelvű publikus felület mellett gyakori igény, hogy a honlap egyes tartalmai több nyelven is elérhetőek legyenek. Ennek alapvető eszköze a *Content translation* modul. Tartalom típusonként engedélyezhetjük, hogy lehessenek-e többnyelvűek az adott tartalmak. Pl. Cikk esetén az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk* (admin/structure/types/manage/article, 9.31. ábra) oldalon *Engedélyezzük a Több nyelv támogatását*. Ekkor a tartalmak beküldésénél megadhatjuk a tartalom nyelvét is.

<p>Beküldési űrlap beállításai</p> <p>Cím</p> <p>Közzétételi beállítások</p> <p>Közzététel, Címlapra helyezve</p> <p>Megjelenítési beállítások</p> <p>Szerző és dátum megjelenítése.</p> <p>Hozzászólás-beküldési beállítások</p> <p>Nyitott, Beágyazott, 50 hozzászólás egy oldalon</p> <p>Menübeállítások</p>	<p>Alapértelmezés szerinti lehetőségek</p> <p>☒ Közzététel</p> <p>☒ Címlapra helyezve</p> <p>☐ Kiemelt, az oldal tetejére</p> <p>☐ Új változat készítése</p> <p>A <i>Tartalom adminisztrációja</i> jogosultsággal rendelkező felhasználók felülírhatják ezeket a beállításokat.</p> <p>Több nyelv támogatása</p> <p>☒ Tiltott</p> <p>☐ Engedélyezett</p> <p>☐ Engedélyezett, fordítás támogatással</p> <p>Többnyelvű tartalomkezelés támogatás bekapcsolása ehhez a tartalomtípushoz. Ha engedélyezett, egy nyelvválasztó mező jelenik meg a szerkesztési űrlapon, lehetővé téve a tartalom valamely engedélyezett nyelvhez rendelését. A tartalomtípus fordítási támogatással is ellátható, mely lehetővé teszi a beküldött tartalmak több nyelvre fordítását. Ha nincs engedélyezve, az új tartalmakat az alapértelmezett nyelven menti el a rendszer. A meglévő tartalmak nem változnak meg a beállítás módosításával.</p>
--	---

9.31. ábra. Többnyelvű tartalom lehetősége tartalomtípusonként

Példaként küldjünk be egy angol nyelvű *Cikket*. A *Tartalom hozzáadása » Cikk beküldése* (node/add/article, 9.32. ábra) oldalon válasszuk ki az *angol* nyelvet.

Cikk beküldése	
<p>Cím *</p> <p>Life on Campus</p>	
<p>Body (Összefoglaló szerkesztése)</p> <p>The main campus of GAMF is made up of several teaching buildings set in ten acres of green open gardens. In addition there is an extensive library, a gymnasium and a sports field.</p>	
<p>Szövegfarmátum Filtered HTML Bővebb információk a szövegfarmátumokról ?</p> <ul style="list-style-type: none"> A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak. Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd> A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri. 	
<p>Nyelv</p> <p>angol</p>	

9.32. ábra. Nyelv megadása tartalom beküldésénél

A létrejött tartalom már hordozza a nyelvi információt, de most még ezt nem sok mindenre tudjuk használni. Nézzük meg a legegyszerűbb felhasználási lehetőséget.

Tükörfordítás

Ha egyes tartalmak esetén tükörfordítást is szeretnénk csinálni, akkor a 9.31. ábrán az *Engedélyezett, fordítás támogatással* opciót válasszuk. Ekkor a Drupal számára tudjuk jelezni, hogy egyes tartalmak ugyanazt tartalmazzák, csak más-más nyelven.

Ha többnyelvű tartalmat akarunk használni, mindenképpen az angol nyelvűt érdemes először beküldeni, és csak az után a további nyelvekét.

Az előzőleg létrehozott tartalmunknál is megjelent a *Fordítás* fül (9.33. ábra).

Címlap » Life on Campus

Life on Campus fordításai

MEGTEKINTÉS SZERKESZTÉS VÁZLAT **FORDÍTÁS**

A beküldött tartalmak fordításai fordítás csomagokba vannak szervezve. Minden fordítási csomag egy forrás tartalommal rendelkezik és bármennyi fordítással az [engedélyezett nyelvek](#) valamelyikére. Minden fordítás aktuális vagy nem attól függően, hogy a forrás tartalom jelentősen frissült-e, mióta a fordítást legutóbb frissítették.

NYELV	CÍM	ÁLLAPOT	MŰVELETEK
English (forrás)	Life on Campus	Közzétéve	szerkesztés
Hungarian	-	Nincs lefordítva	fordítás hozzáadása

9.33. ábra. Tartalom fordítása

A *fordítás hozzáadása* linkre kattintva (9.34. ábra) a tartalom címét és szövegét átírhatjuk, és beküldhetjük a megfelelő nyelvű tartalmat.

Cikk beküldése

Cím *

Élet a karon

Body (Összefoglaló szerkesztése)

Az oktatási épületeken kívül a könyvtár, a kollégiumok egy része, a tornaterem és a sportpályák, valamint a menza egy telephelyen (a kar közel tizhektáros területén) található.

Szövegformátum Filtered HTML [Bővebb információk a szövegformátumokról ?](#)

- A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- Engedélyezett HTML jelölők: <a> <cite> <blockquote> <code> <dl> <dt> <dd>
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

Nyelv

magyar

9.34. ábra. Fordítás beküldése

A létrejött tartalomnál már látszik a nyelvi fordításokat mutató navigáció is (9.35. ábra).

Élet a karon

Megtekintés
Szerkesztés
Vázlat
Fordítás

Beküldte Nagy Gusztáv - 2011. szeptember 27. 10:26

Az oktatási épületeken kívül a könyvtár, a kollégiumok egy része, a tornaterem és a sportpályák, valamint a menza egy telephelyen (a kar közel tízhektáros területén) található.

English

9.35. ábra. Nyelvi navigáció többnyelvű tartalom esetén

Tovább lépés

A témában következő lépésként a 13 fejezetben bemutatott *Internationalization* modult érdemes megismerni.

9.5.5. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.36. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Content translation			
Tartalom fordítása	☐	☐	☒
Locale			
Nyelvek adminisztrációja	☐	☐	☒
Felhasználói felület szövegeinek fordítása	☐	☐	☒
Adminisztrációs irányítópult megtekintése	☐	☐	☒

9.36. ábra. A Content translation és Locale modulok jogosultságai

Általában egyedül a *Tartalom fordítása* jogot szokás további csoportoknak engedélyezni. Persze ezt is csak az fogja tudni használni, akinek az adott típusú tartalomra is van beküldési jogosultsága.

9.6. A *Path* modul

A modul lehetővé teszi az alapértelmezett webcímek elfedését álnevekkel.

A *Path* modullal a Drupal webcímeihez álnevek rendelhetők. Ezek az álnevek javíthatják a webcímek olvashatóságát, és segíthetnek az internetes keresőknek a tartalom hatékony indexelésében. A modul lehetőséget biztosít arra is, hogy a blokkok megjelenítését a rendszer alapértelmezett útvonalai helyett az oldal struktúráját/felépítését jobban leíró álnév struktúrához kapcsoljuk. pl.: aruhaz/termek/*.

Keresőoptimalizálási okokból érdemes az oldalak kettőzését (vagyis, hogy két különböző címen ugyanaz a tartalom érhető el) elkerülni. Erre nagyszerű megoldást ad a *GlobalRedirect* külső modul (13 fejezet). Ezt minden esetben érdemes a *Path* modullal együtt használni.

Néhány példa az útvonal álnevekre:

útvonal	álnév
user	belepes
image/tid/16	tajkepek
taxonomy/term/7+19+20+21	aruhas/termekek/kiegeszitok
node/3	kapcsolat

A *Path* modul a megfelelő jogosultsággal rendelkező felhasználók számára egy kiegészítő mezőt (9.37. ábra) jelenít meg a tartalmak beküldési és szerkesztési űrlapján, mely segítségével a tartalom útvonalát elfedő álnév közvetlenül létrehozható.

The screenshot shows a Drupal content submission form. On the left, there are four tabs: 'Menübeállítások' (Nincs menüben), 'Könyvvázlat', 'Változtat információ' (Nincs változat), and 'Útvonal beállításai' (Nincs álnév). The 'Útvonal beállításai' tab is selected. On the right, there is a section titled 'Webcímálnév' with a text input field. Below the input field, there is a descriptive text: 'Megadható egy webcím, amin ez a tartalom elérhető lesz. Például megadható „bemutakozas” egy bemutatkozó oldal írásánál. Relatív hivatkozást kell megadni a végén lévő perjel nélkül, különben a webcím álneve nem fog működni.'

9.37. ábra. Útvonal álnév megadása tartalom beküldésekor

Ha egy útvonalhoz tartozik útvonal álnév (pl. kapcsolat), akkor a Drupal ezt fogja megjeleníteni az útvonalakban, pl. menüpontokban, linkekben. Természetesen az eredeti útvonalon (node/3) is elérhető lesz a tartalom.

Az *Adminisztráció* » *Beállítások* » *Keresés és metaadatok* » *Útvonalálnevek* (admin/config/search/path, 9.38. ábra) oldalon a már meglévő álnevek áttekintésére van lehetőségünk.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Keresés és metaadatok

Útvonalálnevek

Egy álnév egy létező webcím útvonalhoz határoz meg egy másik nevet – például 'rólunk' egy álnév a 'node/1' webcím útvonalhoz. Egy webcím útvonalhoz több álnév is tartozhat.

[+ Álnév hozzáadása](#)

ÁLNEVEK SZŰRÉSE

ÁLNÉV	RENDSZER	NYELV	MŰVELETEK
Nincs elérhető útvonalálnev. Új útvonalálnev létrehozása.			

9.38. ábra. Útvonalálnevek áttekintése

Az [Álnév hozzáadása](#) linkre kattintva új álneveket hozhatunk létre. Példaként a webhely szintű kapcsolati űrlapunkhoz hozzunk létre egy álnevet (9.39. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Keresés és metaadatok » Útvonalálnevek

Útvonalálnevek

Ezen az oldalon lehet megadni az útvonalat és a hozzá tartozó álnevet.

Nyelv

Az összes nyelv ▼

Az egyes nyelvekhez beállított útvonalálnevek az adott nyelvű oldalak megjelenítésekor lesznek használatosak, és a *Minden nyelvre* beállított útvonalálnevekhez képest előnyt élveznek.

Drupal alapértelmezett útvonal *

http://localhost/drupal/

A létező útvonal, amit az álnév el fog fedni. Például: node/28, forum/1, taxonomy/term/1.

Útvonalálnev *

http://localhost/drupal/

Az az útvonalálnev, melyet az alapértelmezett útvonal elfedésére szeretnénk használni. Például megadhatjuk a „jognyilatkozat” útvonalat egy jogi nyilatkozat esetén. Viszonyított útvonalat kell megadni, sem kezdő, sem záró perjelet nem szabad alkalmazni.

9.39. ábra. Útvonal álnév létrehozása kézzel

Ha a contact útvonalhoz van menüpontunk is, akkor a menüpont álnévvel fog megjelenni.

A 13 fejezetben látni fogjuk, hogy a *Pathauto* kiegészítő modul segítségével az útvonal álnevek egységes rendszerben és automatikusan generálhatók.

9.6.1. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.40. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Path			
Útvonalálnevek adminisztrációja	☐	☐	☒
Útvonalálnevek létrehozása és szerkesztése	☐	☐	☒

9.40. ábra. A Path modul beállítható jogosultságai

Az *Útvonalálnevek létrehozása és szerkesztése* jogosultságot esetleg megadhatjuk a tartalmakat létrehozó csoportoknak, ha nem automatikusan generáljuk az álneveket.

9.7. A Search modul

A modul kulcsszavas keresést tesz lehetővé a webhely teljes szöveges tartalmában.

A keresőmotor a webhelyen közzétett tartalmak alapján felépített index segítségével működik. A modul beállításaival szabályozható az index feltöltésének módja. Az időzítő (*cron*) beállítása és rendszeres futtatása szükséges a kereső működéséhez.

A felhasználók közötti keresés más módon működik. Nem szükséges hozzá az időzített feladatok futtatása.

A *Keresés* blokkot megjeleníthetjük a sminkünk valamelyik régiójában. Az alapértelmezett telepítés esetén a blokk a *Bartic* smink bal oldalt látható (4.12. ábra). A keresés eredményeként találati listát kapunk (9.41. ábra).

Címlap » Keresés » Tartalom

Keresés

Tartalom Felhasználók

A keresendő kulcsszavak
honlap

Részletes keresés

Találatok

[Az oldal fejlesztése elindult](#)
A mai napon elindult a **honlap** fejlesztése Drupal 7 alapon. ...
Nagy Gusztáv - 2011.08.30. - 0 hozzászólás

9.41. ábra. Keresés találati lista

Ha nem akarunk keresés blokkot megjeleníteni, a `search/node` útvonalat menüpontként is megjeleníthetjük. Felhasználók között a `search/user` útvonalon kereshetünk.

A *Részletes keresés* szakaszt kinyitva (9.42. ábra) tovább finomíthatjuk a találati listát.

Címlap » Keresés » Tartalom

Keresés

Tartalom Felhasználók

A keresendő kulcsszavak
honlap

Részletes keresés

Tartalmazza ezen szavak bármelyikét
Tartalmazza pontosan ezt a kifejezést
Ne tartalmazza ezeket a szavakat

Csak az ilyen tartalmakban
☐ Cikk
☐ Egyszerű oldal
☐ Könyvlap

Nyelvek
☐ English
☐ Hungarian

9.42. ábra. Részletes keresés

Az *Adminisztráció » Beállítások » Keresés és metaadatok » Keresés beállításai* (admin/settings/search, 9.43. ábra) oldalon végezhetjük el a modul finomhangolását.

Keresés beállításai

A keresőmotor egy nyilvántartást (index) vezet a webhely tartalmaiban előforduló szavakról. Az index karbantartásához egy helyen beállított **időzítőre** van szükség. Az indexelés folyamata az alábbi beállításokkal befolyásolható.

AZ INDEXELÉS ÁLLAPOTA

A webhely **77%** része indexelve lett. **2** elemet kell még indexelni.

Webhely újraindexelése

INDEXELÉS VISSZAFOGÓ

Időzítő (cron) futásonként indexelt tartalmak száma

100

Az **időzítő** egy futása alatt indexelhető elemek maximális száma. Az erőforrásokhoz képest túl nagy érték időtúllépésekhez és memóriahiányhoz vezethet.

AZ INDEXELÉS BEÁLLÍTÁSAI

A beállítások megváltoztatása a webhely keresési indexének újraépítését teszi szükségessé. Az **indexe nem törlődik, de fokozatosan frissül az új beállítások figyelembevételével. A keresés továbbra is működni fog, de az új tartalmak nem lesznek indexelve addig, amíg a már meglévők újraindexelése be nem fejeződött.**

Az alapértelmezett beállítások a legtöbb webhely számára megfelelőek.

Az indexbe kerülő szavak minimális hossza

3

Az a karakterszám, amellyel megegyező hosszúságú vagy hosszabb szavak az indexbe kerülnek. A kisebb érték jobb keresési eredményt nyújt nagyobb adatbázisméret mellett. Minden keresési feltételnek legalább egy olyan kifejezést kell tartalmaznia, amely legalább ennyi karakterből áll.

☒ Egyszerű KJK kezelés

Alkalmazni kell-e az egyszerű kínai/japán/koreai felismerő algoritmust az egymást átfedő sorozatokon? Külső előfeldolgozó használata esetén ezt a lehetőséget ki kell kapcsolni. A többi nyelvet ez a beállítás nem érinti.

9.43. ábra. Keresés beállításai

Az *indexelés állapota* mutatja, hogy mennyi tartalom vár indexelésre. Szükség esetén az indexelt információk eldobhatók a *Webhely újraindexelése* gombbal.

A *cron* futása során csak korlátozott számú tartalmat szabad feldolgozni. Az indexelt tartalmak száma adja meg az időzítő egyszeri lefutásakor leindexelendő tartalmak számát. Az érték alacsonyra állításával elkerülhető, hogy az időzítő túllépje a maximális futási időt, vagy kifogyjon a rendelkezésre álló memóriából.

Az *Indexelés beállításai* és a 9.44. ábrán látható további lehetőségek közül talán a *Rangsorolás* szempontjainak súlyozását érdemes még átgondolni. Pl. egy technológiai honlaponál nagyobb, míg egy botanikai honlaponál kisebb súllyal érdemes a közzététel frissességét figyelembe venni.

AKTÍV KERESŐMODULOK

☒ Node
 ☒ User

Ki kell választani a használatban levő keresőmodult az elérhetőek közül.

Alapértelmezés szerinti keresőmodul

☒ Node
 ☐ User

Ki kell választani, hogy melyik keresőmodul legyen az alapértelmezett.

RANGSOROLÁS

SZEMPONT	SÚLY
Megjegyzések száma	0 ▼
Találati pontosság	0 ▼
A tartalom ki van emelve a listák elejére	0 ▼
A tartalom a címlapra van helyezve	0 ▼
Közzététel frissessége	0 ▼

Beállítások mentése

9.44. ábra. Keresés beállításai (folytatás)

Végül érdemes megjegyezni, hogy a modul csak egész szavakat indexel, így szótöredékekre sajnos nem tudunk vele keresni.

9.7.1. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.36. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Search			
Keresés adminisztrációja	☐	☐	☒
Keresés használata	☐	☐	☒
Haladó keresés használata	☐	☐	☒

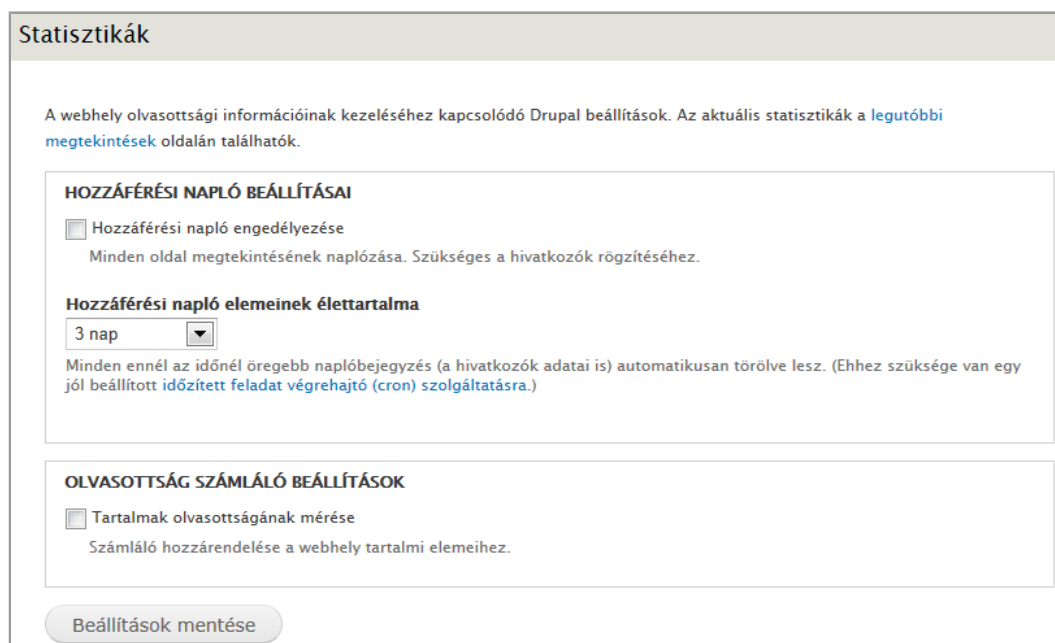
9.45. ábra. A Search modul jogosultságai

A *Keresés használatát* általában minden látogatónak engedélyezni szoktuk.

9.8. A *Statistics* modul

A modul alapértelmezett telepítés esetén nincs bekapcsolva. A használatba vételhez be kell jelölnünk az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon.

Az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Statisztikák* (admin/config/system/statistics, 9.46. ábra) oldalon tudunk néhány beállítást megtenni.

Statisztikák

A webhely olvasottsági információinak kezeléséhez kapcsolódó Drupal beállítások. Az aktuális statisztikák a [legutóbbi megtekintések](#) oldalon találhatóak.

HOZZÁFÉRÉSI NAPLÓ BEÁLLÍTÁSAI

☐ Hozzáférési napló engedélyezése
Minden oldal megtekintésének naplózása. Szükséges a hivatkozók rögzítéséhez.

Hozzáférési napló elemeinek élettartalma

3 nap

Minden ennél az időnél öregebb naplóbejegyzés (a hivatkozók adatai is) automatikusan törölve lesz. (Ehhez szüksége van egy jól beállított [időzített feladat végrehajtó \(cron\)](#) szolgáltatásra.)

OLVASOTSÁG SZÁMLÁLÓ BEÁLLÍTÁSOK

☐ Tartalmak olvasottságának mérése
Számláló hozzárendelése a webhely tartalmi elemeihez.

Beállítások mentése

9.46. ábra. Statisztikák beállításai

A hozzáférési napló a látogatók oldallátogatásait rögzíti, és a beállított idő után törli. (A törléshez szükséges a *cron* megfelelő működése.) Ennek megtekintését általában az adminisztrátoroknak tartjuk fenn.

A megtekintést akár tartalmanként (*Követés* fül, `node/*/track`), akár látogatónként (*Oldal látogatások követése*, `user/*/track/navigation`) végezhetjük. Szintén adminisztrációs célokból elérhetőek a *Jelentések* (admin/reports) menü egyes új pontjai (pl. *Legutóbbi megtekintések*, *Népszerű oldalak*, *Gyakori látogatók*).

9.8.1. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 9.47. ábrán láthatók.

A látogatottsági adatokhoz akár névtelen látogatóknak is adhatunk jogosultságot. A többit hagyjuk meg az adminisztrátoroknak.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Statistics			
Statisztikák adminisztrációja	☐	☐	☒
Tartalmak hozzáférési statisztikáinak megtekintése	☐	☐	☒
Tartalmak látogatottságának megtekintése	☐	☐	☒

9.47. ábra. A Statistics modul jogosultságai

9.9. A Taxonomy modul

A modul a tartalmak (és más entitások, 11 fejezet) kategorizálását teszi lehetővé.

- A szabad szavas címkézéssel (2.30. ábra) a felhasználók a tartalom beküldésekor (ahogy számos hír vagy blog oldal esetében) hozhatnak létre kifejezéseket.
- A kötött szótárak használatával (2.29. ábra) az adminisztrátorok előre meghatározott kifejezések összetett struktúráját hozhatják létre, az egyes kifejezések között szülő-gyermek kapcsolattal.

Ezek a kategóriák eltérő tartalomtípusokhoz rendelhetők és más modulokkal összekapcsolhatók a tartalmak eltérő osztályozás szerinti megjelenítésének érdekében.

Minden taxonómia-kifejezés (amely különböző helyeken gyakran „kategória” vagy „címké” formában van említve) a rá illeszkedő tartalmakból automatikusan nyújt egy listaoldalt illetve egy RSS csatornát. Ezek az URL-ben taxonomy/term formában szerepelnek: Pl. a <http://nagyusztav.hu/taxonomy/term/5> útvonal a szerző Drupal témájú híreit listázza, a <http://nagyusztav.hu/taxonomy/term/5/feed> cím pedig a hozzá tartozó RSS csatorna címe.

Az oldalak szűrőfeltételei kombinálhatóak is.

- A taxonomy/term/63+42 oldal a taxonomy/term/63 és a taxonomy/term/42 listák elemeit (vagyis az uniót) listázza.
- A taxonomy/term/63,42 oldal a taxonomy/term/63 és a taxonomy/term/42 listák közös elemeit (vagyis a metszetet) listázza.

A kifejezések szülő-gyermek viszonyba rendezhetők az adminisztrációs felületen keresztül, amely támogatja a többszörös öröklődést is. Ilyen esetben a következő szintaxis is használható:

- A taxonomy/term/4/ALL a 4-es kódú kifejezés, és annak minden gyermek kifejezése közös listáját (vagyis azok unióját) mutatja.

Az Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia (admin/structure/taxonomy, 9.48. ábra) oldalon nézhetjük meg a már létező szótárakat.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés

Taxonómia

A taxonómia a tartalmak kategorizálására szolgál. Az egyes kifejezések (kategóriák) szótárakban helyezkednek el. Például egy „Gyümölcsök” nevű szótár tartalmazhatja az „Almák” és „Banánok” kifejezéseket.

[+ Szótár hozzáadása](#)

SZÓTÁR NEVE	MŰVELETEK
Címkék	szótár szerkesztése kifejezések listája kifejezések hozzáadása

9.48. ábra. Szótárak

Szótárak többféle módon létrejöhetnek:

- Alapértelmezett telepítés esetén automatikusan létrejön a 9.48. ábrán is látható *Címkék* nevű szótár.
- A *Szótár hozzáadása* linkre kattintva mi magunk is létrehozhatunk egy új szótárt.
- Egyes modulok is létrehozhatják a saját szótárukat. Pl. a 12 fejezetben bemutatott *Forum* modul is szótárt használ a fórum kategóriák kezelésére.

Nézzük meg, milyen alapbeállítások érhetők el egy szótár esetén.

9.9.1. Szótár létrehozása, szerkesztése

Új szótár létrehozása vagy meglevő szótár szerkesztése esetén ugyanazokat a beállítási lehetőségeket láthatjuk. Most nézzük meg a *Címkék* nevű szótár szerkesztését. Az *Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia » Címkék* (admin/structure/taxonomy/tags/edit, 9.49. ábra) oldalon a szótár neve és leírása állítható be.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia » Címkék

Címkék

LISTA **SZERKESZTÉS** **MEZŐK KEZELÉSE** **MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA**

Név *

Címkék Programok által használt név: tags [\[Szerkesztés\]](#)

Leírás

Címkék használata a hasonló témájú tartalmak csoportosításához.

Mentés **Törlés**

9.49. ábra. Szótár szerkesztése

A *Leírás* a tartalom beküldésekor lesz olvasható.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a 11 fejezet megismerése során látni fogjuk, hogyan is tudjuk az egyes tartalomtípusokhoz kapcsolni a szótárainkat.

9.9.2. Kifejezések kezelése

Az *Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia » Címkék* (admin/structure/taxonomy/tags, 9.50. ábra) oldalon a már létrejött címkéket kezelhetjük, vagy újat is létrehozhatunk. Az oldal a 9.48. ábrán látható *kifejezések listája* linken keresztül is elérhető.

Címkék » Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia

Címkék

LISTA SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA

Címkék kifejezései „fogd és vidd” módszerrel újrendezhetők. A kifejezések (szülő)kifejezésenként csoportosíthatók, ehhez az adott kifejezést a szülőkifejezés alá, majd jobbra kell húzni.

[+ Kifejezés hozzáadása](#)

Show row weights

NÉV	MŰVELETEK
Drupal	szerkesztés
honlap	szerkesztés

Mentés Visszaállítás ABC szerint

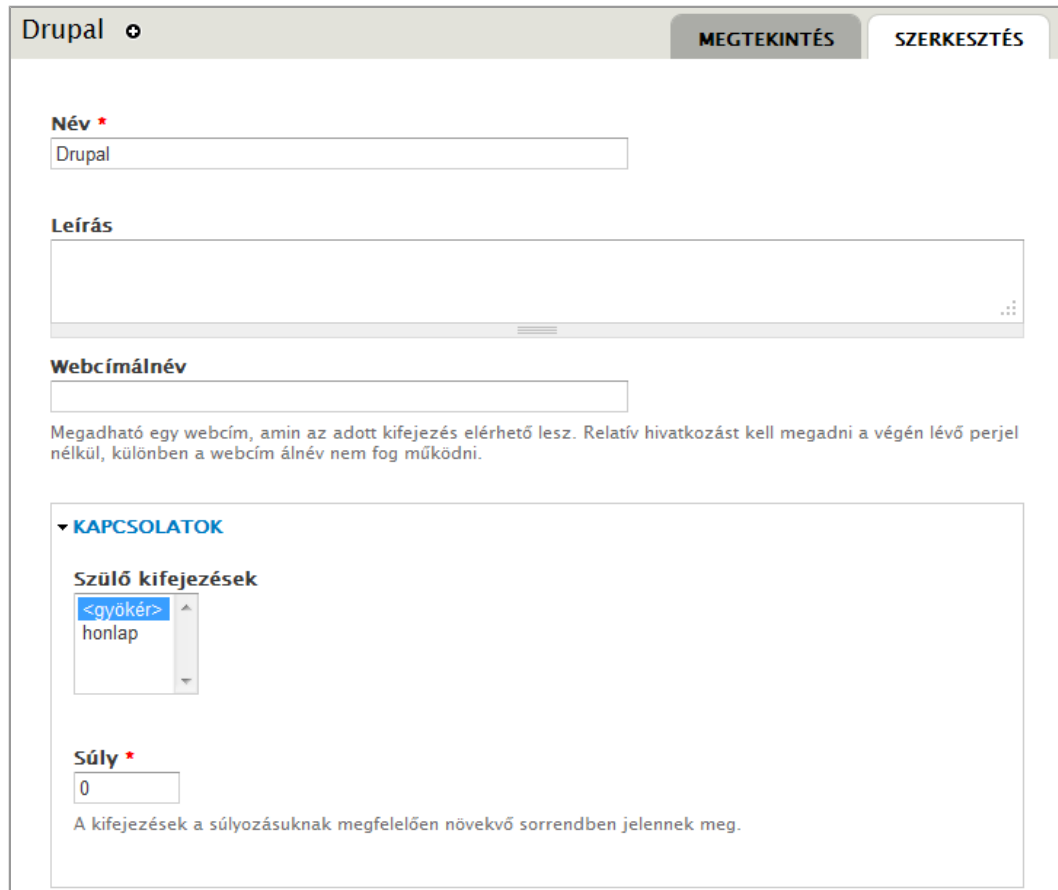
9.50. ábra. Kifejezések listázása

A 9.50. ábrán látszik, hogy a kifejezések sorrendje beállítható vonszolással, vagy ABC szerint is rendeztethető. De ezeknek a beállításoknak itt, a *Címkék* nevű szótárnál nem sok jelentősége van. Hiszen a kifejezéseket nem fogjuk a tartalombeküldő számára kiírni, hanem ő maga gépeli be azokat, építve az automatikus kiegészítésre.

A 9.50. ábrán látható *Mezők kezelése* és *Megjelenítés beállítása* fülekkel a 11 fejezetben foglalkozunk.

Kifejezéseket kézzel is létrehozhatunk, vagy már meglévőt is szerkeszthetünk. Mindkettő esetben a 9.51. ábrához hasonlóan fogunk látni.

A *Webcímálnév* mező csak *Path* modul esetén jelenik meg. A tartalmakhoz hasonlóan (9.37. ábra) itt is egyből létrehozhatunk egy álnevet, és nem kell külön felkeresnünk az *Útvonalálnevek* (9.39. ábra) oldalt.

The screenshot shows the Drupal interface for editing a taxonomy term. At the top, there's a breadcrumb 'Drupal' and two tabs: 'MEGTEKINTÉS' (View) and 'SZERKESZTÉS' (Edit), with 'SZERKESZTÉS' being the active tab. The form contains several fields: 'Név' (Name) with a text input containing 'Drupal'; 'Leírás' (Description) with a large text area; 'Webcímálnév' (Web alias) with a text input. Below these is a note: 'Megadható egy webcím, amin az adott kifejezés elérhető lesz. Relatív hivatkozást kell megadni a végén lévő perjel nélkül, különben a webcím álnév nem fog működni.' (A web alias can be provided, where the given expression will be reachable. A relative reference must be given at the end without a trailing slash, otherwise the web alias will not work). The 'KAPCSOLATOK' (Relationships) section is expanded, showing 'Szülő kifejezések' (Parent terms) with a list containing '<gyökér>' (root) and 'honlap' (homepage). Below this is the 'Súly' (Weight) field with a value of '0' and a note: 'A kifejezések a súlyozásuknak megfelelően növekvő sorrendben jelennek meg.' (The expressions appear in increasing order according to their weight).

9.51. ábra. Kifejezés szerkesztése

A *Szülő kifejezések* megadásával alá-fölérendeltséget, vagyis hierarchiát tudunk létrehozni. A Súly az egy szülő alá tartozó kifejezések sorrendjét határozza meg.

9.9.3. A kifejezések felhasználása

Tartalmak beküldésekor, módosításakor (a szótár beállításaitól függően) kiválaszthatjuk vagy beírhatjuk a tartalomhoz kapcsolódó kifejezéseket. Ezzel természetesen nem csak jelzőket aggatunk a tartalmunkra, hanem navigációs lehetőségeket is kapunk. A látogató akár rá is kattinthat. Érdemes megfigyelni a kapcsolódó útvonalat: pl. `taxonomy/term/100`.

Persze a navigáció nem csak a tartalomtól indulhat. Például a *Forum* modul az összes kifejezést felsorolja a forum összefoglaló oldalon. De mi magunk is használhatjuk linkelésre a kapott útvonalakat, vagy akár menübe is tehetjük azokat.

9.9.4. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 9.52. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Taxonomy			
Szótárak és kifejezések adminisztrációja	☐	☐	☒
Címkék kifejezéseinek szerkesztése	☐	☐	☒
Címkék kifejezéseinek törlése	☐	☐	☒

9.52. ábra. A Taxonomy modul jogosultságai

- *Címkék kifejezéseinek szerkesztése* jogosultságra pl. akkor van szükség, ha valamilyik tartalombeküldés esetén egy címke el lett gépelve. Pl. *alma* helyett *alam*. Ebben az esetben a tartalom szerkesztésekor ugyan javíthatjuk a címkét, de ez így csak fél megoldás lesz. Hiszen az *alam* nevű kifejezés létrejött, és egy újabb címkemegadásakor felajánlhatja ezt a hibás szót. Az igazi megoldás a 9.50. ábrán látható. Másik példa e jog használatára, amikor a címkéket tisztogatva kijavítjuk a nagybetűvel írt címkéket kisbetűs alakra.
- *Címkék kifejezéseinek törlése* jogosultság használata esetén a 9.50. ábra űrlapján megjelenő *Törlés* gombot is használhatjuk. Ennek hatására az összes hivatkozó tartalomból kikerül a kifejezés.

Általában a tartalomfeltöltőknek sem szoktuk engedélyezni semelyik jogot, mivel ezek nem szükségesek a tartalombeküldéskor történő címkézéshez.

9.10. A Tracker modul

A modul alapértelmezett telepítés esetén nincs bekapcsolva. A használatba vételhez be kell jelölnünk az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon.

A honlapot gyakran használó, és minden változást követni akaró felhasználók számára rendkívül hasznos a *Tracker* modul. Bekapcsolása esetén a *Navigáció* menüben megjelenik a *Friss tartalom* (tracker, 9.53. ábra) menüpont.

A szerző a <http://drupal.hu> kezdőoldala helyett is a <http://drupal.hu/tracker> címet szokta megnézni.

A modul használata erőforrás igényes. Sok felhasználó és sok tartalom esetén az adatbázisunk jelentősen megnőhet.

Címlap				
<div> <input type="text"/> <input type="button" value="Q"/> </div>				
Friss tartalom				
<div> <div>Összes friss tartalom</div> <div>Saját friss tartalmak</div> </div>				
<div> <div> <div>Navigáció</div> <ul style="list-style-type: none"> Tartalom hozzáadása Friss tartalom </div> <div>Management</div> </div>				
Típus	Cím	Szerző	Válaszok	Legutóbb frissítve
Cikk	Tesztelem az oldalt új	Teszt Elek	1 1 új	29 másodperc
Cikk	Teszt	Nagy Gusztáv	0	5 nap 22 óra

9.53. ábra. Friss tartalom követése

9.10.1. Jogosultságok

Nem tartoznak beállítható jogosultságok a modulhoz. Minden felhasználó használhatja a modul szolgáltatásait, akinek a tartalmak megtekintéséhez joga van.

9.11. A *Trigger* modul

A modul alapértelmezett telepítés esetén nincs bekapcsolva. A használatba vételhez be kell jelölnünk az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon.

A modul akciók rendszereseményekhez (pl. új tartalom beküldése) kapcsolódó futtatását teszi lehetővé.

Az alapmodulokhoz kapcsolódó triggerek is igen sokféle lehetőséget adnak. A szerző például kisebb forgalmú weboldalak esetén az új tartalmak, új hozzászólások és új regisztrációk esetén e-mail értesítést szokott beállítani az *Adminisztráció » Felépítés » Triggerek* (admin/structure/trigger/node, 9.54. ábra) oldalon.

Triggerek

HOZZÁSZÓLÁS

TARTALOM

RENDSZER

TAXONÓMIA

FELHASZNÁLÓ

A triggerek a webhely olyan eseményei, mint amilyen egy új hozzászólás beküldése, vagy egy felhasználó bejelentkezése. A Trigger modul ezeket a „triggereket” akciókhoz (modulok által megvalósított funkcionális feladatok) kapcsolja. Ilyen lehet egy adott kulcsszavakat tartalmazó tartalom elrejtése, vagy egy e-mail küldése az adminisztrátor számára. Az [Akciók beállításai oldal](#) tartalmaz egy listát a már meglévő akciókról és lehetőséget biztosít összetettebb akciók létrehozására, beállítására (az akciók beállítást igényelhetnek, például egy e-mail cím, vagy egy tiltott szavakat tartalmazó lista megadását).

Ezen az oldalon minden, triggereket meghatározó modul számára elérhető egy fül. Itt a triggerekhez akciók társíthatók, amelyek akkor futnak le, ha a [Node module](#) triggerre bekövetkezik.

TRIGGER: ÚJ TARTALOM LÉTREHOZÁSAKOR VAGY A MÁR MEGLÉVŐ FRISSÍTÉSEKOR.

Akció kiválasztása

Hozzárendelés

TRIGGER: ÚJ TARTALOM MENTÉSE UTÁN

Akció kiválasztása

Hozzárendelés

TRIGGER: FRISSÍTETT TARTALOM MENTÉSE UTÁN

Akció kiválasztása

Hozzárendelés

TRIGGER: TARTALOM TÖRLÉSE UTÁN

Akció kiválasztása

Hozzárendelés

TRIGGER: AMIKOR EGY AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ OLVAS EGY TARTALMAT

Akció kiválasztása

Hozzárendelés

9.54. ábra. Triggerek beállítása

Érdemes megfigyelni, hogy az ábrán csak a tartalomhoz kapcsolódó lehetőségek látszanak. A további füleken más-más triggerek láthatóak.

Az egyes eseményekhez rendelhető akciók az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Akciók* (admin/config/system/actions, 9.55. ábra) oldalon kezelhetők.

Akciók

Az akcióknak két típusa van: egyszerű és konfigurálható. Az egyszerű akciók nem igényelnek további beállítást így automatikusan elérhetőek. A konfigurálható akciók azonban többet tudnak, például egy megadott email címre küldenek egy sablon szerinti levelet vagy megadott szavakat keresnek egy szövegben. Ezeket az akciókat létre kell hozni a kívánt beállításokkal mielőtt felhasználhatók lennének. Egy konfigurálható akció beállítására a lenyíló menüből való választás után a *Létrehozás* gombra kattintva nyílik lehetőség.

A [triggererek oldalán](#) rendelhetők az akciók különböző rendszereseményekhez.

Elérhető műveletek:

AKCIÓTÍPUS	CÍMKE
comment	Publish comment
comment	Save comment
comment	Unpublish comment
node	Make content sticky
node	Make content unsticky
node	Promote content to front page
node	Publish content
node	Save content
node	Remove content from front page
node	Unpublish content
user	Ban IP address of current user
user	Block current user

HALADÓ MŰVELET LÉTREHOZÁSA

Konfigurálható akció választása

Létrehozás

9.55. ábra. Akciók

Az egyszerű akciókon kívül mi magunk is hozhatunk létre konfigurálható akciókat, pl. e-mail küldést. Ezen kívül jó néhány kiegészítő modul is nyújt kapcsolódási felületet a *Trigger* modullal.

9.12. A *Field* modul és társai

A Field API segítségével különböző entitásokhoz – mint a tartalomtípus vagy a felhasználó – mezőket lehet hozzáadni.

Ezek a modulok a korábbi Drupal verziókban nem, vagy csak részben tartoztak az alaprendszerhez. A 7-es verzióban viszont rendkívül mély szintre gyökerezett az entitás fogalma, ami a korábbinál még rugalmasabb rendszerfelépítést tesz lehetővé.

A korábbi Drupal verziókban a CCK alapmodullal és a kiegészítőivel lehetett elérni a Field modulokhoz hasonló funkciókat.

Az alaprendszer következő moduljait a 11 fejezetben fogjuk részletesen megismerni:

- *Field*
- *Field SQL storage*
- *Field UI*
- *File*
- *Image*
- *List*
- *Number*
- *Options*
- *Text*

9.13. További fejezetekben bemutatásra kerülő alapmodulok

Az Aggregator modul

A modul RSS, RDF és Atom formátumú megosztott tartalmak olvasását teszi lehetővé.

További információk a 12.8. fejezetben olvashatók.

A Blog modul

A modul segítségével könnyen és rendszeresen frissíthető felhasználói blogok hozhatók létre.

További információk a 12.6. fejezetben olvashatók.

A Color modul

A modul lehetővé teszi bizonyos smink színeinek átállítását.

További információk a 14.1.1. fejezetben olvashatók.

A Comment modul

A modul lehetővé teszi a hozzászólást látogatók számára.

További információk a 12.2. fejezetben olvashatók.

A Forum modul

A modul szálakkal követhető eszmecsereknél biztosít teret.

További információk a 12.4. fejezetben olvashatók.

A Poll modul

A modul segítségével klasszikus szavazás bonyolítható le.

További információk a 12.5. fejezetben olvashatók.

Az Update manager modul

Az elérhető frissítések keresése, valamint a modulok és smink biztonságos telepítése és frissítése webes felületen keresztül.

További információk a 17. fejezetben olvashatók.

A User modul

A modul a felhasználók regisztrációját és beléptetését teszi lehetővé.

További információk a 10. fejezetben olvashatók.

9.14. Részletesen nem tárgyalt modulok

A következő modulokat – kevésbé általános szerepük miatt – nem tárgyaljuk részletesen.

Az OpenID modul

A modul lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy OpenID-vel is be tudjanak lépni a webhelyre.

A PHP Filter modul

A modul beágyazott PHP forráskódok futtatását teszi lehetővé.

Speciális esetektől eltekintve nincs szükség a használatára.

Az RDF modul

Az RDF modul metaadatokkal gazdagítja a webhelyen közzétett tartalmakat. Ezeket a metaadatokat más alkalmazások (például keresőmotorok, hírolvasók stb.) feldolgozzák, ezáltal jobban megértik a tartalom belső összefüggéseit és tulajdonságait.

A Syslog modul

A modul a Drupal által kiadott üzeneteket naplózza a rendszer naplóba.

A Testing modul

A modul egy keretrendszert ad az egységek és működésük teszteléséhez.

Kizárólag az alaprendszer és a kiegészítő modulok fejlesztői számára érdekes a használata.

10

FELHASZNÁLÓ-KEZELÉS, JOGOSULTSÁG-KEZELÉS

A honlapunk kialakításában eddig egyedüli szereplőként vettünk részt. A látogatók visszajelzéseire számítva, vagy ha nem mindenki számára szeretnénk minden tartalmat publikálni, elengedhetetlen lesz a felhasználók kezelésével foglalkoznunk.

Jelenleg tehát kétféle felhasználóval találkozott az oldalunk:

- *Névtelen*, nem azonosított felhasználó, aki minden publikus tevékenységet megtehet az oldalon.
- *Adminisztrátor* felhasználó (mi magunk), aki mindent megtehet az oldallal.

10.1. Alapbeállítások

A felhasználó-kezelés alapbeállításait az *Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Felhasználói beállítások* (admin/config/people/accounts, 10.1. ábra) oldalon tudjuk beállítani.

Amíg egy látogató nem azonosítja magát a bejelentkezésével, minden tevékenysége a *Névtelen* felhasználó nevében és jogosultságaival történik. Néhol ez a név meg is jelenhet, pl. névtelen hozzászólás esetén. Emiatt nem felesleges magyarázni az *Anonymous* szót pl. *Névtelenre*.

Drupalban lehetőség van az Adminisztrátor felhasználó mellett egy Adminisztrátor csoport kialakítására is. Erre egyszerűbb weboldalak esetén általában nincs szükség, akár ki is kapcsolhatjuk.

Felhasználói beállítások

BEÁLLÍTÁSOKMEZŐK KEZELÉSEMEGJENÉS BEÁLLÍTÁSA

NÉVTELEN FELHASZNÁLÓK

Név *

Anonymous

A névtelen, regisztráció nélküli, be nem lépett, látogatók megnevezése.

ADMINISZTRÁTORI SZEREPKÖR

Adminisztrátori szerepkör

administrator

Modulok bekapcsolásakor ez a szerepkör automatikusan megkapja az új jogosultságokat. A beállítás megváltoztatása nem érinti a már meglévő jogosultságokat.

ÚJ FELHASZNÁLÓ LÉTREHOZÁSA ÉS TÖRLÉSE

Ki hozhat létre új felhasználót?

☐ Csak az adminisztrátorok
 ☐ Látogatók
 ☒ Bárki, de adminisztrátori jóváhagyás szükséges

☒ Amikor egy látogató új felhasználót hoz létre, email megerősítés szükséges.
 Új felhasználók email címét az első bejelentkezés előtt érvényesíteni kell, a jelszót a rendszer állítja elő. Ha nincs bejelölve, a felhasználó létrehozása során saját jelszó választható, és az email cím ellenőrzése nélkül azonnal be lehet lépni.

Felhasználó törlése esetén

☒ A felhasználó blokkolása és a tartalmainak változatlanul hagyása.
 ☐ A felhasználó blokkolása és a tartalmainak tiltása.
 ☐ A felhasználó törlése és a tartalmainak hozzárendelése a regisztráció nélküli (Anonymous nevű) virtuális felhasználóhoz.
 ☐ A felhasználó és a kapcsolódó tartalmak törlése.

A Felhasználó törlésének módja vagy Felhasználók adminisztrációja [jogosultsággal](#) rendelkező felhasználók az alapértelmezett módot felülbírállhatják.

10.1. ábra. Felhasználói beállítások

El kell döntenünk, hogy engedélyezni szeretnénk a felhasználók regisztrációját, vagy a felhasználó létrehozás jogát magunknak akarjuk megtartani. A kettő közötti lehetőség az adminisztrátori jóváhagyáshoz kötött regisztráció.

Hasznos lehet az is, ha a regisztráció során „kikényszerítjük” egy valódi e-mail cím megadását, hogy szükség esetén meg tudjuk keresni a felhasználóinkat. (Ez esetben az oldalunknak kell tudni levelet küldeni. pl. XAMPP esetén ez nem működik.)

Bár nem gyakori, de néha kénytelenek vagyunk egy felhasználó azonosítóját törölni. Részletesen megadhatjuk, hogy mi történjen *Felhasználó törlése esetén* a tartalmaival.

A *Személyre szabás* rész (10.2. ábra) beállításai főleg közösségi oldalaknál lesznek fontosak, de más esetben is érdemes átgondolni a lehetőségeket.

SZEMÉLYRE SZABÁS
☐ Aláírások engedélyezése.
☒ Felhasználói kép engedélyezése.
A felhasználói képek könyvtára

A feltöltött fájlok tárolására használt alkönyvtár.
Alapértelmezés szerinti kép

Az alapértelmezés szerinti felhasználói kép webcíme. Ez jelenik meg, ha a felhasználó nem töltött fel képet. Üresen is hagyható.
A felhasználói kép megjelenítési stílusa

A kép a kiválasztott stílussal fog megjelenni, de az eredeti képet a rendszer megőrzi. A stílusokat a [Képstílusok adminisztrációja](#) oldalon lehet beállítani.
A felhasználói kép feltöltési méretei
 képpont
A kép át lesz méretezve erre a méretre.
A felhasználói kép mérete
 kB
A feltöltött kép maximális mérete. A feltöltés méretét alapértelmezetten a PHP beállítások szabályozzák. A képek automatikusan át lesznek méretezve a fent megadott értékre.
Útmutató a képekhez

Az alapértelmezés szerinti útmutató mellett ez a szöveg jelenik meg a képfeltöltő űrlapon. Felhasználható segítségnyújtásra és az irányelvek leírására.

10.2. ábra. Felhasználó beállításai (folytatás)

Hasznos lehet a felhasználóknak engedélyezni az aláírásuk megszerkesztését és egy személyes képük feltöltését. Az aláírásunk a hozzászólásaink végén fog megjelenni. Megfelelő jogosultsággal rendelkező más felhasználók is láthatják a fényképünket, de akár a tartalmaink vagy hozzászólásaink mellett is megjelenhet. (Ez utóbbi a sminktől is függ.)

Végül különböző, a rendszer által (az adminisztrátor nevében) küldött e-mail üzenetek szövegét fogalmazhatjuk át. A legtöbb esetben erre nincs szükség, az alapbeállítások megfelelőek.

10.2. Felhasználók létrehozása

Ahogy a 2.2.1. fejezetben már láttuk, időnként szükség lehet arra, hogy *Adminisztrátor*-ként mi hozzunk létre felhasználói fiókot. Az *Adminisztráció » Emberek » Felhasználó létrehozása* (admin/people/create, 10.3. ábra) oldalon hasonló adatokat adhatunk meg, mint a regisztrációnál.

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Emberek](#)

Emberek

LISTA **JOGOSULTSÁGOK**

Ezen a weboldalon az adminisztrátorok új felhasználókat hozhatnak létre. Egy email cím és felhasználónév csak egy felhasználóhoz tartozhat.

Felhasználónév *

Szókész használata megengedett. Az írásjelek közül csak a pont, a kötőjel, és az aláhúzás használható.

Email cím *

Egy működő email cím. A rendszer minden levelet erre a címre fog küldeni. Az email cím nem jelenik meg nyilvánosan, és csak új jelszó kérése során, vagy értesítő szolgáltatások igénybevétele esetén érkezik rá email üzenet.

Jelszó *

Jelszó erőssége: **Jó**

Jelszó megerősítése *

A jelszavak megegyeznek: **igen**

A jelszó erősségének növelése:

- Nagybetűk hozzáadása
- Írásjelek hozzáadása

Jelszó az új felhasználó számára, kétszer megadva.

Állapot

☐ Zárt

☒ Aktív

Szerepkörök

☒ azonosított felhasználó

☒ administrator

☒ Új felhasználó értesítése emailben

10.3. ábra. Felhasználó létrehozása

A felhasználó *Állapota* azt határozza meg, hogy a felhasználó beléphet-e az oldalra. Ezért ritka, hogy mi magunk hozunk létre *Zárolt* felhasználót. Mikor a regisztrációt adminisztrátori elfogadáshoz kötjük (10.1. ábra), akkor lesz a felhasználó *Zárolt*, amíg az adminisztrátor ezt át nem állítja.

A *Szerepkörök* részénél eleve csoporthoz is sorolhatjuk a felhasználót.

Végül küldhetünk e-mail értesítést is a felhasználónak.

10.3. Felhasználók menedzselése

A létező felhasználóink adatait adminisztrátorként bármikor módosíthatjuk.

Ha sok felhasználónk van, hasznos szolgáltatásokat érhetünk el az *Adminisztráció » Emberek* (admin/people, 10.4. ábra) adminisztrációs oldalon. Itt felhasználókat listázni, szűrni, vagy akár csoportos műveletet tudunk végrehajtani.

Címlap » Adminisztráció
Emberek
LISTA
JOGOSULTSÁGOK

+ Felhasználó létrehozása

FELHASZNÁLÓK SZÜRÉSE
szerepkör: tetszőleges
jogosultság: tetszőleges
állapot: tetszőleges
Szűrő

FRISSÍTÉSI LEHETŐSÉGEK
A kiválasztott felhasználók zárolásának megszüntetése
Frissítés

	FELHASZNÁLÓNÉV	ÁLLAPOT	SZEREPKÖRÖK	ENNYI IDEJE TAG	UTOLSÓ AKTIVITÁS	MŰVELETEK
☐	Teszt Elek	aktív		4 nap 22 óra	4 nap 22 óra	szerkesztés
☐	Nagy Gusztáv	aktív	• administrator	3 hét 4 nap	58 másodperc	szerkesztés

10.4. ábra. Emberek

A tartalmaknál megismertekhez (6.21. ábra) hasonlóan itt is lehetőségünk van szűrni és csoportos műveleteket végrehajtani.

Jogosultságkezelés

A látogatók regisztrációjának legfontosabb oka, hogy az egyes látogatóknak pont annyi jogot tudjunk adni, mint amennyire (a honlap tulajdonosa szerint) szüksége van. Mivel egy

honlap esetén akár sok ezer felhasználó is lehet, lehetetlen lenne (de kisebb létszám esetén sem lenne célszerű) a jogokat felhasználónként meghatározni. Ehelyett a látogatóinkat csoportonként fogjuk jogosultságokkal ellátni. (Természetesen egy látogató több csoportnak is tagja lehet, ekkor a kapott jogok összeadódnak.)

Standard telepítés esetén három szerepkör (csoport) jön létre, melyek közül kettő nem is törölhető:

- névtelen látogató
- azonosított felhasználó
- administrator (adminisztrátor)

Minimal telepítés esetén az adminisztrátor csoport nem jön létre.

Ezen kívül szerepkörönként újabb csoportokat is létrehozhatunk az *Adminisztráció » Emberek » Jogosultságok » Szerepkörök* (admin/people/permissions/roles, 10.5. ábra) oldalon.

Emberek

LISTA

JOGOSULTSÁGOK

Szerepkörök

Jogosultságok

A felhasználói szerepkörök lehetőséget adnak a biztonsági beállítások finomhangolására. A szerepkör lehetővé teszi egyazon **jogosultsági körrel** rendelkező felhasználók együttes kezelését. Szerepkör lehet például: be nem jelentkezett látogatók, azonosított felhasználók, moderátorok, adminisztrátorok stb. Ezen az oldalon a szerepkör nevét és a többi szerepkörhöz viszonyított sorrendjét lehet meghatározni. Ajánlott a szerepköröket a kevésbé megengedőtől (Névtelen felhasználók) a legtöbbet megengedő (Adminisztrátor) irányába rendezni. A szerepkör törlését a „szerepkör szerkesztése” alatt lehet megtenni.

A Drupal két alapértelmezés szerinti szerepkörrel rendelkezik:

- Névtelen látogató: ebbe a szerepkörbe tartoznak azok a látogatók, akik nem hoztak létre saját felhasználói profilt, vagy nem jelentkeztek be.
- Azonosított felhasználó: ebbe a szerepkörbe minden bejelentkezett felhasználó beletartozik.

[A sorok súlyának mutatása](#)

NÉV	MŰVELETEK
<div>+</div> névtelen látogató <i>(zárolt)</i>	jogosultságok szerkesztése
<div>+</div> azonosított felhasználó <i>(zárolt)</i>	jogosultságok szerkesztése
<div>+</div> administrator	szerepkör szerkesztése jogosultságok szerkesztése

Szerepkör létrehozása

Sorrend mentése

10.5. ábra. Szerepkörök

A tényleges jogokat tehát szerepkörökhöz engedélyezhetjük. A *jogosultságok szerkesztése* link után szerepkörönként, míg az *Adminisztráció » Emberek » Jogosultságok* (admin/people/permissions, 10.6. ábra) oldalon az összes csoportnak együtt tudjuk a jogosultságait szerkeszteni.

Emberek

LISTAJOGOSULTSÁGOK

SzerepkörökJogosultságok

A jogosultságok lehetővé teszik, hogy az adminisztrátor meghatározza, ki mit láthat és mit tehet a webhelyen. A jogosultságok minden szerepkör számára egyedileg szabályozhatók. (Szerepköröket a [Szerepkörök adminisztrációs oldalán](#) lehet létrehozni.) Két fontos szerepkörre különös figyelmet kell fordítani: az azonosított felhasználók és az adminisztrátorok szerepkörére. Az azonosított felhasználóknak adott jogosultságokat minden látogató megkapja, aki bejelentkezik a webhelyre. A [Felhasználói beállítások](#) oldalon bármelyik szerepkör kijelölhető adminisztrátori szerepkörnek – ekkor a szerepkör tagjai automatikusan megkapnak minden új jogosultságot. Ügyelni kell arra, hogy csak megbízható felhasználók kapjanak ilyen széleskörű engedélyeket.

[Leírások elrejtése](#)

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Administration menu			
Access administration menu Display the administration menu at the top of each page.	☐	☐	☒
Flush caches Access links to flush caches in the administration menu.	☐	☐	☒
Display Drupal links Provide Drupal.org links in the administration menu.	☐	☐	☒

10.6. ábra. Jogosultságok

Érdemes még itt megjegyezni azt az elvet, hogy az *azonosított felhasználónak* adott jog minden további csoportnak is megadja a jogot, hiszen ezek a további csoportok az azonosított felhasználók részhalmazai. A további csoportok oszlopaiba csak a speciális további jogokat kell bejelölnünk.

Jól látható az is, hogy a jogosultságok modulonkénti bontásban találhatók.

10.4. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításaik a 10.7. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
User			
Jogosultságok adminisztrációja	☐	☐	☒
Felhasználók adminisztrációja	☐	☐	☒
Felhasználói profilok megtekintése	☐	☐	☒
Saját felhasználónév megváltoztatása	☐	☐	☒
Saját felhasználó törlése	☐	☐	☒
Saját felhasználó törlésének módja	☐	☐	☒

10.7. ábra. A User modul jogosultságai

Néhány javaslat a konfiguráláshoz:

- A *Felhasználói profilok megtekintése* jogot csak akkor tegyük szélesebb körben elérhetővé, ha a regisztrációkor nem kérünk be személyesebb adatokat.
- A *Felhasználók adminisztrációja* joggal rendelkező felhasználók tudnak felhasználókat létrehozni, szerkeszteni, törölni. Ritkán szükséges ezt a jogot átadni, akkor is csak 1-2 felhasználónak.
- A *Jogosultságok adminisztrációja* joggal rendelkező felhasználók az *Adminisztráció » Emberek » Jogosultságok* (admin/people/permissions) oldalt használhatják. Általában senkinek nem adjuk meg ezt a jogot. (Az adminisztrátor úgyis mindent megtehet, mások viszont teljes uralmat szerezhetnek vele az oldal felett.)

11

ENTITÁS MODULOK

A szerző véleménye szerint a Drupal legnagyobb erősségei közé tartozik a magas szintű, absztrakt fogalmak mentén történő építkezés. A korábbiakban már megismertedtünk a tartalmak és tartalomtípusok általános fogalmaival. Most az entitás fogalmával és gyakorlati felhasználásával fogunk ismerkedni.

A megértést talán segíti, ha egy kicsit visszatekintünk a Drupal 5-6 idejében kialakult *Content Construction Kit* (CCK) modulokra. A CCK modulcsalád a tartalomtípusok lehetőségeit kibővíti. A létrehozott tartalomtípusok csak két mezőt tartalmaznak: a címet és a törzset. A CCK modulok legfontosabb szolgáltatása, hogy lehetővé teszi a tartalomtípusok bővítését további mezőkkel. Az egyes mezők speciális típusokkal és jellemzőkkel írhatók le.

Ma, a Drupal 7 idején az entitás fogalmával foglaljuk össze azokat a Drupal elemeket, amelyek mezőkkel bővíthetők. Ma tehát nem csak a tartalomtípusokhoz, hanem pl. hozzászólásokhoz, felhasználókhoz, de akár taxonómia kifejezésekhez is kapcsolhatunk mezőket. A megértéshez segíthet, ha néhány példát megemlítünk:

- egy *Cikk* tartalomtípushoz rendelhetünk képet, internetes hivatkozást, beágyazott videót. stb.
- egy *Tanszék* tartalomtípushoz hozzárendelhetjük a vezető, az adminisztrátor és az oktatók névsorát
- egy felhasználóhoz hozzárendelhetjük a telefonszáma, címe mezőt, vagy a barátait

Háttérismeretek

Amikor egy entitáshoz kapcsolódó mezőről beszélünk három különböző dologról beszélünk egyszerre:

1. Az adatbázis reprezentációról, ez a tulajdonképpeni mező. Egy mezőhöz tartozó adatok egy adattáblában tárolódnak, különböző mezőkhöz kapcsolódó adatok pedig különböző táblákban. Amikor egy már létező mezőt használunk egy külön entitásnál, akkor arra vesszük rá a rendszert, hogy ugyanabba a táblába tárolja az ahhoz az entitáshoz tartozó adatokat. Vagyis a különböző entitásokat/tartalomtípusokat össze tudjuk kapcsolni. Ha ez nem célunk, nem praktikus ez a megoldás.
2. Widget (felületi elem vagy adminisztrációs elem), tehát valami, aminek a segítségével módosítani tudom a mező tartalmát.
3. Display (megjelenítés), vagyis azt mondjuk meg, hogy hogyan jelenjen meg az adott elem.

A felületi elem és a megjelenés különböző lehet az egyes entitásoknál/tartalomtípusoknál, de az adatbázis reprezentáció mindig ugyanaz marad.

11.1. Field alapmodulok

A *Fields* modulok megértését kezdjük azzal, hogy ismét áttekintjük, hol találkoztunk már a modulok működésével.

11.1.1. Tartalomtípusok és mezők

Az alapértelmezett telepítés során létrejött *Egyszerű oldal* és *Cikk* típusú tartalmak esetén már láthattunk néhány érdekes különbséget. Az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk » Mezők kezelése* (admin/structure/types/manage/article/fields, 11.1. ábra) oldalon szerepel, míg az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Egyszerű oldal » Mezők kezelése* oldalon nem szerepel a *Tags* és az *Image* mező.

Cikk

SZERKESZTÉS

MEZŐK KEZELÉSE

MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA

HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

A sorok súlyának mutatása

CÍMKE	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
+	Title	title	Tartalommodul eleme	
+	Tags	field_tags	Kifejezés hivatkozás	Autocomplete felületi elem (címkézés) szerkesztés törlés
+	Body	body	Hosszú szöveg és összefoglaló	Szövegdoboz összefoglalóval szerkesztés törlés
+	Image	field_image	Kép	Kép szerkesztés törlés

+

Új mező hozzáadása

field_

Mező neve (a-z, 0-9, _)

- Mezőtípus kiválasztása -

A tárolandó adat típusa.

- Felületi elem kiválasztása -

Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.

Címke

Mentés

11.1. ábra. A *Cikk* tartalomtípus mezői

Az alapértelmezett telepítés során tehát nem csak a két tartalomtípus, hanem a fenti mezők is létrejöttek.

A Body mező

Korábban, a *Szerkesztés* fülnél (6.8. ábra) láttuk, hogy a *Title* szót átírhatjuk pl. *Cím*-re. A többi mező nevét viszont itt, a *Műveletek* oszlopban található *szerkesztés* linkre kattintva tudjuk szerkeszteni. Nézzük meg a *Body* szerkesztését (11.2. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk » Mezők kezelése

Body **SZERKESZTÉS** MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI FELÜLETI ELEM TÍPUSA TÖRLÉS

CIKK BEÁLLÍTÁSAI

Body mező beállításai csak akkor lépnek érvényre, ha a mező Cikk típusban van használva.

Címke *

Body

☒ Szükséges mező

Súgó szöveg

A felhasználók számára az űrlap szerkesztéskor a mező alatt megjelenő útmutató.
Megengedett HTML elemek: <a> <big> <code> <i> <ins> <pre> <q> <small> <sub> <sup> <tt> <p>

Szövegfeldolgozás

☐ Egyszerű szöveg

☒ Szűrt szöveg (a felhasználó választja ki a formázást)

Sorok *

20

☒ Összefoglaló

Az „Összefoglalóval, vagy a teljes szöveg eleje” választási lehetőséget biztosít a szerzőnek arra, hogy külön adhasson meg összefoglalót ahelyett, hogy a teljes szöveg elejét használná annak.

ALAPÉRTELMEZETT ÉRTÉK

Új tartalom létrehozásakor a mező alapértelmezés szerinti értéke.

Body (Összefoglaló szerkesztése)

11.2. ábra. Body szerkesztése - Cikk beállításai

Először is érdemes megfigyelni, hogy az oldal két fő részből áll: *Cikk beállításai* és *Body mező beállításai*. Ennek háttere az, hogy a mezőinket (itt a *Body*) nem csak egy, hanem több tartalomtípushoz is felhasználhatjuk. A *Cikk beállításai* csak az aktuális tartalomtípusra, míg a *Body mező beállításai* minden tartalomtípusra vonatkoznak egységesen.

A következő beállításokat áttekintve az is sejthető, hogy egyes beállítások (pl. *Szükséges mező*, *Súgó szöveg*) minden mezőnél hasonlóan elérhetőek lesznek, míg mások (pl. *Sorok*,

Összefoglaló) a *Body* szöveges típusa miatt. Más típusú mezőknél nem teljesen ugyanezek a beállítások lesznek láthatóak.

Cikk beállításai

- A *Szükséges mező* bepipálása esetén a látogatónak kötelező lesz kitölteni a mezőt.
- A *Súgó szöveg* megadásával a tartalom beküldésekor megjelenő instrukciókat adhatunk.
- A *Szövegfeldolgozás* segítségével határozhatjuk meg, hogy a szöveges mezőn használjuk-e a beviteli formák szolgáltatásait.
- A *Sorok* a szövegdoboz alapértelmezett magasságát adják meg.
- Az *Összefoglaló* kikapcsolásával a 2.23 és 2.24. ábrán látható *Összegzést* nem lehetne külön kezelni a törzstől.
- Az *Alapértelmezett érték* megadása esetén a látogató már eleve ezt az értéket kapja a tartalom beküldésekor. Persze ezt igény szerint módosíthatja.

Body mező beállításai

Ezek a beállítások (11.3. ábra) minden tartalomtípusnál érvényesülni fognak, ahol ezt a mezőt felhasználjuk. (Alapértelmezetten minden tartalomtípus ilyen.)

11.3. ábra. Body szerkesztése - Body mező beállításai

Jelen esetben mindössze a maximális darabszámot tudjuk beállítani. A konkrét számokon kívül végtelen (vagyis korlátozás nélküli) darabszámot tudunk beállítani.

Más típusú mezők esetén itt is lehetnek további beállítási lehetőségek.

Az Image mező beállításai

Nézzük meg az *Image* mező beállításait is az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk » Mezők kezelése » Image* (admin/structure/types/manage/article/fields/field_image, 11.4. ábra) oldalon. A *Body* taghoz való hasonlóságokat nem, de az eltéréseket bemutatjuk.

Megengedett fájlkiterjesztések *

png, gif, jpg, jpeg

A kiterjesztéseket szóközzel vagy vesszővel kell elválasztani és nem kell használni a bevezető pontot.

Fájl könyvtár

field/image

A feltöltések könyvtárán belül megadható alkönyvtár, ahova a fájlok mentésre kerülnek. Az alkönyvtár megadásakor a kezdő és a záró perjelet nem kell megadni.

Maximális képfelbontás

x képpont

A legnagyobb elfogadott képméret SZÉLESSÉGxMAGASSÁG formában kifejezve (például 640x480). Üresen hagyva nincs korlátozás. Ennél nagyobb képek feltöltéskor át lesznek méretezve a megadott határokon belülre. A képek feltöltés közbeni átméretezése az **EXIF adatok** elvesztését okozza.

Legkisebb képfelbontás

x képpont

A legkisebb elfogadott képméret SZÉLESSÉGxMAGASSÁG formában kifejezve (például 640x480). Üresen hagyva nincs korlátozás. Ennél kisebb képek feltöltéskor el lesznek dobva.

A legnagyobb feltölthető méret

Meghatározza az egyes fájlokra érvényes méretkorlátot. Az engedélyezett fájl mérethez egy értéket kell megadni, például: „512” (bájt), „80K” (kilobájt) vagy „50M” (megabájt). Üresen hagyva a fájl méretét csak a PHP-ban beállított legnagyobb beküldési és fájl feltöltési méret (jelenleg **64 MB**) korlátozza.

☒ **Alt mező engedélyezése**

Az „alt” tulajdonságot a keresők és a képernyő-felolvasók használják, valamint akkor van szerepe, ha a képet nem lehet betölteni.

☐ **Title mező engedélyezése**

A cím tulajdonság felugró magyarázatként jelenik meg, ha az egérmutató a képen marad egy rövid ideig.

Kép stílusának előnézete

thumbnail

Az előnézeti kép lesz megjelenítve a tartalom szerkesztésekor.

11.4. ábra. Image szerkesztése - Cikk beállításai

Jól látszanak az *Image* mezők speciális beállítási lehetőségei.

Cikk beállításai

- A *Megengedett fájlkiterjesztések* tartalma határozza meg, hogy milyen típusú képek tölthetők fel. (A *bmp* formátum szándékosan nem szerepel a listán. Weboldalakon csak kétféle formátumot lenne célszerű használni: a veszteséges tömörítést alkalmazó *jpg*-t a fényképekhez, és a veszteségmentes tömörítést alkalmazó *png*-t az egyéb képekhez.)
- A szerveren minden böngészővel feltöltött állományunk a *sites/default/files* könyvtárba szokott kerülni. Célszerű ezen belül további hierarchiát kialakítani, hogy egy könyvtárban néhány ezernél több kép ne legyen. A *Fájl könyvtár* azt határozza meg,

hogy a fenti könyvtáron belül hova kerüljenek az *Image* mezővel feltöltött állományok.

- A képfelbontás és méretkorlátozások bevezetése is célszerű. (Túl nagy képre általában nincs szükség, és feleslegesen fogyasztja a tárhelyünk kvótáját is.)
- Az *Alt* és *Title* mezők engedélyezése a HTML-ből ismert attribútumokat jelenti.

Image mező beállításai

Ezek a beállítások (11.5. ábra) ismét nem csak a *Cikk*, hanem minden más tartalomtípusra is érvényesülnek, már amelyik tartalmazza ezt a mezőt.

11.5. ábra. Image szerkesztése - Image mező beállításai

A 8.3. ábrán látszik, hogy mi a különbség a nyilvános és a rejtett állományok között.

A 11.5. ábrán nincs választási lehetőség, ha a rejtett állományokat korábban nem állítottuk be.

Az *Alapértelmezés szerinti képet* ritkán fogjuk használni.

11.2. A mezők megjelenítése

Az előzőekben a mezők adattartalmával foglalkoztunk. Most azt vizsgáljuk meg, hogy hogyan jelenítsük meg a mezőinket. Példaként itt is először az alapértelmezett telepítéskor létrejött *Cikk* tartalomtípushoz kapcsolódó mezőket fogjuk megtekinteni.

A 6.8. ábrán is elérhető, *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk » Megjelenés beállítása* (admin/structure/types/manage/article/display, 11.6. ábra) oldalon kétféle megjelenést figyelhetünk meg: *Alapértelmezés* és *Bevezető*.

Cikk

SZERKESZTÉS

MEZŐK KEZELÉSE

MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA

HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

Bevezető

Alapértelmezés

A tartalmi elemeknek különböző megjelenési formájuk lehet, például Bevezető, Teljes tartalom, Nyomtatás, RSS stb. A *Bevezető* egy rövid forma, amit általában a több tartalomlemez tartalmazó listák használnak. A *Teljes tartalom* legtöbbször egy tartalom a saját oldalának megjelenési módját jelenti.

Itt lehet meghatározni, hogy melyik mező legyen megjelenítve vagy elrejtve *Cikk* tartalom bármelyik nézetmódban történő megjelenítésekor, továbbá meg lehet határozni, hogy a mezők miként legyenek megjelenítve a nézetmódokban.

[A sorok súlyának mutatása](#)

MEZŐ	CÍMKE	FORMÁTUM
 Image	< Rejtett > 	Kép
Képstílus: large 		
 Body	< Rejtett > 	Alapértelmezés
 Tags	Felette 	Hivatkozás

Rejtett

Nincs rejtett mező.

▼ ALAPÉRTTELMEZÉS SZERINTI MEGJELENÍTÉSI BEÁLLÍTÁSOK

Egyéni megjelenítési beállítások használata a következő nézetmódokhoz

☐ Teljes tartalom

☒ Bevezető

☐ RSS

☐ Keresési index

☐ Keresési eredmények

11.6. ábra. Megjelenítés beállításai

Ha összehasonlítjuk a kétféle nézet beállításait, akkor egyedül a *Body* megjelenítésénél látunk eltérést. A 2.3 fejezetben látott módon a *bevezető* nézet nem a teljes tartalmat, hanem *Összefoglalóval, vagy a teljes szöveg elejét* jeleníti meg. Alapértelmezetten tehát kétféle megjelenítést látunk, de igény esetén további megjelenítést is létrehozhatunk.

Térjünk vissza a 11.6. ábra táblázatára. A következőket érhetjük el a segítségével:

- Beállíthatjuk a mezők megjelenítési sorrendjét a vonszolás segítségével.
- Beállíthatjuk, hogy a címke megjelenjen-e, és ha igen, akkor a tartalom *Felett* vagy *előtt* (*Beágyazó*).
- Legizgalmasabb a *Formátum* beállítása. Itt a mező típusától függően más-más lehetőségünk lesz a finomhangolásra.

11.3. A Field, Field UI, Field SQL storage modulok

A fejezetben eddig bemutatott, mező alapú szolgáltatások alapja tulajdonképpen a Field modul. A napi tartalomkezelési munkához ez elegendő is. A *Field UI* modulra csak akkor van szükségünk, ha a mezők struktúráján változtatni szeretnénk. Utána akár ki is kapcsolhatjuk. A mezőkben tárolt adatokat alapértelmezetten relációs adatbázisban tároljuk. Erről a Field SQL storage modul gondoskodik. Azonban igényeinknek és lehetőségeinknek megfelelően más megoldást is alkalmazhatunk. (Ennek főleg jövőbeli fejlődése várható.) Nézzük meg, konkrétan milyen mezőtípusokat nyújt az alaprendszer.

11.4. A File modul

A *File* modul fájlok mezőként történő tárolását, és különböző megjelenítését nyújtja. Az alap telepítéskor nem jön létre ilyen mezőnk, így példaként hozzunk létre egy *Melléklet* nevű több tartalomtípusnál is használható mezőt.

Melléklet mező létrehozása

A 11.1. ábra *Új mező hozzáadása* sorát töltjük ki a 11.7. ábrán látható módon.

+	Image	field_image	Kép	Kép	szerkesztés	törlés
+	<div> <div> <div>Új mező hozzáadása</div> <div> <div>field_ <input type="text" value="melleklet"/></div> <div> <div>Fájl</div> <div>Fájl</div> </div> </div> </div> <div> <div><input type="text" value="Melléklet"/></div> <div>Mező neve (a-z, 0-9, _)</div> </div> <div> <div>A tárolandó adat típusa.</div> </div> <div> <div>Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.</div> </div> <div> <div>Címke</div> </div> <div> <div>Mentés</div> </div> </div>					

11.7. ábra. Melléklet mező létrehozása

A *Mentés* gombra kattintva a részletesebb beállítások (*Mező beállításai*, 11.8. ábra) következnek.

Melléklet

SZERKESZTÉS **MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI** **FELÜLETI ELEM TÍPUSA** **TÖRLÉS**

MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI

Melléklet mező minden előfordulásánál használatban lesz ez a beállítás. Az itt megadott értékek befolyásolják az adatok tárolásának módját az adatbázisban, ezért az első adat bevitele után nem módosíthatóak.

☐ *Megjelenítés* mező engedélyezése
A megjelenítés engedélyezésével lehet szabályozni, hogy a fájl a tartalom megtekintésekor látható legyen, vagy sem.

☐ Alapértelmezés szerint megjelenő fájlok
Ennek a beállítási lehetőségnek csak akkor van hatása, ha a megjelenítés engedélyezett.

Feltöltési célkönyvtár

☒ Nyilvános fájlok
A végső fájlok tárolási helyének kiválasztása. A privát fájlok tárolása sokkal nagyobb terhelést jelent, mint a nyilvános fájloké, de a fájlokhoz korlátozott hozzáférést tesz lehetővé ezen a mezőn belül.

Mező beállításainak mentése

11.8. ábra. Melléklet mező beállításai

A feltöltött melléleteket többnyire egyszerűen letöltésre akarjuk felajánlani. De ha a Mellékletünk esetén ez nem mindig így lesz, akkor érdemes bekapcsolni a *Megjelenítés mező engedélyezése* lehetőséget. Tegyük így! Ekkor a második pipát is érdemes kitenni.

A *Mező beállításainak mentése* után visszajutunk a *Mezők kezelése* (11.1. ábra) oldalra. Itt nézzük meg a *Melléklet* sorában látható *szerkesztés* linket. Az *Image* mezőhöz hasonló beállításokat találhatunk.

Ha szükséges, a *Megjelenítés beállításait* is megváltoztathatjuk, de valószínűleg nem lesz rá szükségünk. Esetleg *Bevezető* megjelenés esetén elrejthetjük a mezőt.

Melléklet mező újrafelhasználása

Ha van egy mezőnk, akkor azt más tartalomtípusoknál is felhasználhatjuk. Példaként a most létrehozott *Melléklet* mezőt az Egyszerű oldal típusnál is tegyük használhatóvá.

Az *Adminisztráció* » *Felépítés* » *Tartalomtípusok* » *Egyszerű oldal* » *Mezők kezelése* (admin/structure/types/manage/page/fields, 11.9. ábra) oldalon a Létező mező hozzáadása sort töltjük ki.

Új mező hozzáadása

field_ - Mezőtípus kiválasztása - - Felületi elem kiválasztása -

Mező neve (a-z, 0-9, _)

A tárolandó adat típusa.

Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.

Címke

Létező mező hozzáadása

Fájl: field_melleklet (Melléklet)

Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.

Mező megosztása

Címke

Mentés

11.9. ábra. Létező mező hozzáadása

A *Mentés* gomb után ismét a *Melléklet mező beállításaihoz* jutunk. Megadhatjuk a mezőre általában, és a csak az *Egyszerű oldal* előfordulásaira jellemző beállításainkat.

További lehetőségek

Az alaprendszer *Image* modulja, de más kiegészítő modulok is építenek a *File* modul szolgáltatásaira, további szolgáltatásokat nyújtva a feltöltött fájlok megjelenítésére vonatkozóan.

11.5. Az Image modul

Az *Image* modul teljesen a *File* modulra építi a szolgáltatásait. Ezért a 11.4 fejezetben leírtak nagyrészt itt is igazak. Másrészt a 11.1.1 fejezetben már volt szó a modulról. Itt most a képstílusokkal fogunk még foglalkozni.

Képstílusok

A feltöltött képeinket gyakran sztenderd méretekben szeretnénk felhasználni, függetlenül a feltöltéskori méretétől. Emiatt a Drupal lehetővé teszi különböző képstílusok definiálását, és azok változatos felhasználását. Az *Adminisztráció » Beállítások » Média » Képstílusok* (admin/config/media/image-styles, 11.10. ábra) oldalon láthatjuk, hogy alapértelmezett telepítés esetén három képstílust is kapunk. Persze az is látható, hogy igény szerint új *Stílus hozzáadása* is megoldható.

Képstílusok

A képstílusok általában bélyegképek létrehozására használatosak átméretezés és kivágás segítségével, de egyéb hatásokat is lehet a képre alkalmazni megjelenítés előtt. A stílus első használatakor egy új fájl jön létre, az eredeti változatlan marad.

[+ Stílus hozzáadása](#)

STÍLUS NEVE	BEÁLLÍTÁSOK	MŰVELETEK
thumbnail	Alapértelmezés	szerkesztés
medium	Alapértelmezés	szerkesztés
large	Alapértelmezés	szerkesztés

11.10. ábra. Képstílusok

Általában a *thumbnail* stílust használjuk a tartalom bevezető képének megjelenítésénél. Kattintsunk a *szerkesztés* gombra.

Az *Adminisztráció » Beállítások » Média » Képstílusok » thumbnail stílus szerkesztése* (admin/config/media/image-styles/edit/thumbnail, 11.11. ábra) oldalon látszik, hogy az eredeti méretezéshez képest *Aránytartó méretezés 100x100 (túlméretezés engedélyezve)* a jelenleg beállított effektus.

thumbnail stílus szerkesztése

 Ezt a képstílust jelenleg egy modul biztosítja. Az „Alapértelmezések felülbírálása” nyomógombra kattintva lehet módosítani ezeket a beállításokat.

Előnézet

eredeti (jelenlegi méret megtekintése)

800px
600px

thumbnail (jelenlegi méret megtekintése)

100px
75px

Képstílus neve
thumbnail
image modul biztosítja ezt a képstílust, ezért nem lehet átnevezni.

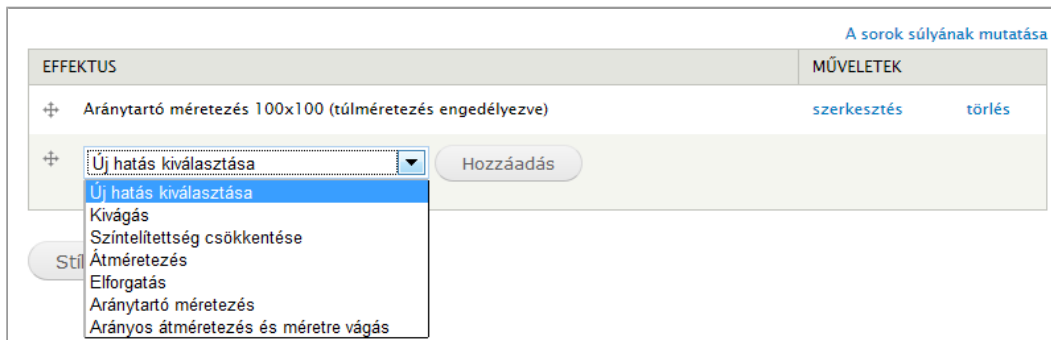
[A sorok súlyának mutatása](#)

EFFEKTUS	SÚLY	MŰVELETEK
 Aránytartó méretezés 100x100 (túlméretezés engedélyezve)		

[Alapértelmezések felülbírálása](#)

11.11. ábra. A thumbnail stílus szerkesztése

Az *Alapértelmezés felülbíráltása* gomb után az effektusok szerkeszthetővé válnak (11.12. ábra).

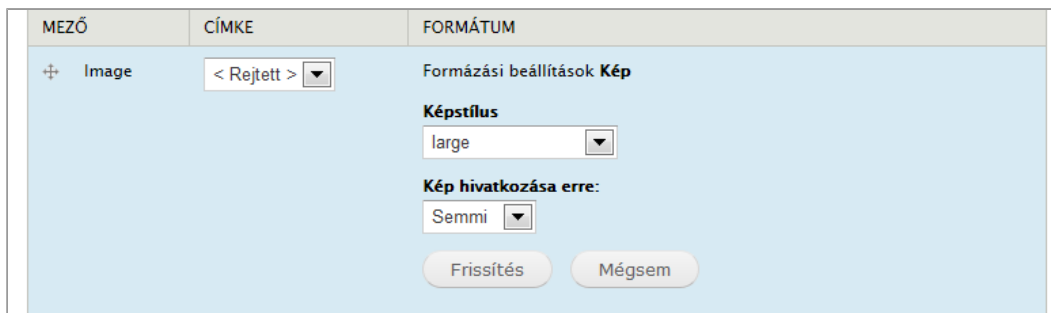

11.12. ábra. thumbnail effektusok szerkesztése

Felvihetünk új hatást, vagy szerkeszthetjük a jelenlegit. Pl. ha a 100px túl kicsi, 150-200px-ig érdemes növelni. Ilyen esetben a Drupal a tényleges megjelenítés előtt újra generálja a szükséges méretű képeket.

Képek megjelenítése

A 11.6. ábrán a *Cikk* tartalomtípushoz kapcsolódó *Megjelenítés beállítása* oldalon a sorvégi fogaskerékes gombra kattintva beállíthatjuk, hogy melyik képstílust szeretnénk megjeleníteni az egyes megjelenések esetén (11.13. ábra).

11.13. ábra. Az Image mező megjelenítésének beállítása

Képstílusnak általában a *thumbnail*-t, a *Kép hivatkozása erre* mezőnek pedig a *Tartalom* megadását szoktuk.

Képgaléria készítése

Gyakran felmerül az igény, hogy önállóan, vagy valamelyik tartalom részeként hozzunk létre egy látványos galériát. Ebben az esetben a megoldás főbb lépései:

1. Hozzunk létre a kívánt tartalomtípushoz egy új, *Image* mezőt, korlátlan darabszámmal.

2. Telepítsük a 13 fejezetben bemutatásra kerülő *Colorbox* modult.
3. A 11.13. ábrának megfelelően válasszuk ki valamelyik animált megjelenítési módot. (Ezek a választási lehetőségek csak a *Colorbox* modul telepítése után lesznek elérhetőek.)

11.6. A List és az Options modul

Gyakran van szükség arra, hogy a tartalomtípusunkhoz olyan mezőt vegyünk fel, amely a listaelemek közül egy vagy több kiválasztását teszi lehetővé. A kiválasztott értékeket pedig egyszerűen megjeleníthetjük, vagy más módon is felhasználhatjuk. Ilyen szituációkban a *List* és az *Options* modulra lehet szükségünk.

Példaként tegyük fel, hogy a hírportálunknál meg akarunk különböztetni belföldi és nemzetközi témájú cikkeket. Első lépésként a *Cikk* tartalomtípus *Mezők kezelése* oldalon (admin/structure/types/manage/article/fields, 11.14. ábra) töltsük ki az *Új mező hozzáadása* sort. A *mezőtípus kiválasztásánál* háromféle listából választhatunk.

11.14. ábra. Lista mező létrehozása

Háttér-információként érdemes tudni, hogy az adatbázisban nem feltétlenül ugyanabban a formában tároljuk az adatokat, mint ahogy a szerkesztői felületen vagy a látogatóknak azt megjelenítjük. Pl. listák esetén is sok előnye lehet, ha a választási lehetőségeket számkóddal látjuk el, és az adatbázisban ezt a számot kérjük eltárolni. Ezért válasszunk a *Lista (egész)* mezőtípust. Felületi elemként ekkor kétféle választási lehetőségünk lesz: *Legördülő lista* és *Jelölőnégyzetek / választógombok*. Sok mindentől függ, hogy mikor melyiket választjuk. De sokelemű lista esetén szinte kizárólag a *Legördülő listát* szokás választani. Bár most csak két lehetőségünk lesz, mégis válasszuk ezt próbaként.

A *Mentés* gomb után fel kell sorolnunk a *Megengedett értékeket* szám|szöveg formátumban (11.15. ábra)

Téma SZERKESZTÉS MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI FELÜLETI ELEM TÍPUSA TÖRLÉS

MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI

Téma mező minden előfordulásánál használatban lesz ez a beállítás. Az itt megadott értékek befolyásolják az adatok tárolásának módját az adatbázisban, ezért az első adat bevitele után nem módosíthatóak.

Megengedett értékek

1|Belföld
2|Nemzetközi

A mező lehetséges értékei. Soronként egyet kell megadni kulcs|címke formában.
A kulcs az eltárolt érték, amely csak egész szám lehet. A címke az űrlapok szerkesztésénél és az értékek megjelenítésénél lesz felhasználva.
A címke nem szükséges. Amennyiben a sor csak egy számot tartalmaz, az lesz a kulcs és egyben a címke is.
Amennyiben a mező még nem tartalmaz értékeket, a címkeket felsorolással is meg lehet adni (soronként egyet). A számozott kulcsok automatikusan jönnek létre az elem listában elfoglalt helyéből.

Engedélyezett HTML elemek a címkékben: <a> <big> <code> <i> <ins> <pre> <q> <small> <sub> <sup> <tt> <p>

Mező beállításainak mentése

11.15. ábra. A lista megengedett értékei

A *Mező beállításainak mentése* után a részletesebb beállítások következnek. A *Szükséges mező*, az *Értékek száma* és az *Alapértelmezett érték* beállításaitól függően más-más módon fog a látogatónak megjelenni a mező a tartalom beküldésekor.

Nézzünk egy példát. Ha a két elem közül pontosan az egyiket akarjuk kiválaszthatóvá tenni, akkor a *Szükséges mező* bejelölt, az *Értékek száma* 1 és az *Alapértelmezett érték* *Nincs* legyen. Ekkor a lista a 11.16. ábrához hasonlóan fog kinézni a tartalom beküldésekor.

Téma *

- Érték kiválasztása -

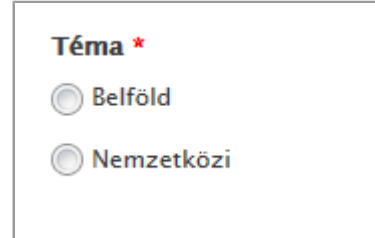
- Érték kiválasztása -

Belföld

Nemzetközi

11.16. ábra. Lista mező

Ha az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Cikk » Mezők kezelése* oldalon kattintunk a *Felületi elem* oszlopban látható *Legördülő lista* linkre, akkor lista helyett a *jelölőnégyzetek / választógombok* lehetőséget is próbáljuk ki. Ekkor a 11.17. ábrához hasonlóan láthatunk.

The image shows a form with a title 'Téma *' in red. Below the title are two radio button options: 'Belföld' and 'Nemzetközi'. The 'Belföld' option is selected, indicated by a filled radio button.

11.17. ábra. Választógombok

A további lehetőségek kipróbálását az olvasóra bizzuk.

11.7. A Number modul

Szám típusú mezőket is van lehetőségünk használni a tartalomtípusainknál. Pl. egy postai cím megadása során az irányítószám, vagy egy autó ajtóinak száma két egyszerű példa. De a Number modullal akár lebegőpontos (pl. 3.14) számokkal is dolgozhatunk.

Példaként nézzük meg az irányítószám példáját. A tartalomtípusunk *Mező kezelése* oldalán válasszuk ki az *Egész szám* mezőtípust. Ekkor felületi elemként a *Szövegmező* választható. (Másik megoldás lehetne a *Lista (egész)* választása, de a túl sok lehetőség miatt ez mégsem lenne praktikus.)

A 11.18. ábrán látszanak a speciális beállítási lehetőségek. Most csak a *Minimum* és *Maximum* megadása szükséges.

Minimum

A legkisebb megengedett érték a mezőben. Üresen hagyandó, ha nincs alsó korlát.

Maximum

A mező legnagyobb megengedett értéke. Üresen hagyva nincs korlátozás.

Előtag

Nem kötelező. Az érték elé írandó szöveg, mint például „\$”, vagy „€”. Megadható két érték, ha az egyes- és többesszámú alak eltér. Ebben az esetben a pipe jellel kell elválasztani az alakokat („cél|célok”).

Toldalék

Egy karaktorsorozat, aminek a todaléka az itt megadott érték lesz. Például „ m”, „ kb/s”. Ha nincs rá szükség, akkor üresen kell hagyni. Egyes- és többesszámú értékeket csőkarakterrel kell elválasztani (érték|értékek), bár ez magyar nyelvű oldalak esetében legtöbbször nem szükséges.

ALAPÉRTELMEZETT ÉRTÉK
Új tartalom létrehozásakor a mező alapértelmezés szerinti értéke.

Irányítószám

11.18. ábra. Az Irányítószám mező beállításai

11.8. A Text modul

A szöveges típusú mezők beállításának minden fontos részletével találkoztunk már a fejezetben. Talán még azt érdemes kiemelni, hogy új mező létrehozásakor ezek a választási lehetőségeink vannak:

- Szöveg
- Hosszú szöveg
- Hosszú szöveg és összefoglaló

További lehetőségek

A 13 fejezetben látni fogjuk, hogy külső modulok segítségével igen sokféle mezőtípus lesz még elérhető. A 16 fejezetben pedig azt fogjuk látni, hogy hogyan kapcsolhatjuk össze az egyedítípusainkat egy komplex információs térré.

12

KÖZÖSSÉGI OLDAL KIALAKÍTÁSA

A közösségi oldal – jegyzetünk szempontjából – elsősorban a közösségi tartalom-előállítás, és csak másodsorban a közösségi kapcsolatok alakítása köré épülő szolgáltatásokat jelenti.

12.1. Blog jellegű oldal kialakítása

A blog oldal alapvető funkciói közé az időrendben megjelenő bejegyzések és a hozzáfűzött megjegyzések tartoznak. Éppen ezért az oldal kialakításához megfelelhet akár az alapértelmezett *Cikk* tartalomtípus is, esetleg *Bejegyzésre*, *Blogbejegyzésre* vagy *Post-ra* módosítva. De a gyakorlás kedvéért inkább hozzunk létre egy új tartalomtípust (12.1. ábra).

Jelen megoldás egy egyszemélyes blog oldal kialakításáról szól, és nem keverendő össze a *Blog* alapmodul használatával (Arról a fejezet későbbi részében lesz szó).

A tartalomtípust szokás a címlapra helyezni, és semmilyen menübe nem tenni.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok

Tartalomtípusok

Az egyes tartalomtípusok különböző mezőkkel, működési módokkal, és jogosultságokkal rendelkezhetnek.

Név *

Bejegyzés

A tartalomtípus emberek számára megjelenő neve. A szöveg a *Tartalom hozzáadása* oldalon látható lista részeként fog megjelenni. Ajánlott, hogy a név nagybetűvel kezdődjön és csak betűket, számokat és szóközöket tartsalmazzon. A névnek egyedinek kell lennie.

Programok által használt név *

bejegyzes

A tartalomtípus egyedi, programok által használható neve. Csak kisbetűket, számokat és aláhúzást tartalmazhat. Ez a név lesz használva az *Új tartalom hozzáadása* oldal webcímének létrehozásához, amiben az aláhúzások kötőjelekké lesznek átalakítva.

Leírás

A tartalomtípus leírása. A szöveg a *Tartalom hozzáadása* oldalon fog megjelenni.

Beküldési űrlap beállításai

Cím

Közzétételi beállítások

Cím mező felirata *

Cím

12.1. ábra. Tartalomtípus létrehozása blogbejegyzésekhez

12.1.1. Tartalmaink címkézése

Blog oldalak esetén tipikusnak számít a címkék (más néven tagok) alkalmazása. Ennek érdekében az alaprendszer moduljai közül a már megismert *Taxonomy* modult (9.9 fejezet) kell használnunk.

Alapértelmezett telepítés esetén már van egy címkék nevű szótárunk, de most inkább egy újat hozunk létre *Témák* névvel (12.2. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia

Taxonómia

Név *

Témák

Programok által használt név *

temak

Egy egyedi programok által használt név. Csak kisbetűt, számot és aláhúzást tartalmazhat.

Leírás

Bejegyzések témái (címkéi)

Mentés

12.2. ábra. Szótár létrehozása a Bejegyzésekhez

A szótárt hozzá is kell kapcsolnunk a *Bejegyzés* tartalomtípushoz. Ezt a *Mezők kezelése* oldalon tudjuk megtenni (12.3. ábra). A mező típusa *Kifejezés hivatkozás*, a felületi elem pedig *Autocomplete felületi elem (címkézés)* legyen. (Ha nem címkézést, hanem előre megadott kategóriák listáját szeretnénk használni, akkor a *Legördülő listát* szokás választani.)

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Bejegyzés

Bejegyzés

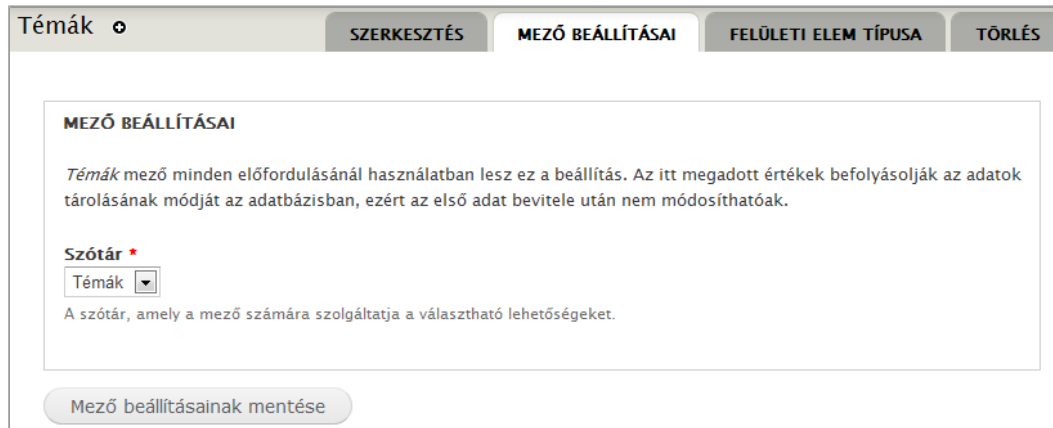
SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

A sorok súlyának mutatása

CÍMKÉ	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
+	Cím	title	Tartalommodul eleme	
+	Body	body	Hosszú szöveg és összefoglaló	Szövegdoboz összefoglalóval szerkesztés törlés
+	<p>Új mező hozzáadása</p> <p>field_ <input type="text" value="temak"/> <input type="text" value="Kifejezés hivatkozás"/> <input type="text" value="Autocomplete felületi elem (címkézés)"/></p> <p><input type="text" value="Témák"/> Mező neve (a-z, 0-9, _)</p> <p>Címke A tárolandó adat típusa. Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.</p>			

12.3. ábra. Szótár hozzárendelése a tartalomtípushoz

Mentés után a *Témák* szótárat adjuk meg (12.4. ábra).

Témák

SZERKESZTÉS **MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI** FELÜLETI ELEM TÍPUSA TÖRLÉS

MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI

Témák mező minden előfordulásánál használatban lesz ez a beállítás. Az itt megadott értékek befolyásolják az adatok tárolásának módját az adatbázisban, ezért az első adat bevitele után nem módosíthatóak.

Szótár *

Témák

A szótár, amely a mező számára szolgáltatja a választható lehetőségeket.

Mező beállításainak mentése

12.4. ábra. Szótár hozzárendelése

Mentés után a finomhangoláshoz érkezünk. Az alapértelmezéshez képest két beállítást érdemes megtenni annak érdekében, hogy legalább egy, de akármennyi téma megadható legyen:

- A *Szükséges mező*-t pipáljuk ki
- Az *Értékek száma* legyen *Korlátlan*.

Néhány finomhangolás a *Mezők kezelése* (12.3. ábra) oldalon ízlés szerint elvégezhető:

- A *Témák* mezőt hozzuk fel a *Body* elé.
- A *Body* mezőt nevezzük át *Törzs*-re.
- Ugyanitt kapcsoljuk ki az *Összefoglaló* szó előtti pipát (11.2. ábra).

Végül a *Megjelenés beállítása* oldal *Bevezető* fülén is állítsuk *Alapértelmezettre* a *Törzs* formátumát, és jelenítsük meg a *Témákat* is (12.5. ábra).

Így a bejegyzések a címlapon, teljes terjedelmükben fognak megjelenni, mint ahogy a blog oldalaknál ez megszokott.

Bejegyzés

SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELÉNÉS BEÁLLÍTÁSA HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

Bevezető Alapértelmezés

A sorok súlyának mutatása

MEZŐ	CÍMKE	FORMÁTUM
+	Témák	Felette
		Hivatkozás
+	Törzs	< Rejtett >
		Alapértelmezés

Rejtett

Nincs rejtett mező.

Mentés

12.5. ábra. Mezők megjelenítése

12.2. A Comment modul

A blog és közösségi oldalaknál nagy jelentőséggel bír a látogatók interakciójának lehetősége. Egyik legalapvetőbb interaktív funkció a hozzászólás.

Alapértelmezett telepítés esetén a *Comment* modul már be van kapcsolva. Ha a *Bejegyzés* tartalomtípus létrehozásánál nem kapcsoltuk ki a hozzászólás lehetőségét, akkor már használhatjuk is a tartalmaink alatt. De szükség esetén itt is elvégezhető a finomhangolás.

12.2.1. Hozzászólás mezők

Az *Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Bejegyzés » Hozzászólás mezők* (admin/structure/types/manage/bejegyzes/comment/fields, 12.6. ábra) oldalon láthatjuk, hogy a Drupal alapértelmezetten egy *Szerző*, *Tárgy* és *Comment* (vagyis a komment szövege) mezőt nyújt. Ezekhez a mezőkhöz – a tartalomtípusokhoz hasonlóan – szintén felvehetünk újabb mezőket. Pl. egy *Melléklet* vagy egy *Kép* mezőnek lehet fontos szerepe.

Általában további konfiguráció nem szükséges.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Bejegyzés

Bejegyzés

SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA **HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK**

A sorok súlyának mutatása

CÍMKE	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
+ Szerző	author	Szerző szövegmező		
+ Tárgy	subject	Tárgy szövegmező		
+ Comment	comment_body	Hosszú szöveg	Szövegdoboz (többsoros)	szerkesztés törlés

12.6. ábra. A hozzászólás mező elemei

12.2.2. Hozzászólások menedzselése

Az *Adminisztráció » Tartalom » Hozzászólások* (admin/content/comment, 12.7. ábra) adminisztrációs oldal alapértelmezett (*Közzétett hozzászólások*) fülén hasonló listázási és tömeges módosítási lehetőségeik vannak, mint a *Tartalom* adminisztrációs oldalon a tartalmainkra nézve.

Címlap » Adminisztráció » Tartalom

Tartalom

TARTALOM KÖNYVEK **HOZZÁSZÓLÁSOK**

0 el nem fogadott hozzászólás Közzétett hozzászólások

FRISÍTÉSI LEHETŐSÉGEK

A kijelölt hozzászólások elrejtése Frissítés

☐	TÁRGY	SZERZŐ	HOZZÁSZÓLÁS EHHEZ	FRISÍTVE	MŰVELETEK
☐	teszt	Nagy Gusztáv	teszt	2011.10.10.	szerkesztés

12.7. ábra. Közzétett hozzászólások

Ahogy az ábrán is látszik, az el nem fogadott (vagyis moderálandó) hozzászólások is hasonlóan listázhatók, és akár csoportosan törölhetők.

12.2.3. Jogosultságok

A beállítható jogosultságok és az alapértelmezett beállításai a 12.8. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Comment			
Hozzászólások adminisztrációja és beállítása	☐	☐	☒
Hozzászólások megtekintése	☒	☒	☒
Hozzászólások beküldése	☐	☒	☒
Hozzászólás jóváhagyásának átugrása	☐	☒	☒
Saját hozzászólások szerkesztése	☐	☐	☒

12.8. ábra. A Comment modul jogosultságai

Az alapértelmezett beállítások általában megfelelőek. Magyarázatra egyedül a *Hozzászólás jóváhagyásának átugrása* szorul. Akinek ezt a jogot megadjuk, az moderálás nélkül tehet hozzászólást. Általában célszerű a névtelen látogatóknál nem bekapcsolni.

12.3. Felhasználói profilok

Gyakori, hogy a közösségi oldalaknál nem csak az alapértelmezett adatokat szeretnénk mások számára közzétenni, hanem egyéb információkat is (12.9. ábra). De az is előfordulhat, hogy nem is a közzététel, hanem éppen privát adatok (pl. számlázási cím) gyűjtése a célunk. E célokat a *Fields* alapú modullal tudjuk megvalósítani.

[Címlap](#) » Nagy Gusztáv

Nagy Gusztáv

Személyes

Bemutakozás

A József Attila Tudományegyetemen (ma [Szegedi Tudományegyetem](#))[®] szereztem programozó matematikus oklevelet. 1998 óta oktatóként dolgozok, először a felnőttképzésben, most pedig a Kecskeméti Főiskolán.

Szakmai munkám jelenleg a webfejlesztésre, webes technológiák alkalmazására és oktatására irányul. A GAMF Kar és egységei honlapját fejlesztem 2003 óta. A tanítás mellett vállalkozói formába [webfejlesztő munkát](#)[®] is végzek.

Szabadidőmet a [családommal](#)[®] - feleségemmel, és négy gyermekünkkel - töltöm.

Oktatás

Beosztás, munkakör

tanszéki mérnök

Kapcsolat

Honlap

<http://nagygusztav.hu>[®]

12.9. ábra. Felhasználó publikus profilja

Az Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Felhasználói beállítások » Mezők kezelése (admin/config/people/accounts/fields, 12.9. ábra) oldalon hozhatunk létre új mezőket a felhasználói profilok számára. Példaként hozunk létre egy *Telefonszám* mezőt.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Felhasználói beállítások

Felhasználói beállítások

BEÁLLÍTÁSOK MEZŐK KEZELÉSE MEGJENÉS BEÁLLÍTÁSA

Ezen az úrlapon az adminisztrátorok létrehozhatják, szerkeszthetik és sorba rendezhetik a felhasználói adatokat tároló mezőket.

[A sorok súlyának mutatása](#)

CÍMKE	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
+ User name and password	account	A User modul felhasználói adatokat kezelő úrlap-elemei.		
+ Timezone	timezone	A User modul időzónákat kezelő úrlap-elemei.		
<p>+ Új mező hozzáadása</p> <div> <input type="text" value="Telefonszám"/> <input type="text" value="field_ telefonszam"/> <input type="text" value="Szöveg"/> <input type="text"/> </div> <div> <small>Címke</small> <small>Mező neve (a-z, 0-9, _)</small> <small>A tárolandó adat típusa.</small> <small>Úrlap elem az adat szerkesztéséhez.</small> </div>				

12.10. ábra. Telefonszám mező létrehozása

A *Mentés* után a szokásos beállításokat láthatjuk. Egyedüli újdonság a *Megjelenítés a regisztrációs úrlapon* mező használata (12.11. ábra).

Telefonszám

SZERKESZTÉS MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI FELÜLETI ELEM TÍPUSA TÖRLÉS

Telefonszám mező beállításai frissítve lettek.

FELHASZNÁLÓ BEÁLLÍTÁSAI

Telefonszám mező beállításai csak akkor lépnek érvényre, ha a mező a *Felhasználó* típusban van használva.

Címke *

☐ Szükséges mező

☐ Megjelenítés a regisztrációs úrlapon.
Ez kötelező érvényű minden „kötelező” mező számára.

12.11. ábra. Megjelenítés a regisztrációs úrlapon

Szükséges mezők esetén kötelező lesz a *Megjelenítés a regisztrációs úrlapon* mező is.

12.4. A Forum modul

A *Forum* modul célját talán nem érdemes túlságosan részletezni, a témakörökbe osztható, téma mentén szerveződő többszereplős beszélgetéseket értjük alatta. A *Forum* alapmodul, jó néhány *Fields* és a *Comment* modul bekapcsolása szükséges a működéséhez.

A modul engedélyezésekor automatikusan létrejön a *Fórumtéma* nevű tartalomtípus, amit céljainknak megfelelően konfigurálhatunk (admin/structure/types/manage/forum).

Ezen kívül létrejön egy új szótár is *Fórum* néven. Ennek a szótárnak a használatával tudjuk meghatározni a klasszikus fórumok működésénél megszokott témakörök rendszerét. A szótárt az *Adminisztráció » Felépítés » Taxonómia* (admin/structure/taxonomy/forums, 12.12. ábra) oldalon tudjuk kialakítani a témaköröket.

12.12. ábra. Fórum szótár

Bár elvileg itt is felépíthetjük a fórum kategóriáinkat, célszerűbb lehet az *Adminisztráció » Felépítés » Fórum* (admin/structure/forum/list, 12.13. ábra) oldalt alkalmazni.

12.13. ábra. Fórum felépítése csoportokkal

A kategóriáinkat itt listázva megjelenik a csoport fogalma. Itt tehát olyan csoportokat tudunk létrehozni, amelyek csak a tartalmazott fórumok miatt vannak, közvetlen témát indítani nem tudunk bennük. (Példának tökéletesen megteszi egy *Állás* csoport, amely a tartalmazott *Állást keres* és *Állást kínál* fórumokon keresztül lesz használható, de közvetlenül nem.)

Az *Adminisztráció » Felépítés » Fórum* (admin/structure/forum/settings, 12.14. ábra) oldalon néhány – magáért beszélő – beállítást tehetünk meg.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Fórum

Fórum

LISTA **BEÁLLÍTÁSOK**

A fórumtémák megjelenítésének szabályozása. A fórum elrendezés megszervezése a [fórum szerkezet oldalon](#) lehetséges.

Aktív fórumtémák küszöbértéke

15 ▼

Ennyi hozzászólás után kapja meg egy-egy fórumtéma az „aktív” jelzést.

A fórumtémák száma egy oldalon

25 ▼

Az oldalanként megjelenített fórumtémák száma.

Alapértelmezett sorrend

☒ Dátum – újabbak elől

☐ Dátum – régebbiek elől

☐ A legaktívabbak felül

☐ A legkevésbé aktívak felül

A fórumtémák alapértelmezés szerinti sorrendje.

Beállítások mentése

12.14. ábra. Fórum beállítások

12.4.1. Fórumok megjelenése

Az elkészült fórumunk a forum útvonalon máris elérhető (12.15. ábra). Érdekes azonban egy menüpontként is elhelyezni egy jól látható helyen.

Fórum			
+ Új Fórumtéma hozzáadása			
Fórum	Fórumtémák	Bejegyzések	Utolsó bejegyzés
Állás			
Állást keres	0	0	-
Állást kínál	0	0	-
Általános vita	1	1	Nagy Gusztáv - 4 másodperc telt el

12.15. ábra. Fórum kezdőoldal a forum útvonalon

Ezen kívül a blokkok között is megjelent az *Aktív fórumtémák* és *Új fórumtémák* blokk, amelyeket igényünknek megfelelően megjeleníthetünk.

12.4.2. A Drupal fórum filozófiája

Érdemes megjegyezni, hogy a Drupal az egyes nagy fórumokon kialakult, sok ezer megjegyzést tartalmazó áttekinthetetlen és követhetetlen fórum helyett egy sokkal logikusabb megközelítést támogat.

- *új kérdés*: minden újabb felmerülő téma, kérdés egy új *Fórumtéma* tartalom beküldésével indul
- *néhány válasz*: sok ezer helyett néhány válasz is elegendő (a sok hozzászólás előbb-több menetrendszerűen elkanyarodik az eredeti témától)
- *szálak a válaszok követésére*: a hozzászólások során vizuálisan követhető, hogy melyik hozzászólás mire válasz
- *a hozzászólások lezárhatók*: a tartalom szerkesztésével a hozzászólások csak olvashatóvá kapcsolhatók
- *az új témák és hozzászólások követhetők*: ehhez a *Fórum* kezdőoldala mellett a *Tracker* is kiváló megoldás.

12.4.3. Jogosultságok

A beállítható jogosultság és az alapértelmezett beállítása a 12.16. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Forum			
Fórumok adminisztrációja	☐	☐	☒

12.16. ábra. A Forum modul beállítható jogosultsága

A *Fórumok adminisztrációja* jogot moderátorok számára szokás engedélyezni.

12.5. A Poll modul

A *Poll* modul segítségével klasszikus szavazás bonyolítható le. A modul a Drupal alapmoduljai között bekapcsolható, ezután egy új tartalomtípusként (*Szavazás*) jelenik meg. A tartalomtípus érdekessége, hogy a mezői között nem szerepel a *Body*. Küldjünk be egy új szavazást (12.17. ábra).

[Címlap](#) » [Tartalom hozzáadása](#)

Szavazás beküldése

Kérdés *

[A sorok súlyának mutatása](#)

	LEHETŐSÉG	SZAVAZATSZÁM
+	<input type="text" value="igen"/>	<input type="text" value="0"/>
+	<input type="text" value="nem"/>	<input type="text" value="0"/>

Több válaszlehetőség

SZAVAZÁS BEÁLLÍTÁSAI

Szavazás állapota
☐ Lezárt
☒ Aktív
Ha egy szavazás lezárt, a látogatók nem voksolhatnak egy lehetőségére sem tovább.

Szavazás időtartama

Ezt követően a szavazás automatikusan lezárul.

12.17. ábra. Szavazás beküldése

A szavazás beküldésekor a szokásos cím mező a *Kérdés* nevet kapja. Alapértelmezetten két válasz lehetőséget adhatunk meg, de ez bővíthető. Érdekes az ábrán megfigyelni, hogy a szavazási lehetőségek szövegén kívül a szavazatok alapértelmezett számát (0) is módosíthatjuk.

Itt nem feltétlenül csálási lehetőségre kell gondolni, akár egy máshol elkezdett szavazást is lehet ilyen módon folytatni.

A beküldéskor beállíthatjuk a szavazás időtartamát, illetve bármikor kézzel is lezárhatjuk a szavazást, ha utólag szerkesztjük.

A szavazást (12.18. ábra) alapértelmezés szerint a címlapon jelenítjük meg, de hasznos lehetősége még a modulnak a *Legutóbbi szavazás* blokk is. Így mindig lesz egy aktuális szavazás az oldalon.

✓ Tetszik az oldal? Szavazás létrejött.

Címlap

Új hozzászólás

Navigation

- Forum
- Content addition

Tetszik az oldal?

Megtekintés Szerkesztés Vázlat Követés Eredmények Szavazatok

Beküldte Nagy Gusztáv - 2011. október 11. 10:00

☐ nem

☐ igen

Szavazat

Új hozzászólás

Saját név Nagy Gusztáv

Tárgy

Comment *

12.18. ábra. Szavazás létrejött

Az ábrán érdemes még megfigyelni, hogy – megfelelő jogosultság esetén – a szavazatok pontos adatait is megtekinthetjük (*Szavazatok*, `node/*/votes`).

12.5.1. Jogosultságok

A beállítható jogosultság és az alapértelmezett beállítása a 12.19. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Poll			
Szavazatok	☐	☐	☒
Saját szavazat visszavonása és megváltoztatása	☐	☐	☒
Szavazás eredményének megtekintése	☐	☐	☒

12.19. ábra. A Poll modul beállítható jogosultságai

A *Szavazatok* jogot általában névtelenül is engedélyezzük. A *Saját szavazat visszavonása és megváltoztatása* jogot esetleg az azonosított felhasználóknak megengedhetjük.

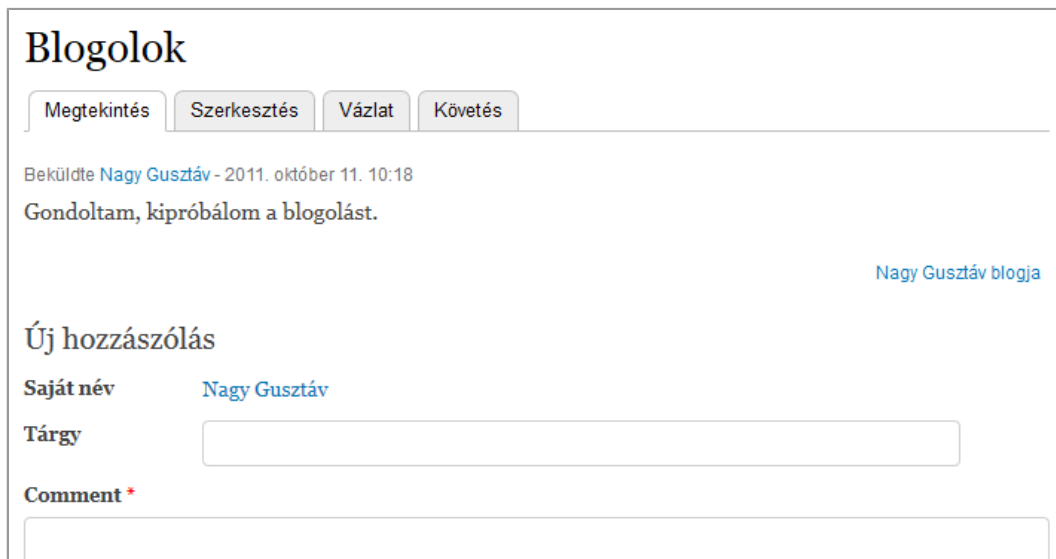
12.6. A Blog modul

A 12.1 fejezetben volt már szó egyszemélyes blogoldal kialakításáról. A Blog modult akkor érdemes bekapcsolnunk, ha többen is szeretnének blogolni az oldalon.

Néhány kiegészítő modullal akár a <http://blog.hu> szolgáltatását is megközelíthetjük.

A *Blog* modul engedélyezése után elérhetővé válik a *Blogbejegyzés* tartalomtípus, amit persze kedvünk szerint testre szabhatunk⁶¹, vagy például szótárt hozhatunk létre a címkézéshez, végül pedig szabályozhatjuk (*Jogosultságok*), hogy mely csoportok hozzassanak létre *Blogbejegyzést*.

A beküldés után a bejegyzésnél jól láthatóan megjelenik a blogbejegyzésre való utalás is a címkékhez hasonlóan (12.20. ábra).

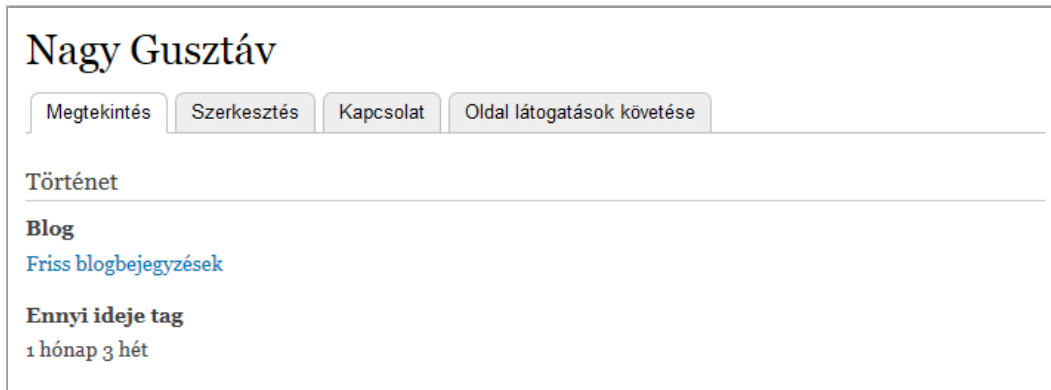

The screenshot shows a web interface titled "Blogolok". At the top, there are four buttons: "Megtekintés", "Szerkesztés", "Vázlat", and "Követés". Below these buttons, a message states: "Beküldte Nagy Gusztáv - 2011. október 11. 10:18" followed by "Gondoltam, kipróbálom a blogolást." To the right of this message is a link "Nagy Gusztáv blogja". Below the message, there is a section titled "Új hozzászólás". Under this title, there are three input fields: "Saját név" with the value "Nagy Gusztáv", "Tárgy" (empty), and "Comment *" (empty).

12.20. ábra. Blogbejegyzés

Természetesen itt is linkről van szó, a *Nagy Gusztáv blogja* linkre kattintva a tulajdonos további bejegyzései is elérhetővé válnak. Ehhez hasonló funkciójú *Friss blogbejegyzések* hivatkozás kerül a felhasználói oldalra is (12.21. ábra).

⁶¹ A <http://www.gamf.hu/> oldalon például *Oktatói oldal*á nevezve, az oktatók tanítási információk közzétételére használhatják.

12.21. ábra. A Friss blogbejegyzések elérhetők a felhasználó oldaláról is

A modulnak az is hasznos szolgáltatása, hogy egyedi RSS csatornát kérhetünk felhasználónként. (Például a `blog/1/feed` útvonalon, 12.22. ábra.)

12.22. ábra. Felhasználó Blogbejegyzései, alul az RSS ikonnal

A kenyérmorzsa menüből is látszik, hogy létezik a *blog* útvonal, amelyen csak a blogbejegyzések kerülnek listázásra.

A modulnak nincsenek speciális jogosultság-beállításai, a *Node* modul szokásos jogosultságai érvényesíthetők.

12.7. Tartalmak megosztása RSS csatornákon

Először nézzük meg röviden, mi is az RSS: „Az RSS webes együttműködésre szolgáló XML állományformátumok családja, mely megkíméli a felhasználókat attól, hogy az ilyen megoldást használó weboldalakat rendszeresen kelljen látogatniuk az új tartalom ellenőrzése miatt, vagy levélben kelljen értesítést kapniuk erről. Egy feed-olvasóként vagy aggregátor-ként ismert program képes ellenőrizni az RSS-t használó weboldalakat a felhasználó helyett és képes megjeleníteni a frissített cikkeket. (Például a csak hetente-havonta frissülő, de egyébként érdekes blogokat nem kell minden nap meglátogatni, hogy van-e rajtuk új poszt, ha van, akkor az megjelenik a feed-olvasóban.)”⁶²

A kezdőoldalon is megjelenő tartalmaink megosztására könnyedén tudunk szolgáltatást nyújtani. Ennek legegyszerűbb módja a Tartalom megosztása blokk (12.23. ábra) bekapcsolása, aminek hatására elérhetővé válik egy RSS ikon, amihez az `rss.xml` útvonal van rendelve.

12.23. ábra. Tartalom megosztás blokk

Ezen kívül egyes smink (az alapértelmezett *Bartik* is) speciálisabb RSS csatornákhöz is adhatnak linkeket, pl. a *Kategóriák* alapján (pl. `taxonomy/term/31/feed` útvonal), vagy a *Blog* modul csoportosítása szerint (`blog/1/feed`).

Az RSS csatornákat nem a smink állítja elő, csak az útvonalakat leshetjük el belőle.

⁶² Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/RSS>

12.8. Az Aggregator modul

Az *Aggregator* modul lehetővé teszi, hogy a honlapunkon más honlapok RSS kimeneteit automatikusan megjelenítsük.

Nézzük meg az *Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások » Hírolvasó* (admin/config/services/aggregator, 12.24. ábra) oldalt.

12.24. ábra. Hírolvasó beállítások

12.8.1. Hírcsatorna létrehozása

A csatorna egyetlen RSS forrás definiálását, a letöltések elvégzését és publikálását teszi lehetővé. Működéséhez cron futtatás szükséges, hiszen nem állandóan, csak bizonyos időközönként van szükség (és lehetőség) a távoli szerver meglátogatására, a csatorna tartalmainak letöltésére.

A *Hírcsatorna hozzáadása* linkkel hozzunk létre egy új csatornát (12.25. ábra). A *Címen* kívül természetesen az *Webcímet* és a *Frissítési időközt* is meg kell adnunk. (Ez utóbbi az az idő, amennyi maximális késéssel az RSS tartalmak megjelennek az oldalunkon.)

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások » Hírolvasó

Hírolvasó

LISTA BEÁLLÍTÁSOK

RSS, RDF vagy Atom formátumú hírcsatorna hozzáadása. Egy hírcsatorna csak egy példányban adható hozzá.

Cím *

A hírcsatorna neve (vagy a hírcsatornát szolgáltató webhely neve).

Webcím *

A hírcsatorna teljes webcíme.

Frissítési időköz

A hírcsatorna két frissítése között eltelt idő. Működéséhez az [időzített feladatok](#) megfelelő beállítása szükséges.

Hírek blokkban

A Drupal a hírcsatorna legfrissebb elemeit blokkban jeleníti meg. A [blokkok adminisztrációs oldalán](#) beállítható, hogy a blokk a weboldal melyik régiójában jelenjen meg. Itt megadható a blokkban megjelenő hírek száma. Ha a megadott érték „0”, akkor a blokk nem jön létre.

Mentés

12.25. ábra. Hírcsatorna létrehozása

A csatorna létrejöttét a listázó oldalunkon ismét megnézhetjük (12.26. ábra).

Hírcsatornák áttekintése						
CÍM	ELEMEK	LEGUTÓBBI FRISÍTÉS	KÖVETKEZŐ FRISÍTÉS	MŰVELETEK		
Gyülekezetem	0 elem	soha	soha	szerkesztés	elemek törlése	elemek frissítése

Kategóriák áttekintése		
CÍM	ELEMEK	MŰVELETEK
Nincs elérhető kategória. Kategória hozzáadása.		

12.26. ábra. Hírcsatorna létrejött

Az *elemek frissítése* linkkel a cron nélkül is letölthetjük a csatorna tartalmait (12.27. ábra).

Hírcsatornák áttekintése						
CÍM	ELEMEK	LEGUTÓBBI FRISSÍTÉS	KÖVETKEZŐ FRISSÍTÉS	MŰVELETEK		
Gyülekezetem	6 elem	1 másodperc	59 perc 59 másodperc van hátra	szerkesztés	elemek törlése	elemek frissítése

12.27. ábra. Hírcsatorna frissült

Jól látszanak a frissítési információk.

12.8.2. Hírcsatorna megjelenítése

A csatorna kimenetét a hozzá tartozó blokk bekapcsolásával tekinthetjük meg (12.28. ábra).

Gyülekezetem

- [Bárányka Keresztény Óvoda építése](#)
- [Jöhetnek a „báránykák”!](#)
- [Tábori délután](#)
- [Istené legyen a dicsőség! Ma megkaptuk a jogerős használatbavételi engedélyt!](#)
- [Teljes gőzzel előre](#)

[Tovább](#)

Gyülekezetem

[Megtekintés](#)
[Kategorizálás](#)
[Beállítás](#)

Webcím: <http://kbggy.hu/rss.xml>

Frissítve: 5 perc 8 másodperc

Bárányka Keresztény Óvoda építése

2011. szept. 23. 12:39

Video:

Jöhetnek a „báránykák”!

2011. szept. 7. 17:36

"Felavatták a Bárányka Keresztény Óvodát szombaton délután. A Kecskeméti Baptista Egyház idén i

Navigáció

- [Tartalom hozzáadása](#)

12.28. ábra. Hírcsatorna blokk

Ez a blokk igazából csak egy link gyűjtemény a távoli weboldal tartalmaira. A *Tovább* link az ábrán is látható listát, és további konfigurációt (*Kategorizálás*, *Beállítás*) tesz elérhetővé.

További érdekes lehetőségeket nyújt a kategóriák használata (12.24. ábra), amivel több RSS csatorna tartalmát együtt, egy blokkban tudjuk kezelni.

12.8.3. Konfiguráció

Az *Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások » Hírolvasó » Beállítások* (admin/config/services/aggregator/settings, 12.29. ábra) oldalon található konfigurációs lehetőségeket érdemes átgondolni.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Webszolgáltatások » Hírolvasó

Hírolvasó

LISTA

BEÁLLÍTÁSOK

Engedélyezett HTML elemek

<a>
 <dd> <dl> <dt> <i> <p> <u>

Az engedélyezett HTML jelölők szóközzel elválasztott listája. A tiltott jelölők el lesznek távolítva.

Elemek száma a listázó oldalakon

3 elem

Hírcsatorna elemek elavulása

3 hónap 3 hét

Megfelelően beállított **időzített karbantartási feladat** szükséges a működéshez.

A kategóriák kiválasztásának módja

☒ jelölőnégyzetek

☐ többszörös választás

Kevés kategória esetén a jelölőnégyzetek használata az egyszerűbb, a többszörös választás nagy mennyiségű kategóriánál lehet előnyösebb.

Leírás engedélyezett hossza

600 karakter

A tartalom levágott részében a karakterek legnagyobb száma.

Beállítások mentése

12.29. ábra. Hírolvasó globális beállítások

Általában az alapbeállítások megfelelőek.

12.8.4. Jogosultságok

A beállítható jogosultság és az alapértelmezett beállítása a 12.30. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG	NÉVTELEN LÁTOGATÓ	AZONOSÍTOTT FELHASZNÁLÓ	ADMINISTRATOR
Aggregator			
Hírcsatornák adminisztrációja	☐	☐	☒
Hírcsatornák megtekintése	☐	☐	☒

12.30. ábra. Az Aggregator modul beállítható jogosultságai

Általában névtelen látogatók számára is szokás a *Hírcsatornák megtekintését* engedélyezni.

13

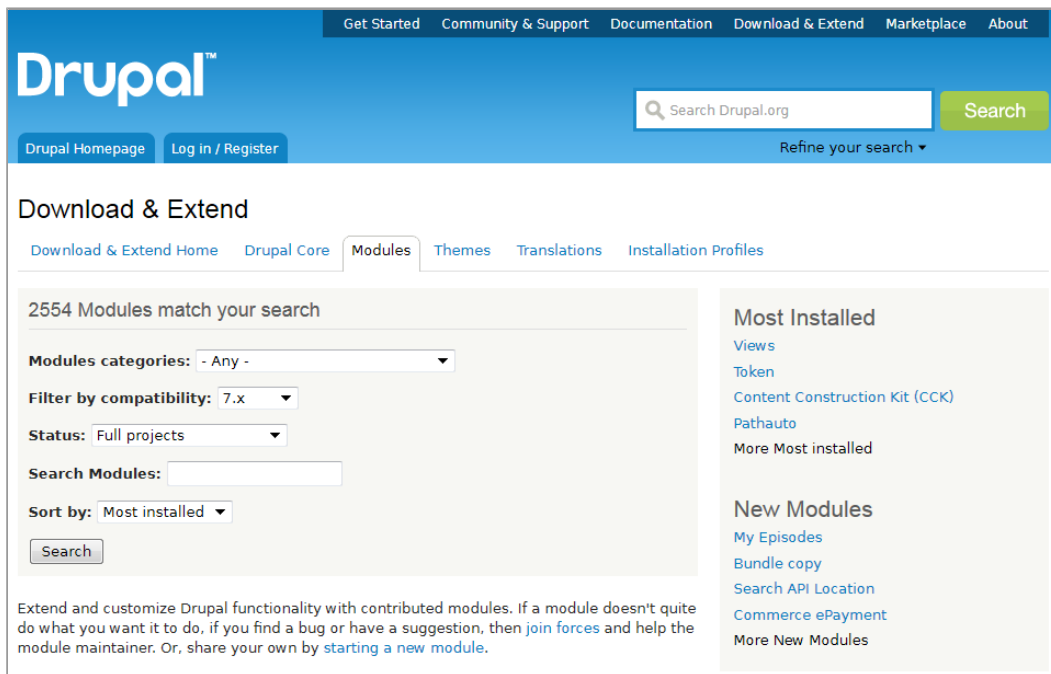
KÜLSŐ MODULOK KIVÁLASZTÁSA, TELEPÍTÉSE

Ahogy az eddigiekben láthattuk, a Drupal alapsomagjában található alap (*core*) modulok segítségével igen sok szolgáltatáshoz jutunk. A Drupal erejét tovább növeli, hogy több ezer kiegészítő modul érhető el. Természetesen ezen modulok minőségében nem bízhatunk meg ugyanúgy, „vakon”, mint az alap modulok esetén, de körültekintő alkalmazásukkal igen sok programozói munkától kímélhetjük meg magunkat.

A következő moduloknak csak a szerző által fontosabbnak ítélt beállításai, funkciói kerülnek bemutatásra.

13.1. Hol érhetem el a modulokat?

A kiegészítő modulok hivatalos listája a <http://drupal.org/project/modules> oldalon érhető el. Érdemes csak a 7-es verzióhoz is elérhető modulokat listázni (13.1. ábra).

13.1. ábra. Modulok listája a drupal.org honlapon

A fontosabb modulok ismertetése előtt nézzünk meg néhány bevezető témát.

13.1.1. Modulok kipróbálása, ismerkedés

Fontos a telepítés előtt hangsúlyoznunk a következő szabályokat:

- Ismeretlen modult soha nem telepítünk éles weboldalra. Érdemes a saját gépünkön vagy tárhelyünkön kialakított „homokozóban”, esetleg a használni kívánt weboldal másolatán kipróbálni.
- Ismerős modul esetén is érdemes az adatbázisunkról és az állományainkról biztonsági mentést készíteni (17 fejezet).
- Ha éles weboldalon üzemelünk be egy új modult, mindenképpen érdemes karbantartási módba kapcsolni.

13.1.2. Hogyan válasszunk modult?

A modul jó minőségére utaló jelek, ha

- ez már a sokadik verzió (tehát nem 0.1, hanem pl. 1.6-os)

- van hozzá minél több nyelvi fordítás (vannak, akik annyira jónak tartják, hogy a fordításra időt szánnak rá)
- a <http://drupal.hu>-n pozitív értelemben utalnak rá
- sokan használják

Nézzük meg egy példán keresztül, hogy ezek hogyan deríthetők ki. A *Views* modul régóta a lista első helyezettje. A modul oldalának alsó részét vegyük szemügyre (13.2. ábra).

Downloads

Recommended releases

Version	Downloads	Date	Links
7.x-3.0-rc1	tar.gz (1.41 MB) zip (1.6 MB)	2011-Jun-17	Notes
6.x-2.12	tar.gz (1.59 MB) zip (1.75 MB)	2010-Dec-15	Notes

Other releases

Version	Downloads	Date	Links
6.x-3.0-alpha4	tar.gz (1.12 MB) zip (1.3 MB)	2011-Oct-07	Notes

Development releases

Version	Downloads	Date	Links
7.x-3.x-dev	tar.gz (1.38 MB) zip (1.58 MB)	2011-Oct-17	Notes
6.x-3.x-dev	tar.gz (1.12 MB) zip (1.3 MB)	2011-Oct-15	Notes

Project Information

Maintenance status: **Actively maintained**

Development status: **Under active development**

Module categories: **Content Display**, **Views**

Reported installs: **343812** sites currently report using this module. [View usage statistics.](#)

Last modified: October 4, 2011

[View all releases](#)

13.2. ábra. A *Views* modul oldala

- A 7.x-3.0-rc1 verziószám azt mutatja, hogy valaha volt 1-es és 2-es verziójú *Views* modul, de már a 3-as verzió fejlesztése is a vége felé jár. Az *rc1* az első kiadásra jelölt (*release candidate*) változatot jelzi. A zöld szín is mutatja, hogy nyugodtan ki-próbálhatjuk.
- A *View All releases* linkre kattintva láthatjuk, hogy a jelenlegi verziót több tucatnyi előzte meg.
- Az ábra szerint 343.812 weboldalon használják a modul valamelyik verzióját.

- A <http://localize.drupal.org/translate/projects/views> oldal szerint a modul szövegeinek (kb. 2.500 szövegdarab) jelentős része le van fordítva.

A modulok között lehetnek ún. függőségek, amelyek miatt egyes modulok csak más modulokkal együtt lesznek használhatóak. A *Views* modul dokumentációjában a *Dependencies* kezdetű bekezdés mutatja, hogy a *Chaos Tool Suite* modul is szükséges a működéséhez.

13.1.3. Modul állományok szerverre juttatása

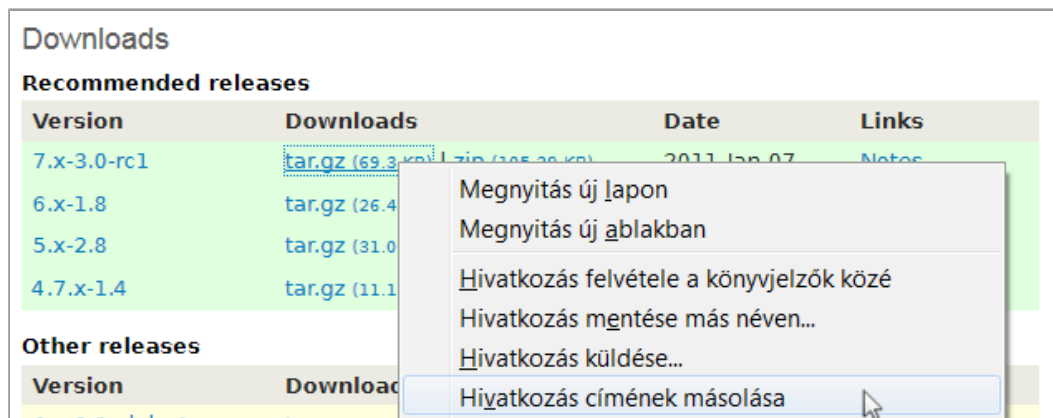
A kiegészítő modulokat .tar.gz kiterjesztéssel tölthetjük le. E tömörített állomány tartalmát kell a szerverre feltöltött Drupal alkalmazásunk `sites/all/modules` alkönyvtárába másolnunk.

Bár sokan használják, de kimondottan hibás a szerver könyvtárunk gyökerében található `modules` könyvtárba másolnunk.

Többféle megoldás létezik az állományok megfelelő helyre való juttatásához. Nézzük először a legkényelmesebb megoldást.

Automatizált megoldás

Általában célszerű a Drupalra bízni a .tar.gz állomány letöltését, és megfelelő helyre történő kicsomagolását. Példaként nézzük meg az *Administration menu* modul telepítését. A http://drupal.org/project/admin_menu oldalon a kiválasztott modulverzió letöltési linkjén hívjuk elő a helyi menüt a jobb egérgomb lenyomásával (13.3. ábra).

13.3. ábra. Modul letöltési linkjének másolása

(Firefox esetén) a *Hivatkozás címének másolása* menüponttal a vágólapra másolhatjuk a http://ftp.drupal.org/files/projects/admin_menu-7.x-3.0-rc1.tar.gz webcímet.

Második lépésként keressük meg az *Adminisztráció » Modulok* (`admin/modules`, 9.1. ábra) oldalon az *Új modul telepítése* linket. A *Telepítés webcímről* szövegmezőbe illesszük be a vágólap tartalmát (13.4. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Modulok

Modulok LISTA FRISSTÉS ELTÁVOLÍTÁS

Modulok és smink a drupal.org webhelyen találhatóak. A következő fájlkiterjesztések támogatottak: *zip tar tgz gz bz2*.

Telepítés webcímről

Például: *http://ftp.drupal.org/files/projects/name.tar.gz*

Vagy

Modul vagy smink csomag feltöltése telepítéshez

Tallózás...

Például: *name.tar.gz* a helyi számítógépről

Telepítés

13.4. ábra. Telepítési webcím megadása

A *Telepítés* gombra kattintva a Drupal megpróbálja letölteni a távoli webcímről a megadott állományt, és a szerver megfelelő könyvtárába kicsomagolni. Ideális esetben a sikerességről kapunk tájékoztatást (13.5. ábra).

Update manager

✓ Installation was completed successfully.

admin_menu

- Installed *admin_menu* successfully

Next steps

- [Enable newly added modules](#)
- [Administration pages](#)

13.5. ábra. A modul állományok letöltése és elhelyezése sikeres

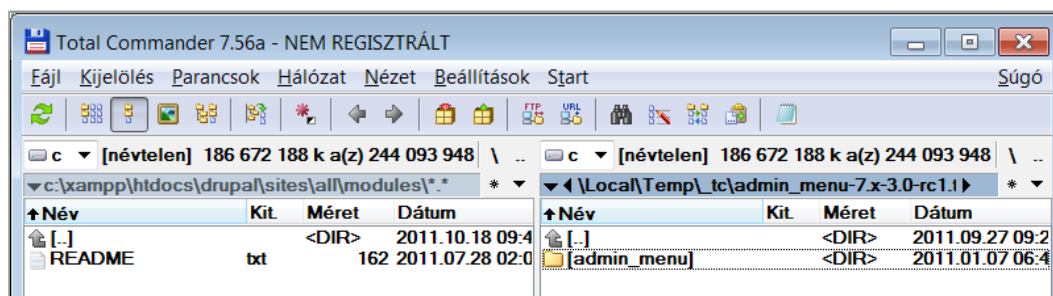
Ha itt bármilyen hibaüzenetet kapunk, a kézi megoldást célszerű alkalmaznunk.

Kézi megoldás

A 3.3-3.5 fejezetben leírtakhoz hasonlóan itt is a modul saját gépünkre történő letöltésével kell kezdenünk. Ehhez a 13.3. ábrán látható letöltési linkre kell a bal egérgombbal kattintanunk. Erre a böngészőnk az állomány letöltését ajánlja fel.

A szerző szokása, hogy a saját számítógépén egy erre a célra fenntartott könyvtárban gyűjti az ilyen letöltött modulokat. Így egy későbbi telepítés esetén lehet, hogy nem kell új állományt letölteni.

Total Commanderrel a bal oldalt keressük meg a Drupal oldalunk sites/all/modules al-könyvtárát. A jobb oldalon lépünk bele (pl. dupla kattintással) a telepítendő modul tömörített állományába. A 13.6. ábrához hasonló fogunk kapni.

13.6. ábra. Modul állományok kézi kitömörítése és másolása

Az ábrán látszik, hogy a jobb panel az aktív, és az admin_menu könyvtáron van a kurzor. Ha most az *F5 Másolás* gombra kattintunk, akkor a kitömörítés és a másolás egy lépésben megtörténik. Ha a bal panelben nem a saját gépünk, hanem egy FTP kapcsolattal (3.11. ábra) elért távoli szerver van, akkor az FTP-vel való feltöltés is megvalósul.

Akármelyik megoldást is alkalmazzuk, létre kell jönnie a sites/all/modules/admin_menu könyvtárnak, benne pedig a modul működéséhez szükséges állományoknak.

13.1.4. A modul első bekapcsolása

A legtöbb modul tartalmaz README.txt és/vagy INSTALL.txt fájlt. Ekkor elsődlegesen e leírás szerint kell eljárunk. A legtöbb esetben a következő lépésekre lesz szükségünk.

A modulunk annak engedélyezéséig még használhatatlan marad. Egy modul működését engedélyezni, vagy éppen letiltani az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules) oldalon tudjuk.

Ha most első alkalommal kapcsolunk be egy modult, akkor egy speciális telepítési kód fut le. Pl. a legtöbb modul létrehoz új adatbázis táblákat, vagy a más meglévő táblákban újabb rekordokat hoz létre.

Példaként nézzük meg, mi történik az *Administration menu* modul bekapcsolása után. Az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules, 13.7. ábra) oldalon az *Alaprendszer* csoport után megjelent az *Adminisztráció* csoport. Egy modul állomány felmásolásával tehát akár több, önállóan bekapcsolható modult is kaphatunk.

ALAPRENDSZER				
ADMINISZTRÁCIÓ				
ENGEDÉLYEZETT	NÉV	VÁLTOZAT	LEÍRÁS	MŰVELETEK
☐	Administration Development tools	7.x-3.0-rc1	Administration and debugging functionality for developers and site builders.	
☐	Administration menu	7.x-3.0-rc1	Provides a dropdown menu to most administrative tasks and other common destinations (to users with the proper permissions). Felhasználják: Administration menu Toolbar style (tiltott)	
☐	Administration menu Toolbar style	7.x-3.0-rc1	A better Toolbar. Igényli: Administration menu (tiltott)	
☐	Administration views	7.x-3.0-rc1	Replaces all system object management pages in Drupal core with real views. Igényli: Views (hiányzó), Views_bulk_operations (hiányzó)	

13.7. ábra. Modulok telepítése

Pipáljuk be a telepíteni kívánt modulokat, majd a *Beállítások mentése* gombra kattintva kapcsoljuk be (telepítsük) a modult.

Az ábrán érdemes megfigyelni az utolsó szürke sort. Az *Administration Views* modul bekapcsolásához szükséges *Views* modulok nem találhatók, így a modul nem kapcsolható be. Ha a szükséges modul rendelkezésre áll, akkor a modul bekapcsolásakor az is bekapcsolásra kerül.

A modul tényleges használata előtt még konfigurálnunk is kell azt. Ez többnyire az *Adminisztráció* (admin/index, 5.6. ábra) oldalon megjelenő újabb menüpontok segítségével tehetjük meg. De érdemes azt is megfigyelni, hogy az *Adminisztráció » Modulok* (admin/modules, 13.8. ábra) oldalon sokszor közvetlenül is elérhető a modul konfigurálásához használható legfontosabb oldal linkje (*Beállítás*).

ADMINISZTRÁCIÓ				
ENGEDÉLYEZETT	NÉV	VÁLTOZAT	LEÍRÁS	MŰVELETEK
☐	Administration Development tools	7.x-3.0-rc1	Administration and debugging functionality for developers and site builders.	
☒	Administration menu	7.x-3.0-rc1	Provides a dropdown menu to most administrative tasks and other common destinations (to users with the proper permissions). Felhasználják: Administration menu Toolbar style (engedélyezett)	Súgó Jogosultságok Beállítás
☒	Administration menu Toolbar style	7.x-3.0-rc1	A better Toolbar. Igényli: Administration menu (engedélyezett)	

13.8. ábra. A modul bekapcsolása után a Jogosultságok és Beállítások is megjelenhetnek

Még egy további lehetőség az admin/help/admin_menu útvonalon a modul súgó oldalának megtekintése.

13.1.5. Modulok kikapcsolása, eltávolítása

Ha egy modult kikapcsolunk, akkor a szolgáltatásai ideiglenesen nem lesznek elérhetőek. De egy későbbi bekapcsolás után tapasztalhatjuk, hogy ott folytathatjuk vele a munkát, ahol abbahagytuk.

Kikapcsolni csak olyan modult tudunk, amelyekre nem épít egy bekapcsolt modul sem.

Az is előfordul, hogy egy modult véglegesen el akarunk távolítani, mert a működése nem megfelelő. Erre a modulok többségénél korrekt megoldás az eltávolítása.

A modulok eltávolítása esetén igen gyakori hiba, hogy a kipróbált modulokat nem megfelelően távolítjuk el. A lehető legrosszabb megoldás, ha egyszerűen a modul szerverre feltöltött könyvtárát és állományait letöröljük.

A helyes megoldás:

1. Kapcsoljunk *Karbantartási mód*ba az admin/config/development/maintenance oldalon.
2. Készítsünk biztonsági mentést az adatbázisról és a fájlrendszerrel
3. Kapcsoljuk ki a modult az admin/modules oldalon.

4. Távolítsuk el a modult az admin/modules/uninstall oldalon
5. Teszteljük a helyes működést.
6. Töröljük a modul állományait a sites/all/modules könyvtárból.
7. Kapcsoljuk ki a *Karbantartási módot*.

Eltávolítani csak olyan modult lehet, amelyre nem épít egyetlen telepített modul sem.

Ebben a fejezetben néhány olyan kiegészítő modullal folytatjuk ismerkedésünket, amelyek általánosan használhatóak.

A szerző véleménye szerint legelőször az *Administration menu* és a *Localization update* modulokkal érdemes megismerkednünk.

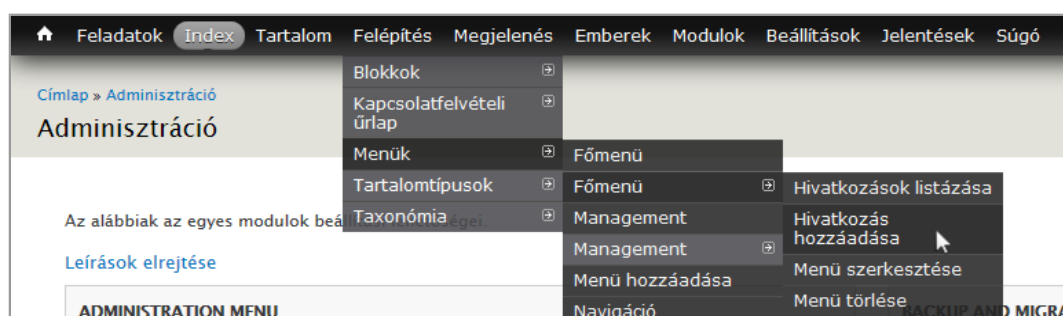
13.2. Az Administration menu modul

Honlap: http://drupal.org/project/admin_menu

Az adminisztrációs feladatok döntő része az *Adminisztráció* (admin útvonal, 5.5. ábra) menüből érhető el – többnyire 2-4 oldalletöltés után. Ebből egy kattintást spórolhatunk a 5.3 fejezetben bemutatott *Toolbar* menüvel is. A szerző sokak véleményével együtt a legördülő menüt még jobb megoldásnak tartja erre a speciális feladatra.

Ezzel szemben publikus felületen, a látogatók számára nem érdemes a legördülő menüket alkalmazni.

Az *Administration menu* modul lehetővé teszi, hogy az *Adminisztráció* menü legtöbb szolgáltatása újabb oldalletöltés nélkül bárholnan elérhető legyen. A 13.9. ábrán jól látható, hogy közvetlenül (egy oldalletöltés árán) el tudunk jutni a *Hivatkozás hozzáadása* oldalra.

13.9. ábra. Az *Administration menu* modul működése

A modul telepítése a szokásos módon történik. Az *Adminisztráció* » *Beállítások* » *Adminisztráció* » *Adminisztrációs menü* (admin/config/administration/admin_menu, 13.10. ábra) oldalon az alapbeállítások megfelelőek szoktak lenni.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Adminisztráció

Adminisztrációs menü

☒ Felső margó beállítása
Eltolja a webhely kimenetét kb. 20 képponttal lefelé a böngésző ablakában. Ha ez a beállítás tiltott, akkor némely abszolút, vagy fix helyre pozícionált elemet eltakarhat az adminisztrációs menü.

☐ Tartsa a menüt a lap tetején
Az adminisztrációs menüt mindig a böngészőablak tetején jelenítse meg (az oldal görgetése közben is).
Néhány böngészőben ez a beállítás rosszul megformázott oldalt, láthatatlan kurzort, nem kiválasztható űrlap elemeket, vagy egyéb problémákat okozhat.

HALADÓ BEÁLLÍTÁSOK

☐ Modulcsoportok összezárása a *Modulok* oldalon

☐ Modulcsoportok összezárása a *Jogosultságok* oldalon

☐ Mozgassa a helyi feladatokat a menübe
Minden oldal minden fülét áthelyezi az adminisztrációs menübe. Ez a lehetőség csak azokban a sminkekben áll rendelkezésre, melyek használják a `tabs primary`, és a `tabs secondary` CSS osztályokat.

Beállítások mentése

13.10. ábra. Az Administration menu modul beállításai

A *Tartsa a menüt a lap tetején* beállítás hasznos lehet, de egyes esetekben problémák lehetnek belőle. Ekkor érdemes a beállítást kikapcsolni.

Jogosultságok

A modul beállítható jogosultságai közül az *Adminisztrációs menü elérése* említésre méltó. Csak olyan szerepkörhöz engedélyezzük, amelyik egyébként is komoly adminisztrációs jogosultságokkal rendelkezik.

13.3. A Backup and Migrate modul

Honlap: http://drupal.org/project/backup_migrate

A modul segítségével manuálisan vagy automatizáltan tudunk biztonsági mentést készíteni az adatbázisunkról.

Már csinálhatunk is egy gyors mentést az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Mentés és migrálás* (admin/config/system/backup_migrate, (13.11. ábra) oldalon. Csupán azt kell eldöntenünk, hogy egyből letölteni szeretnénk, vagy a szerveren tárolni a mentést.

13.11. ábra. A Backup and Migrate modul beállításai

A *Profilok* segítségével többféle mentési módszert is beállíthatunk. Általában elegendő szerkeszteni az *Alapértelmezett beállításokat* az Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Mentés és migrálás » Profilok (admin/config/system/backup_migrate/profile, 13.12. ábra) oldalon.

13.12. ábra. Alapértelmezett profil szerkesztése

A szerző a *Zip Tömörítést* szokta alkalmazni.

Az oldal további részén (13.13. ábra) legalább a sikertelen adatbázismentéshez érdemes értesítést kérni. Ezen kívül az oldalt is érdemes karbantartási üzemmódba kapcsolni.

▼ HALADÓ BEÁLLÍTÁSOK
☐ Értesítő email küldése, ha az adatbázismentés sikeres.
Értesítési email cím sikeres mentés esetén

☒ Értesítő email küldése, ha az adatbázismentés sikertelen.
Értesítési email cím sikertelen mentés esetén

☒ Karbantartási üzemmódba helyezés
A webhely karbantartási üzemmódba kapcsolása, és a karbantartási üzenet megjelenítése az adatbázismentés folyamata alatt. A visszakapcsolás automatikusan megtörténik a mentés után.
Webhely üzeneten kívüli állapotát jelző üzenet

Ez a webhely jelenleg karbantartás alatt áll. Tartalmunk rövidesen újra elérhető lesz. Köszönjük a türelmet.

A látogatóknak megjelenítendő üzenet, ha a webhely karbantartás miatt üzenen kívül van.

profil mentése

13.13. ábra. Alapértelmezett profil szerkesztése

Időzített mentések

Erősen szolgáltató- és honlapfüggő, hogy érdemes-e, és ha igen, milyen beállításokkal automatizált mentéseket készíteni.

Az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Mentés és migrálás » Ütemezések* (admin/config/system/backup_migrate/schedule) oldalon tudunk új időzítést létrehozni. Pl. napi rendszerességgel, az utolsó 10 mentést megtartva (13.14. ábra).

Az automatizált futtatás időzített feladatként fog történni (8.7. fejezet).

A *Célok* menüpontban különböző mentési célokat állíthatunk be. Pl. e-mailben is kérhetjük a küldését, vagy egy független FTP szerverre is kérhetjük a feltöltését.

A *Visszaállítás* menüpontban egy korábbi mentést feltöltve visszaállíthatjuk a korábbi állapotot.

A szerző nem ritkán ezt a megoldást alkalmazza a weboldal költöztetése vagy másolása esetén is. Erről bővebben a 17.2. fejezetben lesz szó.

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Beállítások](#) » [Rendszer](#) » [Mentés és migrálás](#) » [Ütemezések](#)

Mentés és migrálás

☒ Engedélyezett

Ütemezés név

Beállítási profil

Alapértelmezett beállítások ▼

[Új profil létrehozása](#)

Mentés gyakorisága

Nap ▼

A megtartott mentések száma

Az adatbázismentés fájljainak legnagyobb száma a könyvtárban, mielőtt a legrégebbi törölődik. Ha 0 van beállítva, akkor sosem történik törlés. **A célkönyvtárba mentett legrégebbi fájl törölődik akkor is, ha az nem az adatbázismentés fájlja! Nem célszerű más fájlokat tárolni a célkönyvtárban!**

Cél

Automatikus mentések könyvtára ▼

Cél, ahová a mentés adatai kerülnek. Ezek a fájlok különösen érzékeny adatokat tartalmaznak, ezért a mentés helyét gondosan meg kell választani! [Új cél létrehozása](#)

ütemezés mentése

13.14. ábra. Ütemezett mentés beállítása

13.4. A Captcha modul

Honlap: <http://drupal.org/project/captcha>

A *Captcha* modul megpróbálja megakadályozni, hogy a *bot* programok regisztrálni, vagy névtelenül hozzászólást beküldeni tudjanak.

A spam hozzászólásokat bizonyos intelligenciával rendelkező, ún. *bot* programok küldik, többnyire zombi gépekről (a gép tulajdonosának tudta nélkül). További információk: pl. <http://webni.innen.hu/KommentSpam>

A *Captcha* modul telepítésével két modult is kapunk: az alap *Captcha* és az *Image Captcha* modulokat. A modul célja, hogy a honlapokat linkekkel teleszemetelő robotok ellen védelmet nyújtson. Az *Image Captcha* egy képre generált ellenőrző kód alapján működik (13.15. ábra).

Sokan alkalmazzák a szöveges (matematikai) kérdéseket is.

The image shows a web form for contact. On the left, there are four input fields: 'Saját név *', 'Email cím *', 'Tárgy *', and 'Üzenet *'. Below these is a CAPTCHA section with a noisy image and the text 'A képen látható kód *'. At the bottom right of the form is a blue button labeled 'Üzenet küldése'. On the right side of the form, there is a sidebar with three sections: 'Network Connect' with social media icons (Twitter, Facebook, YouTube, LinkedIn, Tumblr), 'Bejelentkezés' with fields for 'Felhasználónév *' and 'Jelszó *', a link 'Új jelszó igénylése', and a 'Bejelentkezés' button; and 'Tartalom megosztás' with a small icon.

13.15. ábra. A Captcha modul működése egy kapcsolatfelvételi űrlapon

A weboldalon kiosztott jogosultságok jelentősen befolyásolják az *Adminisztráció » Beállítások » Emberek » CAPTCHA* (admin/config/people/captcha, 13.16. ábra) oldalon elvégzendő beállításokat. A szerző a bejelentkezés nélkül elérhető űrlapokhoz szokta az *Űrlapvédelmet* kérni.

CAPTCHA
CAPTCHA
KÉP CAPTCHA

Példák
Általános beállítások

Minden Drupal űrlaphoz hozzá lehet adni a feladatokat. Néhány alapértelmezett űrlap már fel van kínálva az űrlaplistán, de bármelyik űrlapot könnyen hozzá lehet adni, ha „CAPTCHA adminisztrációs hivatkozás hozzáadása az űrlapokhoz” engedélyezett.

„CAPTCHA mellőzése” **jogosultsággal** rendelkező felhasználók nem kapnak feladatokat. Ezt a jogosultságot minden megbízható felhasználóhoz hozzá kell rendelni (például az adminisztrátorok). Egy védett űrlap tesztelését olyan felhasználóval kell elvégezni, aki nem rendelkezik „CAPTCHA mellőzése” jogosultsággal (Például a vendégek).

ŰRLAPVÉDELEM
A feladat típusának meghatározása a felsorolt űrlapokhoz (Az űrlap azonosítása a *form_id* segítségével történik). Tetszőleges űrlap könnyen hozzáadható a táblázat alján található szöveges mező, vagy a lenti „CAPTCHA adminisztrációs hivatkozás hozzáadása az űrlapokhoz” segítségével.

Alapértelmezés szerinti feladattípus

Image (image_captcha modulból) ▼

Ki kell választani az alapértelmezett CAPTCHA feladattípust. Ez felülírható minden űrlapon, ha szükséges.

FORM_ID	FELADAT TÍPUSA	MŰVELETEK
comment_node_article_form	[nincs] ▼	törlés
comment_node_page_form	[nincs] ▼	törlés
contact_personal_form	[nincs] ▼	törlés
contact_site_form	[alapértelmezés szerinti feladattípus] ▼	törlés
forum_node_form	[nincs] ▼	törlés
user_login	[nincs] ▼	törlés
user_login_block	[nincs] ▼	törlés
user_pass	[alapértelmezés szerinti feladattípus] ▼	törlés
user_register_form	[alapértelmezés szerinti feladattípus] ▼	törlés
	[nincs] ▼	

13.16. ábra. A Captcha modul beállításai

Ha olyan kiegészítő modult használunk, amely által használt űrlap azonosítóját nem találjuk a *Form_id* oszlopában, akkor érdemes a *CAPTCHA adminisztrációs hivatkozás hozzáadása az űrlapokhoz* jelölőnégyzetet bekapcsolni. Ezután a kérdéses (pl. *Webform* modul által létrehozott) űrlap oldalon segítséget kapunk a Captcha bekapcsolásához.

☐ CAPTCHA adminisztrációs hivatkozás hozzáadása az űrlapokhoz
Ezzel a lehetőséggel könnyebben szabályozható az űrlapokhoz rendelt CAPTCHA. Bekapcsolt állapotban a „CAPTCHA beállítások adminisztrációja” jogosultsággal rendelkező felhasználók egy mezőcsoportot fognak látni az összes űrlap alatt, kivéve az adminisztratív oldalakon.

☐ Engedélyezi a CAPTCHA feladatokat és a CAPTCHA adminisztrációs hivatkozásokat az adminisztrációs oldalakon
Ez a kapcsoló lehetővé teszi CAPTCHA feladatok hozzárendelését az adminisztrációs oldalak űrlapjaihoz. Az adminisztrációs oldalakon a feladatok le vannak tiltva alapértelmezés szerint (melyek normál módon nem elérhetők a megbízhatatlan felhasználók számára) elkerülendő a kapcsolódó többletterhelést. Azonban néhány esetben (például bemutató oldalakon) hasznos lehet a CAPTCHA engedélyezése az adminisztrációs oldalakra is.

CAPTCHA elhelyezési gyorstárazás

CAPTCHA elhelyezési gyorstár tisztítása

A hatásfok növelése érdekében a CAPTCHA elemek pozíciója minden beállított űrlapon gyorstárazva lesz. Egy űrlap felépítése a legtöbb esetben nem változik ezért felesleges minden alkalommal kiszámolni a pozíciót. Néha azonban az űrlap felépítése változhat (például az oldal építése közben) és ezért a CAPTCHA elhelyezési hibák kijavításához szükséges a CAPTCHA elhelyezési gyorstár kitisztítása.

☒ Leírás hozzáadása a CAPTCHA-hoz
Beállítható leírás hozzáadása, ami elmagyarázza a látogatóknak a CAPTCHA célját.

CAPTCHA LEÍRÁSA
A CAPTCHA beállítható leírása. Az üres bejegyzés elrejtí a leírást.
magyar nyelven (kód hu)

A kérdés azt vizsgálja, hogy valós látogató vagy robot szeretné az űrlapot be

Alapértelmezett CAPTCHA ellenőrzés
☐ Kis- és nagybetűérzékeny ellenőrzés: a válasznak tökéletesen kell egyeznie a feladvánnyal.
☒ Kis-, illetve nagybetűérzéketlen ellenőrzés: a kisbetű és nagybetű hibák figyelmen kívül lesznek hagyva.
Meghatározza a válasz alapértelmezett feldolgozási módját. Fontos megjegyezni, hogy a jelenleg alkalmazott feladatot nyújtó modul ezt nem mindig veszi figyelembe.

Szűrősság
☐ Mindig adja hozzá a feladatot.
☒ Kérdések mellőzése egy többletépes/előnézeti munkafolyamatban ha a felhasználó egyszer már helyesen válaszolt a kérdésre.
☐ Kérdések mellőzése egy űrlaptípuson ha a felhasználó egyszer már helyesen válaszolt a kérdésre egy ilyen típusú űrlapon.
☐ Kérdések mellőzése minden űrlapon ha a felhasználó egyszer már helyesen válaszolt a webhelyen valamelyik kérdésre.
Annak meghatározása, hogy mellőzni kell-e egy kérdést egy munkafolyamat hátralévő részében ha a felhasználó egyszer már helyesen válaszolt egy kérdésre.

☐ Hibás válaszok naplózása
Report information about wrong responses to the [log](#).

Beállítások mentése

13.17. ábra. A Captcha modul beállításai

A többi beállítási lehetőség a 11.17. ábra alapján könnyen értelmezhető.

Image Captcha

Az Adminisztráció » Beállítások » Emberek » CAPTCHA » Kép CAPTCHA (admin/config/people/captcha/image_captcha, 13.18. ábra) oldalon a generált kép beállításai láthatók.

SZÍN- ÉS KÉPBEÁLLÍTÁSOK

A kép CAPTCHA háttérének, szövegszínének és fájlformátumának beállítása.

Háttérszín

A háttérszín tizenhatos számrendszerbeli kódja. (például #FFF vagy #FFCE90). Átlátszó PNG fájlknál ajánlott a kép alatt megjelenő háttér színéhez igazítani az átlátszóságot rosszul kezelő böngészők (például Internet Explorer 6) érdekében.

Szövegszín

A szöveg színének tizenhatos számrendszerbeli értéke (Például #FFF vagy #FFCE90).

A szöveg színének változtatása

A különböző karakterek véletlenszerű szint vesznek fel a megadott szövegszín tartomány környékéről.

Fájlformátum

A kép fájlformátumának kiválasztása. A JPEG fájlok általában kisebbek, a PNG fájlok engedélyezik az átlátszóságot és kisebb a tömörítési algoritmusból fakadó zavar.

TORZÍTÁS ÉS ZAJ

Ezekkel a beállításokkal lehet szabályozni a torzítás fokát, és a zaj hozzáadását. Nem szabad túlzásokba esni, és meg kell győződni arról, hogy a kód a képről egyértelműen leolvasható maradt. Például nem érdemes kombinálni a nagyszintű torzítást és a zajt.

Torzítási szint

A hullámtorzítás szögének beállítása a képen.

☒ **Egyenletes torzítás**
Ez a lehetőség engedélyezi a torzítás bilineráris interpolációját, mely a képet jobban láthatóvá teszi, de intenzív processzor használatot eredményez.

☒ **Só-bors zaj hozzáadása**
Ez a lehetőség véletlenszerű, színes pontokat ad.

☒ **Vonalzaj hozzáadása**
Ez a lehetőség véletlenszerű vonalakat rajzol a szövegek fölé.

Zajsztint

Beállítások mentése

13.18. ábra. Az Image Captcha modul beállításai

A szerző általában a 11.18. ábrán is látható beállításokat alkalmazza.

13.5. A Colorbox modul

Honlap: <http://drupal.org/project/colorbox>

A *Colorbox* modul segítségével képeink megjelenítését látványos effektussal fűszerezhetjük (13.19. ábra). Ez a modul nem önmagában, hanem a <http://jacklmoore.com/colorbox/> címen elérhető, azonos nevű szoftverrel együtt működik.

13.19. ábra. A Colorbox modul működése

A modul bekapcsolása előtt a sites/all/libraries könyvtárba ki kell csomagolnunk a letöltött Colorbox szoftver tartalmát a 13.20. ábrán látható módon.

▼0:/teszt/sites/all/libraries/colorbox/*.*				*
↑Név	Kit	Méret	Dátum	
[.]		<DIR>		
[colorbox]		<DIR>	2011.	
[content]		<DIR>	2011.	
[example1]		<DIR>	2011.	
[example2]		<DIR>	2011.	
[example3]		<DIR>	2011.	
[example4]		<DIR>	2011.	
[example5]		<DIR>	2011.	
colorbox	ai	235 313	2011.	
README	md	21 247	2011.	

13.20. ábra. A Colorbox állományok másolása

Az Adminisztráció » Beállítások » Média » Colorbox (admin/config/media/colorbox) oldalon érhetjük el a modul általános beállításait. Az alapbeállítások általában megfelelőek.

A tényleges beállítás a Kép mezők szintjén történik. Keressük fel az adott tartalomtípus Megjelenés beállítása oldalát (13.21. ábra).

The screenshot shows the 'MEZŐ' (Field) configuration table for the Colorbox module. It has three columns: 'MEZŐ', 'CÍMKE' (Label), and 'FORMÁTUM' (Format). The 'Image' field is highlighted in green. Its label is '< Rejtett >' and its format is 'Colorbox'. To the right of the table, there are two settings: 'Tartalmi képstílus: thumbnail' and 'Colorbox-képstílus: eredeti kép', each with a gear icon for further configuration. Above the table, there is a link 'A sorok súlyának mutatása'.

MEZŐ	CÍMKE	FORMÁTUM
Dátum	Beágyazó	Dátum és idő
Image	< Rejtett >	Colorbox

13.21. ábra. A Kép mező Megjelenítés beállítása

A Kép mezőnél a korábbi Kép formátum helyett az ábrán is látható *Colorbox* beállítást válasszuk. A részletes beállítások (13.22. ábra) a jobb szélén látható fogaskerékkel érhetők el.

This screenshot shows the detailed configuration for the 'Image' field. The 'Image' field is selected, and a detailed configuration panel is displayed on the right. This panel includes settings for 'Formázási beállítások Colorbox' (Formatting settings Colorbox), 'Tartalmi képstílus' (Content image style) set to 'thumbnail', and 'Colorbox-képstílus' (Colorbox image style) set to 'Nincs (eredeti kép)'. At the bottom of the panel are 'Frissítés' (Refresh) and 'Mégsem' (Cancel) buttons. The same 'Dátum' field configuration is visible in the background table.

13.22. ábra. A Kép mező Megjelenítés beállítása

A *Tartalmi képstílus* beállítása azt határozza meg, hogy a tartalom részeként melyik kép jelenjen meg. A *Colorbox-képstílus* beállítás a kattintásra megjelenítendő képméretet határozza meg.

13.6. A Date modul

A Drupal alrendszer dátum/időkezelése sokféle szolgáltatást nyújt. De a lehetőségek jelentősen kibővíthetők a *Date* modulcsalád segítségével.

A modul telepítése után a *Date API* és *Date* modulokat mindenképpen be kell kapcsolnunk a használatához. Az opcionális modulok közül a Date Popup és Date Views is fontosak lehetnek.

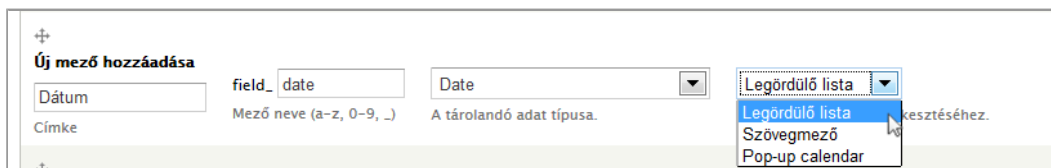
Adattárolás

A *Date* modullal háromféle mező típus közül választhatunk:

- *Date (ISO Date)*: *Varchar(20)*-ként tárolódik. Töredék dátumok (csak hónap, nap), vagy i.sz. 1000-nél régebbi dátumok esetén érdemes használni, egyébként nagyon lassú vele dolgozni.
- *Date (Unix Timestamp)*: UNIX időbélyeg. Gyorsan, egyszerűen lehet vele dolgozni és széles körben támogatott, viszont csak 1901-től 2038-ig terjedő dátumokhoz használhatjuk.
- *Date*: Az adatbázis-kezelő saját dátumkezelő formátumát használja. Általában ez az ajánlott megoldás.

Mező létrehozása

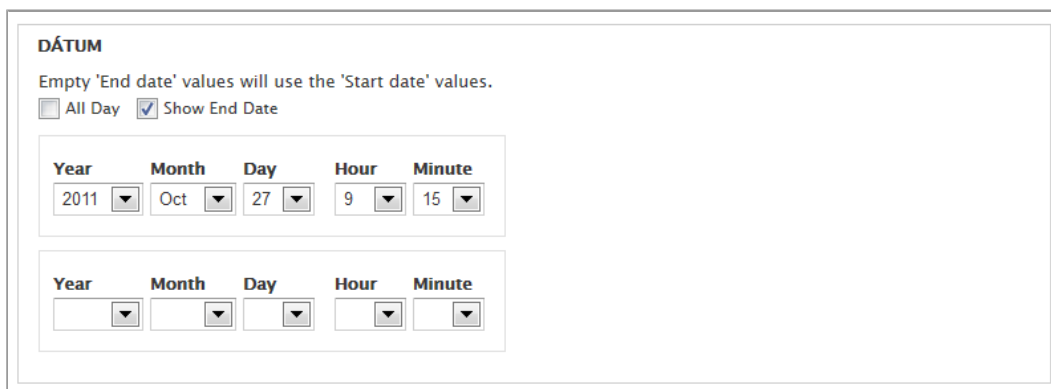
Példaként nézzünk meg egy kezdő és záró dátum megadását lehetővé tevő *Dátum* mezőt, ami pl. egy *Esemény* tartalomtípushoz kapcsolható (13.23. ábra).

13.23. ábra. Dátum mező létrehozása

A felületi elem típusa háromféle lehet:

- *Legördülő lista* esetén az egyes dátumrészek (év, hónap, stb.) önálló legördülő listaként adhatók meg (13.24. ábra).

13.24. ábra. Dátum bevitel lenyíló listával

- Szövegmező esetén a beállított formátumban kell begépelni a dátumot (13.25. ábra).

DÁTUM

Empty 'End date' values will use the 'Start date' values.

☒ Show End Date

2011-10-27 09:15
Format: 2011-10-27 09:16

Format: 2011-10-27 09:16

13.25. ábra. Dátum bevétel szövegmezővel

- Pop-up calendar esetén Javascript alapú felugró dátum-ablakot használhatunk (13.26. ábra).

DÁTUM

Empty 'End date' values will use the 'Start date' values.

☐ All Day ☒ Show End Date

Date **Time**

2011-10-07 09:15

Oct 2011

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22

13.26. ábra. Dátum bevétel felugró ablakkal

A Mező beállításainál (13.27. ábra) a használni kívánt dátum/idő összetevőket adhatjuk meg (*Date attributes to collect*).

Dátum

SZERKESZTÉS MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI FELÜLETI ELEM TÍPUSA TÖRLÉS

MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI

Dátum mező minden előfordulásánál használatban lesz ez a beállítás. Az itt megadott értékek befolyásolják az adatok tárolásának módját az adatbázisban, ezért az első adat bevitele után nem módosíthatóak.

Date attributes to collect

☒ Year ☒ Month ☒ Day ☒ Hour ☒ Minute ☐ Second

Select the date attributes to collect and store.

☐ Collect an end date

End dates are used to collect duration. E.g., allow an event to start on September 15, and end on September 16.

Time zone handling

Site's time zone ▼

Select the timezone handling method for this date field.

Mező beállításainak mentése

13.27. ábra. Dátum mező beállításai

Engedélyezhetjük a záró dátum használatát (*Collect an end date*). A példánk esetében jelöljük be. Ekkor még kötelezővé is tehetjük a záró dátumot a *Szükséges* négyzet bejelölésével.

Végül érdemes a létrehozott mező *Megjelenítés beállításait* is átgondolni.

További felhasználás

Az így létrehozott dátum mezőket meg tudjuk jeleníteni információként. A *Views* modul (15.2 fejezet) segítségével akár sorbarendezeznél, szűrésnél is fel tudjuk használni a dátum mezőket.

13.7. Az External Links modul

Honlap: <http://drupal.org/project/extlink>

Az *External links* modul a honlapról kifelé mutató linkekhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt. A 13.28. ábrán (a bal oldali menüben a három tanfolyamnál, és a tartalom *Forrás* mezőjénél) látszik, hogy egy kis képpel különböztetjük meg a belső linkekről. Nem csak a tartalmainkban, hanem bárhol található linkek után.

13.28. ábra. Az External links modul működése

Ebből is látszik, hogy a modul nem beviteli formaként működik.

A modul konfigurációja az *Adminisztráció » Beállítások » Felhasználói felület » Külső hivatkozások* (admin/config/user-interface/extlink, 13.29. ábra) oldalon végezhető.

13.29. ábra. Az External links modul beállításai

A megrendelők általában kérik a *Külső hivatkozások megnyitása új ablakban* beállítást.

13.8. A Global Redirect modul

Honlap: <http://drupal.org/project/globalredirect>

A modul megszünteti a *Path* modul használata miatti URL többszörözéseket.

SEO szempontból nagyon fontos a többszörös tartalmak kerülése.

Konfigurációt általában nem igényel, az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Globális átirányítás* (admin/config/system/globalredirect, 13.30. ábra) beállításai megfelelőek.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Rendszer

Globális átirányítás

☒ Perjel eltávolítása

Bekapcsolva a kérés végéről a perjel eltávolításra kerül. Így elkerülhető, hogy az `example.com/node/1/` stílusú kérés ne illeszkedjen a beállított útvonal álnévére, ami a tartalom kettőződését okozhatja. Ha szükséges, hogy bizonyos kérések végén a perjel szerepeljen, akkor a bekapcsolt állapot problémát okozhat, ezért célszerű kikapcsolni.

☒ Hagyományos webcímből rövid webcím

Ha engedélyezett, akkor a hagyományos webcímek átirányításra kerülnek a megfelelő rövid webcímekre (bekapcsolt rövid webcímek használata esetén). Ezáltal megszűnik az 1-es azonosítójú tartalom elérhetősége az `example.com/node/1` és az `example.com?q=node/1` webcímeken is.

A nulla paraméter eltávolítása

☒ Tiltott

☐ Minden oldalon engedélyezett

☐ Csak a szótár kifejezés oldalakon engedélyezett

If enabled, any instance of "/0" will be trimmed from the right of the URL. This stops duplicate pages such as "taxonomy/term/1" and "taxonomy/term/1/0" where 0 is the default depth. There is an option of limiting this feature to taxonomy term pages ONLY or allowing it to effect any page. **By default this feature is disabled to avoid any unexpected behavior. Also of note, the trailing /0 "depth modifier" was removed from Drupal 7.**

☐ Menü hozzáférés ellenőrzés

If enabled, the module will check the user has access to the page before redirecting. This helps to stop redirection on protected pages and avoids giving away *secret* URL's. **By default this feature is disabled to avoid any unexpected behavior**

☒ Kis és nagybetű érzékeny webcím ellenőrzés

If enabled, the module will compare the current URL to the alias stored in the system. If there are any differences in case then the user will be redirected to the correct URL.

☐ Language Path Checking

If enabled, the module will check that the page being viewed matches the language in the URL or the system default. For example, viewing a French node while the site is in English will cause a redirect to the English node.

☐ Add Canonical Link

If enabled, will add a [canonical link](#) to each page.

☐ Set Content Location Header

If enabled, will add a [Content-Location](#) header.

☒ Taxonomy Term Path Handler

If enabled, any request to a `taxonomy/term/[tid]` page will check that the correct path is being used for the term's vocabulary.

Beállítások mentése

Visszaállítás az alapértelmezésre

13.30. ábra. A Global redirect modul beállításai

13.9. A Google Analytics modul

Honlap: http://drupal.org/project/google_analytics

A *Google Analytics*⁶³ a Google ingyenes szolgáltatása, ami a weboldal látogatóiról készít és prezentál részletes statisztikát. Fő célkitűzése, hogy a webmesternek segítsen a reklámkampanyok optimalizálásában azáltal, hogy megmutatja, a látogatók honnan kattintottak át, mennyi időt töltenek a weboldalon, és földrajzilag hol találhatók.⁶⁴

A modul konfigurációja az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Google Analytics* (admin/config/system/googleanalytics, 13.31. ábra) oldalon végezhető el. Legfontosabb beállítás a Google Analytics oldalon a weboldalhoz kapott azonosító beillesztése.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Rendszer

Google Analytics

A *Google Analytics* egy ingyenes (regisztráció szükséges) forgalommérő és marketing hatékonysági szolgáltatás.

ÁLTALÁNOS BEÁLLÍTÁSOK

Webhely azonosító kódja *

UA-

Ez az azonosító egyedi minden nyomon követendő webhelyen, és formátuma UA-xxxxxxx-yy. Az azonosító beszerzéséhez regisztrálni kell a webhelyet a *Google Analytics* számára, vagy ha már regisztrálva van a webhely, akkor el kell látogatni a *Google Analytics* beállítási oldalára, ahol megtekinthető az azonosító minden egyes webhelyhez. [További információk a dokumentációban](#).

Követés hatóköre

Domainek
Egyetlen domain

Oldalak
Minden oldal kivételével

Szerepkörök
Nem korlátozott

Felhasználók
Nem testreszabható

Hivatkozások és letöltések
Outbound links, Mailto links, Downloads követve

Keresés és AdSense
Nincs követve

Mit kell követni?

- ☒ Egyetlen domain (alapértelmezés)
Domain: devj.cmsoktatas.info
- ☐ Egyetlen domain több aldomainnel
Példák: www.devj.cmsoktatas.info, app.devj.cmsoktatas.info, shop.devj.cmsoktatas.info
- ☐ Több legfelső szintű domain
Példák: devj.cmsoktatas.com, devj.cmsoktatas.net, devj.cmsoktatas.org

Legfelső szintű domainek listája

13.31. ábra. A Google Analytics modul beállításai

⁶³ <http://www.google.com/analytics/>

⁶⁴ forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Google_Analytics

A további beállítások módosításához a Google Analytics szolgáltatás alapos ismerete is szükséges.

13.10. A Localization Update modul

Honlap: http://drupal.org/project/l10n_update

Az angoltól eltérő nyelvek használatáról a telepítés kapcsán és a 9.5 fejezetben már részletesen volt szó. A *Localization Update* modullal a felületfordításhoz szükséges központi fordításokat automatizáltan tölthetjük le. Minden modul telepítése, bekapcsolása után érdemes a frissítési funkciót lefuttatni az *Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása » Frissítés* (admin/config/regional/translate/update, 13.32. ábra) oldalon.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Helyek és nyelvek » Felület fordítása

Felület fordítása

ÁTTEKINTÉS FORDÍTÁS IMPORT FRISSTÉS EXPORT

A legutóbb importált fordítások listája és az elérhető frissítések minden engedélyezett projekthez és nyelvhez.

Ha vannak elérhető frissítések, akkor a „Frissítés” nyomógombra kattintva lehet ezeket letölteni és importálni, vagy be lehet állítani az automatikus frissítést a [frissítések beállítása](#) oldalon

Modul	Verzió	Frissítés
admin_menu	7.x-3.0-rc1	Aktuális ✓
magyar	admin_menu-7.x-3.0-rc1.hu.po	Aktuális ✓
backup_migrate	7.x-2.2	Aktuális ✓
magyar	backup_migrate-7.x-2.2.hu.po	Aktuális ✓
...		
wysiwyg	7.x-2.1	Helyi frissítés elérhető ⚠
magyar	wysiwyg-7.x-2.1.hu.po	Távoli frissítés elérhető ⚠

NYELVEK

Frissítési mód

☐ A fordítási frissítések felülírják a létezőket, az új karaktersorozatokkal bővül az adatbázis

☒ A helyben szerkesztett fordítások megmaradnak, csak a korábban betöltött fordítások lesznek felülírva és új fordítások betöltve.

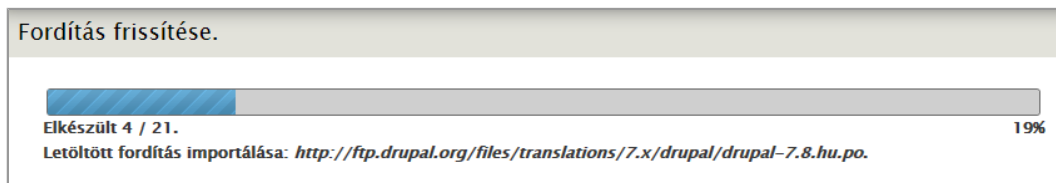
Fordítások frissítése Információk frissítése

13.32. ábra. Felület fordítások frissítése

Az oldal letöltésekor, vagy az *Információk frissítése* gombra kattintva láthatjuk a legfrissebb állapotot. A zöld szín jelzi, hogy az adott modulhoz tartozó fordítások aktuálisak. A

sárga a frissítés lehetőségét jelenti. Ha legalább egy sárga modult látunk, érdemes az alapbeállítások megtartása mellett a *Fordítások frissítése* gomba kattintani.

A folyamatjelzőn nyomon követhetjük a frissítés állapotát (13.33. ábra).

13.33. ábra. A fordítás frissítés folyamata

Ha a hosszadalmas folyamat esetleg hibaüzenettel megszakadna, a böngésző cím sorába kattintva, majd az *Enter* gomb lenyomásával újabb kísérletet tehetünk a letöltésre és importálásra.

A folyamat végét a szokásos információs doboz jelzi (13.34. ábra).

13.34. ábra. A fordítások importálása befejeződött

Az időzített feladatok futásánál is ellenőrzésre kerül a frissítés szükségessége.

13.11. A Masquerade modul

Honlap: <http://drupal.org/project/masquerade>

A weboldal működését – mint minden más terméket – ellenőrizni, tesztelni kell. Ez egy igen összetett folyamat, és egyes részei nehezen megvalósíthatók. A *Masquerade* modul nélkül igen nehéz tesztelni, hogy az egyes felhasználók pontosan azokat a jogokat kapták-e meg, mint amelyekre szükségük van, amelyeket nekik szántunk.

A modul telepítése után érdemes az *Álcázás* blokkot valamelyik régióban elhelyezni, és a megjelenítést az *Adminisztrátor* csoportra korlátozni. Ettől kezdve adminisztrátorként bármelyik oldalon begépelhetjük egy felhasználó nevét, és felvehetjük az álarcát (13.35. ábra).

Álcázás

Teszt Elek

Mehet

Itt kell megadni annak a felhasználónak a nevét, akinek az álcáját fel kell venni.

13.35. ábra. Álarc felvétele

Így bármit tesztelhetünk, kipróbálhatunk, mintha a felhasználó bőrébe bújtunk volna.

A *Navigáció* menüben a *Visszaváltás* linkre kattintva vehetjük le az álarcunkat.

Az alapbeállítások egyedül az adminisztrátor felhasználó számára teszik elérhetővé ezt a funkciót. Szükség esetén az *Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Álcázás* (admin/config/people/masquerade, 13.36. ábra) oldalon másoknak is adhatunk jogokat.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Emberek

Álcázás

Az álcázás szempontjából „adminisztrátornak” tekintett szerepkörök

- ☐ névtelen látogató
- ☐ azonosított felhasználó
- ☐ administrator
- ☐ szerkesztő

Menu Quick Switch user

Enter the username of an account you wish to switch easily between via a menu item.

Álca blokk Gyors álcacsere felhasználói

Enter the usernames, separated by commas, of accounts to show as quick switch links in the Masquerade block.

Beállítások mentése

13.36. ábra. A Masquerade modul beállításai

A beállításokkal nagyon óvatosan kell bánnunk, hiszen nagyon veszélyes lehetőségről van szó.

13.12. A Pathauto modul

A tartalmaink útvonalának (pontosabban útvonal álneveinek) egységes kezelése nem egyszerű feladat: sok-sok gépelésre ítélt bennünket. A *Pathauto* modul igen sokféle módon teszi lehetővé az útvonal álneveink automatikus előállítását.

Ha a tartalom beküldőnek nincs útvonal álnevek létrehozása jogosultsága, akkor neki nincs is jogosultsága az útvonal beállítására. Akinek pedig van, annak sem kell kézzel kitölteni, hiszen a *Pathauto* modul automatikusan létrehozza azt. Az álnév a tartalom beküldésekor még nem látszik, de utólagos szerkesztéskor megfigyelhetjük, vagy kikapcsolva kézzel is megadhatjuk (13.37. ábra).

Útvonal beállításai
Automatic alias

Változatinformáció
Új változat

Hozzászólás-beküldési beállítások
Lezárt

Szerzői információk

☒ Automatic alias
An alias will be generated for you. If you wish to create your own alias below, uncheck this option. To control the format of the generated aliases, see the [URL alias patterns](#).

Webcímálnév

Megadható egy webcím, amin ez a tartalom elérhető lesz. Például megadható „bemutakozas” egy bemutatkozó oldal írásánál. Relatív hivatkozást kell megadni a végén lévő perjel nélkül, különben a webcím álneve nem fog működni.

13.37. ábra. Útvonal álnév tartalom szerkesztésekor

A modul működésének alapelve, hogy a cím – vagy egyéb tartalmi információ – alapján generál kisbetűs és ékezetek nélküli útvonalat. Ehhez szükség van a *Transliteration* modul (13.15 fejezet) telepítésére is.

Igen sok beállítást tartalmaz az *Adminisztráció » Beállítások » Keresés és metaadatok » Útvonalálnevek* (admin/config/search/path, 13.38. ábra) oldal, néhány lényegesebbet nézzünk meg.

Útvonalálnevek

LISTA PATTERNS BEÁLLÍTÁSOK BULK UPDATE DELETE ALIASES

▼ CONTENT PATHS

Default path pattern (applies to all content types with blank patterns below)

[node:title]

Pattern for all Cikk paths

cikk/[node:title]

Pattern for all Egyszerű oldal paths

► REPLACEMENT PATTERNS

▼ TAXONOMY TERM PATHS

Default path pattern (applies to all vocabularies with blank patterns below)

[term:vocabulary]/[term:name]

Pattern for all Címkék paths

► REPLACEMENT PATTERNS

▼ USER PATHS

Pattern for user account page paths

felhasznalo/[user:name]

► REPLACEMENT PATTERNS

13.38. ábra. A Pathauto modul beállításai

Az ábrán látható beállításokat érdemes megfontolni, és kipróbálni.

- alapvetően a tartalmak esetén: `[node:title]` a címet fogja alapul venni
- blog esetén: `blog/[current-user:name]` a felhasználói nevet helyettesíti a `blog/` után
- felhasználó esetén: `felhasznalo/[user:name]` a felhasználói nevet helyettesíti a `felhasznalo/` után

Figyelembe lehet venni a generáláskor pl. a dátumot is.

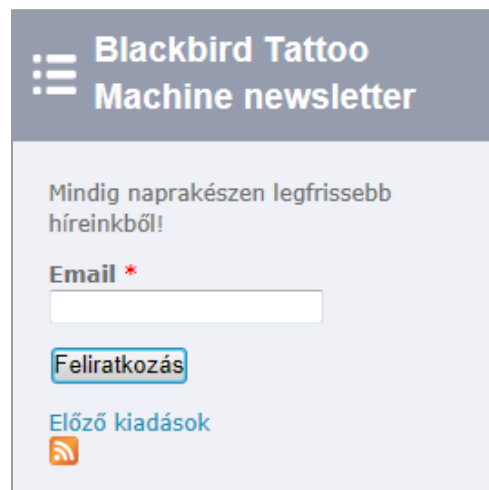
A *Beállítások* fülön (`admin/config/search/path/settings`) érdemes a *Transliterate prior to creating alias* jelzőt bekapcsolni. Így a *Transliteration* modul alapján az ékezetes karakterek megfelelően átíródnak.

A generált *Útvonalálnevek* listáját az `admin/config/search/path` oldalon tekinthetjük meg. A *Delete aliases* és *Bulk update* menüpontokkal akár utólag is érvényesíthetjük a beállításokat.

13.13. A Simplenews modul

Honlap: <http://drupal.org/project/simplenews>

A modul segítségével a (regisztrált vagy névtelen) látogatók fel tudnak iratkozni a honlap egy vagy több hírlevelére. A látogató általában egy blokkban tud fel-, vagy leiratkozni a hírlevelekre (13.39. ábra). Az ábrán a névtelen látogatók számára engedélyezett feliratkozás esetét láthatjuk: a látogatónak elég megadnia az e-mail címét, hogy a feliratkozás megerősítésére szolgáló e-mail megkapja.

13.39. ábra. Hírlevél feliratkozás blokk

A regisztrált látogatók kissé eltérő űrlapon jelentkezhetnek, mivel az e-mail cím megadása ilyenkor nem szükséges.

Első konfigurálás

A modul beüzemelése során egy új *Simplenews newsletter* tartalomtípus és *Newsletter* szótár jön létre. Ezeket a szokásos módon testre szabhatjuk (pl. magyaríthatjuk). A szótár egyetlen kifejezést tartalmaz, ezt is érdemes testre szabnunk. Ha több témában szeretnénk hírlevelet küldeni, akkor több kifejezést is érdemes felvenni a szótárba.

Az *Adminisztráció » Beállítások » Simplenews* (`admin/config/simplenews`) aloldalakon néhány első konfigurálási lépést érdemes átgondolni. Néhány példa a teljesség igénye nélkül:

- A *Hírlevél* fülön egyszerű formátum helyett HTML formátumot is kérhetünk, ha a *Mime Mail* vagy a *HTML Mail* modult is telepítjük. Ugyanitt próba e-mail küldési beállításokat, vagy a hírlevelek feladójának adatait állíthatjuk be.
- A *Feliratkozás* fülön a különböző küldött e-mailek szövegeit állíthatjuk be.
- A *Levél küldése* fülön a levelek kiküldését, pl. a cron ütemezését állíthatjuk be.

Hírlevelek kiküldése

A hírlevelek küldése lényegében a megfelelő tartalmak beküldését jelenti. Csak a szótár megfelelő kifejezését kell pluszban kiválasztanunk. Ezután az *Adminisztráció » Tartalom » Hírlevelek* (admin/content/simplenews) oldalon tudjuk kiküldeni, esetleg újra küldeni a hírleveleinket.

Feliratkozások kezelése

Az *Adminisztráció » Emberek » Hírlevél feliratkozások* (admin/people/simplenews) oldalon tudjuk a feliratkozásokat figyelemmel kísérni, esetleg szerkeszteni.

Jogosultságok beállítása

A beállítható jogosultságok a 13.40. ábrán láthatók.

JOGOSULTSÁG				
Simplenews				
hírlevelek adminisztrációja @todo Add a description for administer newsletters	☐	☐	☒	☒
simplenews feliratkozások adminisztrációja @todo Add a description for administer simplenews subscriptions	☐	☐	☒	☒
simplenews beállítások adminisztrációja @todo Add a description for administer simplenews settings	☐	☐	☒	☐
hírlevél küldése @todo Add a description for send newsletter	☐	☐	☒	☒
feliratkozás a hírlevelekre @todo Add a description for subscribe/unsubscribe to newsletters	☒	☒	☐	☒

13.40. ábra. A *Simplenews* modul beállítható jogosultságai

Az ábrán a bárki számára engedélyezett feliratkozást érdemes megfigyelni. Az összes többi jogot általában egy adminisztrátor szokta megkapni. Végül érdemes a *node* modul jogosultságait is átgondolni a *Simplenews* tartalomtípushoz.

13.14. A SpamSpan modul

Honlap: <http://drupal.org/project/spamspan>

A *SpamSpan* modul a szövegekben megjelenő e-mail címek elrejtéséért felelős.

A használata esetén szemlátomást a böngészőben semmi különbség nem látszik, de ha az oldal forrását megtekintjük, hasonló HTML kódot fogunk látni:

```
<span class="spamspan">  
  <span class="u">nagy [dot] gusztav</span> [at]  
  <span class="d">gmail [dot] com</span>  
</span>
```

A modul szerver oldalon így „elrontja” az e-mail címeket, hogy a böngésző JavaScript segítségével „kijavítsa” azokat. Ebből a látogató semmit nem vesz észre, de a spam robotok munkáját jelentősen megnehezíti.

A modul működése beviteli szűrőként történik, így a *Szövegformátumoknál* tudjuk konfigurálni is (13.41. ábra).

Engedélyezett szűrők

☒ HTML jelölők használatának korlátozása
 ☐ HTML szöveg megjelenítése egyszerű szöveggént
 ☒ SpamSpan email cím kódoló szűrő
 Megkísérli elrejtetni az email címeket a szemétküldő robotok elől.
 ☒ A szövegbe írt sortöréseket HTML sortörésekké alakítja a
 és <p> elemek használatával
 ☒ Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká
 ☒ Hibás vagy lezáratlan HTML jelölők javítása

Szűrők feldolgozási sorrendje
[A sorok súlyának mutatása](#)

+	SpamSpan email cím kódoló szűrő
+	Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká
+	HTML jelölők használatának korlátozása
+	A szövegbe írt sortöréseket HTML sortörésekké alakítja a és <p> elemek használatával
+	Hibás vagy lezáratlan HTML jelölők javítása

Szűrő beállításai

HTML jelölők használatának korlátozása
 Engedélyezett

Webcímek átalakítása kattintható hivatkozásokká
 Engedélyezett

SpamSpan email cím kódoló szűrő
 Engedélyezett

„@” helyettesítése *

 Helyettesítse a „@” jelet ezzel a szöveggel, ha a javascript tiltott.

☐ A „@” grafikus helyettesítésének használata
 A „@” jelet a grafikus megfelelőjével helyettesíti, ha a javascript tiltott (és figyelmen kívül hagyja a fenti „@ helyettesítése” beállítást).

13.41. ábra. A Spanspan modul konfigurálása

A Szűrők feldolgozási sorrendjének állítása szükséges lehet.

13.15. A Transliteration modul

A *Transliteration* modul az ékezetes, vagy nem latin karaktereket írja át ASCII megfelelő-re. Eddig két helyen használhattuk fel:

- a *Pathauto* modul az útvonal álnevek generálásánál
- *Filefield* alapú mezőknél a fájlnevek megváltoztatására

Nézzünk egy példát az utóbbira: `tan_tajek_men_2011.pdf` helyett `tan_tajek_men_2011.pdf`. Weboldalakon nem célszerű a feltöltőre bízni a korrekt, weben is problémamentes állománynevek használatát.

Az *Adminisztráció » Beállítások » Média » Fájlrendszer* (admin/config/media/file-system, 13.42. ábra) oldalon a *Latinbetűs átírat* lehetőségeit érdemes bekapcsolni.

Fájlrendszer

BEÁLLÍTÁSOKLATINBETŰS ÁTIRAT

Nyilvános fájlok útvonala

Elérési útvonal a helyi fájlrendszerben, itt lesznek eltárolva a fájlok. A könyvtárnak léteznie kell és a Drupal számára írhatónak kell lennie. A könyvtár útvonalának a Drupal telepítési könyvtárhoz képest relatívnak, a web felől pedig elérhetőnek kell lennie.

Rejtett fájlok útvonala

Egy létező fájlútvonal a helyi fájlrendszerben a privát fájlok tárolásához. A Drupal számára írhatónak kell lennie és nem lehet elérhető a webről. További információk találhatóak erről a kézikönyv [privát fájlok biztonságáról](#) szóló oldalán.

Ideiglenes fájlok könyvtára

Elérési útvonal a helyi fájlrendszerben, itt lesznek eltárolva a fájlok. A könyvtárnak nem szabad a web felől elérhetőnek lennie.

Alapértelmezett letöltési mód

☒ Nyilvános fájlok, melyeket a webkiszolgáló szolgál ki.

☐ Rejtett helyi fájlok, melyek a Drupalon keresztül lesznek kiszolgálva.

A kiválasztott letöltési módszer beállítása. A nyilvános fájlok használata hatékonyabb, de nem biztosít semmilyen hozzáférés-szabályozást.

Latinbetűs átírat

☒ A fájlnevek latinbetűs átírata feltöltés közben.
Engedélyezi a fájlnevek platformfüggetlen átalakítását US-ASCII karakterkészletre.

☒ Kisbetűsre átirát fájlnevek.
Ez az ajánlott beállítás, mely megakadályozza a problémákat a kis- és nagybetűkre nem érzékeny fájlrendszerekben. Ha a latinbetűs átírat le van tiltva, akkor nincs hatása.

Beállítások mentése

13.42. ábra. Latinbetűs átírat beállításai fájlfeltöltéseknél

Természetesen ez a beállítás visszamenőlegesen nem fog vonatkozni a feltöltésekre.

13.16. A Webform modul

Honlap: <http://drupal.org/project/webform>

A *Webform* modul olyan felhasználóktól származó adatok gyűjtésére használható, amely adatok nem a honlap részeként funkcionálnak, hanem külső felhasználásra szántak. Tipikus példa a különböző jelentkezések, megrendelések lebonyolítása (13.43. ábra).

Vásárlás

Termék

Blackbird #1 machine
 db

Blackbird #2 machine
 db

Blackbird #3 machine
 db

Vásárló

Név *

E-mail *

Telefon *

Számlázási cím *

13.43. ábra. A Webform modul működése

A modul telepítése után egy *Webform* nevű tartalomtípus jön létre, amit ízlés szerint átnevezhetünk *Űrlapra*.

Minden egyes űrlap összeállítása egy új *Űrlap* típusú tartalom beküldését jelenti. A cím és a törzs kitöltése után a beviteli mezőket hasonlóan állíthatjuk össze, mint a tartalomtípusok mezőit. Vannak azonban eltérések is, ezt érdemes külön kihangsúlyozni.

Nézzük az előző ábra *Űrlap* összetevőit (13.44. ábra).

Megtekintés
Szerkesztés
Űrlap
Eredmények
Változatok
Fordítás

Összetevők
E-mailek
Űrlap beállításai

A sorok súlyának mutatása

Címke	Típus	Érték	Szükséges	Műveletek
+ Termék	fieldset	-		Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Blackbird #1 machine	textfield	-	☐	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Blackbird #2 machine	textfield	-	☐	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Blackbird #3 machine	textfield	-	☐	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Vásárló	fieldset	-		Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Név	textfield	-	☒	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ E-mail	email	-	☒	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Telefon	textfield	-	☒	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Számlázási cím	textarea	-	☒	Szerkesztés Klónozás Törlés
+ Új összetevő neve	Szövegmező		☐	Hozzáadás

Mentés

13.44. ábra. Űrlap összetevői

Emellett az e-mail értesítések beállítása is hasznos. Szokás a weboldal munkatársának és a megrendelőnek is e-maillt küldeni a sikeres kitöltésről (13.45. ábra).

Megtekintés
Szerkesztés
Úrlap
Eredmények
Változatok
Fordítás

Összetevők
E-mailek
Úrlap beállításai

Az E-mail címzettje	Tárgy	Honnan	Műveletek	
„E-mail” értéke	Úrlapkitöltés innen: Vásárlás	"Blackbird Tattoo Machine" <tommytattoo@gmail.com>	Szerkesztés	Törlés
tommytattoo@gmail.com	Úrlapkitöltés innen: Vásárlás	"Blackbird Tattoo Machine" <tommytattoo@gmail.com>	Szerkesztés	Törlés

☒ Cím: email@pelda.hu
☐ Összetevő értéke: E-mail ▼

Hozzáadás

13.45. ábra. E-mail értesítések beállítása

Az űrlapokat más tartalmakhoz hasonlóan menübe tehetünk, a kitöltésekről pedig akár az *Eredmények* menüpontban (13.45. ábra) is tájékozódhatunk.

13.17. A Wysiwyg modul

Honlap: <http://drupal.org/project/wysiwyg>

Ha fontos számunkra a szövegek gyorsan formázhatósága, akkor nem mondhatunk le valamilyen vizuális szerkesztőről sem (2.4 fejezet).

Az editor használata hasonlít az ismert szövegszerkesztők működésére, de azért a felhasználók részéről gyakorlási időt is rá kell szánni, és nem hátrány a HTML nyelv alapszintű ismerete sem.

A modul telepítése után legalább egy editort le kell töltenünk, és kicsomagolt formában a sites/all/libraries könyvtárba tenni. Ez után a konfigurálást az *Adminisztráció » Beállítások » Tartalom készítése » Wysiwyg profilok* (admin/config/content/wysiwyg, 13.46. ábra) oldalon kezdjük. Ha semelyik editort nem tettük még fel a sites/all/libraries könyvtárba, ebben is segít az oldal a *Telepítési útmutató* részben.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Tartalom készítése

Wysiwyg profilok

Egy *Wysiwyg* profil a beviteli formához van rendelve. Egy *Wysiwyg* profil meghatározza, hogy milyen ügyféloldali szerkesztő töltődik be az adott beviteli formához, milyen nyomógombok vagy sminkek lesznek elérhetőek, hogyan jelenik meg a szerkesztő, és néhány egyéb, a szerkesztőre jellemző lehetőséget.

▼ **TELEPÍTÉSI ÚTMUTATÓ**

Jelenleg nincs egy szerkesztő program sem telepítve. A következő lista tartalmazza a jelenleg támogatott szerkesztőket:

markItUp (Letöltés)	Nincs telepítve.
Az archívumból kicsomagolt összes fájlt egy új könyvtárba kell másolni az alábbi helyre: <code>sites/all/libraries/markitup</code> Tehát az aktuális könyvtár itt található: <code>sites/all/libraries/markitup/markitup/jquery.markitup.js</code>	
jWYSIWYG (Letöltés)	Nincs telepítve.
Az archívumból kicsomagolt összes fájlt egy új könyvtárba kell másolni az alábbi helyre: <code>sites/all/libraries/jwysiwyg</code> Tehát az aktuális könyvtár itt található: <code>sites/all/libraries/jwysiwyg/jquery.wysiwyg.js</code>	

13.46. ábra. A Wysiwyg editor telepítési útmutató

A *Telepítési útmutató* részletesen leírja, hogy a kiválasztott editort honnan tudjuk letölteni, és hova kell felmásolnunk. Ha ezt megtettük, az oldal frissítése után (13.47. ábra) az egyes Beviteli formákhoz beállíthatjuk a kívánt editort, majd finomhangolhatjuk a *Szerkesztés* linkre kattintva.

Wysiwyg profilok

Egy *Wysiwyg* profil a beviteli formához van rendelve. Egy *Wysiwyg* profil meghatározza, hogy milyen ügyféloldali szerkesztő töltődik be az adott beviteli formához, milyen nyomógombok vagy sminkek lesznek elérhetőek, hogyan jelenik meg a szerkesztő, és néhány egyéb, a szerkesztőre jellemző lehetőséget.

BEVITELI FORMA	SZERKESZTŐ	MŰVELETEK
Szűrt HTML	FCKeditor 2.6.6	Szerkesztés Törlés
Teljes HTML	Nincs szerkesztő ▼	
Sima szöveg	Nincs szerkesztő ▼	

Egy szövegfórmátumhoz egy másik szerkesztő hozzárendelése előtt a törlésre kattintva el kell távolítani a már meglévőt.

[Mentés](#)

13.47. ábra. Wysiwyg profilok beállítása

A legtöbb beállítás magáért beszél, igényünknek megfelelően konfigurálhatjuk. Példaként az FCKEditor néhány beállítását nézzük meg (13.48. ábra).

FCKeditor profil Szűrt HTML formátumnak

SZERKESZTÉS ELTÁVOLÍTÁS

▼ ALAPBEÁLLÍTÁS

☒ Alapértelmezés szerint engedélyezett
Az alapértelmezett szerkesztő állapot lehetővé teszi a felhasználók hozzáférését ehhez a profilhoz. A felhasználók felülírhatják ezt az állapotot, ha a következő lehetőség engedélyezve van.

☐ Alapértelmezés megváltoztatásának engedélyezése
Ha ez engedélyezett, akkor a felhasználók megváltoztathatják szerkesztőjük alapértelmezett állapotát a felhasználói profiljukban.

☒ Mutassa a szövegszerkesztő engedélyezése / tiltása kapcsoló hivatkozást.
Megjelenjen a *szövegszerkesztő engedélyezése / tiltása* hivatkozás a szövegmező alatt, avagy sem. Ha nem engedélyezett, akkor a felhasználói beállítás vagy a globális alapértelmezés lesz alkalmazva (lásd fent).

Felület nyelve
magyar (Magyar) ▼

▼ NYOMÓGOMBOK ÉS BŐVÍTMÉNYEK

☒ Vastag	☒ Dőlt	☐ Aláhúzás
☐ Áthúzott	☐ Balra zárt	☐ Középre zárt
☐ Jobbra zárt	☐ Sorkizárt	☒ Felsorolás
☒ Számozott lista	☒ Kihúzás	☒ Behúzás
☒ Visszavonás	☒ Ismét	☒ Hivatkozás
☒ Hivatkozás eltávolítása	☒ Horgony	☒ Kép
☐ Szövegszín	☐ Háttérszín	☐ Felső index
☐ Alsó index	☐ Idézet	☒ Forráskód
☐ Vízszintes vonal	☐ Kivágás	☐ Másolás
☐ Beillesztés	☒ Szöveg beillesztés	☐ Beillesztés Wordből
☒ Blokkok megjelenítése	☒ Formázás eltávolítása	☐ Karaktertábla
☐ Névjegy	☒ HTML blokk formázása	☐ Betűtípus
☐ Betűméret	☐ Betű stílus	☐ Táblázat
☐ Keresés	☐ Helyettesít	☐ Mindent kijelöl
☐ DIV konténer létrehozása	☐ Flash	☐ Számjeli
☐ Ablakhoz igazítás	☐ Helyesírás-ellenőrzés	☐ Automatikus növekedés
☐ BBCode	☐ Táblázat vontatás / átméretezés	☐ Táblázat: Cella tulajdonságok
☐ Táblázat: Sor beszúrása után	☐ Táblázat: Oszlop beszúrása után	☐ Táblázat: Cella beszúrása után
☐ Táblázat: Sorok törlése	☐ Táblázat: Oszlopok törlése	☐ Táblázat: Cellák törlése
☐ Táblázat: Cellák összevonása	☐ Táblázat: Cellák vízszintes szétválasztása	☐ Bevezető töréspont

13.48. ábra. Wysiwyg beállítások

A *Nyomógombok és bővítmények* részben kiválaszthatjuk, hogy az FCKEditor melyik funkcióit akarjuk engedélyezni. A szerző véleménye szerint általában a következőket célszerű alkalmazni:

Nyomógombok és bővítmények	Beviteli formánál engedélyezendő elem
Vastag	strong
Dőlt	em
Felsorolás	ul, li
Számozott lista	ol, li
Hivatkozás	a
Hivatkozás eltávolítása	
Horgony	a
Kép	img
Forráskód	
Szöveg beillesztés	
Blokkok mutatása	
Formázás eltávolítása	
HTML blokk formázása	h3, h4, h5, h6, div, p, br
Táblázat, Table *	table, tr, th, td
Bevezető töréspont	

A további beállítások értelmezéséhez HTML és CSS ismeretekre van szükség.

13.18. További modulok

A későbbi fejezetekben részletesen fogunk még foglalkozni néhány jelentősebb modullal. A teljesség igénye nélkül:

- *Drupal Commerce*
- *Internationalization*
- *References*
- *Views*

A következő modulokról csak egy rövid leírást tudunk adni.

Modul név	Leírás
<i>Advanced Forum</i>	Az alap <i>Forum</i> modul leváltása.
<i>Automatic Nodetitle</i>	A tartalmak címét kötelező kitölteni. De ezzel a modullal ezt generálhatjuk is.
<i>Bibliography Module</i>	Tudományos publikációk komplex kezelése.
<i>Calendar</i>	Napi, heti, havi és éves naptár nézeteket (<i>Views</i>) hozhatunk létre. Tartalmakat rendelhetünk hozzá.
<i>Comment Notify</i>	A regisztrált látogató e-mailt kérhet, ha egy tartalomhoz új hozzászólás érkezik.
<i>Contact Forms</i>	A <i>Contact</i> modul kiterjesztéseként többféle útvonalon érhetjük el a kapcsolati űrlapokat.
<i>Custom Breadcrumbs</i>	A modul segítségével a tartalmak morzsamenüit tartalom típusonként más-más útvonallal definiálhatunk.
<i>Diff</i>	Megfelelő jogosultsággal egy tartalom verzióit hasonlíthatjuk össze. Wiki oldalakon szokásos funkció.
<i>Facebook Like Button</i>	Tartalmakhoz <i>Like</i> gomb megjelenítése.
<i>Fivestar</i>	Tartalmakra lehet értékelést leadni. Az értékelés alapján blokkokat jeleníthetünk meg.
<i>Flag</i>	Tartalmak, felhasználók, megjegyzések megjelölésének lehetősége különböző célokból. Pl. könyvjelző szerűen saját célra, vagy oda nem illő szövegek bejelentése a moderátor számára.
<i>Freelinking</i>	A beviteli szűrőként működő modul a folyó szövegben gyárt linkeket egyes szavakra.
<i>Front Page</i>	Egyedi kezdőoldal készítése.
<i>GeSHi Filter</i>	Forráskód színezett megjelenítése.
<i>Hierarchical Select</i>	Többszintű kategóriák esetén speciális funkciók.
<i>Internationalization</i>	Többnyelvű oldalakhoz további funkciók. Pl. szótár, menü, blokk fordítások megoldása.
<i>LoginToboggan</i>	A beléptetést több ponton módosíthatjuk.
<i>Mass Contact</i>	E-mail küldés regisztrált szerepkörök részére.
<i>Mollom</i>	<i>Captcha</i> alternatíva.

Modul név	Leírás
<i>Nice Menus</i>	Lenyíló menük létrehozása.
<i>Node Clone</i>	Tartalmak gyors másolása.
<i>Organic groups</i>	Csoportok szervezése. Igen sokféle szolgáltatást nyújt.
<i>Override Node Options</i>	Tartalmak szerkesztési jogosultságait finomíthatjuk.
<i>Page Title</i>	A HTML oldal <i>title</i> tagjának beállítása.
<i>Panels</i>	Összetett szerkezetű oldalak (tipikusan címlap) készítéséhez. Blokkok alternatívája bizonyos esetekben.
<i>RealName</i>	Valódi név megadható (itt lehet ütközés, szemben a felhasználónévvel).
<i>Scheduler</i>	Tartalmak időzített közzététele vagy elrejtése.
<i>Shoutbox</i>	Rövid üzenetek egy blokkban.
<i>Site map</i>	Automatikus site map készítése.
<i>SMTP Authentication Support</i>	SMTP levélküldés használata.
<i>Taxonomy Menu</i>	Menü (és blokk) létrehozása szótár alapján.
<i>User registration notification</i>	E-mail értesítés regisztráció esetén.
<i>User Points</i>	Pontok adományozása felhasználói aktivitásért.
<i>XML sitemap</i>	Keresőrobotok számára oldaltérkép.

SMINKEK HASZNÁLATA

Egy Drupal oldal vizuális megjelenítését a sminkje határozza meg. A smink lecserélésével vagy módosításával az egész honlap minden oldalának új megjelenést adhatunk.

14.1. Sminkek beállítása

Az *Adminisztráció » Megjelenés* (admin/appearance, 14.1. ábra) oldalon néhány sminkekkel kapcsolatos alapbeállítás végezhető el.

Először is láthatjuk az *Engedélyezett sminkeket*. Ezek azok az alap vagy kiegészítő sminkek, amelyek a Drupal számára elérhetőek a fájlrendszerben, és nem is tiltottuk le azokat. Az ábrán látszik, hogy Drupal 7 alatt a *Bartik* alap smink az alapértelmezett, a látogatók ezt látják a publikus oldalakon. A korábbi Drupal verziókban alapértelmezett *Garland* smink letiltott állapotban van, de igény esetén ezt megváltoztathatjuk az *Engedélyezés* linkre kattintva.

Címlap » Adminisztráció

Megjelenés

LISTA **FRISSÍTÉS** BEÁLLÍTÁSOK

A webhely alapértelmezés szerinti sminkjének kiválasztása és beállítása. Léteznek egyéb [sminkek](#) is.

+ Új smink telepítése

ENGEDÉLYEZETT SMINKEK

Bartik 7.8 (alapértelmezett smink)

Rugalmas, színezhető téma sok régióval.

[Beállítások](#)

Seven 7.8

Egyszerű, táblázatokat nem használó, egyoszlopos, alkalmazkodó szélességű adminisztrációs smink.

[Beállítások](#) | [Letilt](#) | [Alapértelmezés beállítása](#)

14.1. ábra. Sminkek kiválasztása a Megjelenés oldalon

Jelenleg könnyen válthatnánk a *Seven* sminkre az *Alapértelmezés beállítása* link segítségével, de ezt mégse érdemes megtenni. A *Seven* smink ugyanis *Adminisztrációs smink*nek lett kialakítva, mint ahogy az az *Adminisztráció » Megjelenés* oldal további részén (14.2. ábra) látható.

ADMINISZTRÁCIÓS SMINK

Adminisztrációs smink

Seven

Az „Alapértelmezett smink”-et kell kiválasztani a webhely többi részén alkalmazott smink használatához.

☒ Az adminisztrációs smink használata a tartalmak létrehozása és szerkesztése során.

[Beállítások mentése](#)

14.2. ábra. Adminisztrációs smink beállítása

Ahogy az eddigi adminisztrációs oldalakon láthattuk, illetve az *Adminisztráció » Felépítés » Blokkok » Seven* (admin/structure/block/list/seven) oldalon is látszik, hogy a *Seven* smink nem tartalmaz oldalsávokat, hiszen az adminisztrációs oldalakon nem célszerű ezzel a helyet foglalni.

14.1.1. A Color modul

Egyes sminkek (így az alapértelmezett *Bartik* is) a bekapcsolt *Color* alapmodullal képes lesz arra, hogy különösebb munka nélkül is lehessen módosítani a honlap megjelenését, annak átszínezésével. Ez az *Adminisztráció » Megjelenés » Beállítások » Bartik* (admin/appearance/settings/bartik, 14.3. ábra) oldalon is megfigyelhető.

14.3. ábra. Smink színsémájának beállítása

Ez egy igen szép lehetőség, de a megrendelő szerint sokszor nem elegendő a weboldal egyedi arculatának kialakításához.

14.2. Külső sminkek telepítése

A modulokhoz hasonlóan külső sminkeket is telepíthetünk Drupal honlapunk alá. Ezért itt nagyon sok hasonlóság van a modulok kiválasztásával, telepítésével.

Több más hely között a <http://drupal.org/project/themes> oldalról is letölthetünk sminkeket. Itt is figyelni kell a moduloknál ismertetett minőségi jellemzőkre és a készítő által megfogalmazott jogi lehetőségekre. Ezen kívül a sminkek között két fő csoportot különböztethetünk meg:

1. változtatás nélkül felhasználható, vagyis kész sminkek, és
2. tovább-felhasználásra szánt, vagyis fejlesztői sminkek.

14.2.1. Kész sminkek

Az első csoportból a *Marinelli*-t érdemes kiemelni (14.4. ábra).

Marinelli

[View](#) [Version control](#)

Posted by [Lioz](#) on October 23, 2007 at 8:17pm

Marinelli is a **3 column, tableless** layout theme with a **wide image banner** and a "top-tabbed" primary-links system.

Here you can try a [live demo](#)

3x Main Features

- Flexible 3 column system with 8 extra collapsible regions and a "top slide-box". You can move content on the right or in the middle from theme settings
- Optional built-in **megadropdown menu** per Primary links: Just activate it in the theme settings page
- Integrated **rotating banners** system based on [jquery cycle](#): upload banners from theme settings and decide where to rotate them. Each banner can also point to an url to highlight content
- Progressive enhancement with [modernizr](#) for **css3** features
- Better headings mangement. Now you can use **headings** even for primary links or megamenu (usefull for **screenreaders**)
- Better css organization to improve theme customization
- Semantic xhtml and attention to accessibility. With the proper theme settings you can accomplish **WCAG2 AAA**

valid XHTML 1.0 strict and CSS2, looks great in FF2,FF3, IE7 and above, Chrome, Camino, Safari and Opera.

IE6 is no more supported. currently I can work only at the 7x branch so i'm searching for a 6x maintainer.

14.4. ábra. A *Marinelli* smink oldala

Ahogy a smink oldalán látható képernyőkép is mutatja, egy szépen formázott sminket használhatunk. A szöveges információból néhány további minőségi jellemzőt is érdemes kiemelni:

- rugalmas 3 oszlopos kialakítás
- (a szokásosakhoz képest) 8 extra régió a blokkjaink számára
- legördülő menü lehetősége
- véletlenszerűen kiválasztott felső dekorációs kép

Ezen kívül további – itt nem tárgyalt – előnyöket is ígér. (Néhány érdekességet fogunk még látni a 14.2.5 fejezetben.) Így nem meglepő, hogy webhelyek tízezrein használják a smink valamelyik verzióját.

14.2.2. Fejlesztői sminkek

Drupal 7 alatt a legnépszerűbb 10 smink fele a fejlesztői sminkek kategóriájába tartozik. A *Zen*, *Fusion*, *AdaptiveTheme*, *Tao*, *Omega* és *Framework* sminkek mind nagyon népszerűek a Drupal fejlesztők körében, mivel ezek igényes HTML és CSS struktúrát alakítanak ki, és rugalmasan testre szabhatóak.

Példaként a szerző kedvenc fejlesztői sminkjét, a *Framework*⁶⁵-öt (14.5. ábra) nézzük meg.

Framework

[View](#) [Version control](#)

Posted by [andregriffin](#) on *February 20, 2008 at 10:52am*

Framework is a blank canvas for theme developers. Use Framework as a user friendly starting point to help facilitate your theme development. Build site themes without feeling like you have to reinvent the wheel or remove unnecessary code every time.

Features

- Framework gives general placement and formatting to basic Drupal elements
- Supports one, two, and three-column layouts with source ordering
- Set to a 12 column grid of 960px
- CSS file is highly organized, including a table of contents, section flags, alphabetical properties, etc.
- Includes a CSS reset and a list of CSS utility classes
- Em based text sizing with vertical rhythm
- Clean and simplified code and file structure
- Uses HTML 5 structural markup

Framework is not intended to be everything to everyone. It is built with simplicity and ease of modification in mind. Although it is not necessarily intended, Framework can be used as is if you so choose.

14.5. ábra. A *Framework* fejlesztői smink oldala

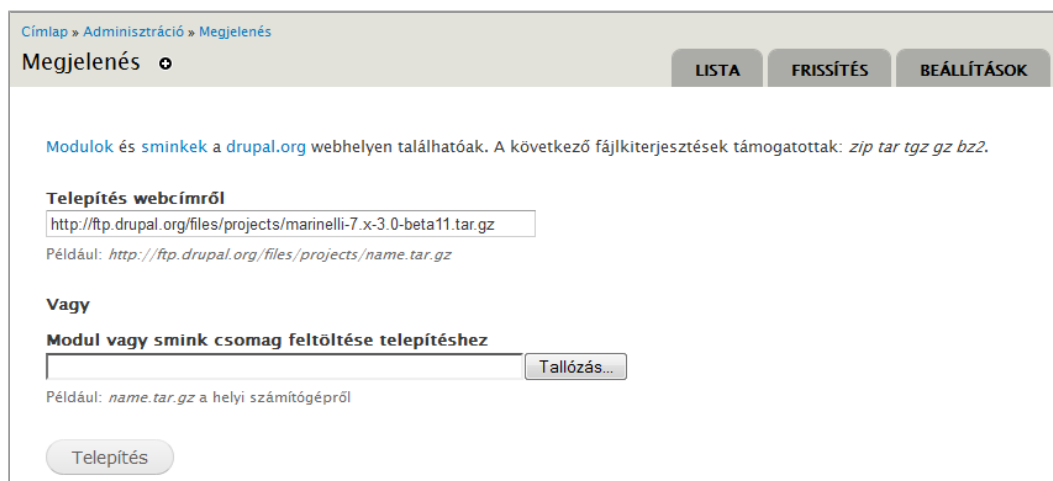
Az ábrán itt is néhány technikai érdekességet láthatunk.

⁶⁵ <http://drupal.org/project/framework>

14.2.3. Sminkek telepítése

A modulokhoz hasonlóan itt is van lehetőségünk az állományok automatizált vagy kézi szerverre juttatására. Utóbbi módszer esetén a letöltött smink állomány tartalmát a *sites/all/themes* alkönyvtárba kell másolnunk. Nézzük meg az inkább ajánlott automatizált megoldást.

A 14.1. ábrán is látható *Új smink telepítése* linkre kattintva az *Adminisztráció » Megjelenés* (admin/appearance/install, 14.6. ábra) oldalra jutunk. A *Telepítés* gombra kattintva a modul állományait a Drupal fogja letölteni, kicsomagolni és a *sites/all/themes* alkönyvtárba másolni.

Címlap » Adminisztráció » Megjelenés

Megjelenés

LISTA FRISSÍTÉS BEÁLLÍTÁSOK

Modulok és sminkek a drupal.org webhelyen találhatóak. A következő fájlkiterjesztések támogatottak: *zip tar tgz gz bz2*.

Telepítés webcímről

Például: *http://ftp.drupal.org/files/projects/name.tar.gz*

Vagy

Modul vagy smink csomag feltöltése telepítéshez

Például: *name.tar.gz* a helyi számítógépről

14.6. ábra. Smink automatizált telepítése

Ezután az *Adminisztráció » Megjelenés* (admin/appearance, 14.1. ábra) oldalon megjelenik a *Marinelli* smink is, amit engedélyezhetünk és alapértelmezetté is tehetünk az *Engedélyezés, és beállítás alapértelmezés szerintinek* linkre kattintva.

14.2.4. Sminkek finomhangolása

Az *Adminisztráció » Megjelenés » Általános beállítások* (admin/appearance/settings, 14.7. ábra) oldalon a sminkek általános (alapértelmezett) beállításai végezhetőek el.

A sminkek nem minden (egyébként a Drupal által konfigurálható) tartalmi elemet tudnak megjeleníteni. Például egyes sminkek nem tudják a felhasználó képét megjeleníteni a tartalma, vagy a hozzászólása mellett.

Címlap » Adminisztráció » Megjelenés

Megjelenés

LISTA FRISSÍTÉS BEÁLLÍTÁSOK

Seven Bartik Általános beállítások

Az itt beállított értékek az egész webhelyre, minden smink esetén érvényesek mindaddig, amíg az adott smink beállításánál ez felül nem lesz bírálva.

MEGJELENÉS VÁLASZTÓ

Egyes összetevők megjelenésének engedélyezése.

- ☒ Logó
- ☒ A webhely neve
- ☒ Jelmondat
- ☒ Felhasználó képe a tartalmak mellett
- ☒ Felhasználó képe a hozzászólásai mellett
- ☒ A felhasználó ellenőrzöttségének állapota a hozzászólásoknál
- ☒ Webhely ikon
- ☒ Főmenü
- ☒ Másodlagos menü

14.7. ábra. Sminkek alapbeállításai

Az oldal további részén (14.8. ábra) a logó és a webhely ikon lecserélését érdemes elvégezni.

LOGÓ BEÁLLÍTÁSOK

A smink által megjelenített logó kiválasztása.

☐ Alapértelmezett logó használata

Akkor kell bejelölni, ha a smink alapértelmezett logóját kívánjuk használni.

Saját logó elérési útvonala

Az alapértelmezett logó helyett használni kívánt saját fájl elérési útvonala.

Logó kép feltöltése

Tallózás...

A kiszolgáló közvetlen hozzáféréseinek hiányában itt lehet feltölteni a logót.

WEBHELY IKON BEÁLLÍTÁSOK

A webhely ikon vagy „favicon” a címsorban, a füles böngészők fülein és a könyvjelzők mellett jelenik meg.

☒ Alapértelmezett webhely ikon használata

Akkor kell bejelölni, ha a smink alapértelmezett webhely ikonját kívánjuk használni.

14.8. ábra. Logó és Webhely ikon beállítások

14.2.5. Speciális beállítások

Egyes sminkek a fenti beállításokon túl további szolgáltatásokat is nyújtanak. A *Marinelli* smink például rendkívül gazdag kínálatot mutat. Nézzük meg nagy vonalakban a lehetőségeket.

- A *Breadcrumb Settings* alatt beállíthatjuk, hogy a kenyérmorzsa menü egészüljön ki az aktuális oldal címével.
- A *Layout Settings* alatt 1048 vagy 988 pixeles fix szélesség közül választhatunk. A tartalmat tehetjük az oldal közepére vagy valamelyik szélére. (Az oldalsávok ennek megfelelően igazodnak.)
- A *Primary menu settings* alatt akár sokoldalú lenyíló menüt is kérhetünk.
- A *Banner management* alatt kicserélhetjük, címmel láthatjuk el a fő dekorációs képeket.

14.2.6. Smink hibák

Jó tudni, hogy a sminkek minősége jelentősen eltérhet egymástól. Itt nem csak a vizuális megjelenésre, vagy a HTML/CSS szabványosságra, hanem további tipikus hibákra is érdemes felkészülni. Például:

- nem lefordítható szövegek kerültek a sminkbe
- bizonyos (a Drupal által generált) kimeneti információkat nem jelenít meg (pl. az ún. kenyérmorzsa menü)
- a beépített Dátum beállításokat nem veszi figyelembe
- bizonyos moduloktól a smink szétesik

Emiatt általában érdemes népszerű sminkeket választani.

14.3. Sminkek módosítása

Az alapsomagban szereplő vagy más által készített sminkek gyakran nem felelnek meg a megrendelő és/vagy a látogatók igényeinek. Ezért két lehetőségünk van:

1. saját sminket hozunk létre, vagy
2. egy meglévő sminket módosítunk.

Nézzünk néhány egyszerűbb lehetőséget az utóbbira.

Azt érdemes még itt megjegyezni, hogy a következő egyszerű megoldások inkább csak a *tanulás* kezdő lépéseinek tekinthetők, komolyabb honlap esetén nem célszerű ez a megközelítés. Ha hosszabb távon üzemeltethető, karbantartható oldalt szeretnénk, akkor semmiképpen nem módosíthatjuk a letöltött sminket. Ehelyett a 14.4 fejezet útmutatását kell követnünk.

14.3.1. Képek cseréje

Szükséges előismeret: képszerkesztő program alkalmazása.

Sok smink tartalmaz egy fő dekorációs képet, amely alap webes ismeretekkel cserélhető, és ezzel a smink a honlap témájához illeszthető. A *Marinelli* smink adminisztrációs felületen is lehetővé teszi a banner képek cseréjét, de a legtöbb smink esetén erre nincs lehetőség.

A következő lépéseket kell elvégeznünk:

1. Keressük meg a dekorációs kép pontos helyét a böngészőnk segítségével: a képen jobb egérgombot nyomva, a helyi menüből válasszuk ki a *Háttérkép megjelenítése* (vagy hasonló) menüpontot. Ez a szerző által korábban használt *GlossyBlue* smink esetén a `sites/all/themes/glossyblue/images/header-bg.jpg`.
2. A böngészőből, vagy az FTP kapcsolatunkkal töltjük le a képet a saját gépünkre. (Készítsünk biztonsági másolatot is róla!)
3. Képszerkesztő programmal módosítsuk igényeinknek megfelelően, vagy hozzunk létre ugyanekkora és ugyanilyen nevű, típusú képet.
4. Töltsük fel a képet, felülírva az eredetit.
5. Frissítsük a böngészőnkben az oldalt.

Ezzel a módszerrel persze egyes további képek is lecserélhetők. Mindig meg kell azonban győződnünk arról, hogy a kép tényleg eredeti méretében fog-e minden esetben megjelenni.

A webes tartalmak többlépcsős (böngésző, proxy stb.) gyorsítótárazása miatt előfordulhat, hogy a kép látszólag nem cserélődik. De a Ctrl + F5 vagy Ctrl + R billentyűkombinációk rövid időn belül segíteni szoktak. Szintén hasznos a böngésző gyorsítótárát törölni, pl. Firefox esetén az *Eszközök / Előzmények törlése* ablakban.

14.3.2. CSS formázás

Szükséges előismeret: HTML és CSS.

Kiseb módosítások bármelyik smink esetén eszközölhetők, de komolyabb módosításra olyan sminket érdemes választani, amelyik direkt a CSS szintű továbbmódosításra lett kialakítva.

1. Keressük meg a sminkünk könyvtárában a `style.css` fájlt
2. Szerkesszük a CSS szabványnak megfelelően
3. Töltsük fel a sminkhez készített képeinket is a megfelelő (tipikusan `images` nevű) alkönyvtárba

4. Teszteljük az oldalak újratöltésével

Tesztelni több, különböző jellegű (egy tartalmat megjelenítő, tartalmakat listázó és űrlapokat tartalmazó) oldalon, és több elterjedt böngészőben is érdemes.

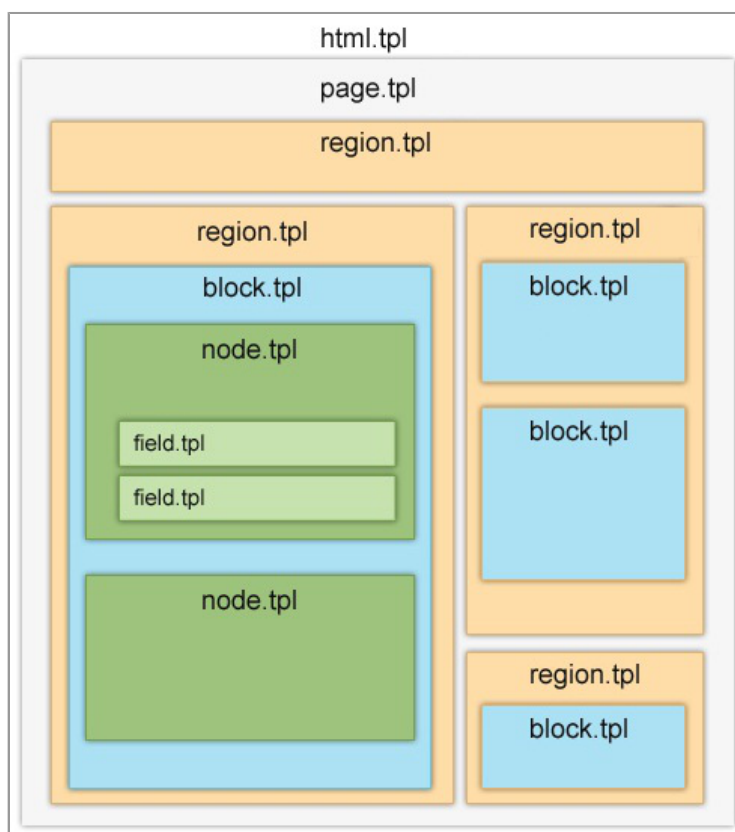
Az egyes sminkek CSS alapú átalakításához általában szükség van a gyermek-szelektorok működésének alapos ismeretére. A legtöbb smink ugyanis elég kevés id és class értéket generál a HTML kimenetbe, bár a HTML 5 terjedésével ismét több lehetőséget kaphatunk.

14.3.3. Szerkezeti átalakítás

Szükséges előismeret: PHP, sablonrendszerek.

A szerkezeti átalakítás egyszerűbb esete, ha a smink által előállított HTML oldal szerkezete nem megfelelő a számunkra. Ekkor a smink sablon állományainak átszerkesztésére van szükség.

Bevezetésként nézzük meg néhány fontosabb sablon állomány egymásba ágyazási struktúráját (14.9. ábra).

14.9. ábra. Sablon állományok egymásba ágyazása

A módosítani kívánt smink általában tartalmazza a fenti állományokat. Ha mégsem, akkor a Drupal alapértelmezett állományait használjuk a megjelenítésben.

A következőkben a fenti állományok alapértelmezett verzióiba nézünk bele a teljesség igénye nélkül a <http://api.drupal.org/api/files> alapján. Az egyes sminkek ezeket az alapértelmezett kódokat váltják le, ezért az egyes sminkek módosításához ezekre az alapismeretekre lesz szükségünk.

html.tpl.php

Az állomány a HTML kimenet legfelső szintű elemeit írja le.

A szabványosságra törekvés már itt látható:

```

| <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML+RDFa 1.0//EN"
| "http://www.w3.org/MarkUp/DTD/xhtml-rdfa-1.dtd">

```

A nyelvet korrektül közli a klienssel:

```

| <html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="
| <?php print $language->language; ?>" version="XHTML+RDFa 1.0" dir="
| <?php print $language->dir; ?>"<?php print $rdf_namespaces; ?>>

```

A \$head változóban megérkeznek a meta tagok:

```

| <head profile="<?php print $grddl_profile; ?>">
| <?php print $head; ?>

```

A \$head_title változóban a böngésző címsorában megjelenő cím szerepel:

```

| <title><?php print $head_title; ?></title>

```

A modulok és a smink(ek) által összeállított CSS és JavaScript állományok is fel lesznek sorolva:

```

| <?php print $styles; ?>
| <?php print $scripts; ?>
| </head>

```

A \$classes változóban a modulok és a smink(ek) által kért osztályok szerepelnek:

```

| <body class="<?php print $classes; ?>" <?php print $attributes;?>>

```

Böngészőben nem látszó, felolvasó programoknak szóló link a navigációs részek átugrására. Érdemes megfigyelni, hogy a Skip to main content szöveg fordítható, tehát ideális esetben itt a látogató nyelvén megfogalmazott szöveg lesz:

```

| <div id="skip-link">
| <a href="#main-content" class="element-invisible element-focusable">
| <?php print t('Skip to main content'); ?></a>
| </div>

```

Az oldal lényegi tartalma a \$page változóban érkezik. A page.tpl.php alapján áll össze.

```

    <?php print $page_top; ?>
    <?php print $page; ?>
    <?php print $page_bottom; ?>
</body>
</html>

```

A `$page_top` és `$page_bottom` csak speciális modulok esetén lesz használatban. Ilyen pl. az *Administration menu* és a *Google Analytics* modul.

page.tpl.php

Az oldal body-n belüli tartalmi keretét adja meg. Elsősorban a smink régiók és járulékos részek megjelenítéséért felel.

A dizájn kialakításához általában szükségünk van csomagoló (*wrapper*) tagra:

```

    <div id="page-wrapper"><div id="page">

```

A header doboz

Ha a logó megjelenítése be van állítva, akkor ez a kód a logó képét a címlapra mutató (`$front_page`) linkként jeleníti meg:

```

<div id="header"><div class="section clearfix">
  <?php if ($logo): ?>
    <a href="<?php print $front_page; ?>"
      title="<?php print t('Home'); ?>" rel="home" id="logo">
      " />
    </a>
  <?php endif; ?>

```

Ha a weboldal nevét vagy a jelmondatot meg kell jeleníteni, akkor ezt a dobozt létrehozza:

```

  <?php if ($site_name || $site_slogan): ?>
    <div id="name-and-slogan">

```

Ha a weboldal címe mellett a tartalom címe (`$title`) is létezik, akkor azt írja ki:

```

    <?php if ($site_name): ?>
    <?php if ($title): ?>

```

Itt is a címlapra mutató link jön létre:

```

    <div id="site-name"><strong>
      <a href="<?php print $front_page; ?>"
        title="<?php print t('Home'); ?>"
        rel="home">
        <span><?php print $site_name; ?></span></a>
    </strong></div>

```

Ha nincs külön tartalmi cím, akkor a weboldal nevét írja ki:

```

        <?php else: /* Use h1 when the content title is empty */ ?>
        <h1 id="site-name">
            <a href="<?php print $front_page; ?>"
              title="<?php print t('Home'); ?>"
              rel="home">
                <span><?php print $site_name; ?></span></a>
            </h1>
        <?php endif; ?>
    <?php endif; ?>

```

Ha van jelmondat, azt is kiírja:

```

        <?php if ($site_slogan): ?>
        <div id="site-slogan"><?php print $site_slogan; ?></div>
        <?php endif; ?>
    </div> <!-- /#name-and-slogan ->
    <?php endif; ?>

```

A *Fejléc* régió tartalma generálásra kerül. Vagyis mindazon blokkok, amelyeket a *Fejléc* régióban vannak, itt kerülnek megjelenítésre:

```

        <?php print render($page['header']); ?>
    </div></div> <!-- /.section, /#header -->

```

A navigation doboz

A két felső menü jelenik meg a navigation dobozban:

```

        <?php if ($main_menu || $secondary_menu): ?>
        <div id="navigation"><div class="section">

```

A felső menü HTML kimenetét a theme függvény fogja legyártani:

```

        <?php print theme(
            'links__system_main_menu',
            array(
                'links' => $main_menu,
                'attributes' => array(
                    'id' => 'main-menu',
                    'class' => array('links', 'inline', 'clearfix')
                ),
                'heading' => t('Main menu')
            ); ?>

```

A másodlagos felső menüt hasonló módon a theme függvény hozza létre.

```

        </div></div> <!-- /.section, /#navigation ->
    <?php endif; ?>

```

Kenyérmorzsa menü

Ez a doboz is csak akkor jön létre, ha lesz is tartama:

```

        <?php if ($breadcrumb): ?>
        <div id="breadcrumb"><?php print $breadcrumb; ?></div>
    <?php endif; ?>

```

Tájékoztató és hibaüzenetek

Különböző színű üzenetek megjelenítése:

```
| <?php print $messages; ?>
```

Fő tartalmi elemek

Sminkelési és strukturális okokból itt négy dobozt ágyaz egymásba:

```
| <div id="main-wrapper"><div id="main" class="clearfix">
|   <div id="content" class="column"><div class="section">
```

Ha a *Kiemelt* régióban van megjelenítendő blokk, akkor az itt megjelenik:

```
| <?php if ($page['highlighted']): ?>
|   <div id="highlighted">
|     <?php print render($page['highlighted']); ?>
|   </div>
| <?php endif; ?>
```

A címet (\$title) megelőző és követő kódot gyárthatnak egyes modulok. Ezért ezek is kiírásra kerülnek:

```
| <a id="main-content"></a>
| <?php print render($title_prefix); ?>
| <?php if ($title): ?>
|   <h1 class="title" id="page-title">
|     <?php print $title; ?>
|   </h1>
| <?php endif; ?>
| <?php print render($title_suffix); ?>
```

A tartalom *Megjelenítés*, *Szerkesztés*, stb. menüpontjait hozza létre:

```
| <?php if ($tabs): ?>
|   <div class="tabs">
|     <?php print render($tabs); ?>
|   </div>
| <?php endif; ?>
```

Ha van súgó szöveg, az is megjelenik:

```
| <?php print render($page['help']); ?>
```

Az akció link/hivatkozás listát (pl. a 14.1. ábrán is látható *Új smink telepítése* linket) jeleníti meg:

```
| <?php if ($action_links): ?>
|   <ul class="action-links">
|     <?php print render($action_links); ?>
|   </ul>
| <?php endif; ?>
```

A tényleges tartalom (pl. egy node törzse):

```
| <?php print render($page['content']); ?>
```

Az esetleges RSS ikonok:

```
<?php print $feed_icons; ?>
</div></div> <!-- /.section, /#content -->
```

Az oldalsávoknál különösen fontos, hogy a tároló div elemek is csak akkor jöjjenek létre, ha lesz tartalmuk is.

```
<?php if ($page['sidebar_first']): ?>
  <div id="sidebar-first" class="column sidebar"><div class="section">
    <?php print render($page['sidebar_first']); ?>
  </div></div> <!-- /.section, /#sidebar-first →
<?php endif; ?>
```

A második oldalsáv hasonló:

```
<?php if ($page['sidebar_second']): ?>
  <div id="sidebar-second" class="column sidebar"><div class="section">
    <?php print render($page['sidebar_second']); ?>
  </div></div> <!-- /.section, /#sidebar-second →
<?php endif; ?>
```

Itt ér véget a négy fő tartalmi dobozból kettő:

```
</div></div> <!-- /#main, /#main-wrapper -->
```

A lábléc doboz akkor is megjelenik, ha nem lesz tartalma:

```
<div id="footer"><div class="section">
  <?php print render($page['footer']); ?>
</div></div> <!-- /.section, /#footer -->
```

Itt ér véget a négy fő tartalmi dobozból a maradék kettő:

```
</div></div> <!-- /#page, /#page-wrapper -->
```

region.tpl.php

Ez a fájl a régiókban megjelenő blokkokat fogja össze.

A régió doboza megkapja az osztály tulajdonságait is:

```
<?php if ($content): ?>
  <div class="<?php print $classes; ?>">
    <?php print $content; ?>
  </div>
<?php endif; ?>
```

block.tpl.php

Ez a fájl a régiókban megjelenő blokkokat definiálja.

A doboz kap azonosító és osztály tulajdonságot is:

```
<div id="<?php print $block_html_id; ?>"
  class="<?php print $classes; ?>"><?php print $attributes; ?>
>
```

A címen (`$block->subject`) kívül itt is lehetnek modulok által kért kiegészítő információk.

```
<?php print render($title_prefix); ?>
<?php if ($block->subject): ?>
  <h2<?php print $title_attributes; ?><?php print $block->subject ?></h2>
<?php endif;?>
<?php print render($title_suffix); ?>
```

A blokk törzse:

```
<div class="content"<?php print $content_attributes; ?>>
  <?php print $content ?>
</div>
</div>
```

node.tpl.php

Az állomány a node tartalmát körülvevő tartalmi részeket határozza meg.

A doboz `node-123` típusú azonosítót kap. Érdemes belegondolni, hogy így akár node-onként egyedi kinézetet alakíthatunk ki.

```
<div id="node-<?php print $node->nid; ?>"
  class="<?php print $classes; ?> clearfix"<?php print $attributes; ?>
>
```

A szerző képe:

```
<?php print $user_picture; ?>
```

Ha nem csak az adott node jelenik meg (mint pl. a `node/123`-as útvonalon a 123-as node), hanem valamilyen listázó oldal, akkor a címet nem kell megjeleníteni, hiszen azt a `page.tpl.php` teszi meg:

```
<?php print render($title_prefix); ?>
<?php if (!$page): ?>
  <h2<?php print $title_attributes; ?>>
    <a href="<?php print $node_url; ?>"><?php print $title; ?></a>
  </h2>
<?php endif; ?>
<?php print render($title_suffix); ?>
```

Ha meg kell jeleníteni beküldési információkat (pl. nevet, dátumot):

```
<?php if ($display_submitted): ?>
  <div class="submitted">
    <?php print $submitted; ?>
  </div>
<?php endif; ?>
```

A tényleges node tartalom kiírása történik. El kell rejtetni (`hide`) egyes elemeket későbbi felhasználás céljából:

```
<div class="content"<?php print $content_attributes; ?>>
  <?php
    hide($content['comments']);
    hide($content['links']);
    print render($content);
  ?>
</div>
```

Az elrejtett megjegyzéseket és linkeket (pl. *További információ, 3 olvasás*) a dobozon kívül jelenítjük meg:

```
<?php print render($content['links']); ?>
<?php print render($content['comments']); ?>
</div>
```

További sablon állományok

Természetesen az alaprendszer még további sablon állományokat használ, amelyek hasonló módon megismerhetők a dokumentációjuk alapján.

14.4. Új smink létrehozása

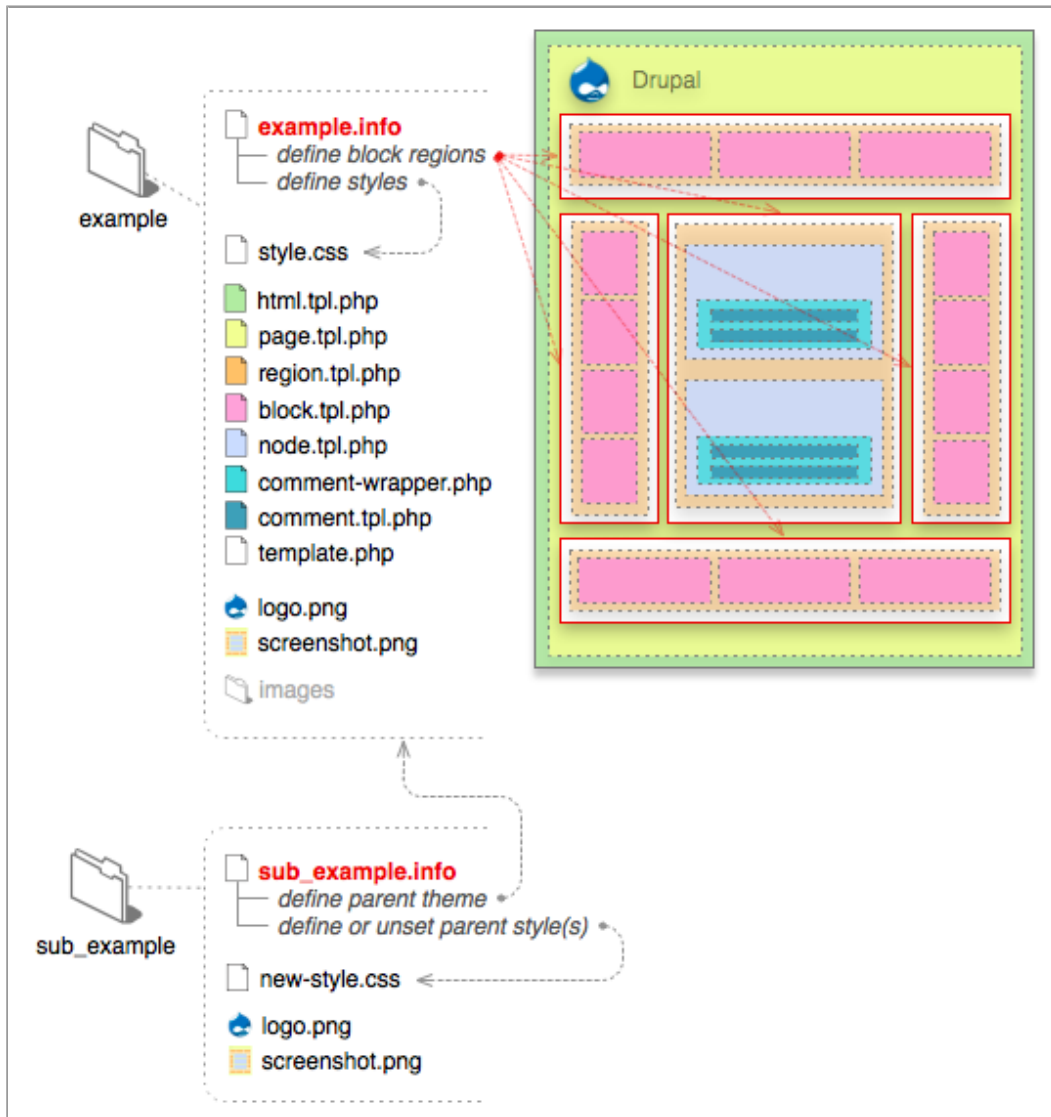
Az előző fejezetben bemutatott módszerek komolyabb honlap esetén nem alkalmazhatóak. Ennek oka, hogy a smink egy újabb verziójának közzétételekor komoly problémákba ütköznénk, hiszen a frissítéshez le kellene törölnünk a módosított sminket, és helyette az újabb verziójú (módosítatlan) sminket tudnánk használni. Ezért már a kezdetektől fel kell arra készülnünk, hogy a smink frissítése zökkenőmentesen megoldható legyen.

Az ajánlott megoldás tehát az, hogy a kiválasztott sminket (legyen az egy egyébként véglegesnek, vagy éppen továbbfejlesztésre szánt smink) nem változtatjuk meg, hanem alsmincket hozunk létre. Egyes sminkeknél, mint pl. a *Zen*, speciális megoldást ír elő a smink készítője, de a sminkek nagy részénél a következő megoldást alkalmazhatjuk.

14.4.1. Az alsminck fájlszerkezete

A 14.10. ábrán azt a példát láthatjuk, amikor egy alsmincket csupán a CSS szintű módosítások kedvéért hozunk létre.

Először is el kell neveznünk az új sminkünket mind emberi, mind gépi azonosításra. Az egyszerűség kedvéért a továbbiakban a *Sub example* (sub_example) nevű sminket fogjuk létrehozni.

14.10. ábra. Smink és alsminik állományszerkezete

(A kép forrása: <http://drupal.org/node/171194>)

A sites/all/themes vagy a themes könyvtárnak tartalmaznia kell a kiválasztott szülő sminket is.

sub_example.info állomány

Általában érdemes a szülő sminik .info állományát lemásolnunk, és azt tovább szerkeszteni.

Esetünkben a következő adatokat kell megadnunk:

- *name*: a smink neve
- *core*: a Drupal verziószáma, amelyikhez a smink készül
- *engine*: melyik smink motorra épít (szinte kizárólag phptemplate szokott lenni)
- *base theme*: melyik smink tekinthető szülőnek
- *regions*: milyen nevű régiókat valósít meg a smink
- *features*: milyen smink szolgáltatásokat szeretnénk megvalósítani (14.7. ábra)
- *stylesheets*: a használni kívánt CSS állományok
- *scripts*: a használni kívánt JavaScript állományok
- *php*: a minimum PHP verzió

Nézzük meg a rendszer alapértelmezéseit.

```
regions[sidebar_first] = Left sidebar
regions[sidebar_second] = Right sidebar
regions[content] = Content
regions[header] = Header
regions[footer] = Footer
regions[highlighted] = Highlighted
regions[help] = Help
regions[page_top] = Page Top
regions[page_bottom] = Page Bottom
```

A régió nevek természetesen az adott nyelven fognak megjeleníteni.

Szinte kizárólag a *phptemplate* sablon motort használjuk:

```
| engine = phptemplate
```

Alapértelmezett szolgáltatások:

```
features[] = logo
features[] = name
features[] = slogan
features[] = node_user_picture
features[] = comment_user_picture
features[] = favicon
features[] = main_menu
features[] = secondary_menu
```

Minden média típushoz ugyanazt a *style.css*-t használjuk:

```
| stylesheets[all][] = style.css
```

Egyetlen JavaScript állományunk lesz:

```
| scripts[] = script.js
```

14.4.2. Sablon (template) állományok

A 14.3.3 fejezetben ismertetett `.tpl.php` állományok közül azokat kell létrehoznunk, és az ott ismertetetthez hasonló tartalommal ellátnunk, amelyek esetén a szülő megoldása nem megfelelő a céljainknak.

Alapvetően a szülő smink állományát, ennek hiányában pedig a Drupal alapértelmezett állományait szokás a `modules/[modulnév]` könyvtárból a smink könyvtárába másolni.

A Drupal tehát ebben a sorrendben keresi pl. a szükséges `node.tpl.php` állományt:

1. smink könyvtára
2. szülő smink könyvtára
3. a rendszer (modul) könyvtára

Amelyiket először megtalálja, azt fogja felhasználni.

14.4.3. Speciális sablon állományok

A teljesség igénye nélkül nézzünk meg néhány példát arra, hogy a sablon állományoknál tovább differenciálhatjuk a működést.

Blokkok

Egyes blokkokhoz más sablont használhatunk, ha a `block.tpl.php` állományból másolatot készítünk valamelyik logika mentén:

1. `block--module--delta.tpl.php`
2. `block--module.tpl.php`
3. `block--region.tpl.php`

Nézzünk példát is ezekre:

1. `block-block-1.tpl.php`:
az 1-es azonosítójú, kézzel (*Block* modullal) létrehozott blokkra fog vonatkozni
2. `block-views.tpl.php`:
minden, *Views* modul által generált blokkra fog vonatkozni
3. `block-sidebar_first.tpl.php`:
minden *Első oldalsáv* régióban található blokkra fog vonatkozni

A Drupal tehát ebben a sorrendben keres sablon állományt. Ha egyiket sem talál, akkor a `block.tpl.php`-t fogja felhasználni.

Tartalmak

Tartalmak esetén a sorrend:

1. `node--nodeid.tpl.php`
2. `node--type.tpl.php`
3. `node.tpl.php`

Példák:

1. `node--123.tpl.php`
2. `node--cikk.tpl.php`

Oldalak

Az oldalak esetén különösen a címlapra vonatkozó `page--front.tpl.php` használata elterjedt.

14.4.4. Gyorstárak törlése

Smink fejlesztése közben – egyes esetekben – a Drupal tudomására kell hoznunk, hogy módosítottunk a smink szerkezetén. Ezt az *Adminisztráció » Megjelenés* (admin/appearance) oldalon egy egyszerű *Mentéssel* tudjuk elérni.

Ezen kívül az *Adminisztráció » Beállítások » Fejlesztés » Teljesítmény* oldalon a *Gyorsítótár teljes törlése* gomb használatára is szükség lehet.

15

NÉZETEK HASZNÁLATA

A *Views* modul(család) a tartalmak, felhasználók, hozzászólások, csatolt fájlok, kifejezések stb. listázására szolgál.

Egyes Drupal funkciók (pl. a címlap) leválthatók, majd módosíthatók a nézetek segítségével. De teljesen új területen is használhatjuk ezt a komplex modult.

15.1. Views alapmodulok

Honlap: <http://drupal.org/project/views>

Előfeltétel: <http://drupal.org/project/ctools>

(A *Chaos tool suite* modulcsaládból csak a *Chaos tools* modult kell bekapcsolnunk.)

Ajánlott: http://drupal.org/project/advanced_help

Több és jobb súgó érhető el, ha az *Advanced help* modul telepítve van.

A modul telepítéséhez kapcsoljuk be a *Views* modult, hogy nézeteink lehessenek, és a *Views UI* modult, hogy a nézeteket szerkeszthessük, újakat hozhassunk létre. Ez utóbbi modulra csak a fejlesztés idejére lesz szükségünk, a nézetek elkészülése után javasolt ki-csatolni.

15.1.1. Nézetek áttekintése

Az *Adminisztráció » Felépítés » Nézetek* (admin/structure/views, 15.1. ábra) a nézeteink kezelését és létrehozását lehetővé tevő oldal.

Egyelőre a modul nincs semmilyen hatással az oldalunkra. Az ábrán is látható nézetek, amelyek alapvető Drupal funkciókat ki tudnak váltani, vagy gyakran használt egyéb funkciókat megvalósítani, nincsenek engedélyezve. Az első működő nézetünkhöz vagy engedélyezni kell a kiválasztott gyári nézetet, vagy egy teljesen újat létrehozni.

Címlap » Adminisztráció » Felépítés				
Nézetek				
LISTA BEÁLLÍTÁSOK				
+ Új nézet + Nézet hozzáadása sablonból + Import				
NÉZET NEVE	LEÍRÁS	CÍMKE	ÚTVONAL	MŰVELETEK
Archive Megjelenítések: <i>Blokk, Oldal</i> Kódban Típus: Tartalom	Display a list of months that link to content for that month.	default	/archive	engedélyezés
Backlinks Megjelenítések: <i>Blokk, Oldal</i> Kódban Típus: Tartalom	Displays a list of nodes that link to the node, using the search backlinks table.	default	/node/%/backlinks	engedélyezés
Front page Megjelenítések: <i>Hircsatorna, Oldal</i> Kódban Típus: Tartalom	Emulates the default Drupal front page; you may set the default home page path to this view to make it your front page.	default	/frontpage, /rss.xml	engedélyezés
Glossary Megjelenítés: <i>Oldal</i>	A list of all content, by letter.	default	/glossary	engedélyezés

15.1. ábra. Nézetek áttekintése

Hamarosan megvizsgálunk néhány gyári nézetet közelebbről is.

15.2. Nézetek létrehozása

Nézzük meg, hogyan tudunk új nézetet létrehozni. (Az SQL SELECT parancs ismerete hasznos lesz a nézetek összeállításánál).

Kattintsunk a 15.1. ábrán is látható *Új nézet* feliratú linkre. Az *Adminisztráció » Felépítés » Nézetek » Új nézet* (admin/structure/views/add, 15.2. ábra) oldalon hozzunk létre egy *Cikkek* nevű nézetet. Ez az oldal egy varázslóként is felfogható: a nézet kötelező és gyakran használt beállításait tehetjük itt meg, mielőtt a komplex adminisztrációs felületen finomítanánk a beállításokat.

Megjelenítésként maradjon a *Tartalom*, de csak a *Cikk* típusú tartalmakat válaszuk, *Legújabb elől* listázással.

Hozzunk létre egy oldalt (*Oldal létrehozása*). A címe és útvonala megfelelő lesz, ahogy a varázsló felajánlja nekünk. A többi alapbeállítás is megfelelő lesz, de érdemes átgondolni, mit is fogunk kapni: formázatlan listaként, 10-esével lapozva fogjuk látni a cikkek bevezetőjét. Ez eléggé hasonló a címlapon is látható listával, de ott csak a címlapra kerülő tartalmak jelennek meg, tartalomtípustól függetlenül, és a sorrenden is módosít a kiemeltség.

Hozzunk létre egy menühivatkozást is a *Főmenübe*.

[Címlap](#) » [Adminisztráció](#) » [Felépítés](#) » [Nézetek](#)

Új nézet

LISTA

BEÁLLÍTÁSOK

Nézet neve *
 Programok által használt név: cikkek [\[Szerkesztés\]](#)

☐ **Leírás**

Megjelenítés

típus

megcímkézve, mint

☐ **rendezés szempontja**

☒ **Oldal létrehozása**

Oldal címe

Útvonal

Megjelenési forma
 /

Megjelenő elemek száma

☒ Use a pager

☒ Menühivatkozás létrehozása

Menü

Hivatkozás szöveg

☐ RSS csatornával együtt

☐ **Blokk létrehozása**

Mentés és kilépés

Folytatás és szerkesztés

Mégsem

15.2. ábra. Cikkek nézet létrehozása

Az űrlap végén eldönthetjük, hogy akarjuk-e egyből finomítani (*Folytatás és szerkesztés*) a nézetet, vagy a nézetünket késznek tekintjük (*Mentés és kilépés*)

Egyelőre válasszuk az utóbbit: mentsük el, és próbáljuk ki a nézetünket a főmenüből.

15.3. Nézetek szerkesztése

Nézeteinket – legalábbis a tanulás fázisában – gyakran szerkesztjük. Először nézzük meg, milyen módokon érkezhetünk ehhez a feladathoz.

- A 15.1. ábrán a szerkesztés műveletet választva.
- Az előző varázsló (15.2. ábra) használata esetén a *Folytatás és szerkesztés* linkre kattintva.
- A nézet oldalán, a szöveggörnyezeti hivatkozás (15.3. ábra) használatával.

15.3. ábra. Nézet szerkesztése a szöveggörnyezeti hivatkozást használva

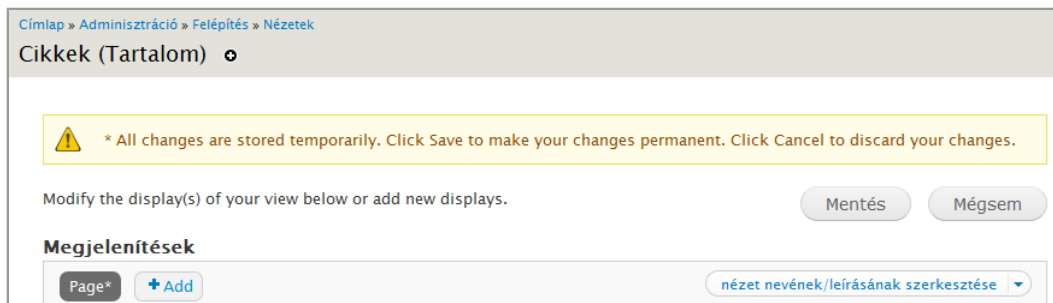
Nézzük meg, hogyan épül fel a nézet szerkesztéséhez használható felület (15.4. ábra).

. The main area is titled 'Page details' and shows 'Megjelenítési név: Page' with a 'page megtekintése' button. The left sidebar contains sections: 'CÍM' (Cím: Cikkek), 'FORMÁTUM' (Formátum: Formázatlan lista | Beállítások; Megjelenítés: Tartalom | Bevezető), 'MEZŐK' (The selected style or row format does not utilize fields.), 'SZŰRÉSI FELTÉTEL' (Tartalom: Közzétéve (Igen); Tartalom: Típus (= Cikk)), and 'RENDEZÉSI SZEMPONT' (Tartalom: Beküldés dátuma (csökkenő)). The right sidebar contains 'OLDALBEÁLLÍTÁSOK' (Útvonal: /cikkek; Menü: Általános: Cikkek; Hozzáférés: Jogosultság | Közzétett tartalmak megtekintése), 'FEJLÉC' (hozzáadás), 'LÁBLÉC' (hozzáadás), and 'LAPOZÓ' (Lapozó használata: Teljes | Paged, 10 items). At the bottom, there's a checkbox for 'Automata előnézet', a text input for 'Preview with contextual filters:', and an 'Update preview' button. A note says 'Separate contextual filter values with a "/>

15.4. ábra. Nézet szerkesztése

A felület használata közben látni fogjuk, hogy itt egész más megközelítést kell alkalmaznunk a legtöbb korábbi adminisztrációs felülethez képest.

Érdeemes még bevezetésként kiemelni, hogy a szerkesztés, módosítás alatt álló nézetünk egy árnyékmásolatként hajtja végre a módosításokat. Ezt az állapotot a 15.5. ábrán látható felirat is jelzi.

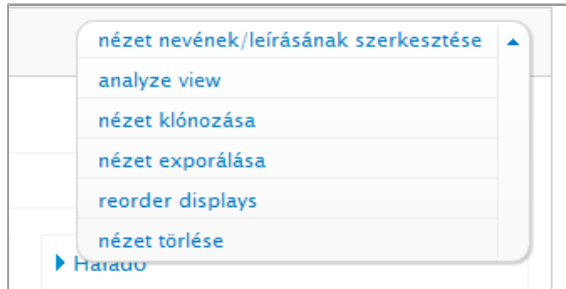
15.5. ábra. Üzenet jelzi, hogy egy másolaton dolgozunk

Amíg a *Mentés* gombra nem kattintunk, publikusan nem fog semmi látszani. A *Mégsem* gomb segítségével a teljes másolatot eldobjhatjuk. Így igény szerint újra elkezdhetjük a szerkesztést.

A teljesség igénye nélkül nézzük végig a fontosabb beállítási lehetőségeket.

15.3.1. Globális műveletek

A nézetre vonatkozó néhány globális funkció érhető el a jobb felső sarokban (15.6. ábra).

15.6. ábra. Globális beállítások

Érdemes megfigyelni ennek a lenyíló menünek az érdekességét. A legfontosabb elem (*nézet nevének/leírásának szerkesztése*) a menü lenyitása nélkül, közvetlenül is elérhető. A többi menüpont pedig a kis ▲ ikonra kattintva lesz látható.

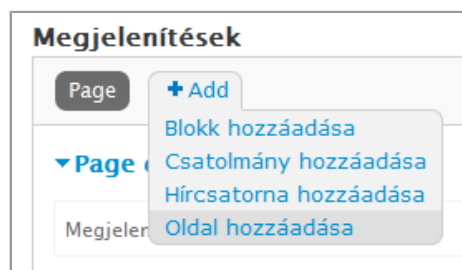
- A nézet neve, leírása a 15.1. ábrán fog szerepet játszani. Ezért érdemes olvasmányos szövegekkel kitöltenünk.
- A *nézet klónozása* segítségével a jelenlegi nézetet (annak minden adatával, megjelenítésével együtt) lemásolhatjuk, és egyből egy új nézetet hozhatunk létre.
- A *nézet exportálása* segítségével egy szöveges exportot kaphatunk a nézetünkről. Ezt akár egy másik honlapon is felhasználhatunk. Így a nézetünk pl. kialakítható egy teszt környezetben, majd egy egyszerű folyamattal átmásolható az éles oldalra.
- Természetesen törölni is tudunk nézetet.

15.3.2. Megjelenítések

A nézetek egyszerűbb esetben egy megjelenítést tartalmaznak. De néha érdemes a hasonló listázási feladatainkat nem önálló nézetekkel, hanem egy nézet több megjelenítésével megoldani. Pl. a legfrissebb 10 cikk egy oldalon, és a legfrissebb 3 cikk egy blokkban elég hasonló listázást jelent.

Hogy mikor érdemes önálló, és mikor közös nézetben gondolkozni, nem mindig könnyű eldönteni. A gyakorlatban mindenkinek kialakulhat a saját véleménye, módszere ezzel kapcsolatban.

A 15.4. ábrán az látszik, hogy jelenleg egy oldal megjelenésünk van *Page* névvel, és más nincs. Az *+Add* gombbal tudunk újabb megjelenítést felvenni (15.7. ábra).

15.7. ábra. Megjelenítés létrehozása

Leggyakrabban *Blokk* vagy *Oldal* megjelenítést hozunk létre. A *blokk*ot létrehozása után bármelyik régióban megjeleníthetjük, az *oldalt* pedig útvonalhoz rendelhetünk, és menübe is tehetünk. *Hírcsatorna* megjelenítés segítségével RSS csatornát tudunk létrehozni.

A *Megjelenítési név* is átírható, ha a jelenlegi névre kattintunk.

A beállítások további részei megjelenítésenként eltérőek lehetnek, bár általában kevés a tényleges eltérés.

15.3.3. Cím

A varázslóban (15.2. ábra) megadott címet itt szerkeszthetjük. Ez lesz a node címéhez hasonlóan megjelenítve (15.3. ábra).

15.3.4. Formátum

Jelenleg formázatlan listaként működik a megjelenésünk. A *Formázatlan* szóra kattintva a 15.8. ábrán is látható felugró ablakot kapjuk.

15.8. ábra. Formátum beállítása

Először is el kell döntenünk, hogy *Minden megjelenést*, vagy csak az aktuális megjelenést (*This page*) szeretnénk felülrni.

Ez alapján érdemes átgondolni, hogy az egyes beállítások vagy a nézet alapértelmezését öröklík, vagy felülírhatják azokat. Az ábrán látható *Minden megjelenés* alkalmazása esetén a nézet alapbeállításait módosítjuk. Ha esetleg van több megjelenítésünk, amelyek szintén öröklík az adott beállításokat, akkor így egyszerre több megjelenítésre is hatással leszünk.

Nézzük meg, mit jelentenek az egyes lehetőségek:

- *Formázatlan lista* esetén a tartalom <div> tagok közé lesz zárva, az elemek emiatt egymás alatt jelennek meg. Ezt szoktuk látni a címlapon is.
- *HTML-lista* esetén , vagy , tagok között fognak szerepelni a lista elemei. Pl. a friss hozzászólások blokkja is hasonlóan jelenik meg.
- *Rács* esetén <table>, <tr>, <td> tagok közé kerülnek a lista elemei. Pl. képgalériák esetén ez egy szokásos elrendezés: soronként 4 kép, és annyi sor, amennyi szükséges.
- *Táblázat* esetén szintén a <table>, <tr>, <td> tagok közé kerülnek a lista elemei, de itt az adatbázis-kezelőkben megszokott rekord-listát láthatjuk. Ez hasonlít a 6.21. ábrán látható tartalmak táblázatára.
- *Ugró menü* esetén a <select> és <option> tagok segítségével működő lenyíló listában láthatjuk a listázandó elemeket.

Bármelyik formátumot válasszuk is, az *Alkalmazás* gombra kattintva egyből a formátum esetén értelmes speciális beállításokhoz jutunk. Ezt a *Formátum* utáni *Beállítások* linkre kattintva is bármikor előhívhatjuk.

Ismét nézzünk meg néhány beállítási lehetőséget a teljesség igénye nélkül.

HTML-lista

A 15.9. ábrán látható beállítások közül a *sorszámozott* vagy *rendezetlen* (felsorolt) lista választását érdemes kiemelni.

Megjelenítések

Page* + Add

▼ Page details

Megjelenítési név: Page

CÍM

Cím: Cikkek

FORMÁTUM

Formátum: HTML-lista

Megjelenítés: Tartalom

MEZŐK

The selected style or row utilize fields.

SZŰRÉSI FELTÉTEL

Tartalom: Közzététel (ig)

Tartalom: Típus (= Cikkek)

Page: Stílus lehetőségei

Kinek a részére: Minden megjelenítés

Sor osztály

Az összes sorban megadandó osztály.

Lista típusa

☒ Rendezetlen lista

☐ Sorszámozott lista

Burkoló osztály

item-list

A befoglaló elem listán kívüli osztály.

Listaosztály

Magának a lista elemnek az osztály.

Alkalmazás (minden megjelenítésre) Mégsem

15.9. ábra. Beállítások HTML-lista formátum esetén

Az *osztályok* megadásával a HTML-ben alkalmazott class tulajdonságok szabhatók testre.

Rács

A 15.10. ábrán látható *Oszlopok száma* az egy sorba kerülő elemek számát állítja be.

Az alapértelmezett *Vízszintes igazítás* helyett az oszlop-folytonos *Függőleges* verziót is kérhetjük.

Az *Egysoros feltöltés* választása esetén az utolsó töredék sor (vagy oszlop) üres cellákkal lesz kiegészítve.

Modify the display(s) of y

Megjelenítések

Page* [+ Add](#)

▼ Page details

Megjelenítési név: Page

CÍM

Cím: Cikkek

FORMÁTUM

Formátum: **Rács** Beállítások

Megjelenítés: Tartalom

MEZŐK

The selected style or row will utilize fields.

SZŰRÉSI FELTÉTEL

Tartalom: Közzétéve (Igazítás)

Tartalom: Típus (= Cikkek)

RENDEZÉSI SZEMPONT

Page: Stílus lehetőségei

Kinek a részére Minden megjelenítés

Sor osztálya

Az összes sorban megadandó osztály.

Oszlopok száma *

4

Igazítás

☒ Vízszintes

☐ Függőleges

A vízszintes elrendezés az elemek elhelyezését a bal felső sarokban kezdi és így halad jobbra. A függőleges elrendezés az elemek elhelyezését a bal felső sarokban kezdi és lefelé halad.

☒ Egysoros feltöltés

If you disable this option, a grid with only one row will have the same number of table cells () as items. Disabling it can cause problems with your CSS.

Tábla összegzés

This value will be displayed as table-summary attribute in the html. Set this for better accessibility of your site.

Alkalmazás (minden megjelenítésre) Mégsem

15.10. ábra. Beállítások Rács formátum esetén

Táblázat

A legtöbb szolgáltatást a 15.11. ábrán látható táblázatos beállítások nyújtják.

Page: Stílus lehetőségei

Kinek a részére Minden megjelenítés ▼

MEZŐ	OSZLOP	IGAZÍTÁS	ELVÁLASZTÓ	RENDEZHETŐ	ALAPÉRTELMEZETT SORREND	ALAPÉRTELMEZÉS SZERINTI RENDEZÉS	HIDE EMPTY COLUMN
Tartalom: Cím	Tartalom: Cím ▼	Nincs ▼		☐		☐	☐
Nincs						☒	

Mezők csoportosítása
- Nincs - ▼

Lehetőség van egy mező meghatározására, amely által a sorok csoportosítva lesznek. Üresen hagyva nincs csoportosítás.

Sor osztálya

Az összes sorban megadandó osztály. You may use field tokens from as per the "Replacement patterns" used in "Rewrite the output of this field" for all fields.

☒ Hagyományos rendezés felülírása kattintásos rendezés használatakor

☐ Drupal stílusú „ragadós” táblafejlécek engedélyezése (Javascript)

Alkalmazás (minden megjelenítésre) Mégsem

15.11. ábra. Beállítások Táblázat formátum esetén

A *Táblázat* formátum igazi erősségeit majd a mező alapú megjelenítéseknel tudjuk kihasználni. Néhány dolgot azonban érdemes előre megfigyelni:

- Az *Igazítás* használatával a cellán belül igazíthatjuk a szövegünket.
- Akár több mezőnél is engedélyezhetjük a *Rendezhető* jelzőt. Ennek hatására az oszlop fejlécére lehet majd kattintani, és így rendezést kérni az oszlop értékei alapján.
- Ahol bekapcsoljuk a *Rendezhető* jelzőt, az *Alapértelmezett sorrendet* is beállíthatjuk.
- Az *Alapértelmezés szerinti rendezés* oszlopában kiválaszthatjuk, hogy melyik mező szerint történjen a rendezés.
- Az *Oszlop* értékek módosításával akár össze is vonhatjuk több oszlop tartalmát egybe: mintha a cellákat egyesítenénk minden sorban. Az *Elválasztónak* is ekkor lesz igazán jelentősége.
- A *Mezők csoportosítása* lehetőséget ritkábban használjuk. Egy nagy táblázat helyett több kisebbet fogunk kapni, a csoportosított értékeknek megfelelően.

15.3.5. Mezők

Táblázat formátum kivételével van értelme a csak címet tartalmazó listázások használatának. *Táblázat* formátum esetén szinte mindig további mezőket veszünk fel.

Nézzük meg a *Tartalom: Cím* linkre kattintva az alapvető beállításokat (15.12. ábra).

15.12. ábra. Cím mező szerkesztése

Táblázat formátumnál, vagy sok mező esetén szokás a *Címke létrehozását* bekapcsolni. Ekkor a mező neve (vagy amit megadunk) látszani fog.

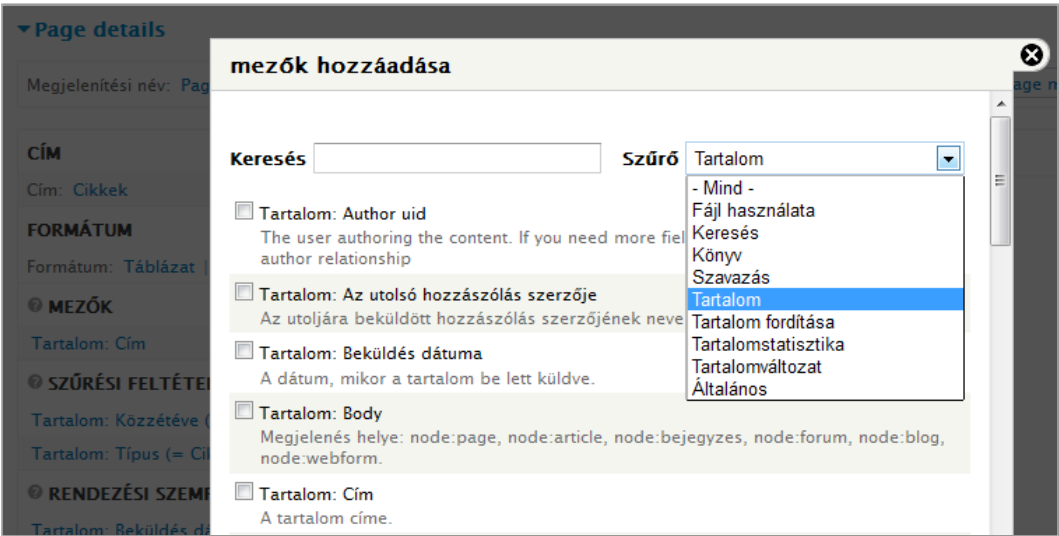
Speciális esetekben egy mezőt el is lehet rejtteni. Ekkor a nézet készítése közben rendelkezésre áll, mint információ, de közvetlenül nem jelenítjük meg.

A 15.12. ábrán már nem látszanak, de elérhetők a további beállítások:

- A *Stílus beállításainál* pontosan testre szabhatjuk a mezőre vonatkozó HTML és CSS információkat.
- A *Majelenés, ha nincs eredmény* részben egy alapértelmezett szöveget adhatunk meg.
- Az *Eredmények átírása* részben sokoldalúan felülírhatjuk az alap szöveget, pl. csonkolhatjuk egy adott hosszra, és eltávolíthatjuk a HTML tagokat belőle.

Mezők hozzáadása

A *Hozzáadás* menüpontra kattintva további mezőket vehetünk fel különböző kategóriákban (15.13. ábra).

15.13. ábra. Mezők hozzáadása

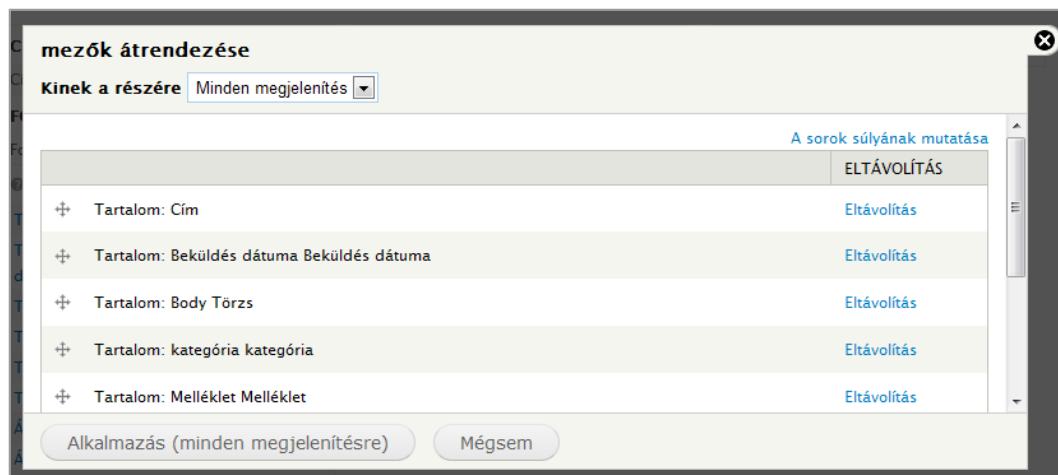
A lista rendkívül hosszú lehet. Függ a nézet típusától, a telepített moduloktól, és az oldalunk szerkezetétől is.

Válasszuk ki a hozzáadni kívánt mezőket, és kattintsunk a *mezők hozzáadása és beállítása* gombra. Itt egy varázsló fog végigvezetni minden egyes mező beállításain, hasonlóan a 15.12. ábrán láthatókhoz. Példaként nézzünk meg néhány gyakran használt mezőt.

Mező	Specialitások
Tartalom: Beküldés dátuma	Megadhatjuk a dátumformátumot (pl. rövid vagy hosszú, de egyedi formátum is elképzelhető).
Tartalom: Törzs	A 11.6. ábrához hasonló formátumok választhatóak.
Tartalom: [szöveges lista]	Beállíthatjuk, hogy a szöveg helyett az eltárolt kulcsot jelenítse meg.
Tartalom: [fájl]	A szokásos megjelenítés helyett a fájl útvonalát, vagy táblázatot is kérhetjük.
Tartalom: [taxonómia szótár]	Hivatkozás helyett egyszerű szöveget is megjeleníthetünk.
Általános: Eredménysszámláló megtekintése	A lista elemeit megszámozhatjuk.
Általános: Matematikai kifejezés	Matematikai számításokat végezhetünk, többnyire más mezők értékeit is felhasználva.

Mezők újrendezése

A lenyíló menüből kérhetjük az *újrendezést* is (15.14. ábra).

15.14. ábra. Mezők újrendezése

Az ábrán látszik, hogy mezők gyors eltávolítására is van lehetőség.

15.3.6. Szűrési feltétel

Ha nem használnánk egyetlen szűrési feltételt sem, akkor minden lehetséges elem kilistázásra kerülne. A varázsló használata miatt azonban már van két szűrési feltételünk:

- *Tartalom: Közzétéve* *Igen*
- *Tartalom: Típus* *Cikk*

A további lehetőségek közül is nézzünk meg néhány érdekesebbet.

Szűrési feltétel	Felhasználás módja
<i>Tartalom: Beküldés dátuma</i>	Tudunk pl. egy adott dátum előtt/után, egy adott intervallumban beküldött tartalmakra szűrni. A dátum nem csak abszolút, hanem relatív is lehet: pl. az utolsó egy hét tartalmai.
<i>Tartalom: Címlapra helyezve</i>	Tudunk a <i>Címlapra helyezve</i> mező értéke alapján szűrni.
<i>Tartalom: Kiemelt</i>	Tudunk a <i>Kiemelt</i> mező értéke alapján szűrni.

Felfedett szűrések

Nagyon hasznos lehetőség, hogy a szűrési feltétel működésére a látogató is lehet hatással. Leggyakrabban lista mezőknél használjuk, de más típusú mezőknél is előfordul.

Példaként nézzünk meg egy olyan szűrést, ahol a tartalmak 4-féle állapotban lehetnek. A publikus felület a 15.15. ábrán látható.

Esszé feladatok

Állapot

téma egyeztetés alatt
téma elfogadva, kidolgozás alatt
esszé elfogadva
téma törölve

Alkalmazás

#	Állapot	Név	Cím	Téma ötlet
1	téma egyeztetés alatt		Office Web Apps alkalmazások	Office Web Apps alkalmazások bemutatása.
2	téma egyeztetés alatt		A Firefox böngésző fejlődése	A Firefox böngésző fejlődése a legelső verziótól a legutolsó kiadott bétáig

15.15. ábra. Felfedett szűrő működése

Nézzük meg a szűrő beállításait is (15.16. ábra).

15.16. ábra. Felfedett szűrő konfigurálása

Más esetben más-más lehetőségeket fogunk látni.

15.3.7. Rendezési szempont

Táblázat formátumnál már láttuk, hogy ott is befolyásolhatjuk a listázás sorrendjét. De ez a lehetőség minden esetben rendelkezésre áll, és akár több együttes szempont is megadható.

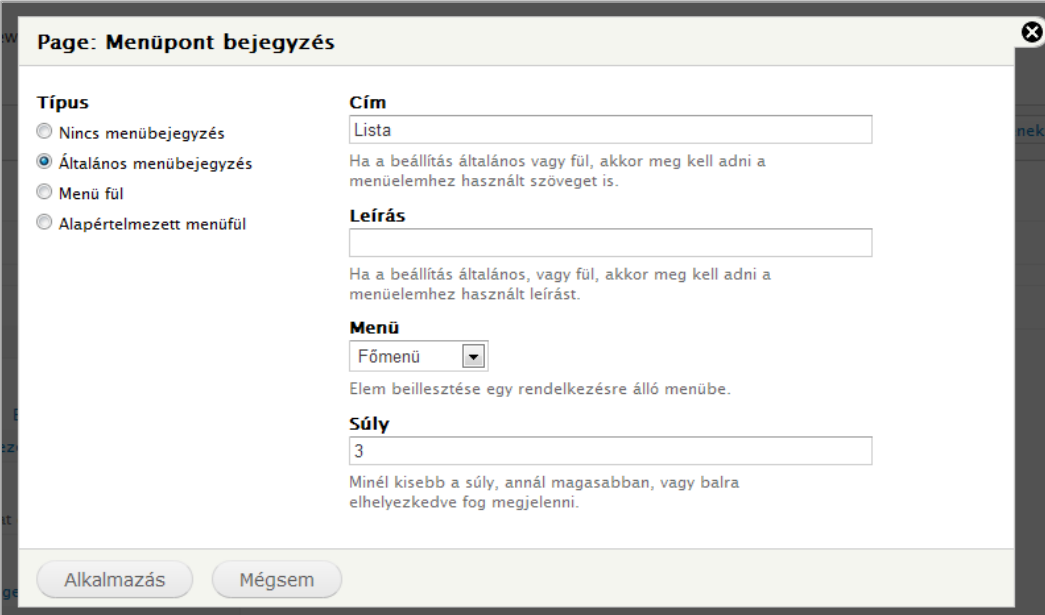
Pl. a kezdőoldalként is használható *Front page* gyári nézet először a *Kiemelt* tulajdonság, majd a *Beküldés dátuma* alapján rendez.

Rendezési szempontonként megadhatjuk, hogy növekvő vagy csökkenő sorrendet szeretnénk, és több szempont esetén azok érvényesülési sorrendjét is beállíthatjuk a legördülő menü *újrendezés* menüpontjával.

15.3.8. Oldalbeállítások

Kizárólag *oldal* típusú megjelenítés esetén beállíthatjuk a nézet útvonalát, menübe helyezhetjük, és beállíthatjuk a hozzáférési jogosultságokat.

Menük esetén *Általános menübejegyzést* használunk leggyakrabban (15.17. ábra).

Page: Menüpont bejegyzés

Típus

☐ Nincs menübejegyzés

☒ Általános menübejegyzés

☐ Menü fül

☐ Alapértelmezett menüfül

Cím

Lista

Ha a beállítás általános vagy fül, akkor meg kell adni a menüelemhez használt szöveget is.

Leírás

Ha a beállítás általános, vagy fül, akkor meg kell adni a menüelemhez használt leírást.

Menü

Főmenü

Elem beillesztése egy rendelkezésre álló menübe.

Súly

3

Minél kisebb a súly, annál magasabban, vagy balra elhelyezkedve fog megjelenni.

Alkalmazás Mégsem

15.17. ábra. Oldal nézethez menüpont létrehozása

A hozzáférési jogosultságok tekintetében két lehetőségünk van.

Jogosultság

Tartalmi nézet esetén legtöbbször a *Közzétett tartalmak megtekintése* jogosultsággal rendelkező felhasználókat szokás megjelölni. Felhasználói nézet esetén általában a *Felhasználói profilok megtekintését* adjuk meg feltételként.

Szerepkör

Egyszerűbb esetekben felsoroljuk, mely szerepkörök jogosítanak fel a nézet megtekintésére. Pl. adminisztrációs céllal készült nézetek esetén az adminisztrátor szerepkör tagjait jelöljük meg.

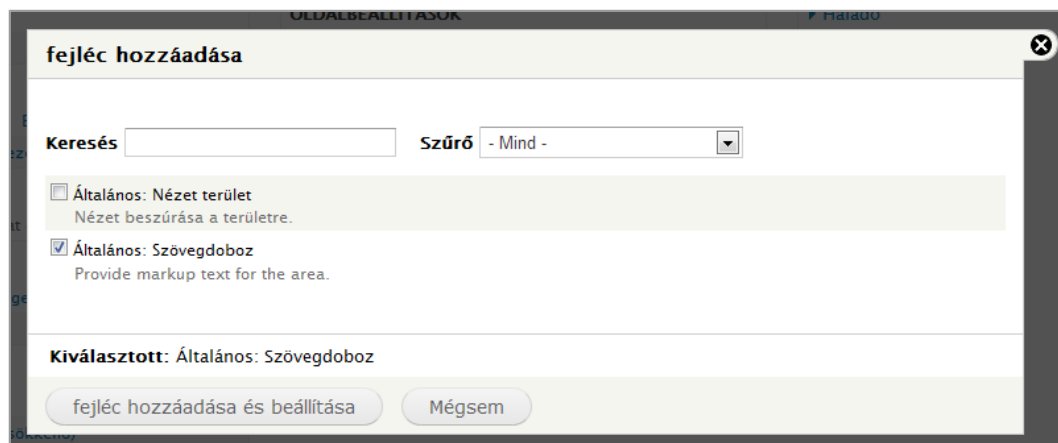
15.3.9. Blokk beállításai

Blokk megjelenítés esetén némileg módosulnak a lehetőségek. Útvonalat és menüpontot nem, de hozzáférési jogosultságot hasonlóan beállíthatunk.

Egyetlen specialitás a *Blokknév* megadása. Ez a név az adminisztrációs oldalakon fogja a blokkot azonosítani.

15.3.10. Fejléc, lábléc

A nézet listája előtt vagy után lehetőség van pl. egyszerű szöveges információt elhelyezni. Ez általában magyarázó szöveggént működik. Ekkor az *Általános: Szövegdoboz* lehetőséget válasszuk (15.18. ábra).

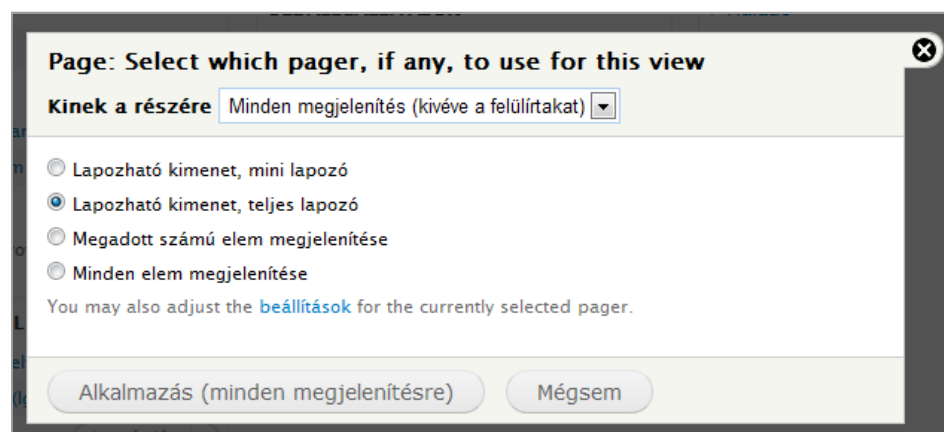

15.18. ábra. Fejléc hozzáadása

Az *Általános: Nézet terület* használatával egy másik nézetet szűrhatunk be.

15.3.11. Lapozó

Blokk esetén általában nem, oldal esetén gyakran használunk lapozót. A varázslóval létrehozott oldalunk beállításai a 15.19. ábrán láthatóak.

15.19. ábra. Lapozó használata

Lapozható kimenet esetén a 15.20. ábrán látható további beállításaink lesznek.

15.20. ábra. Lapozó testreszabása

Az ábrán egyszerű 10-es lapozót láthatunk. Az eltolás ügyes alkalmazásával megvalósítható pl. az, hogy az első 5 tartalom címmel és bevezetővel, utána a következő 10 tartalom már csak címmel jelenjen meg.

15.3.12. Haladó lehetőségek

A Haladó lehetőségek részletesebb kifejtésére nincs lehetőségünk. Néhány lehetőség:

- A *Szövegkörnyezeti szűrők* segítségével olyan szűrési feltételeket alkalmazhatunk, amely a nézet környezetétől is függ. Pl. a felhasználó profil oldalán a legutolsó 5 cikket kilistázzuk egy blokkban.
- A *Kapcsolatok* segítségével kapcsolódó entitásokról is információt nyerhetünk ki. Pl. a beküldő egyes adatait is megjeleníthetjük a tartalmak listájában.
- A *Megjelenés, ha nincs eredmény* beállításával a fejléchez és lábléchez hasonlóan egy szövegdobozt, vagy egy másik nézetet jeleníthetünk meg.

15.3.13. Előnézet

Nagyon hasznos lehetőség, hogy az árnyékmásolatként létrehozott és szerkesztett nézetet folyamatosan tesztelhetjük az előnézet segítségével (15.21. ábra). Még a szöveggörnyezeti szűrőt is emulálhatjuk.

☒ Automata előnézet Preview with contextual filters:

Separate contextual filter values with a "/". For example, 40/12/10.

Cím

Esszé feladatok

Felfedett szűrők

Állapot

téma egyeztetés alatt
téma elfogadva, kidolgozás alatt
esszé elfogadva
téma törölve

Tartalom

#	ÁLLAPOT	NÉV	CÍM	TÉMA ÖTLET
1	téma egyeztetés alatt		Office Web Apps alkalmazások	Office Web Apps alkalmazások bemutatása.
2	téma enveztetés		A Firefox böngésző fejlődése	A Firefox böngésző fejlődése a legelső verziótól a legutolsó kiadott bétáig

15.21. ábra. Előnézet tesztelési célokra

Ahogy az ábrán látszik, még újabb helyi menüket is kapunk a még gyorsabb szerkesztés érdekében.

15.4. Gyári nézetek

Ahogy azt a 15.1. ábrán láttuk, vannak nem aktivált, de működőképes nézeteink. Mivel ezek céljai jól ismertek, sokat tanulhatunk ezek vizsgálatából is.

Ha ezeket bekapcsoljuk, akkor az adott szolgáltatást megvalósítását átveheti a Drupal egyéb moduljaitól. Természetesen ennek akkor lesz igazán haszna, ha módosítani szeretnénk az alapértelmezett működésen.

16

TARTALOMTÍPUSOK ÖSSZEKAPCSOLÁSA

A téma további megértéséhez a szerző a következő, adatbázis-kezelési módszer megismérését javasolja.

16.1. Egyed-kapcsolat modell

A mezők használatához igen hasznos, ha adatbázis-kezelési, azon belül is elsősorban egyed-kapcsolat modell alapismeretekkel rendelkezünk.

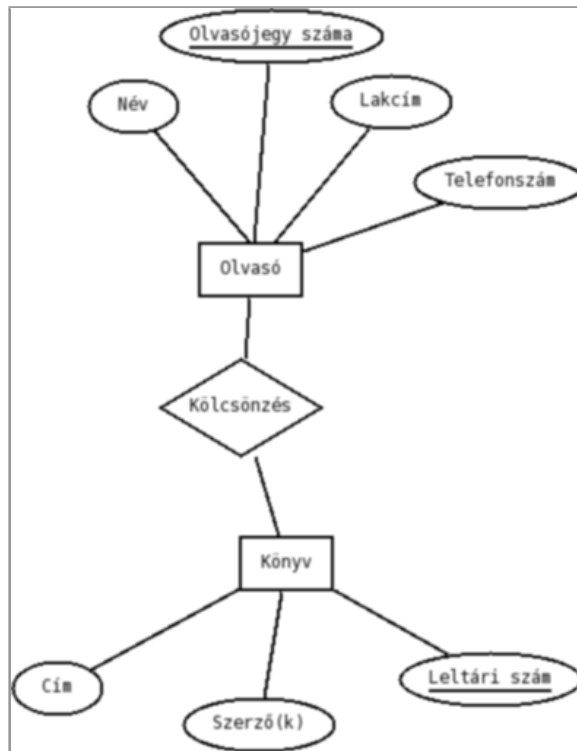
Az *egyed-kapcsolat* (E-R) diagram a tárolandó adatok és kapcsolataik grafikus ábrázolására szolgál. Segítségükkel könnyen áttekinthető rendszervázlatot készíthetünk. Az egyed-kapcsolat diagram háromféle összetevőt tartalmaz:

- *egyedek*
- *attribútumok*
- *kapcsolatok*

Példaként egy klasszikus könyvtári kölcsönzési rendszer⁶⁶ felépítését nézzük meg (16.1. ábra). Az *Olvasóról* és a *Könyvről* önállóan is nyilvántartunk bizonyos adatokat, de a kettő relációja, kapcsolata (*Kölcsönzés*) a példa lényegét adja.

⁶⁶ Németh Gábor *Egyed-kapcsolat modell* írása alapján.

Forrás: <http://www.inf.u-szeged.hu/~gnemeth/adatbgyak/gyak2.pdf>

16.1. ábra. Egyed-kapcsolat diagram

Egyedek

Azok a természetben megtalálható elemek vagy elvont fogalmak, amelyek tulajdonságait (attribútumait) szeretnénk tárolni. Az ábrán *Olvasó* és *Könyv*. Az egyedeket egy téglalappal ábrázoljuk, melyben megjelenik az egyed neve.

Az egyedek az azonos tulajdonságokkal (attribútumokkal) bíró csoportot jelképeznek.

Az egyed Drupalban pl. egy tartalomtípus, vagy a felhasználó lesz.

Tulajdonságok vagy attribútumok

Az egyedeket az attribútumaikkal írjuk le. Az attribútum a legkisebb egység, amely az egyed egy tulajdonságát tárolja, pl. *Név*, *Lakcím*, *Cím*, *Szerző(k)*. Ellipszissel jelöljük, benne a tulajdonság nevével.

Az egyed attribútumait egyszerű vonallal kapcsoljuk az egyedhez.

Drupalban az attribútum a tartalomtípus, a felhasználó (vagy más entitás) egy mezője lesz.

Kulcsok

A tulajdonságok egy részhalmazát (többnyire egyetlen tulajdonságot) kulcsnak nevezünk, ha egyértelműen azonosítja az egyedet. Az ábrán aláhúzással jelöltük a kulcsokat (*Olvasó-jegy száma*, *Leltári szám*).

Kapcsolatok

Kapcsolat (többnyire) két különböző típusú egyed között lehetséges. Pl. az ábrán látható *Kölcsönzés* azt írja le, hogy melyik olvasó melyik könyvet kölcsönözte ki. Amíg az egyedek megnevezésében általában főneveket használunk, addig a kapcsolat leírására általában igét használunk. Számosság szerint a kapcsolatok három típusát különböztethetjük meg:

1 : 1

Az *egy az egyhez kapcsolat* esetén az egyik egyed egyik példányához egy és csak egy példányát kapcsoljuk a másik egyednek. (Az ábrán erre nincs példa, a gyakorlatban sem túl gyakori.)

A Drupal megvalósítás esetén azt kell eldönteni, hogy a kapcsolat melyik iránya fontosabb. Ha ez egyértelműen megadható, akkor ahhoz a tartalomtípushoz érdemes a másik egyed referenciáját felvenni. Esetleg az is megoldás lehet, ha mindkét irányban felvesszük a kapcsolatot.

1 : n

Az *egy a többhöz* kapcsolat esetén az egyik egyed egyik példányához nulla vagy több példányát kapcsoljuk a másik egyednek. Ha a könyvtári példánkban mindig csak az aktuális állapotot akarjuk nyilvántartani, akkor a *Kölcsönzés* is 1:n kapcsolat lehet, hiszen egy olvasó több könyvet is kölcsönözhet, de egy könyv csak egy olvasónál lehet egy időben.

A CCK megvalósítás esetén szintén érdemes eldönteni, hogy melyik kapcsolat a hangsúlyos.

n : m

A *több a többhöz* kapcsolat egy egyed példányaihoz egy másik egyed több példányát rendel, és fordítva. Ha a könyvtári példánkban az összes eddigi kölcsönzést szeretnénk nyilvántartani, akkor ez n:m kapcsolat lesz.

A CCK megvalósítás esetén nincs mérlegelési lehetőség: mindkét irányban fel kell venni a kapcsolatot. Bizonyos esetekben egy bonyolultabb megoldás is elképzelhető, sőt nélkülözhetetlen: ekkor a kapcsolatot egy kapcsoló tartalomtípus bevezetésével két 1:n kapcsolattá bonthatjuk.

Előfordulhat, hogy egy egyed példányai között áll fent kapcsolat. Ezt rekurzív kapcsolatnak nevezzük. Ilyen lehet például a munkahelyi főnök-beosztott kapcsolat.

A kapcsolatoknak is lehetnek attribútumai.

16.1.1. Az entitások közötti kapcsolatok kezelése

A korábbiakban láttuk, hogy a kapcsolatok – számosságukat tekintve – háromfélék lehetnek: *1-1*, *1-több* és *több-több*. Az első eset igen ritka, és az *1-több* kapcsolat speciális esetként könnyen kezelhető.

A megvalósítás szempontjából még fontos kérdés, hogy a kapcsolat bejárása melyik oldalról lényeges, és melyikről nem.

Pl. egy főiskolai tanszék és a hozzá kapcsolódó dolgozók (felhasználók) számossága *1-több*, és a kapcsolat mindkét irányból fontos. A dolgozó adatlapján szeretnénk látni, hogy hol dolgozik, és a tanszék oldalán is fontos szempont a dolgozók listázása (16.2. ábra).

Informatika Tanszék

Beküldte Nagy Gusztáv - 2011.11.28.

Fusce ut augue massa. Donec commodo purus ac nunc suscipit interdum. In quis erat odio, eget dapibus ligula. Nam aliquet viverra tristique. In hac habitasse platea dictumst. Mauris nec lacus dui, euismod commodo velit. Vestibulum eu sem vitae tellus fermentum egestas ac quis enim. Donec in lorem a turpis ornare viverra. In vel velit a velit scelerisque vestibulum. Integer iaculis viverra arcu adipiscing pellentesque.

Dolgozó:

Nagy Gusztáv

Teszt Elek

16.2. ábra. Tartalom referenciákkal

Az egyes entitások közötti kapcsolatok felépítéséhez a *References* modul használható. A fejezet későbbi részében néhány további hasznos modullal fogunk megismerkedni.

16.2. References modul

Honlap: <http://drupal.org/project/references>

A modulcsalád telepítésével három bekapcsolható modult kapunk:

- *References*: alapmodul
- *Node Reference*: node-ok felé való referencia kiépítésére
- *User Reference*: felhasználók felé való referencia kiépítésére

Visszatérve a tanszék-dolgozó példánkra, a megoldáshoz mindenképpen szükségünk lesz a *References* modulra, és a másik kettő közül az egyikre – attól függően, hogy a dolgozókat felhasználóként vagy tartalomtípusként hozzuk-e létre.

16.2.1. Mező létrehozása

Példaként nézzük meg a felhasználó alapú megoldást. Kapcsoljuk be a *User Reference* modult. Hozzuk létre a *Tanszék* tartalomtípust, majd ahhoz egy *Dolgozó* mezőt (16.3. ábra).

Tanszék

SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELENÉS BEÁLLÍTÁSA HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

A sorok súlyának mutatása

CÍMKE	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
Név	title	Tartalommodul eleme		
Útvonal beállításai	path	Path modul úrlapelemei.		
Body	body	Hosszú szöveg és összefoglaló	Szövegdozoz összefoglalóval	szerkesztés törlés

Új mező hozzáadása

field_ tanszek_dolgozo User reference

Dolgozó Mező neve (a-z, 0-9, _)

Címke A tárolandó adat típusa.

Autocomplete text field

Legördülő lista

Jelölőnégyzetek / választógombok

Autocomplete text field

16.3. ábra. User reference mező létrehozása

Ahogy a 16.3. ábrán is látható, felületi elemként három lehetőségünk van. *Legördülő lista* vagy *Jelölőnégyzetek / választógombok* esetén az összes választási lehetőséget látni fogjuk. Emiatt ezt csak kisebb számú felhasználó esetén válasszuk. Általában célszerűbb a *Taxonómia* címkézésként (2.30. és 2.31. ábra) már megismert *Autocomplete text field* elemet választani.

16.2.2. A Mező beállításai

A *Mező beállításainál* meghatározhatjuk, hogy mely felhasználókat lehessen ilyen módon referálni (16.4. ábra). Ha a példánk esetén a honlapnak csak a dolgozók lehetnek regisztrált felhasználói, akkor nem szükséges szerepkör szerint szűkíteni. Az azonban ritka, hogy *Zárolt* felhasználókat engedélyezzünk.

Dolgozó +

SZERKESZTÉS **MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI** **FELÜLETI ELEM TÍPUSA** **TÖRLÉS**

MEZŐ BEÁLLÍTÁSAI

Dolgozó mező minden előfordulásánál használatban lesz ez a beállítás. Az itt megadott értékek befolyásolják az adatok tárolásának módját az adatbázisban, ezért az első adat bevitele után nem módosíthatóak.

Felhasználói szerepkör, amelyre hivatkozni lehet

☒ azonosított felhasználó

☐ administrator

Felhasználói állapot, amelyre hivatkozni lehet

☒ Aktív

☐ Zárt

[VIEWS - USERS THAT CAN BE REFERENCED](#)

Mező beállításainak mentése

16.4. ábra. User reference Mező beállításai

Az ábra alsó részén látszik, hogy akár egy nézetet is használhatnánk a referálható felhasználók kiválasztására.

A Szerkesztés fülön az *Automatikus kiegészítés módja* beállításnál választhatunk az *Ezzel kezdődik* és *Tartalmazza* közül.

A többi beállítás a szokásos módon történik. A konkrét példánkban érdemes az *Értékek számát korlátlan*nak megjelölni.

A tartalom beküldésekor (16.5. ábra) gépelés közben felajánlja a megfelelő lehetőségeket.

DOLGOZÓ:

[A sorok súlyának mutatása](#)

✚ Nagy Gusztáv [uid:1]

✚ Tesz

Teszt Elek

Újabb elem hozzáadása

16.5. ábra. Tanszék tartalom beküldése

A beküldés után a 16.2. ábrán már látott módon megjelennek a referenciák.

16.2.3. Fordított irányú kapcsolat

Ha a kapcsolat másik irányára is szükségünk van, akkor azt is létre kell hoznunk a fentiekhez hasonlóan. Hozzunk létre egy *Tanszék* nevű, 1 értékű mezőt az *Adminisztráció » Beállítások » Emberek » Felhasználói beállítások » Mezők kezelése » Tanszék* oldalon. A *Mező beállításainál* válasszuk a *Tanszék* tartalomtípust, és jelenítsük meg a regisztrációs űrlapon is. Innentől kezdve a felhasználók regisztrációja vagy szerkesztése esetén megadhatjuk a *Tanszék* értékét is (16.6. ábra).

The screenshot shows a user profile for 'Nagy Gusztáv'. At the top, there are five buttons: 'Megtekintés', 'Szerkesztés', 'Gyorshivatkozások', 'Követés', and 'Kapcsolat'. Below these, the 'Tanszék:' field is displayed with the value 'Informatika Tanszék'. Underneath, there is a 'Történet' section, a 'Blog' section with the link 'Friss blogbejegyzések', and an 'Ennyi ideje tag' section showing '2 hónap 3 hét'.

16.6. ábra. Tanszék referencia a felhasználó adatlapján

Ezzel már mindkét irányú kapcsolatot tudjuk kezelni, de ez így elég kényelmetlen, hiszen mindkét kapcsolatot létre kell hozni.

A fejezet további részében látni fogunk néhány megoldási javaslatot a problémára.

16.3. Corresponding node references modul

Honlap: <http://drupal.org/project/cnr>

A *Corresponding node references* modul segítségével az előzőekben látott dupla munkától kímélhetjük meg magunkat. Ez azonban csak akkor működik, ha a kapcsolat mindkét szereplője tartalom.

Példaként a *Tanszékek*hez rendelünk hozzá egy *Kar* típusú tartalmat. A számosság itt is *1-több*, vagyis egy *Tanszék*hez egy *Kar* tartozik, míg egy *Kar*hoz több *Tanszék*.

A modul telepítése után az *Adminisztráció » Beállítások » Rendszer » Corresponding node references* (admin/config/system/corresponding_node_references, 16.7. ábra) oldalon azon kapcsolatokat láthatjuk, amelyek a modul szerint alkalmasak az oda-vissza hivatkozás megvalósítására.

Címlap » Adminisztráció » Beállítások » Rendszer

Corresponding node references

CORRESPONDING NODE REFERENCES **UPDATE EXISTING NODES**

Check which node references should listen to each other. When checking a check box a reference on node type A to node B will automatically update the node reference field on node B adding an entrie which points to node A.

☒ Field instance: "field_kar_tanszek" on Bundle type: "kar" **Corresponds with** Field instance: "field_tanszek_kar" on Bundle type: "tansz_k"

Mentés

16.7. ábra. Oda-vissza hivatkozás automatikus kezelése

Jelöljük be a kapcsolatokat, és a *Mentés* után nem kell mindkét irányú kapcsolattal törődnünk. Ha bárhol új referenciát hozunk létre, vagy törölünk, akkor a modul a szinkronizálást megoldja helyettünk.

Ha esetleg egyes tartalmak létrehozása után kapcsoljuk be ezt a szolgáltatást, akkor a 16.7. ábrán látható *Update existing nodes* fülön az elmaradt szinkronizálást is bepótolhatjuk.

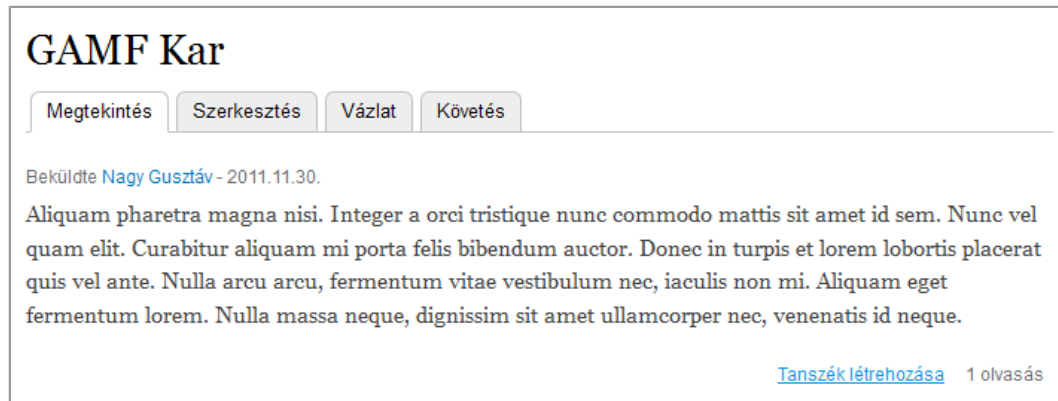
16.4. Node Reference URL Widget modul

Honlap: http://drupal.org/project/nodereference_url

A *Node Reference URL Widget* modul segítségével – bizonyos esetekben – gyorsíthatjuk és kényelmesebbé tehetjük a tartalmak felvitelét. Általában egy tartalmi hierarchiát, mint a Kar-Tanszék kapcsolatot is, felülről lefelé haladva szoktunk felépíteni. Ekkor először létrehozunk a *GAMF Kar*, majd az *Informatika Tanszék* tartalmakat. A kapcsolatot elvileg csak az egyik vagy másik, de akár mindkét irányban is felvehetjük. Ha nem használjuk a *Corresponding node references* modult, akkor elég kényelmetlen lehet a tartalom mindkét kapcsolat felépítése:

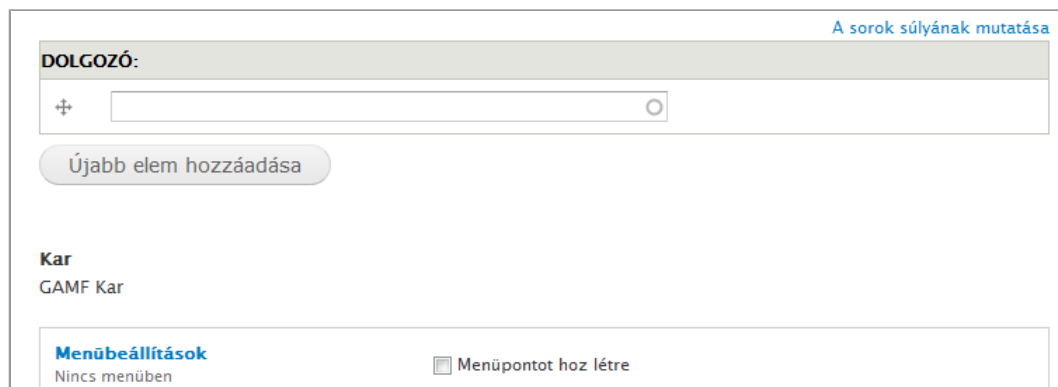
1. A *GAMF Kar* létrehozása (hivatkozni még nincs mire)
2. Az *Informatika Tanszék* (és a további tanszékek) létrehozása (a hivatkozásokat létrehozuk a karra)
3. A *GAMF Kart* ismét szerkesztve a kapcsolatok felépíthetőek a tanszékek felé

A *Node Reference URL Widget* modul segítségével az 1. pont után a 2-3. összevonható, ráadásul a Kar oldaláról könnyedén kezdeményezhető (16.8. ábra).

16.8. ábra. A tanszék és a referencia együttes létrehozása

A *Tanszék létrehozása* linkre kattintva a `node/add/tanszek/23` oldalra jutunk (ahol 23 a kar nid-je). A *Kar* mezőt nem kell (nem is tudjuk) kitölteni, csupán szövegesen jelzi a modul a számunkra a létrejövő referenciát (16.9. ábra).

16.9. ábra. Referencia létrehozása a 23-as URL paraméter alapján

Kapcsoljuk be a modult, és *Tanszék* tartalomtípusnál létrehozott *Kar* mező *Felületi elemét* állítsuk át *Reference from URL*-re (16.10. ábra).

16.10. ábra. Felületi elem módosítása

Folytatás után a *Hivatkozás* címét meg kell adni (16.11. ábra), ha legalább az egyik megjelenésnél kérjük a link létrehozását. Ez fog a 16.8. ábrán látható módon megjelenni.

16.11. ábra. Hivatkozás címének megadása

A *Return path* értékét most a *The referenced node*-ra érdemes állítani. Így a tanszék beküldése után ismét a kar oldalán folytathatjuk a munkát.

Végül érdemes megjegyezni, hogy a szerző tapasztalatai szerint a modul nem működik együtt a *Corresponding node references* modullal, így a kettő közül a számunkra fontosabbat érdemes választani.

16.5. View reference modul

Honlap: <http://drupal.org/project/viewreference>

A fejezet korábbi részében többször utaltunk arra, hogy gyakran szükség van mindkét irányú kapcsolat felépítésére. A *View reference* modul segítségével megoldható, hogy kilistázzuk pl. egy kar adatlapján, hogy melyik tanszékek hivatkoztak rá. Ehhez létre kell hozni egy nézetet, amely mezőként lesz felhasználva a *Kar* tartalomtípushoz, és ezt a nézetet, mint mezőt használjuk a referáló tartalmak listázásához.

A View reference modul nem csak ebben a speciális esetben, hanem bármikor használható, amikor egy tartalomtípus egy mezőjeként nézetet akarunk megjeleníteni.

Tegyük fel, hogy csak a *Tanszék* tartalomtípusnak van referenciája a *Kar* tartalomtípusra, de fordítva nincs. Hozzunk létre egy *Tanszékek* nevű blokkos nézetet (16.12. ábra).

The screenshot shows the 'Új nézet' (New view) configuration page in the Drupal View Reference module. The breadcrumb trail at the top is 'Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Nézetek'. The page has two tabs: 'LISTA' and 'BEÁLLÍTÁSOK' (Settings). The 'Nézet neve' (View name) field is filled with 'Tanszékek'. Below it is a 'Leírás' (Description) field. The 'Megjelenítés' (Display) section shows 'Tartalom' (Content) selected for the view type, 'Tanszék' (Faculty) for the type, and 'Cím' (Title) for the sort order. The 'Oldal létrehozása' (Create page) checkbox is unchecked. The 'Blok létrehozása' (Create block) checkbox is checked. In the block configuration section, the 'Blok címe' (Block title) is 'Tanszékek', the 'Megjelenési forma' (Display format) is 'HTML-lista' (HTML list) with 'címek (hivatkozott)' (linked titles) selected, and the 'Elemek száma oldalanként' (Number of items per page) field is empty.

16.12. ábra. Tanszékek nézet létrehozása a varázslóval

Ha a nézetet a jelenlegi állapotban mentjük, akkor a *Kar* oldalán felhasználva, minden tanszéket ki fog listázni. Ezt próbáljuk is ki: a *Kar* tartalomtípushoz hozzunk létre egy új mezőt (16.13. ábra).

Címlap » Adminisztráció » Felépítés » Tartalomtípusok » Kar

Kar

SZERKESZTÉS MEZŐK KEZELÉSE MEGJELÉNÉS BEÁLLÍTÁSA HOZZÁSZÓLÁS MEZŐK

CÍMKE	NÉV	MEZŐ	FELÜLETI ELEM	MŰVELETEK
Név	title	Tartalommodul eleme		
Body	body	Hosszú szöveg és összefoglaló	Szövegdooboz összefoglalóval	szerkesztés törlés
Új mező hozzáadása	field_ kar_tanszek	View reference	Legördülő lista	
Tanszékek	Mező neve (a-z, 0-9, _)	A tárolandó adat típusa.	Ürlap elem az adat szerkesztéséhez.	
Címke				

16.13. ábra. View reference mező létrehozása

A Szerkesztés lépésben még állítsuk be a következőket:

- Views that can be referenced: Tanszékek
- Alapértelmezett érték: Tanszékek

Ezután szerkesszük a *GAMF Kar* oldalát, és állítsuk be a *Tanszékek* mezőt az egyetlen választási lehetőségnek megfelelően. Megfigyelhetjük, hogy minden tanszék listázásra kerül, nem csak a *GAMF Kar*hoz tartozók (16.14. ábra).

GAMF Kar

Megtekintés Szerkesztés Vázlat Változatok Követés

Beküldte Nagy Gusztáv - 2011.11.30.

Aliquam pharetra magna nisi. Integer a orci tristique nunc commodo mattis sit amet id sem. Nunc vel quam elit. Curabitur aliquam mi porta felis bibendum auctor. Donec in turpis et lorem lobortis placerat quis vel ante. Nulla arcu arcu, fermentum vitae vestibulum nec, iaculis non mi. Aliquam eget fermentum lorem. Nulla massa neque, dignissim sit amet ullamcorper nec, venenatis id neque.

Tanszékek:

- [Pedagógia](#)
- [Matematika Tanszék](#)
- [Informatika Tanszék](#)

16.14. ábra. A nézet mező mindent listáz, nem csak a hivatkozókat

16.5.1. Szövegkörnyezeti szűrők használata

A nézetünknek jelenleg az a problémája, hogy nem tud a környezetéről semmit. Ugyanazt a listát produkálja minden kar esetén. A megoldás pedig a szövegkörnyezeti szűrők (angolul *contextual filter*) használata lesz: A nézetnek átadunk egy olyan információt, ami alapján testre tudja szabni a listázott elemek körét.

Először is szerkesszük a nézetünket. A jobb oldali *Haladó* részben vegyünk fel egy új szövegkörnyezeti szűrőt a korábban létrehozott referencia mezőnkkel (16.15. ábra).

16.15. ábra. Szövegkörnyezeti szűrő létrehozása

A részletes konfigurálás részben a *When the filter value is NOT available* (Ha az argumentum érték nem érhető el) értékét állítsuk a *Nézet elrejtésére*.

A nézetünk alján található *Automata előnézetben* jelenleg nem látunk semmit. De ha megadunk egy próba azonosítót (pl. a *GAMF Kar* nid-jét a 23-ast), akkor pontosan a várt eredményt kapjuk (16.16. ábra).

Persze ezzel még csak a nézetünk lett kész, a *GAMF Kar* oldalán üres listát kapunk.

A *Kar* tartalomtípus *Tanszékek* mezőjét szerkesztve az *Argumentumok: Allow delimiter seperated values*-t kapcsoljuk be.

☒ Automata előnézet Preview with contextual filters:

Separate contextual filter values with a "/". For example, 40/12/10.

Update preview

Cím

Beállítás

Tanszékek

Tartalom

Beállítás

- Matematika Tanszék
- Informatika Tanszék

16.16. ábra. Automata előnézet argumentummal tesztelve

Ezután szerkesszük a *GAMF Kart*, és argumentumként a 23-as számot adjuk meg. Így kizárólag a referált tartalmak fognak listázódni.

Ez a megoldás a gyakorlatban egy kis kényelmetlenséget okoz. A kart először be kell küldeni, hogy megkapja a nid értékét. Utána ismét szerkeszteni kell, és a kapott nid-t kézzel beírni.

Ezzel a megoldással csak az egyik irányú kapcsolatot hoztuk létre, de megjeleníteni a másik irányban is tudunk.

17

ADMINISZTRÁCIÓS FELADATOK

Drupal alapú honlapunk létrehozásával még nem értek véget feladataink. (A java csak most következik :-)

Saját honlap esetén a honlap tartalmának előállítása, a honlap menedzselése lesz komoly feladat. Ha más(ok) számára hoztuk létre az oldalt, akkor a tulajdonos, a tartalom előállítók betanítása, folyamatos segítése lesz nagy feladat. Bármelyik esetről legyen is szó, az oldal karbantartása mindenképpen rendszeres feladatot fog jelenteni. Ezen kívül a Drupal rendszer fejlődése és biztonsági szempontok is fontos feladatokat rónak ránk. Következzenek tehát a karbantartási funkciók.

17.1. Biztonsági mentés

A biztonsági mentés célja, hogy egy esetleges meghibásodás esetén a biztonsági mentés felhasználásával az elmentett állapot reprodukálható legyen. (Meghibásodás oka lehet a szolgáltatónál előálló hardver hiba, egy hacker támadás, egy vírustámadás, de akár az adminisztrátor egy „rossz mozdulata” is.)

Ideális esetben a tárhelyszolgáltató gondoskodik a rendszeres biztonsági mentésről. Sok esetben azonban az adminisztrátor feladata ennek elvégzése. Hasonló lépéseket kell akkor is követnünk, ha a honlapunkat át akarjuk költöztetni egy másik tárhelyre (például a lokális gépünkről egy ingyenes tárhelyszolgáltatóhoz). Ezért e fejezet azok számára is hasznos lehet, akinek más készít biztonsági mentést.

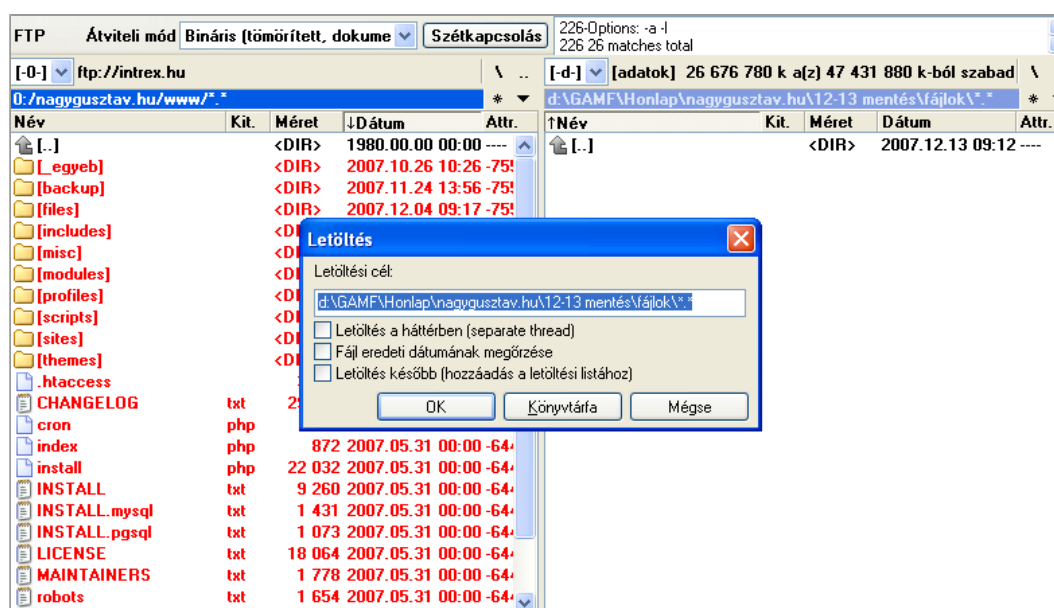
Az olyan biztonsági mentés amiből nem tudunk visszaállni, nem ér semmit se. Ezért mindenképpen ezt is érdemes gyakorolni a 17.2. fejezet alapján.

A biztonsági mentés idejére érdemes a honlapot offline állapotba kapcsolni, erről pedig a látogatókat előzetesen értesíteni.

17.1.1. A fájlok elmentése

A fájlok mentéséhez az FTP kliensünkkel (például Total Commander) ugyanúgy csatlakozunk a szolgáltatónkhoz, mint a telepítésnél, majd az összes ott található fájlról készítsünk egy másolatot (17.1. ábra).

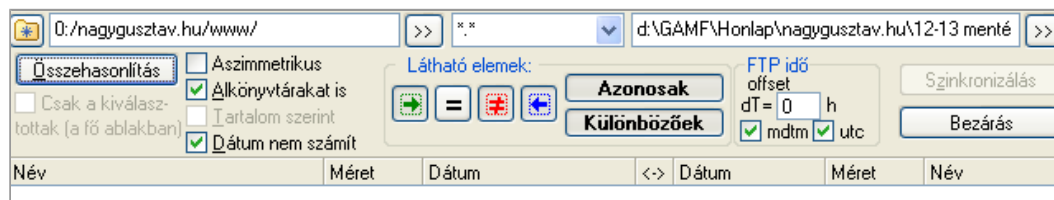
Ha jobban belegondolunk, a telepítéskor felmásolt állományok – a *sites* alkönyvtár kivételével – változatlanok, így azokat nem kell feltétlenül lemásolnunk. De ekkor sem felesleges a teljes mentés egyben tartása.

17.1. ábra. Fájlok biztonsági mentése

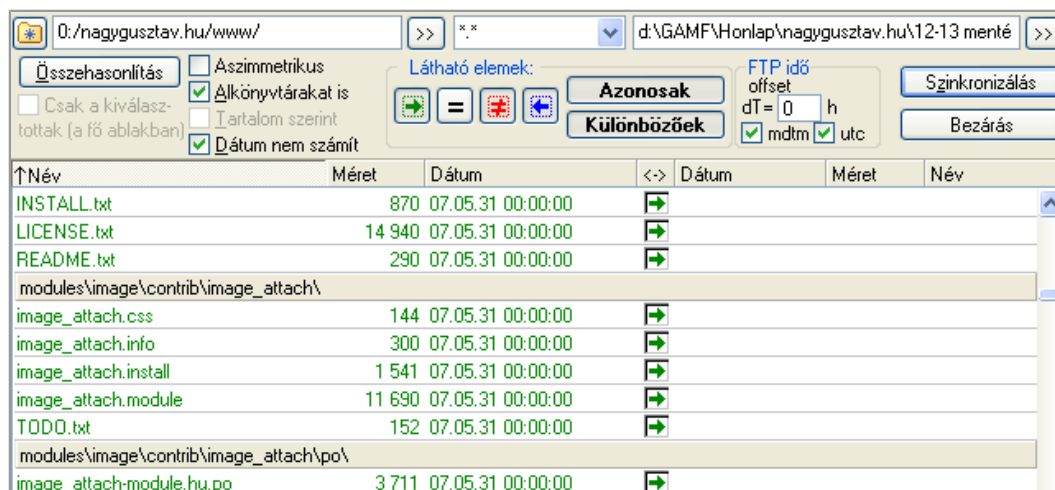
Ha nem első alkalommal készítjük a mentésünket, akkor nem kell feltétlenül mindent újból lemásolnunk: a Total Commander kiváló szolgáltatást nyújt nekünk a *Parancsok/Könyvtár-szinkronizálás* menüponttal, hogy csak az újabb állományokat töltsük le.

A két panel megfelelő beállítása után keressük meg a fenti menüpontot, majd kezdjük el az összehasonlítást a következő beállításokkal (17.2. ábra).

17.2. ábra. Könyvtár-szinkronizálás

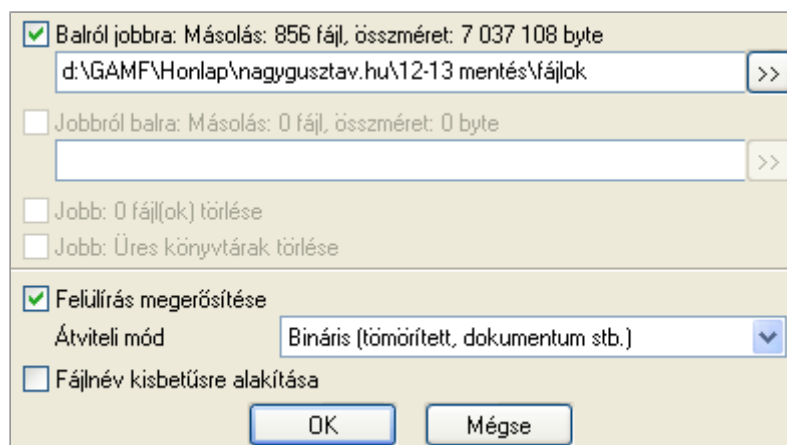
Az *Összehasonlítás* gomb lenyomása után egy teljes összehasonlítás történik, amiről a következőhöz hasonló eredményt kell kapnunk (17.3. ábra).

17.3. ábra. Az összehasonlítás eredménye

Érdemes megfigyelni, hogy a *Látható elemekkel* összhangban van a találati lista megjelenítése.

Következő lépésként a *Szinkronizálás* gombra kattintsunk. Ennél a lépésnél különösen legyünk óvatosak, mert itt is tönkretethetjük az oldalunkat (17.4. ábra).

17.4. ábra. Szinkronizálás

A másolás irányaként érdemes csak a szerver felől a mentés helye szerint (az ábrán balról jobbra) engedélyezni a másolást, és a *Felülírás megerősítését* is meghagyni.

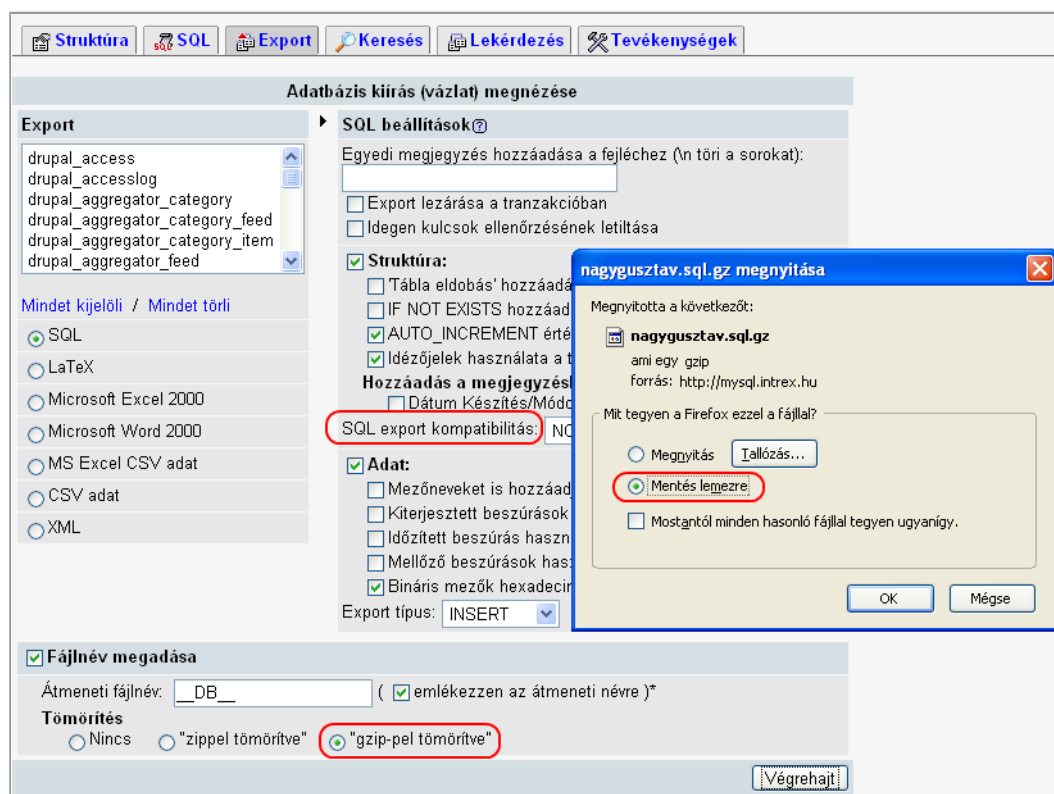
A másolás megtörténte után a Total Commander ismét összehasonlítja a két oldal tartalmát. Ha esetleg valamilyen ok miatt a két fájl nem egyezik meg, akkor még inkább fontos tisztában lennünk azzal, hogy melyik irányban kell másolnunk.

17.1.2. Az adatbázis mentése

Legtöbb tárhelyszolgáltató az adatbázishoz való hozzáférést a phpMyAdmin segítségével teszi lehetővé.

Az adatbázis kiválasztása után az *Export* fület kell keresnünk. Itt biztonsági mentés esetén az alapbeállítások többnyire megfelelőek, költöztetéskor azonban probléma forrása lehet például az eltérő verziójú szoftver. (Ekkor először az SQL export kompatibilitás-t érdemes kipróbálni.)

A *Végrehajt* gombra kattintás előtt érdemes még a *zip-pel tömörítve* vagy a *gzip-pel tömörítve* lehetőséget is bejelölni. Így egyetlen tömörített fájlt kell letöltenünk a teljes adatbázis mentéséhez (17.5. ábra).

17.5. ábra. Adatbázis exportálás

Az adatbázismentés elkészítésére a 13.3 fejezetben megismert *Backup and Migrate* modult is használhatjuk.

Végül érdemes megjegyezni, hogy a mentés akkor tekinthető sikeresnek, ha a mentés alapján egy másik helyen (pl. a lokális gépünkön) az oldal hiba nélkül beüzemelhető. Ez a következők alapján elvégezhető.

17.2. Honlap átköltöztetése, visszaállítása

Nézzünk néhány tipikus esetet, amikor a weboldal költöztetését el kell végeznünk.

- a fejlesztői tárhelyről a végleges tárhelyre (még akár egy tárhelyen belül, pl. más al-domainre is előfordul)
- a végleges tárhelyről a lokális gépünkre (pl. egy teszt környezet felállításához, vagy egy biztonsági mentés sikerességének ellenőrzéséhez)
- a szolgáltató egyik szerveréről egy másikra (bár az rossz jel, ha egy szolgáltató ezt nem oldja meg maga)

Akármelyik esetről is legyen szó, az utolsó biztonsági mentésünket kell elővennünk. A leg-egyszerűbb esetben mindössze két vagy három egyszerű lépést kell követnünk.

A *settings.php* szerkesztése

Átköltöztetés esetén itt adhatjuk meg az új szerver környezet azon adatait, amire a PHP-nek az adatbázis eléréséhez van szüksége.

Keressük meg a `sites/default/settings.php` állományt. Szerkesszük egy tetszőleges programozói editorral, amelyik megfelelően tudja a Unix sortöréseket kezelni.

Keressük meg azt a sort, amelyik így kezdődik: `$databases`. (Fontos, hogy a sor elején ne legyen `*` karakter.) Például:

```
$databases = array (  
    'default' =>  
        array (  
            'default' =>  
                array (  
                    'database' => 'adatbázisom',  
                    'username' => 'adatbázisom',  
                    'password' => 'lodA7E4gR2',  
                    'host' => 'localhost',  
                    'port' => '',  
                    'driver' => 'mysql',  
                    'prefix' => '',  
                ),  
            ),  
        ),  
);
```

A szöveget (főleg a `database`name, `username` és `password`) a saját szerverünknek megfelelően kell módosítanunk. A prefixet általában nem szabad változtatni.

A fájlok feltöltése

Total Commander a szokásos módon nagyon egyszerűen megoldja a feladatot. (A telepítéskor megtett lépéseket érdemes mintául venni.)

Az adatbázis importálása

A phpMyAdmin Import fülét keressük meg. A korábban lementett .zip vagy .gz kiterjesztésű állományunkat kell a *Tallózás*-sal megkeresni. A beállítások után pedig *Végrehajthatjuk* az importálást.

17.3. Frissítés

A honlap elkészítése, beüzemelése után sem hagyhatjuk magára azt. Nem ritka, hogy a Drupal alaprendszer, vagy valamelyik kiegészítő modulnak újabb verziója jelenik meg.

Az új verzió megjelenésének két fő oka lehet:

1. *Hibajavítás* esetén az új kiadás az előző verzióban talált hibát javítja. Ekkor – értelemszerűen – alapvető biztonsági cél a frissítés sürgős elvégzése.
2. *Új funkcionalitás* esetén a szolgáltatási kör bővülése, valamint az újabb modulok verzió-igénye miatt lesz a frissítés előbb-utóbb elengedhetetlen. A frissítés ilyenkor nem létkérdés, csak ajánlott.

17.3.1. Frissítési információk

Hacsak nem tiltottuk le a telepítéskor (4.10. ábra), vagy utólag az *Adminisztráció » Jelenléte » Elérhető frissítések » Beállítások* (admin/reports/updates/settings, 17.6. ábra) oldalon a frissítések automatikus ellenőrzését, akkor a cron futásakor automatikusan ellenőrzésre kerül a moduljaink és sminkjeink állapota is.

Címlap » Adminisztráció » Jelentések » Elérhető frissítések

Elérhető frissítések

LISTA **FRISSÍTÉS** BEÁLLÍTÁSOK

Frissítések keresése

☒ Napi
☐ Heti

A telepített modulok és sminkek új kiadásai keresésének gyakorisága.

☐ Ellenőrizze a kikapcsolt modulok és sminkek frissítéseit

Az elérhető frissítésekről küldött értesítések címzett email címei

nagy.gusztav@gmail.com

Amikor a webhely az elérhető kiadások keresése során új kiadást talál, a megadott email címekre figyelmeztetést tud küldeni. Az email címeket soronként egyenként kell megadni. Ha nincs email cím megadva, a rendszer nem küld emailben értesítést.

Email értesítési küszöbérték

☒ Minden új kiadás
☐ Csak a biztonsági kiadások

Kiválasztható, hogy az értesítés elküldése emailben csak a biztonsági frissítések, vagy minden új kiadás megjelenése esetén megtörténjen. Ha elérhető a Drupal alapszerver, illetve bármely telepített modulhoz, sminkhez frissítés, akkor a webhely az [állapot jelentés](#) oldalon mindig megjelenít egy üzenetet, illetve hibáüzenet jelenik meg az adminisztrációs oldalakon, ha a frissítés biztonsági okokból szükséges.

Beállítások mentése

17.6. ábra. Frissítés ellenőrzésének beállításai

A frissítés szükségességéről a Drupal folyamatosan figyelmezteti az adminisztrátort (17.7. ábra).

 • A Drupal alapszerver telepített változatához biztonsági frissítés érhető el. Erősen javasolt az azonnali frissítés a biztonságos működés érdekében. Az [elérhető frissítések](#) oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.

• Egy vagy több modul vagy smink részére elérhető biztonsági frissítés. Erősen javasolt azonnali frissíteni a biztonságos működés szavatolása érdekében. Az [elérhető frissítések](#) oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.

17.7. ábra. Értesítés a frissítés szükségességéről

Ezen kívül az *Adminisztráció » Jelentések » Állapot jelentés* (admin/reports/status, 17.8. ábra) oldalon is láthatjuk, hogy probléma van az alapszerverrel és/vagy a kiegészítő modulokkal és sminkekkel.

 Drupal alaprendszer frissítési állapota	Elavult (7.10 változat már elérhető)
A Drupal alaprendszer frissítése elérhető. A webhely működésének javítása érdekében minél hamarabb érdemes frissíteni. Az elérhető frissítések oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.	
 Modul és smink frissítési állapot	Elavult
Egy vagy több modult vagy sminket illetően elérhető frissítés. A webhely működésének javítása érdekében minél hamarabb érdemes frissíteni. Az elérhető frissítések oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.	

17.8. ábra. Állapot jelentés

Időnként magunk is kezdeményezhetjük az *Adminisztráció » Modulok » Frissítés* (admin/modules/update) oldalon a frissítés kézi ellenőrzését. Ekkor a *Batch API* segítségével fut le a hosszas ellenőrzés (17.9. ábra).

Elérhető frissítések ellenőrzése	
	92%
Elérhető frissítések betöltése... Token számára a frissítések ellenőrzése megtörtént.	

17.9. ábra. Elérhető frissítések ellenőrzése

Akármelyik úton is érkezünk, a részletes információkat az *Adminisztráció » Jelentések » Elérhető frissítések* (admin/reports/updates, 17.10. ábra) oldalon láthatjuk.

SpamSpan filter 7.x-1.1-beta1 Tartalmazza: <i>SpamSpan</i>	Aktuális ✓
Token 7.x-1.0-beta6 Ajánlott változat: 7.x-1.0-beta7 (2011-okt-28) Tartalmazza: <i>Token</i>	Frissítés elérhető ⚠ Letöltés Kiadási információk
Transliteration 7.x-3.0 Tartalmazza: <i>Transliteration</i>	Aktuális ✓
Views 7.x-3.0-rc1 Biztonsági frissítés: 7.x-3.0-rc3 (2011-nov-16) Tartalmazza: <i>Views, Views UI</i>	Biztonsági frissítés szükséges! ✖ Letöltés Kiadási információk

17.10. ábra. Elérhető frissítések

A zöld szín és pipa az *Aktuális* állapotot jelzi. *Frissítés elérhető*, ha sárga szín és a felkiáltó-jel látszik. Végül *Biztonsági frissítés szükséges*, ha piros színt és X-et látunk. Ez utóbbi esetben a frissítés mielőbbi végrehajtása szükséges.

17.3.2. A frissítés menete

Amennyiben van rá lehetőségünk, érdemes a szerver rendszergazdáját/üzemeltetőjét „elérhető közelségben” tudni.

A modulfrissítést nem érdemes éles környezetben kipróbálni, vagyis célszerű először a weboldalról egy másolatot készíteni (17.2 fejezet), és először azon elvégezni a frissítés lépéseit. Bár ez ritkán valósítható meg, a legideálisabb az lenne, ha ugyanazon a szerveren, egy másik domainen vagy aldomainen lehetne a másolatot elérni és a frissítést végrehajtani. Siker esetén pedig a tárhely adminisztrációs felületén egyszerűen át lehetne irányítani a domain nevet a frissített változatra.

Ez utóbbi lépést a legtöbb szolgáltató nem támogatja, ezért ilyenkor a módszer nem is használható.

Érdemes azt kihangsúlyozni, hogy a szolgáltatón belüli költöztetéskor nem szabad az adatbázis lemásolását és a settings.php másolathoz való igazítást elfelejtünk.

Minden Drupal alapsomag tartalmazza az UPGRADE.txt állományt, ami a frissítés javasolt menetét mutatja be. Ennek tartalmát is érdemes tanulmányozni a tényleges próba előtt.

Kiegészítő modulok frissítése

Ha a modulok telepítésénél sikerrel hajtottuk végre az automatizált telepítést (13.1.3 fejezet), akkor a frissítésnél is célszerű ezt használni.

Automatizált frissítés

Az *Adminisztráció » Jelentések » Elérhető frissítések* (admin/reports/updates/update, 17.11. ábra) oldalon jelöljük be a frissíteni kívánt modulokat és sminkeket.

Sminkeket csak akkor jelöljük be, ha a sminket nem módosítottuk.

Címlap » Adminisztráció » Jelentések » Elérhető frissítések

Elérhető frissítések

LISTA **FRISSÍTÉS** BEÁLLÍTÁSOK

 A webhely jelenleg karbantartási módban üzemel. [Visszaállítás.](#)

Utolsó ellenőrzés ideje: 39 másodperc [\(Manuális ellenőrzés\)](#)

☐	NÉV	TELEPÍTETT VÁLTOZAT	AJÁNLOTT VÁLTOZAT
☒	Views 🔗 (Biztonsági frissítés)	7.x-3.0-rc1	7.x-3.0-rc3 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☒	CAPTCHA 🔗	7.x-1.0-alpha3	7.x-1.0-beta1 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☒	Drupal Commerce 🔗	7.x-1.0	7.x-1.1 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☒	Entity API 🔗	7.x-1.0-beta11	7.x-1.0-rc1 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☒	Internationalization 🔗	7.x-1.1	7.x-1.2 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☒	Pathauto 🔗	7.x-1.0-rc2	7.x-1.0 (Kiadási megjegyzések) 🔗
☐	BlueMasters 🔗 (Smlink)	7.x-1.2	7.x-1.3 (Kiadási megjegyzések) 🔗

Frissítések letöltése

17.11. ábra. Frissítendő modulok kiválasztása

A *Frissítések letöltése* után a Batch API segítségével a letöltések megtörténnek. Ha ez sikeres, akkor még egy figyelmeztetést kapunk az adatbázis mentésére és a Karbantartási üzemmód engedélyezésére (17.12. ábra).

Címlap

Frissítésre kész

 Egy vagy több modul vagy smink részére elérhető biztonsági frissítés. Erősen javasolt azonnal frissíteni a biztonságos működés szavatolása érdekében. Az [elérhető frissítések](#) oldal további információkat ad a hiányzó frissítések telepítéséhez.

- A webhely jelenleg karbantartási módban üzemel. [Visszaállítás.](#)
- A frissítések letöltése sikerült.

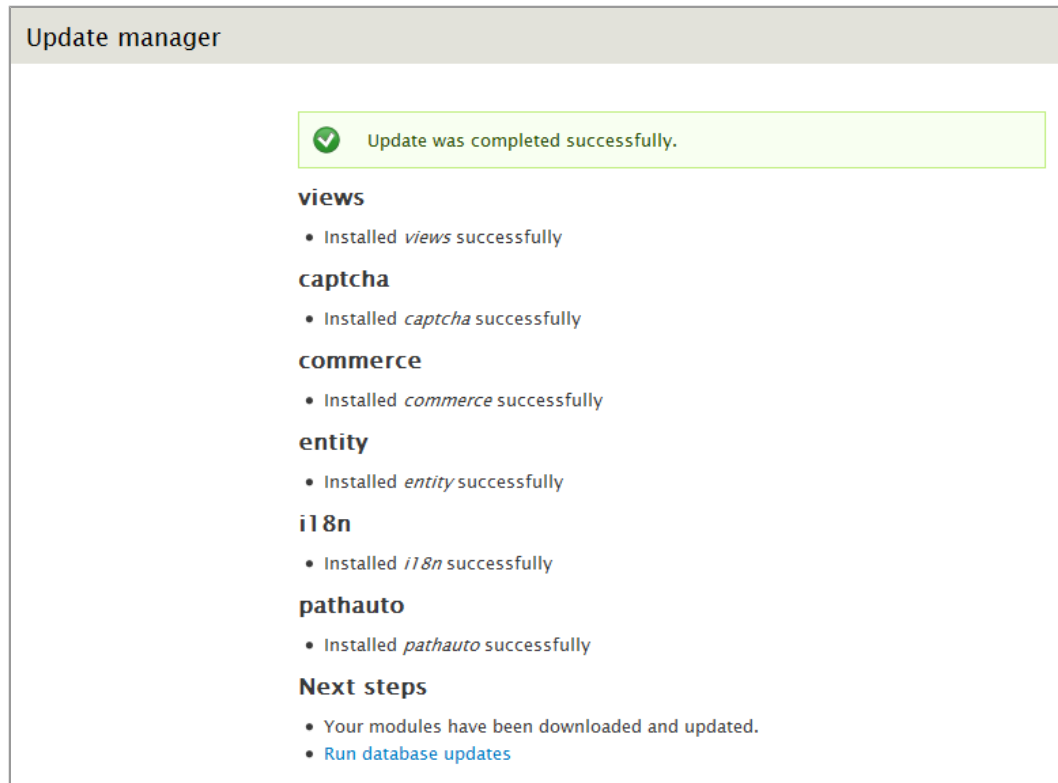
Ajánlott az adatbázisról biztonsági mentést készíteni a folytatás előtt. [Biztonsági mentés készítése](#) [🔗](#).

☒ Frissítés karbantartási üzemmódban (erősen ajánlott)

Folytatás

17.12. ábra. Modulletöltés sikerült, indulhat a frissítés

Folytatás után tájékoztatást kapunk arról, hogy a letöltött fájlok feltöltése a korábbi fájlok helyére sikeres volt-e (17.13. ábra).

17.13. ábra. A fájlok a helyükre kerültek

Jelenleg a fájlok már az újabb modulokhoz tartoznak, míg az adatbázisban még a korábbi modulverzióknak megfelelő adatok vannak. Ezért elengedhetetlen az adatbázis frissítése, vagyis a *Run database updates* (update.php, 17.14. ábra) futtatása.

Drupal database update

✓ **Verify requirements**

► **Overview**

Review updates

Run updates

Review log

Use this utility to update your database whenever a new release of Drupal or a module is installed.

For more detailed information, see the [upgrading handbook](#). If you are unsure what these terms mean you should probably contact your hosting provider.

1. **Back up your database.** This process will change your database values and in case of emergency you may need to revert to a backup.
2. **Back up your code.** Hint: when backing up module code, do not leave that backup in the 'modules' or 'sites/*/modules' directories as this may confuse Drupal's auto-discovery mechanism.
3. Put your site into [maintenance mode](#).
4. Install your new files in the appropriate location, as described in the handbook.

When you have performed the steps above, you may proceed.

Continue

17.14. ábra. Figyelmeztetés

A *Continue* után láthatjuk, hogy milyen változások lesznek az adatbázisban, hogy az újabb modulverzió gond nélkül működni tudjon (17.15. ábra).

Drupal database update

- ✓ Verify requirements
- ✓ Overview
- ▶ **Review updates**
 - Run updates
 - Review log

The version of Drupal you are updating from has been automatically detected.

▼ **6 PENDING UPDATES**

commerce module

- 7101 – Clear the cache of currency data so it can be rebuilt to include new formatting parameters.

commerce_line_item module

- 7000 – Update Rules using unit price manipulation actions to set a default value for the rounding mode to use on the updated unit price amount.

commerce_order module

- 7106 – Assign the new 'Configure order settings' permission to roles that already have the 'Administer orders' permission.

commerce_tax_ui module

- 7001 – Change the name of the property indicating the Tax module should create a default Rules component for tax rates.

entity module

- 7002 – Clear caches and rebuild registry.

views module

- 7300 – Make sure the human_name field is added to the views_view table. If you updated from 6.x-2.x-dev to 7.x-3.x you had already schema version 6014, so the update 6013 isn't runned, and never was. As a result the human_name field is missing in the database. Add the human_name field if it doesn't exists before.

Apply pending updates

17.15. ábra. A leendő adatbázis változások

A frissítés folyamata a szokásos folyamatjelző sávon követhető (17.16. ábra).

Updating

- ✓ Verify requirements
- ✓ Overview
- ✓ Review updates
- ▶ **Run updates**
 - Review log

Completed 6 of 6.

100%

Updating commerce module

17.16. ábra. A frissítés folyamata

Végül láthatjuk, hogy sikeres volt-e a folyamat (17.17. ábra).

Drupal database update

✓ Verify requirements

✓ Overview

✓ Review updates

✓ Run updates

✓ Review log

Updates were attempted. If you see no failures below, you may proceed happily to the [administration pages](#). Otherwise, you may need to update your database manually. All errors have been [logged](#).

- [Front page](#)
- [Administration pages](#)

The following updates returned messages

commerce_tax_ui module

Update #7001

- The tax rate table has been updated properly.

commerce_order module

Update #7106

- All roles that had the *Administer orders* permission now also have the new *Configure order settings* permission.

commerce_line_item module

Update #7000

- Rules updated to set a default rounding mode actions that manipulate unit prices.

commerce module

Update #7101

- Cached currency data has been deleted and will be rebuilt to include new formatting parameters.

17.17. ábra. A frissítés sikeressége

A modulfrissítések miatt érdemes a korábban már bemutatott módon (13.10 fejezet) a fordításokat is frissíteni.

Ezután nincs más hátra, mint tesztelni az oldalunkat.

Kézi frissítés

A kézi frissítésre akkor szorulunk rá, ha valamilyen probléma miatt a frissítendő modulokat a PHP nem tudja letölteni, vagy nem tudja a régi fájlokat törölni, és helyette az újakat kicsomagolni. Ekkor a következő fejezet egyszerűbb esetével állunk szemben.

Az alaprendszer frissítése

A Drupal 7-es az alaprendszer frissítését csak kézzel tudja megoldani. Ezért az UPGRADE.TXT alapján egy komplex feladatsort kell elvégeznünk. Nézzük a főbb lépéseket vázlatosan:

1. Lépünk be adminisztrátorként a honlapra (2.2.2 fejezet).
2. Kapcsoljuk a Drupalt offline állapotba (8.10 fejezet).
3. Készítsünk biztonsági mentést az adatbázisról és a fájlokról (17.1 fejezet).
4. Kapcsoljuk ki a kiegészítő modulokat, és váltsunk vissza az alapértelmezett sminkre (9 és 14 fejezet).
5. Töröljük a korábbi verzió állományait, kivéve a sites könyvtárat.
6. Másoljuk fel az új verzió állományait.
7. Töröljük a régi modulokat a sites/all/modules alól.
8. Másoljuk fel a modulok új verzióit a sites/all/modules könyvtárba.
9. Futtassuk az update.php-t (pl. <http://nagygyusztav.hu/update.php>).
10. Kapcsoljuk be a modulokat (9 fejezet).
11. Futtassuk az update.php-t (pl. <http://nagygyusztav.hu/update.php>).
12. Kapcsoljuk vissza a sminket (14 fejezet).
13. Kapcsoljuk a Drupalt online állapotba (8.10 fejezet).

Ideális esetben a frissítés hiba nélkül megtörténik.

18

FOGALOMTÁR

Ebben a fejezetben röviden összefoglaljuk a legfontosabb alapfogalmakat.

A szerző az alábbi fogalmak bevezetésénél a precíz definíció helyett a kezdők számára is érthető megfogalmazást részesítette előnyben.

Adminisztrátor felhasználó

A Drupal weboldal adminisztrátora jogosult arra, hogy a honlapon olyan feladatokat is elvégezzen, amelyek senki másnak nem engedélyezettek, például egy regisztrált felhasználó jogosultságainak pontos beállítása.

Alaprendszer (*core*)

A Drupal magja, amely alapszolgáltatásokat nyújt, de kiegészítő modulokkal és sminkekkel tovább bővíthető.

Blokk (*block*)

A weboldal különböző helyein megjelenő elemei. Lehetnek egyszerű szöveget (pl. egyszerű Copyright információ a láblécben) vagy információt megjelenítő (pl. legfrissebb hozzászólások), menüpontok (pl. termék kategóriák) linkjeit tartalmazó, vagy akár komolyabb alkalmazást (pl. egy bevásárló kosár funkcionalitását) megvalósító blokkok. A Drupal 7-esben már a tartalom is egy blokkban jelenik meg.

CCK (*Content Construction Kit*)

A korábbi Drupal verziókban a CCK alapmodullal és a kiegészítőivel lehetett elérni a Field modulokhoz hasonló funkciókat. Célja a tartalomtípusok mezőkkel való bővíthetőségének megvalósítása.

Cikk (*Article*)

Standard telepítés esetén automatikusan létrejövő tartalomtípus. Olyan tartalmakhoz használjuk, amelyek aktualitása időhöz kötött. Általában nem menüpontként, hanem a címlapon, vagy más listázó oldalakon tesszük elérhetővé.

Egyszerű oldal (*Basic page*)

Standard telepítés esetén automatikusan létrejövő tartalomtípus. Olyan tartalmakhoz használjuk, amelyek aktualitása nem időhöz kötött. Pl. Bemutakozás, Elérhetőség, stb. Sokszor menüpontként jelenítjük meg.

Entitás (*entity*)

A Drupal alap adatstruktúrája. Lehet tartalom, felhasználó, kifejezés, állomány, stb. Minden olyan adatelem, amely mezőkkel bővíthető.

Gyorstárazás (*caching*)

A Névtelen látogatók számára a blokkok, vagy egész oldalak kimenetét gyorsíthatjuk. Ezzel jelentős erőforrásokat spórolhatunk meg.

Időzítő (*cron*)

Egy webhely működése során gyakran felmerülnek olyan feladatok, melyeket rendszeresen végre kell hajtani. A Drupal modulok időzített feladatait a cron.php futtatja le, melynek neve a Unix/Linux rendszereken elérhető cron szolgáltatás nevére utal.

Jogosultság (*permission*)

Felhasználói szerepkörönként engedélyezhetjük vagy tilthatjuk a funkciók használatát.

Kenyérmorzsa menü (*breadcrumb menu*)

A felhasználói felületeken használt navigációs eszköz, amely a kiindulóponttól a felhasználó jelenlegi tartózkodási helyéig vezető utat mutatja. Pl.: *Címlap » ECDL » Vizsgaközpontok » GAMF Kar*

Kifejezés (*term*)

Egy taxonómia szótár egy eleme. Hozzárendelhető pl. egy tartalomhoz.

Könyv, könyvlap (*book, book page*)

A Book modul segítségével a tartalmainkat (node-okat) hierarchiába szervezhetjük (mint egy könyv fejezetei és alfejezetei). A Book alapmodul engedélyezése után megjelenik a Könyvlap tartalomtípus, amelynek újdonsága lesz a plusz hierarchia szerinti navigáció felépítése és alkalmazása.

Közzétett (*published*)

A *tartalmak* hozzáférése jogosultságával rendelkező felhasználóknak érhető el.

Menü (*menu*)

Drupalban a navigációs lehetőségek nagyrészt a menük használatával érhetőek el. Az egyes sminkek közvetlenül is megjeleníthetnek egyes menüket, de a menüket blokk-ként, a régiókban is megjeleníthetjük.

Mező (*field*)

Az entitás adatalemek mezőkből épülnek fel. Pl. tartalom esetén cím és törzs, felhasználó esetén név és e-mail cím a legalapvetőbb mezők.

Modul (*modul*)

Egy funkciót megvalósító szoftverkomponens. A modulok önállóan ki-be kapcsolhatóak. Az alrendszer szolgáltatásait kiegészítő modulokkal bővíthetjük ki.

Névtelen (*anonymous*)

Addig, amíg az oldalra be nem jelentkezőnk a felhasználónév és jelszó megadásával, mindössze azonosítatlan (anonymous, névtelen vagy vendég) felhasználóként tudjuk az oldalt használni.

Nézet (*View, Views*)

Különböző entitások (vagy más adatok) listázását teszi lehetővé.

Összefoglaló (*summary*)

Egyes esetekben (pl. címlapra küldött tartalom esetén) nem a teljes tartalom, hanem annak csak egy összefoglalója/előnézete jelenik meg.

Régió (*region*)

A sminkek más-más számú, nevű és elhelyezésű, téglalap alakú területeket biztosítanak arra, hogy a blokkjainkat elhelyezhessük benne. Legtöbb smink legalább a tartalom számárra használható, valamint oldalsó és alsó régiókat tartalmaz. De nem ritka a tíznél több régiót szolgáltató smink sem.

Rejtett tartalom

Nem közzétett tartalom. Általában csak az adminisztrátor érheti el, mások számára láthatatlan.

Rövid webcímek (*clean urls*)

Használata esetén a `http://localhost/?q=kapcsolat` útvonal helyett a `http://localhost/kapcsolat` használható.

Súly (*weight*)

Egyes esetekben (pl. blokkok egy régióon belül) a sorrend meghatározására használjuk. Sok esetben elfedi előlünk a vonsszóással való sorrend-meghatározás.

Szövegformátum (*format*)

A felhasználók által megadható szövegek különböző feldolgozási módjait határozzák meg. A szűrők alkalmazását illetően minden szövegformátum saját lehetőségekkel rendelkezik. Segítségükkel többek közt kiszűrhetők azok a HTML elemek, amelyekkel rosszindulatú felhasználók kárt okozhatnak (XSS és CSRF támadások).

Tartalom (*node*)

Cím, szöveg, esetleg további elemek összessége, amelyet a weboldalon egy egységként kezelünk. Önálló útvonallal rendelkezik a honlapon belül. Pl. `http://nagyusztav.hu/magamrol`

Tartalomkezelő rendszer (CMS)

Olyan webalkalmazás, amely az adminisztrátor és a további felhasználók komolyabb webfejlesztői ismeretek nélkül is létrehozhatják, üzemeltethetik a létrehozott weboldalt. A Drupal is tartalomkezelő rendszer.

Tartalomtípus (*content type*)

A tartalomtípusok arra szolgálnak, hogy a különböző jellegű tartalmakat logikailag el tudjuk egymástól különíteni, illetve a későbbi munkát a jellemzőik testreszabásával jelentősen meggyorsítani. Pl. *Cikk, Egyszerű oldal*.

Taxonómia (szótár, *taxonomy*)

A tartalmak kategorizálását teszi lehetővé. A szabad szavas címkézéssel a felhasználók a tartalom beküldésekor (ahogy számos hír vagy blog oldal esetében) hozhatnak létre kifejezéseket. A kötött szótárak használatával az adminisztrátorok előre meghatározott kifejezések összetett struktúráját hozhatják létre, az egyes kifejezések között szülő-gyermek kapcsolattal. Ezek a kategóriák eltérő tartalomtípusokhoz rendelhetők és más modulokkal összekapcsolhatók a tartalmak eltérő osztályozás szerinti megjelenítésének érdekében.

Útvonal álnév (*pathalias*)

A Drupal által használt útvonalat elfedhetjük egy emberi olvasásra szánt álnévvel. Pl. `node/1` helyett `bemutakozas`.

Útvonal (*path*)

Az URL a böngésző cím sorában látható szöveg. Ha az URL-ből elhagyjuk a domain névig terjedő részt, és az esetleges könyvtárnevet a / jellel együtt, akkor megkapjuk a Drupal útvonal nevet. Például a `http://localhost/drupal/node/3` példában a `node/3` a Drupal útvonal. A szerző honlapján nem alkönyvtárba történt a telepítés, így az útvonal a domain név után közvetlenül található: `http://nagygusztav.hu/node/3`.

WYSIWYG szerkesztő (*WYSIWYG editor*)

A szövegek bevitele a vizuális szerkesztő segítségével hasonló módon oldható meg, mint ahogy azt a szövegszerkesztőnkben is megszokhattuk. Használatához nem szükséges a HTML alapos ismerete.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Alapismeretek.....	7	3.1.1. Telepítés.....	72
1.1. Honlap típusok.....	7	3.1.2. Konfigurálás.....	76
1.1.1. Klasszikus céges weboldalak.....	7	3.2. Telepítés Linux alatt.....	79
1.1.2. Közösségi oldalak.....	9	3.3. Letöltés.....	80
1.1.3. Blogok.....	10	3.4. Kitömörítés localhost-ra.....	80
1.2. A web és a látogató viszonya.....	11	3.5. Fájlok feltöltése távoli szerverre.....	81
1.2.1. Webes tipográfiai alapismeretek.....	11	3.5.1. Miért nem jók az ingyenes szolgáltatók?.....	81
1.2.2. Hogyan olvasunk a weben?.....	12	3.5.2. FTP kapcsolat.....	82
1.2.3. Kereső(re) optimalizálás.....	12	3.6. Az adatbázis előkészítése.....	83
1.3. A web működése.....	13	3.6.1. Adatbázis létrehozása XAMPP alatt.....	83
1.3.1. Statikus és dinamikus tartalomkiszolgálás.....	13	3.6.2. Adatbázis létrehozása a tárhelyszolgáltatónál.....	84
1.3.2. Webszerver.....	15	4. A telepítés menete.....	87
1.3.3. Webtárhely.....	15	4.1. Nyelv választás.....	87
1.3.4. URL.....	16	4.2. Fájrendszer jogosultságok.....	89
1.4. A tervezés folyamata.....	17	4.3. Adatbázis-kapcsolat.....	89
1.4.1. A honlap célja.....	17	4.4. Hibalehetőségek.....	90
1.4.2. A honlap megtervezése.....	18	4.5. Webhely beállítása.....	92
1.5. HTML alapismeretek.....	21	4.5.1. Webhely információk.....	92
1.5.1. Mi az a HTML?.....	21	4.5.2. Webhely-karbantartási fiók.....	92
1.5.2. Tagok.....	22	4.5.3. A kiszolgáló beállításai.....	93
1.5.3. Tag tulajdonságok (attribútumok, jellemzők).....	23	4.5.4. Frissítési értesítők.....	94
1.5.4. Alapvető HTML tagok.....	23	4.6. A telepítés kész.....	94
1.5.5. Hogy nézzük meg egy oldal HTML kódját?.....	31	5. Az adminisztrációs felület.....	97
1.6. Tartalomkezelő rendszerek jellemzői.....	33	5.1. Alapfogalmak.....	97
1.6.1. Melyiket válasszunk?.....	33	5.2. Az adminisztrációs oldalak struktúrája	100
2. A Drupal felhasználói szemmel.....	35	5.3. Adminisztrációs felületi elemek.....	102
2.1. Mi a Drupal?.....	36	6. Tartalmak, tartalom típusok.....	105
2.1.1. A Drupal felépítése.....	36	6.1. Szövegformátumok.....	105
2.1.2. Ingyenes a Drupal?.....	36	6.1.1. Miért van többféle szövegformátum?.....	106
2.2. A felhasználó azonosítása.....	37	6.1.2. Szűrők.....	107
2.2.1. Regisztráció.....	37	6.2. Tartalomtípusok.....	110
2.2.2. Be- és kijelentkezés.....	43	6.2.1. Alapbeállítások.....	111
2.2.3. Saját adatok módosítása.....	44	6.2.2. Szerkesztés.....	111
2.2.4. Elfelejtett jelszó.....	46	6.3. Tartalom hozzáadása.....	115
2.3. Tartalmak kezelése.....	48	6.4. A tartalmak megtekintése.....	119
2.3.1. Tartalmak megtekintése.....	48	7. Menük és blokkok kialakítása.....	123
2.3.2. Tartalmak létrehozása.....	48	7.1. Menük.....	123
2.3.3. Tartalom szerkesztése, törlése.....	57	7.1.1. Főmenü.....	124
2.4. A vizuális szerkesztők használata.....	59	7.1.2. Navigáció menü.....	129
2.4.1. Alapelv.....	59	7.1.3. Adminisztrációs menü.....	130
2.4.2. Ajánlott módszer.....	60	7.1.4. Felhasználó menü.....	131
3. A fejlesztői környezet kialakítása.....	71		
3.1. Windows esetén XAMPP.....	72		

7.1.5. Menü hozzáadása.....	132	9.9. A Taxonomy modul.....	190
7.2. Blokkok.....	132	9.9.1. Szótár létrehozása, szerkesztése.....	191
7.2.1. Részletesebb beállítások.....	133	9.9.2. Kifejezések kezelése.....	192
7.2.2. Megjelenítés korlátozása.....	134	9.9.3. A kifejezések felhasználása.....	193
7.3. Kétszintű Főmenü.....	136	9.9.4. Jogosultságok.....	194
8. Az alaprendszer szolgáltatásai.....	139	9.10. A Tracker modul.....	194
8.1. Állapotjelentés.....	139	9.10.1. Jogosultságok.....	195
8.2. Rövid webcímek.....	142	9.11. A Trigger modul.....	195
8.3. Fájrendszer.....	142	9.12. A Field modul és társai.....	198
8.4. Területi beállítások.....	144	9.13. További fejezetekben bemutatásra kerülő alapmodulok.....	198
8.5. Dátum és idő.....	145	9.14. Részletesen nem tárgyalt modulok.....	199
8.6. Webhely információk.....	146	10. Felhasználó-kezelés, jogosultság-kezelés	201
8.7. Időzítő.....	147	10.1. Alapbeállítások.....	201
8.8. Teljesítmény.....	149	10.2. Felhasználók létrehozása.....	204
8.9. Naplózás és hibák.....	151	10.3. Felhasználók menedzselése.....	205
8.10. Karbantartási mód.....	153	10.4. Jogosultságok.....	207
8.11. RSS közzététel.....	155	11. Entitás modulok.....	209
9. Az alaprendszer moduljai.....	157	11.1. Field alapmodulok.....	210
9.1. A korábbi fejezetekben megismert modulok.....	159	11.1.1. Tartalomtípusok és mezők.....	210
9.1.1. A Block modul.....	159	11.2. A mezők megjelenítése.....	214
9.1.2. A Contextual links modul.....	159	11.3. A Field, Field UI, Field SQL storage modulok.....	216
9.1.3. A Dashboard modul.....	160	11.4. A File modul.....	216
9.1.4. A Database logging modul.....	160	11.5. Az Image modul.....	218
9.1.5. A Filter modul.....	160	11.6. A List és az Options modul.....	221
9.1.6. A Menu modul.....	161	11.7. A Number modul.....	223
9.1.7. A Node modul.....	161	11.8. A Text modul.....	224
9.1.8. Az Overlay modul.....	163	12. Közösségi oldal kialakítása.....	225
9.1.9. A Shortcut modul.....	163	12.1. Blog jellegű oldal kialakítása.....	225
9.1.10. A System modul.....	164	12.1.1. Tartalmaink címkézése.....	226
9.1.11. A Toolbar modul.....	164	12.2. A Comment modul.....	229
9.2. A Book modul.....	165	12.2.1. Hozzászólás mezők.....	229
9.3. A Contact modul.....	169	12.2.2. Hozzászólások menedzselése.....	230
9.3.1. Webhely szintű kapcsolati űrlap.....	170	12.2.3. Jogosultságok.....	230
9.3.2. Személyes kapcsolatfelvételi űrlap	172	12.3. Felhasználói profilok.....	231
9.3.3. Jogosultságok.....	174	12.4. A Forum modul.....	233
9.4. A Help modul.....	174	12.4.1. Fórumok megjelenése.....	235
9.5. A Locale és Content translation modulok.....	175	12.4.2. A Drupal fórum filozófiája.....	236
9.5.1. A Drupal többnyelvűség alapjai.....	175	12.4.3. Jogosultságok.....	236
9.5.2. Fordítás importálása.....	176	12.5. A Poll modul.....	236
9.5.3. Kézi felületfordítás.....	178	12.5.1. Jogosultságok.....	238
9.5.4. Többnyelvű tartalmak.....	179	12.6. A Blog modul.....	239
9.5.5. Jogosultságok.....	182	12.7. Tartalmak megosztása RSS csatornákon	241
9.6. A Path modul.....	183	12.8. Az Aggregator modul.....	242
9.6.1. Jogosultságok.....	185	12.8.1. Hírcsatorna létrehozása.....	242
9.7. A Search modul.....	185	12.8.2. Hírcsatorna megjelenítése.....	244
9.7.1. Jogosultságok.....	188	12.8.3. Konfiguráció.....	244
9.8. A Statistics modul.....	189	12.8.4. Jogosultságok.....	245
9.8.1. Jogosultságok.....	189		

13. Külső modulok kiválasztása, telepítése.....	247
13.1. Hol érhetem el a modulokat?.....	247
13.1.1. Modulok kipróbálása, ismerkedés.....	248
13.1.2. Hogyan válasszunk modult?.....	248
13.1.3. Modul állományok szerverre juttatása.....	250
13.1.4. A modul első bekapcsolása.....	252
13.1.5. Modulok kikapcsolása, eltávolítása.....	254
13.2. Az Administration menu modul.....	255
13.3. A Backup and Migrate modul.....	256
13.4. A Captcha modul.....	259
13.5. A Colorbox modul.....	263
13.6. A Date modul.....	265
13.7. Az External Links modul.....	268
13.8. A Global Redirect modul.....	270
13.9. A Google Analytics modul.....	271
13.10. A Localization Update modul.....	272
13.11. A Masquerade modul.....	273
13.12. A Pathauto modul.....	275
13.13. A Simplenews modul.....	277
13.14. A SpamSpan modul.....	279
13.15. A Transliteration modul.....	280
13.16. A Webform modul.....	282
13.17. A Wysiwyg modul.....	284
13.18. További modulok.....	287
14. Sminkek használata.....	291
14.1. Sminkek beállítása.....	291
14.1.1. A Color modul.....	293
14.2. Külső sminkek telepítése.....	293
14.2.1. Kész sminkek.....	294
14.2.2. Fejlesztői sminkek.....	295
14.2.3. Sminkek telepítése.....	296
14.2.4. Sminkek finomhangolása.....	296
14.2.5. Speciális beállítások.....	298
14.2.6. Smink hibák.....	298
14.3. Sminkek módosítása.....	298
14.3.1. Képek cseréje.....	299
14.3.2. CSS formázás.....	299
14.3.3. Szerkezeti átalakítás.....	300
14.4. Új smink létrehozása.....	307
14.4.1. Az alsminck fájlszerkezete.....	307
14.4.2. Sablon (template) állományok.....	310
14.4.3. Speciális sablon állományok.....	310
14.4.4. Gyorstárak törlése.....	311
15. Nézetek használata.....	313
15.1. Views alapmodulok.....	313
15.1.1. Nézetek áttekintése.....	313
15.2. Nézetek létrehozása.....	314
15.3. Nézetek szerkesztése.....	315
15.3.1. Globális műveletek.....	317
15.3.2. Megjelenítések.....	318
15.3.3. Cím.....	318
15.3.4. Formátum.....	318
15.3.5. Mezők.....	322
15.3.6. Szűrési feltétel.....	325
15.3.7. Rendezési szempont.....	327
15.3.8. Oldalbeállítások.....	327
15.3.9. Blokk beállításai.....	328
15.3.10. Fejléc, lábléc.....	329
15.3.11. Lapozó.....	329
15.3.12. Haladó lehetőségek.....	330
15.3.13. Előnézet.....	331
15.4. Gyári nézetek.....	331
16. Tartalomtípusok összekapcsolása.....	333
16.1. Egyed-kapcsolat modell.....	333
16.1.1. Az entitások közötti kapcsolatok kezelése.....	336
16.2. References modul.....	336
16.2.1. Mező létrehozása.....	337
16.2.2. A Mező beállításai.....	337
16.2.3. Fordított irányú kapcsolat.....	339
16.3. Corresponding node references modul.....	339
16.4. Node Reference URL Widget modul.....	340
16.5. View reference modul.....	343
16.5.1. Szövegkörnyezeti szűrők használata.....	345
17. Adminisztrációs feladatok.....	347
17.1. Biztonsági mentés.....	347
17.1.1. A fájlok elmentése.....	348
17.1.2. Az adatbázis mentése.....	350
17.2. Honlap átköltöztetése, visszaállítása.....	351
17.3. Frissítés.....	352
17.3.1. Frissítési információk.....	352
17.3.2. A frissítés menete.....	355
18. Fogalomtár.....	363
19. Tartalomjegyzék.....	368
20. Hogyan tovább?.....	371

HOGYAN TOVÁBB?

Ha eddig eljutottál – és nem csak hátralapoztál –, kedves Olvasó, akkor Téged már alaposan megfertőzött a Drupal. Én pedig veszem a bátorságot, és – nem tiszteletlenségből, hanem mint szakmabelit – tegezni foglak.

A könyv alapos tanulmányozása után a következőket kell tenned:

Lépj be a <http://drupal.hu> aktív tagjai közé!

Segítsd azokat, akik nálad kevesebbet tudnak, és tedd fel a kérdésedet, ha biztos vagy abban, hogy már mindent megtettél a válasz megtalálása érdekében.

A legfontosabb tanács: *ha kérdésed van, tedd fel új kérdésként!*

Kapcsolódj be a Drupal fejlesztésébe!

Ahogy azt a 2.1.2 fejezetben olvashattuk, a Drupal nem ingyenes. Sok ember nagyon sok munkájába került. A szabad szoftverek világa egy olyan kosárra hasonlít, amelyből kedvedre vehetsz, de bele is kell tenned a saját részedet, hogy a kosár ne ürüljön ki.

Gondold át, mivel tudod segíteni a Drupal közösséget, és ne habozz: tedd is meg!

Csinálj minél több Drupal oldalt!

Kezdőként érdemes saját magad, családod, baráti köröd, környezeted számára létrehozni Drupal oldalakat. Sokat tanulhatsz ezekből a tapasztalatokból.

Ha állást keresel, jól fog mutatni referenciaként az önéletrajzodban 3-4 különböző Drupal oldal. Ha vállalkozol, akkor az ügyfelek megnyeréséhez elengedhetetlen a referenciák bemutatása⁶⁷.

Sok sikert kívánok!

a szerző

⁶⁷ <http://nagygyusztav.hu/referenciak>